

V Bruseli 3. júla 2023
(OR. en)

11344/23

FIN 734

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	29. júna 2023
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2023) 391 final
Predmet:	Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade a Dvoru audítorov Konsolidovaná ročná účtovná závierka Európskej únie za rozpočtový rok 2022

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2023) 391 final.

Príloha: COM(2023) 391 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 28. 6. 2023
COM(2023) 391 final

OZNÁMENIE KOMISIE

**EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE
A DVORU AUDÍTOROV**

**KONSOLIDOVANÁ ROČNÁ ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA EURÓPSKEJ ÚNIE
ZA ROZPOČTOVÝ ROK 2022**

OBSAH

PREDSLOV	2
HLAVNÉ FINANČNÉ UDALOSTI ROKA	3
VYHLÁSENIE KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE	36
KONSOLIDOVANÉ FINANČNÉ VÝKAZY A VYSVETLÚJÚCE POZNÁMKY	37
SÚVAHA.....	39
VÝKAZ FINANČNÝCH VÝSLEDKOV.....	40
VÝKAZ PEŇAŽNÝCH TOKOV	41
VÝKAZ ZMIEN V ČISTÝCH AKTÍVACH	42
POZNÁMKY K FINANČNÝM VÝKAZOM	43
SPRÁVY O PLNENÍ ROZPOČTU A VYSVETLIVKY	139
GLOSÁR.....	206
ZOZNAM SKRATIEK.....	210

PREDSLOV

V roku 2022 Európska únia v reakcii na bezprecedentné výzvy opäť preukázala svoju silu spočívajúcu v jednote. Našou reakciou na brutálnu vojnu Ruska bola

európska solidarita. Na jednej strane sme stáli pri našich ukrajinských partneroch a snažili sme sa zmierniť vplyv tejto neoprávnenej a svojvoľnej vojny, ktorá ovplyvnila každodenný život miliónov Ukrajincov. Na druhej strane sme sa zaoberali priamymi a nepriamymi dôsledkami pre našich občanov, podniky a členské štáty. Preto sme zmobilizovali všetky dostupné prostriedky z rozpočtu EÚ a v rámci Európskeho mierového nástroja s cieľom doplniť podporu priamo poskytovanú členskými štátmi.

Súčasná geopolitická situácia zdôraznila význam udržateľného a diverzifikovaného zdroja dodávok energie. V tejto súvislosti sa ukázalo, že náš osobitný nástroj obnovy NextGenerationEU je dôležitým nástrojom na ďalšie urýchlenie zelenej a digitálnej transformácie. Nástroj NextGenerationEU mal zároveň zásadný význam pre rast EÚ do podoby veľkého štátneho emitenta. Zavedením jednotnej stratégie EÚ v oblasti vypožičiavania si prostriedkov vyslala Komisia finančným trhom veľmi dôležitý signál: preukázala solidaritu EÚ a vytvorila dôveru v odolnosť eurozóny.

Zároveň sa naďalej poskytovala podpora členským štátom z programu SURE (podpora na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii) na zachovanie zamestnanosti a pomoc zameranú na pracovné miesta postihnuté pandémiou. Na konci roka 2022, v poslednom roku dostupnosti nástroja, členské štáty podpísali dohody o úverovom mechanizme vo výške 98,4 mld. EUR, pričom celá suma bola vyplatená na podporu viac ako 30 miliónov ľudí a 2,5 milióna spoločností v 19 rôznych členských štátoch.

Európska únia riešila krízu rýchlymi reakciami a neustálym prispôbovaním sa politickej a finančnej situácii, pričom dodržala aj svoj sľub a [plnila svoje celkové politické ciele](#). V roku 2022, ktorý je druhým rokom vykonávania VFR na roky 2021 – 2027, sa rozpočet na rok 2022 využil čo najlepšie, pričom plnenie záväzkov dosiahlo výšku 357,1 mld. EUR.

Vďaka rozpočtu EÚ mohla Európska únia čeliť svojim výzvam. Preto je mi potešením predstaviť ročnú účtovnú závierku Európskej únie za rok 2022, v ktorej je to dôkladne objasnené. Uvádza sa v nej úplný prehľad o financiách EÚ vrátane informácií o podmienených záväzkoch, finančných záväzkoch a iných záväzkoch Únie, ako aj o plnení rozpočtu EÚ za uplynulý rok. Konsolidovaná ročná účtovná závierka Európskej únie je súčasťou integrovaného balíka finančného výkazníctva Komisie a neoddeliteľnou súčasťou vysokorozvinutého systému fiškálnej transparentnosti a zodpovednosti.

Johannes Hahn

komisár pre rozpočet a ľudské zdroje

HLAVNÉ FINANČNÉ UDALOSTI ROKA

Cieľom tohto oddielu týkajúceho sa hlavných finančných udalostí, ktorý bol vypracovaný podľa zásad uvedených v usmernení Rady pre medzinárodné účtovné štandardy pre verejný sektor (IPSASB) k odporúčaným postupom č. 2 „Diskusia o finančných výkazoch a ich analýza“, je pomôcť čitateľom pochopiť, ako sa prevádzkové, finančné a investičné činnosti EÚ odzrkadľujú v rôznych prvkoch konsolidovaných finančných výkazov EÚ. Informácie uvedené v tomto oddiele neboli auditované.

Je potrebné poznamenať, že v dôsledku zaokrúhlenia čísel na milióny eur sa môže zdať, že súčet niektorých finančných údajov v týchto tabuľkách nie je presný.

OBSAH

1.	KLÚČOVÉ ÚDAJE A HLAVNÉ UDALOSTI ROKA	5
2.	VIACROČNÝ FINANČNÝ RÁMEC NA ROKY 2021 – 2027 A NextGenerationEU	7
2.1.	VFR na roky 2021 – 2027 a NextGenerationEU – kľúčové údaje	7
2.2.	NextGenerationEU – prehľad	8
2.3.	Finančná situácia NGEU k 31. decembru 2022	9
3.	SÚHRN PLNENIA ROZPOČTU	15
3.1.	Príjmy	15
3.2.	Výdavky	16
4.	FINANČNÉ NÁSTROJE A ROZPOČTOVÉ ZÁRUKY	19
4.1.	Finančné nástroje financované z rozpočtu EÚ.....	19
4.2.	Rozpočtové záruky: finančné aktíva držané v záručných fondoch	19
4.3.	Úvery a súvisiace pôžičky na programy finančnej pomoci	20
4.4.	Rozpočtové podmienené záväzky pre programy finančnej pomoci	23
5.	ANALÝZA FINANČNÝCH VÝKAZOV	25
5.1.	PRÍJMY	25
5.2.	VÝDAVKY	26
5.3.	AKTÍVA.....	27
5.4.	ZÁVÄZKY	29
6.	POLITICKÝ A FINANČNÝ RÁMEC, RIADENIE A ZODPOVEDNOSŤ EÚ	32
6.1.	POLITICKÝ A FINANČNÝ RÁMEC	32
6.2.	RIADENIE A ZODPOVEDNOSŤ.....	33

1. KLÚČOVÉ ÚDAJE A HLAVNÉ UDALOSTI ROKA

Konsolidované finančné výkazy

Konsolidované finančné výkazy EÚ sa týkajú viac ako 50 subjektov (vrátane Európskeho parlamentu, Rady, Komisie a agentúr EÚ). Vypracúvajú sa pomocou pravidiel účtovníctva založeného na akruálnom princípe prijatých úctovníkom Komisie, pričom tieto pravidlá vychádzajú z medzinárodných účtovných štandardov pre verejný sektor (IPSAS).

Ako vyplýva zo súvahy ďalej a podrobnejšie z analýzy finančných výkazov (oddiel 5), konsolidovaná účtovná závierka EÚ za rok 2022 bola osobitne poznamenaná nárastom pôžičiek v dôsledku pokračujúceho vykonávania nástroja NextGenerationEU a európskeho nástroja dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE), ako aj dodatočnej finančnej podpory poskytnutej Ukrajine:

v mld. EUR

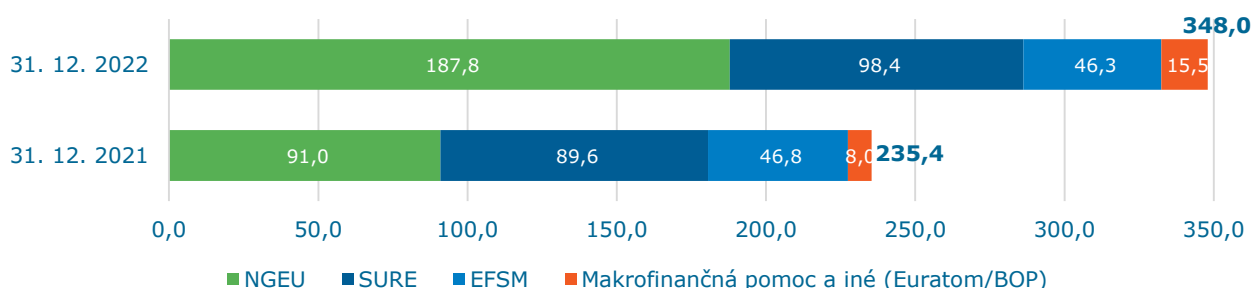
	2022	2021
AKTÍVA		
Finančné aktíva	235,4	188,6
Predbežné financovanie	100,5	93,4
Pohľadávky	48,2	72,4
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty	46,5	44,9
Nehnutelnosti, stroje a zariadenia a iné aktíva	15,2	14,7
Spolu	445,9	414,1
ZÁVÄZKY		
Požitky po ukončení zamestnania	80,6	122,5
Finančné záväzky	352,3	246,1
Splatné záväzky	55,3	46,4
Časovo rozlíšené náklady	86,2	78,1
Ostatné záväzky	2,8	3,3
Spolu	577,2	496,4
ČISTÉ AKTÍVA		
Rezervy	1,3	1,3
Sumy, ktoré majú byť vyžiadané od členských štátov	(132,6)	(83,6)
Spolu	(131,3)	(82,3)

➔ pozri analýzu finančných výkazov, oddiel 5

Kľúčový vývoj v roku 2022

Pokračovanie dobrých výsledkov emisií dlhopisov

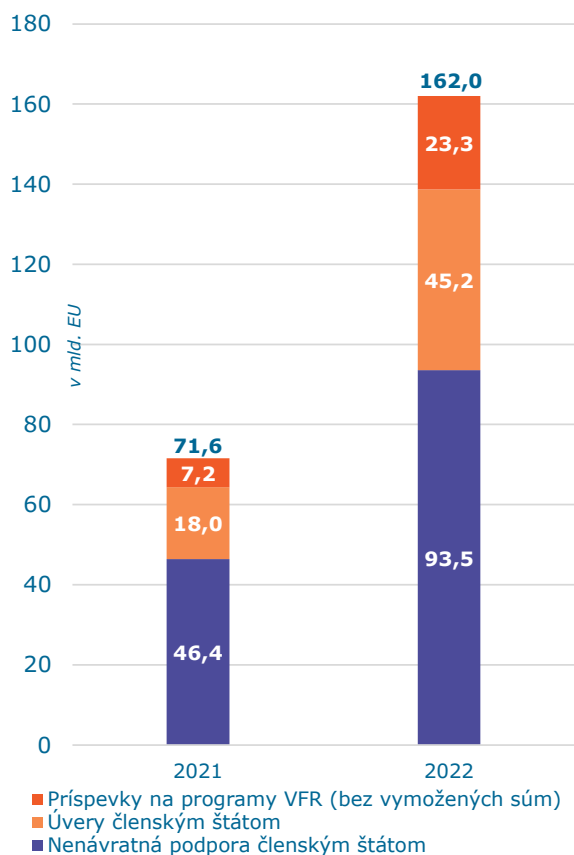
Dodatočné finančné prostriedky vo výške 112,6 mld. EUR na politické programy a finančnú pomoc EÚ:

→ pozri oddiel 4

Plnenie cieľov NGEU

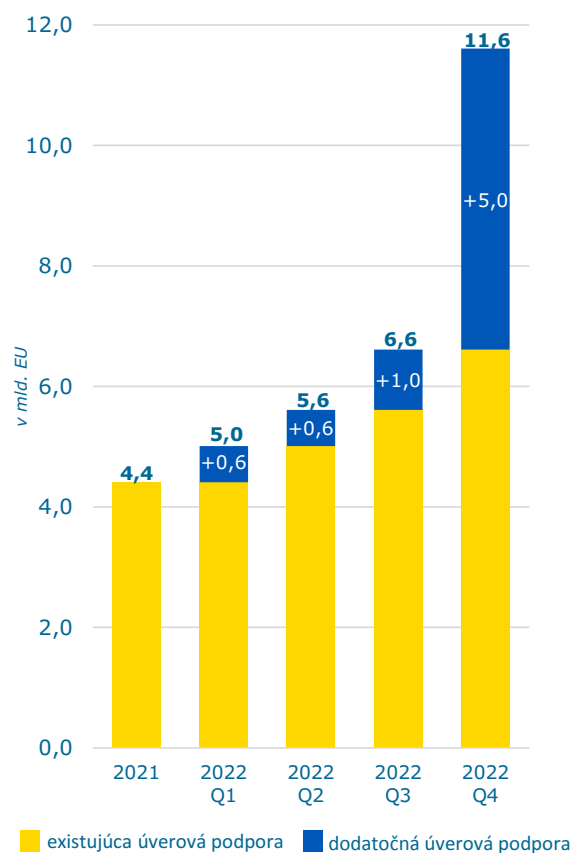
Celkový objem vyplatených prostriedkov v rámci NGEU sa zvýšil na 162,0 mld. EUR

→ pozri oddiel 2

Poskytovanie finančnej pomoci Ukrajine

Úverová podpora pre Ukrajinu v rámci MFP sa zvýšila na 11,6 mld. EUR

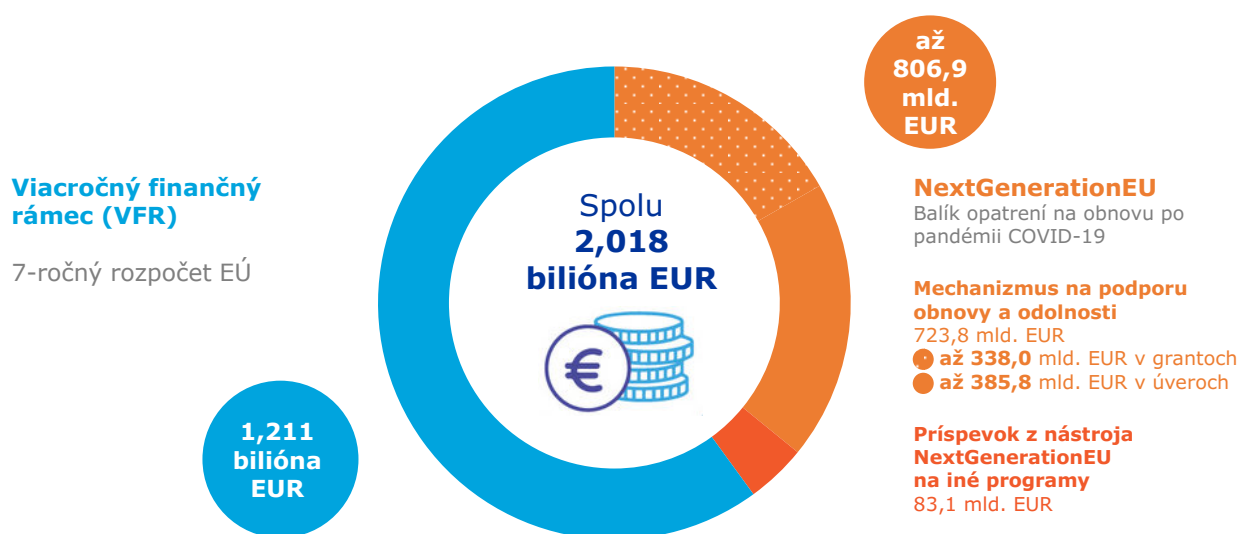
→ pozri oddiel 4

2. VIACROČNÝ FINANČNÝ RÁMEC NA ROKY 2021 – 2027 A NextGenerationEU

2.1. VFR na roky 2021 – 2027 a NextGenerationEU – kľúčové údaje

Dlhodobý rozpočet EÚ na roky 2021 – 2027 dosahuje spolu s nástrojom obnovy NextGenerationEU (ďalej len „NGEU“) výšku 2,018 bilióna EUR v bežných cenách (1,8 bilióna EUR v cenách roku 2018).

Balík pozostáva z dlhodobého rozpočtu a viacročného finančného rámca (ďalej len „VFR“) na roky 2021 – 2027 vo výške 1,211 bilióna EUR v bežných cenách (1,074 bilióna EUR v cenách roku 2018) skombinovaného s dočasným nástrojom obnovy NGEU vo výške 806,9 mld. EUR v bežných cenách (750 mld. EUR v cenách roku 2018).

Poznámka: Všetky sumy sú v bežných cenách.

Rozpočet bol navrhnutý ako reakcia na priority a najnaliehavejšie potreby Európy:

- viac ako 50 % celkovej výšky nasledujúceho dlhodobého rozpočtu a NGEU sa použije na podporu modernizácie Európskej únie prostredníctvom činností výskumu a inovácie, spravodlivej klimateckej a digitálnej transformácie, pripravenosti, ako aj obnovy a odolnosti,
- 30 % rozpočtu EÚ sa vynaloží na boj proti zmene klímy, čo je najväčší podiel z dosiaľ najväčšieho rozpočtu EÚ,
- 20 % prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktorý tvorí 90 % nástroja NGEU, sa investuje do digitálnej transformácie,
- 10 % ročných výdavkov z dlhodobého rozpočtu bude v rokoch 2026 a 2027 predstavovať príspevok k zastaveniu a zvráteniu poklesu biodiverzity a
- vôbec prvýkrát majú nové a posilnené priority najvyšší podiel na dlhodobom rozpočte, a to až 32 %.

Po útočnej vojne Ruska proti Ukrajine sa rozpočet EÚ zmenil na kľúčový nástroj na podporu reakcie EÚ na krízu a budovania strategickej autonómie. Konkrétnejšie v rámci prístupu „Tím Európa“ zmobilizovali spoločne EÚ, jej členské štáty a finančné inštitúcie do konca roka 2022 takmer 50 mld. EUR na celkovú podporu pre Ukrajinu v duchu jasného vyjadrenia pokračujúcej solidarity EÚ s ukrajinským ľudom.

Patrí sem:

- finančná pomoc, rozpočtová podpora a humanitárna pomoc vo výške 18,9 mld. EUR, ktorú umožňuje rozpočet EÚ a ktorá pochádza priamo od členských štátov EÚ vo forme grantov, úverov a záruk,
- balík vo výške 18 mld. EUR na podporu ukrajinského hospodárstva, ktorý sa má vyplatiť v roku 2023, a
- vojenská pomoc v rámci Európskeho mierového nástroja vo výške 3,2 mld. EUR a 7 mld. EUR priamo od členských štátov EÚ (Európsky mierový nástroj ani priama podpora zo strany členských štátov nie sú súčasťou rozpočtu EÚ).

2.2. NextGenerationEU – prehľad

NGEU má rozpočet vo výške 806,9 mld. EUR a jeho úlohou je prispievať k náprave bezprostredných hospodárskych a sociálnych škôd spôsobených pandémiou koronavírusu, a tým budovať Európu po pandémii COVID-19, ktorá bude zelenšia, digitálnejšia, odolnejšia a lepšie pripravená na súčasné aj budúce výzvy.

Väčšina finančných prostriedkov sa poskytuje prostredníctvom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Časť finančných prostriedkov, až 338,0 mld. EUR, sa poskytuje vo forme nenávratnej podpory alebo grantov. Ďalšiu časť, až 385,8 mld. EUR, využíva Únia na poskytovanie úverov jednotlivým členským štátom. Tieto úvery začnú príslušné členské štáty splácať až po skončení súčasného obdobia VFR, pričom konečná splatnosť nesplatených úverov k 31. decembru 2022 sa skončí až počnúc rokom 2052 (pozri oddiel **2.3.3**).

Okrem toho sa z NGEU posilňuje viacero existujúcich programov a politík EÚ:

- politika súdržnosti v rámci Pomoci pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe (REACT-EU) s cieľom riešiť hospodárske dôsledky pandémie COVID-19 v prvých rokoch obnovy,
- Fond na spravodlivú transformáciu, aby sa zabezpečil prínos prechodu ku klimateckej neutralite pre všetkých,
- Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka na ďalšiu podporu poľnohospodárov,
- InvestEU, na podporu investičného úsilia našich podnikov,
- Horizont Európa, na zabezpečenie kapacity EÚ v oblasti financovania lepšej excelentnosti výskumu, a
- rescEU zabezpečuje reakčnú kapacitu mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany na núdzové situácie veľkého rozsahu.

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti

723,8 mld. EUR

● až 338,0 mld. EUR v grantoch

● až 385,8 mld. EUR v úveroch

NAŠTARTUJME

Čisté technológie a obnoviteľné zdroje

RENOVUJME

Energetická efektívnosť budov

DOBÍJAJME A DOTANKUJME

Udržateľná doprava a nabíjacie stanice

PRIPOJME SA

Zavádzanie rýchlych širokopásmových služieb

MODERNIZUJME

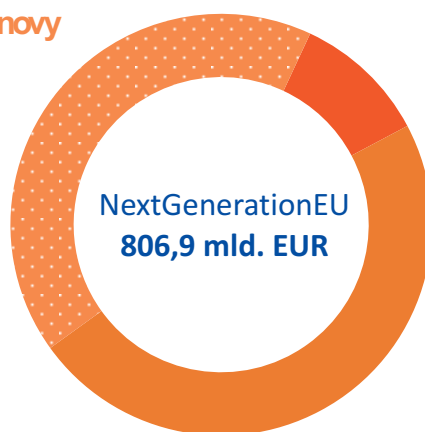
Digitalizácia verejnej správy

ROZŠIRUJME SA

Dátový cloud a udržateľné procesory

REKVALIFIKUJME A ZLEPŠUJME ZRUČNOSTI

Vzdelávanie a odborná príprava na podporu digitálnych zručností

Príspevok z nástroja NextGenerationEU

na iné programy

83,1 mld. EUR

REACT-EU (EFRR/ESF)

50,6

FOND NA SPRAVODLIVÚ TRANSFORMÁCIU

10,9

ROZVOJ VIDIEKA (EPFRV)

8,1

PROGRAM INVESTEU

6,1

HORIZONT EURÓPA

5,4

RESCEU

2,0

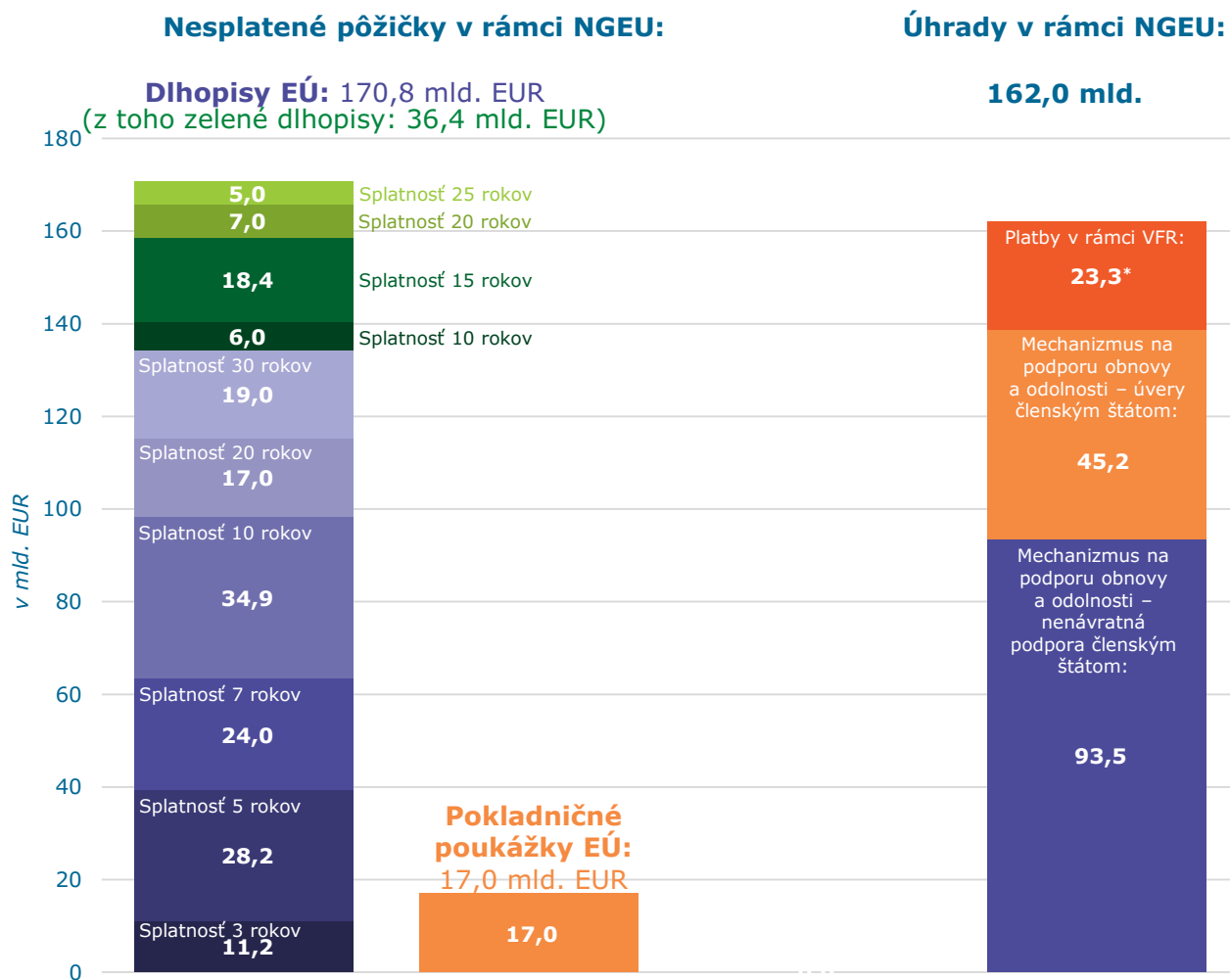
Okrem toho v nadväznosti na útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine a z nej vyplývajúcu energetickú krízu Komisia predložila plán REPowerEU, pričom ide o plán Európskej komisie na dosiahnutie nezávislosti Európy od ruských fosílnych palív v dostatočnom predstihu pred rokom 2030. V rámci plánu REPowerEU členské štáty dopĺňajú kapitolu REPowerEU do svojich plánov obnovy a odolnosti – plánov financovania v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti – s cieľom financovať kľúčové investície a reformy v oblasti diverzifikácie dodávok energie a znižovania závislosti od ruských fosílnych palív. Plánom REPowerEU sa nezvyšuje celkové finančné krytie pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, ale urýchli sa ním zavádzanie súčasnej kapacity vypožičiavania si prostriedkov tým, že sa členským štátom ponúkne možnosť požiadať o dodatočné úvery v rámci NGEU na účely cieľov stanovených v pláne REPowerEU. Plán REPowerEU je doplnený grantmi financovanými prostredníctvom aukcií kvót ETS a prevodov z pobrexítovskej adaptačnej rezervy.

2.3. Finančná situácia NGEU k 31. decembru 2022

2.3.1. Prehľad

Komisia od začatia vykonávania operácií financovania v rámci NGEU 15. júna 2021 až do konca roka 2022 získala 170,8 mld. EUR dlhodobých financií (v nominálnej hodnote), a to najmä emitovaním dlhopisov v syndikovaných transakciách (2021: 71,0 mld. EUR). Okrem toho mala Komisia k decembru 2022 nesplatené krátkodobé pokladničné poukážky EÚ v hodnote 17,0 mld. EUR. Do konca roka 2022 Komisia vyplatila finančnú podporu v celkovej výške 162,0 mld. EUR (2021: 71,6 mld. EUR). Väčšina tejto sumy, teda 138,7 mld. EUR, bola vyplatená v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, pričom 93,5 mld. EUR bolo vyplatených ako nenávratná podpora a 45,2 mld. EUR ako finančná úverová podpora. Ďalších 23,3 mld. EUR (bez vymáhaných súm vo výške 0,2 mld. EUR) bolo vyplatených ako platby VFR v rámci existujúcich programov. Okrem toho sa likvidita vo výške 20,5 mld. EUR drží na bankovom účte NGEU v ECB a na účte centrálnej pokladnice Komisie a čaká na úhradu do rozpočtu na programy VFR.

NGEU – nesplatené pôžičky a úhrady k 31. decembru 2022

*Ďalšie finančné prostriedky vo výške 0,6 mld. EUR sa držali na účte centrálnej pokladnice Komisie a čakali na úhradu do rozpočtu na programy VFR (vrátane vymožených finančných prostriedkov z NGEU vo výške 0,2 mld. EUR, ktoré boli predtým vyplatené).

2.3.2. Pôžičky

Na splnenie potrieb NGEU v oblasti financovania emituje Komisia cenné papiere na medzinárodných kapitálových trhoch. Na základe jednotného prístupu k financovaniu Komisia kombinuje využívanie rôznych nástrojov a techník financovania s otvorenou a transparentnou komunikáciou s účastníkmi trhu.

V roku 2022 sa v ročnom rozhodnutí o vypožičaní si finančných prostriedkov umožnili Komisii emisie do výšky najviac 140 mld. EUR v rámci dlhodobého financovania a do maximálnej nesplatennej výšky 60 mld. EUR v rámci krátkodobého financovania¹.

Dlhodobé financovanie – syndikované transakcie a aukcie dlhopisov EÚ

K 31. decembru 2022 predstavovala nesplatená (nominálna) suma dlhodobého financovania 170,8 mld. EUR (2021: 71,0 mld. EUR). Z tejto sumy sa 36,4 mld. EUR týkalo zelených dlhopisov (2021: 12 mld. EUR). Pôžičky budú splatné v rokoch 2025 až 2052 takto:

¹ Vykonávacie rozhodnutie Komisie C(2021) 9336 final.

v mld. EUR

Splatnosť	Emitované/získané	Spolu splatených na konci roka	Nesplatených na konci roka
2025	11,2	0,0	11,2
2026	18,9	0,0	18,9
2027	9,3	0,0	9,3
2028	14,0	0,0	14,0
2029	10,0	0,0	10,0
2031	20,0	0,0	20,0
2032	14,9	0,0	14,9
2033	6,0	0,0	6,0
2037	18,4	0,0	18,4
2041	13,0	0,0	13,0
2042	4,0	0,0	4,0
2043	7,0	0,0	7,0
2048	5,0	0,0	5,0
2051	14,0	0,0	14,0
2052	5,0	0,0	5,0
	170,8	0,0	170,8

Krátkodobé financovanie – aukcie pokladničných poukážok EÚ

Aukcie pokladničných poukážok EÚ poskytujú Komisii ako emitentovi dodatočnú flexibilitu a podporujú likviditu jej cenných papierov. K 31. decembru 2022 dosahovala nesplatená (nominálna) suma krátkodobého financovania získaného prostredníctvom aukcií pokladničných poukážok EÚ so splatnosťou tri alebo šesť mesiacov výšku 17,0 mld. EUR (2021: 20,0 mld. EUR).

2.3.3. Úhrady

V priebehu roka 2022 Komisia kladne posúdila päť zostávajúcich plánov obnovy a odolnosti členských štátov (Bulharsko, Holandsko, Maďarsko, Poľsko a Švédsko), ktoré následne schválila Rada. V dôsledku toho boli do konca roka 2022 schválené plány obnovy a odolnosti všetkých 27 členských štátov. Celková nenávratná podpora schválená v rámci plánov 27 členských štátov dosiahla výšku 335,1 mld. EUR (2021: 291,2 mld. EUR), čo zodpovedá takmer celému finančnému krytiu nenávratnej podpory z NGEU vo výške 338,0 mld. EUR². Z tejto sumy bolo 234,4 mld. EUR krytých dohodami o financovaní podpísanými s členskými štátmi (2021: 195,4 mld. EUR). Celková finančná úverová podpora schválená v rámci plánov dosahovala výšku 165,3 mld. EUR (2021: 153,9 mld. EUR), z čoho sa 153,9 mld. EUR týkalo zmlúv o úvere podpísaných do konca roka (2021: 153,2 mld. EUR).

Nenávratná podpora

Do konca roka 2022 Komisia vyplatila 22 členským štátom nenávratnú podporu v celkovej výške 93,5 mld. EUR (2021: 46,4 mld. EUR 20 členským štátom). Z tejto sumy sa 36,6 mld. EUR týkalo predbežného financovania (2021: 36,4 mld. EUR) a 56,9 mld. EUR sa týkalo platieb vykonaných po splnení čiastkových cieľov a zámerov členskými štátmi (2021: 10,0 mld. EUR).

² Maximálny finančný príspevok vypočítaný pre každý členský štát po aktualizácii z 30. júna 2022 v súlade s článkom 11 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241 (pred odpočítaním výdavkov na podporu), pozri https://commission.europa.eu/document/c22c182c-f53e-453f-b45a-dacdcf2d69dd_en.

Členský štát	Maximálna výška nenávratnej podpory*	Podpísané záväzky a rozpočtové záväzky k 31.12.2022 [†]	Vyplatené ako predbežné financovanie k 31.12.2022	Platby po splnení čiastkových cieľov k 31.12.2022	Spolu vyplatené k 31.12.2022
Rakúsko	3,8	2,2	0,4	-	0,4
Belgicko	4,5	3,6	0,8	-	0,8
Bulharsko	5,7	4,6	-	1,4	1,4
Chorvátsko	5,5	4,6	0,8	1,4	2,2
Cyprus	0,9	0,8	0,1	0,1	0,2
Česko	7,7	3,5	0,9	-	0,9
Dánsko	1,4	1,3	0,2	-	0,2
Estónsko	0,9	0,8	0,1	-	0,1
Fínsko	1,8	1,7	0,3	-	0,3
Francúzsko	37,5	24,3	5,1	7,4	12,5
Nemecko	28,0	16,3	2,3	-	2,3
Grécko	17,4	13,5	2,3	1,7	4,0
Maďarsko	5,8	4,6	-	-	-
Írsko	0,9	0,9	-	-	-
Taliansko	69,0	47,9	9,0	20,0	29,0
Lotyšsko	1,8	1,6	0,2	0,2	0,4
Litva	2,1	2,1	0,3	-	0,3
Luxembursko	0,1	0,1	0,0	-	0,0
Malta	0,3	0,2	0,0	-	0,0
Holandsko	4,7	3,9	-	-	-
Poľsko	22,5	20,3	-	-	-
Portugalsko	15,5	9,8	1,8	0,6	2,4
Rumunsko	12,1	10,2	1,9	1,8	3,6
Slovensko	6,0	4,6	0,8	0,4	1,2
Slovinsko	1,5	1,3	0,2	-	0,2
Španielsko	77,2	46,6	9,0	22,0	31,0
Švédsko	3,2	2,9	-	-	-
Spolu	338,0	234,4	36,6	56,9	93,5

* Maximálny finančný príspevok vypočítaný pre každý členský štát po aktualizácii z 30. júna 2022 v súlade s článkom 11 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241 (pred odpočítaním výdavkov na podporu), pozri https://commission.europa.eu/document/c22c182c-f53e-453f-b45a-dacdcf2d69dd_en.

[†] Rozpočtové záväzky zohľadňujú všetky zrušenia viazanosti vrátane tých, ktoré súvisia so záväzkami prijatými pred rokom 2022. Z celkových rozpočtových záväzkov bolo v roku 2022 viazaných 136,4 mld. EUR.

Počas roku 2022 Komisia vyplatila nenávratnú podporu v celkovej výške 47,2 mld. EUR. Táto suma pozostávala predovšetkým z platby Francúzsku po splnení prvého čiastkového cieľa (7,4 mld. EUR), z platby Taliansku po splnení prvého a druhého čiastkového cieľa (každá 10,0 mld. EUR) a z platby Španielsku po splnení druhého čiastkového cieľa (12,0 mld. EUR).

Úvery

Do konca roka 2022 Komisia vyplatila piatim členským štátom finančnú úverovú podporu vo výške 45,2 mld. EUR (2021: 18,0 mld. EUR štyrom členským štátom). Z tejto sumy sa 19,9 mld. EUR týkalo predbežného financovania (2021: 18,0 mld. EUR) a 25,2 mld. EUR sa týkalo splátok úveru vyplatených po splnení čiastkových cieľov a zámerov členskými štátmi (2021: nula):

v mld. EUR

Členský štát	Maximálna výška finančnej úverovej podpory	Spolu podpísané k 31.12.2022	Vyplatené ako predbežné financovanie k 31.12.2022	Platby po splnení čiastkových cieľov k 31. 12. 2022	Spolu nesplatené k 31. 2022
Cyprus	0,2	0,2	0,0	-	0,0
Grécko	12,7	12,7	1,7	1,8	3,5
Taliansko	122,6	122,6	15,9	22,0	37,9
Portugalsko	2,7	2,7	0,4	0,6	1,0
Rumunsko	14,9	14,9	1,9	0,8	2,7
Poľsko	11,5	0,0	-	-	-
Slovinsko	0,7	0,7	-	-	-
Schválené	165,3	153,9	19,9	25,2	45,2
Rezerva	220,5	-	-	-	-
	385,8	153,9	19,9	25,2	45,2

Počas roku 2022 Komisia poskytla finančnú úverovú podporu v celkovej výške 27,2 mld. EUR. Táto suma pozostávala z predbežného financovania úveru vo výške 1,9 mld. EUR pre Rumunsko, z platby prvých splátok úveru Grécku (1,8 mld. EUR), Taliansku (11,0 mld. EUR), Portugalsku (0,6 mld. EUR) a Rumunsku (0,8 mld. EUR), ako aj z platby druhej splátky úveru Taliansku (11,0 mld. EUR).

Podľa zmlúv o úvere členské štáty každoročne splatia 5 % vyplatených súm, pričom splácanie sa začne desať rokov od dátumu vyplatenia. Cyprus, Grécko, Taliansko a Portugalsko teda začnú splácať úvery od roku 2032 a Rumunsko od roku 2033. Splátkový kalendár pre nominálne sumy nesplatené na konci roka je takýto:

v mil. EUR

Členský štát	Obdobie splácania	Ročné splátky	Splátky spolu
Cyprus	2032-2051	1	26
Grécko	2032-2052	175	3 500
Taliansko	2032-2052	1 897	37 938
Portugalsko	2032-2052	48	960
Rumunsko	2033-2052	137	2 732
		2 258	45 156

Príspevok z NGEU na iné programy v rámci rozpočtu EÚ

Do konca roka 2022 dosiahli celkové čisté platby vyplatené iným programom v rámci VFR výšku 23,3 mld. EUR (2021: 7,2 mld. EUR). Tento príspevok, ktorý je bez vymáhaných súm vo výške 0,2 mld. EUR, sa týka predovšetkým balíka REACT-EU, z ktorého sa financuje Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) a Európsky sociálny fond (ESF vrátane FEAD):

v mld. EUR

Program VFR	Spolu pridelené	Spolu čisté záväzky k 31.12.2022	Spolu čisté platby k 31.12.2022
REACT-EU	50,6	50,5	18,2
– z toho EFRR	30,0	29,9	13,6
– z toho ESF (vrátane FEAD)	20,6	20,6	4,6
Fond na spravodlivú transformáciu	10,9	5,0	0,2
Rozvoj vidieka (EPFRV)	8,1	8,1	1,3
InvestEU	6,1	3,6	1,4
Horizont Európa	5,4	3,5	1,9
RescEU	2,0	0,9	0,3
Spolu	83,1	71,6	23,3

Počas roku 2022 vyplatila Komisia platby iným programom v rámci VFR v celkovej výške 16,1 mld. EUR. Táto suma pozostávala najmä z platieb týkajúcich sa REACT-EU (11,2 mld. EUR, z toho 8,7 mld. EUR v rámci EFRR a 2,5 mld. EUR v rámci ESF vrátane FEAD), programu Horizont Európa (1,9 mld. EUR), InvestEU (1,2 mld. EUR), ako aj Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (1,2 mld. EUR).

2.3.4. Likvidita

Na úvery poskytnuté z NGEU sa nevzťahuje prísna zásada nadväznosti používaná v minulosti. Namiesto toho bola pre NGEU vypracovaná diverzifikovaná a združená stratégia financovania, v rámci ktorej sa vyžaduje vykonávanie efektívneho riadenia likvidity. Cieľom riadenia likvidity NGEU je zabezpečiť, aby sumy uložené na bankovom účte NGEU postačovali na uspokojenie všetkých nadchádzajúcich potrieb v oblasti úhrad, zachovať stanovenú bezpečnostnú rezervu a zároveň zabrániť akýmkoľvek prebytkom. Na riadenie likvidity vyvinula Komisia IT nástroj, ktorý umožňuje každodenné monitorovanie účtu NGEU. Ku koncu roka 2022 dosahovali finančné prostriedky na mimorozpočtovom účte NGEU výšku 19,9 mld. EUR. Okrem toho sa finančné prostriedky vo výške 0,6 mld. EUR držali na účte centrálnej pokladnice Komisie a čakali na úhradu do rozpočtu na programy VFR (vrátane vymožených finančných prostriedkov z NGEU vo výške 0,2 mld. EUR, ktoré boli predtým vyplatené).

V nadväznosti na úspech diverzifikovanej stratégie financovania NGEU a rastúci výskyt pôžičiek na zabezpečenie financovania politických priorít EÚ sa Komisia v roku 2022 rozhodla začať používať jednotný prístup k financovaniu ako hlavnú metódu financovania od roku 2023. Podľa tohto prístupu preto Komisia bude v mene EÚ odteraz emitovať iba „dlhopisy EÚ“, a nie samostatne denominované dlhopisy pre jednotlivé programy. Program obnovy NGEU a nový program makrofinančnej pomoci+ pre Ukrajinu vo výške 18 mld. EUR na rok 2023 predstavujú prvé programy, ktoré využívajú nový prístup k financovaniu.

3. SÚHRN PLNENIA ROZPOČTU

3.1. Príjmy

V pôvodnom schválenom rozpočte EÚ dosiahli celkové platobné rozpočtové prostriedky výšku 170 603 mil. EUR a celková suma, ktorá sa má financovať z vlastných zdrojov, bola 157 701 mil. EUR. Odhady príjmov a výdavkov uvedené v pôvodnom rozpočte sú zvyčajne počas rozpočtového roka predmetom úprav prostredníctvom opravných rozpočtov. Úpravou výšky vlastných zdrojov založených na HND sa zabezpečí, aby rozpočtované príjmy presne zodpovedali rozpočtovaným výdavkom. V súlade so zásadou vyrovnanosti musia byť rozpočtové príjmy a výdavky (platobné rozpočtové prostriedky) v rovnováhe.

Počas roka 2022 bolo prijatých päť opravných rozpočtov. Po ich zohľadnení predstavovali konečné príjmy schválené na rok 2022 sumu 170 038 mil. EUR a celková suma financovaná z vlastných zdrojov dosahovala 153 928 mil. EUR. Príspevky členských štátov v roku 2022 sa znížili najmä o prebytok z predchádzajúceho roka (3 227 mil. EUR). Výška platobných rozpočtových prostriedkov zostala viac-menej v súlade s pôvodným schváleným rozpočtom.

Príjmy pochádzajú zo šiestich zdrojov (hláv):

Hlava 1: Vlastné zdroje

Výber tradičných vlastných zdrojov bol vyšší ako sumy odhadované v rámci rozpočtu. Bolo to spôsobené najmä vyšším výberom, než sa očakávalo v posledných mesiacoch roka.

Konečné platby členských štátov založené na DPH, HND a odpade z plastových obalov zodpovedali konečnému rozpočtovému odhadu. Rozdiel medzi odhadovanými a skutočne uhradenými sumami je spôsobený rozdielom medzi kurzom eura, ktorý bol použitý na zostavovanie rozpočtu, a kurzom platným v čase, keď členské štáty, ktoré nie sú členmi eurozóny, skutočne realizovali platby.

Hlava 2: Prebytky, zostatky a úpravy

Prebytok z predchádzajúceho účtovného roka dosiahol výšku 3 227 mil. EUR. Táto suma bola pripísaná do rozpočtu na rok 2022 prostredníctvom opravného rozpočtu a príspevky členských štátov do vlastných zdrojov boli zodpovedajúcim spôsobom znížené.

Pokiaľ ide o zostatky DPH a HND, pravidlá sú stanovené v článku 10b nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov [nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 609/2014]. Podľa týchto pravidiel sa celkový súčet zostatkov vypočíta tak, aby bol vplyv na rozpočet EÚ nulový („systém vzájomného započítavania“) a tento postup nemal za následok opravný rozpočet. Komisia preto priamo žiada členské štáty o úhradu čistých súm v súlade s pravidlami nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov.

Hlava 3: Administratívne príjmy

Túto hlavu tvoria najmä príjmy z daní a odvodov z odmeňovania zamestnancov.

Hlava 4: Finančné príjmy, úroky z omeškania a pokuty

Hlavná časť tejto hlavy sa týka pokút v súvislosti s vykonávaním pravidiel hospodárskej súťaže.

Hlava 5: Rozpočtové záruky, operácie vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov

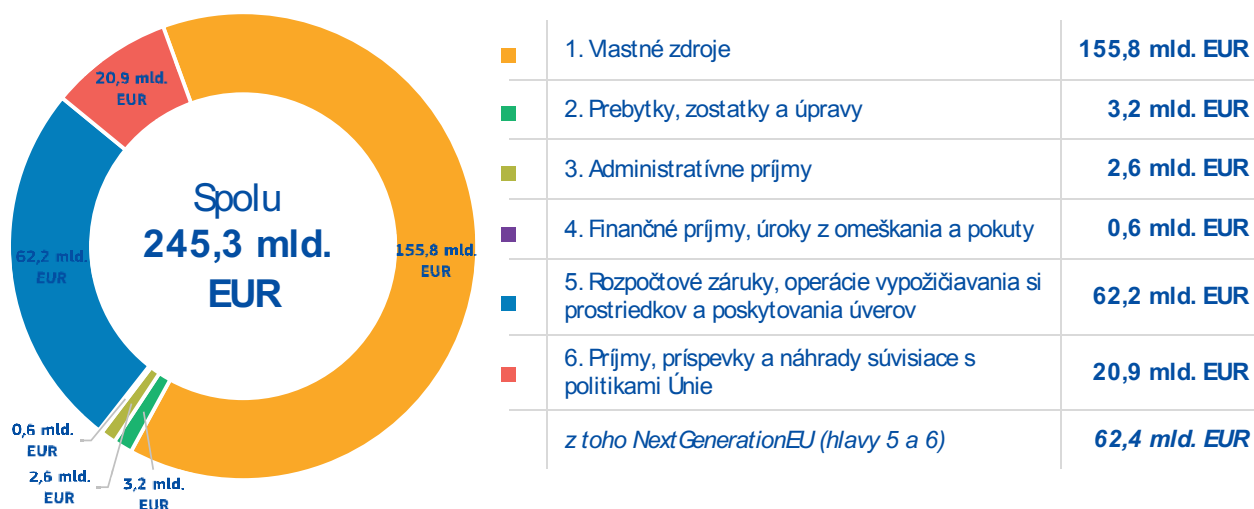
Táto hlava bola pred začatím používania nástroja NextGenerationEU (NGEU) výrazne zvýšená. Finančné prostriedky NGEU v rámci tejto hlavy tvoria pripísané príjmy. Hlavu 5 tvoria príjmy súvisiace so zárukami, úrokmi a splátkami poskytnutých úverov. Takisto sa v nej presmerúvajú finančné prostriedky (na nenávratnú podporu z NGEU v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a na posilnenie programov VFR) z účelovo viazaných príjmov, ktoré členské štáty získavajú v rámci Nástroja Európskej únie na obnovu (EURI).

Hlava 6: Príjmy, príspevky a náhrady súvisiace s politikami Únie

Táto hlava sa týka najmä príjmov z finančných opráv štrukturálnych a poľnohospodárskych fondov (EŠIF, EPZF a EPFRV). Patrí do nej aj účasť tretích krajín na výskumných programoch, zúčtovanie v poľnohospodárskych fondoch a ďalšie príspevky a náhrady týkajúce sa programov EÚ. činností.

Podstatnú časť tejto celkovej sumy tvoria účelovo viazané príjmy, čo je dôvodom na zahrnutie dodatočných rozpočtových prostriedkov na strane výdavkov.

Celkové príjmy rozpočtu na rok 2022 dosiahli výšku 245 265 mil. EUR

3.2. Výdavky

3.2.1. Plnenie rozpočtu

V roku 2022, v druhom roku VFR na roky 2021 – 2027, dosiahol konečný schválený rozpočet výšku 182,2 mld. EUR viazaných rozpočtových prostriedkov a 170,0 mld. EUR platobných rozpočtových prostriedkov. Okrem toho boli viazané rozpočtové prostriedky vo výške 295,0 mld. EUR k dispozícii ako pripísané príjmy, z čoho sa 277,8 mld. EUR týkalo NGEU³, a 4,5 mld. EUR viazaných rozpočtových prostriedkov bolo prenesených z roku 2021. Platobné rozpočtové prostriedky súvisiace s pripísanými príjmami v roku 2022 dosiahli výšku 87,0 mld. EUR, z čoho sa 64,3 mld. EUR týkalo NGEU, a 4,3 mld. EUR platobných rozpočtových prostriedkov bolo prenesených z roku 2021.

Plnenie rozpočtu na rok 2022 bolo stále čiastočne ovplyvnené neskorým prijatím nariadenia o VFR (december 2020), čo viedlo k prijatiu právnych aktov novej generácie programov až v priebehu roka 2021. Plnenie rozpočtu na rok 2022 bolo navyše výrazne ovplyvnené inváziou Ruska na Ukrajinu a potrebou prijať rozhodné opatrenia s cieľom poskytnúť Ukrajine komplexnú humanitárnu a finančnú podporu, pomôcť utečencom, ako aj krajinám, ktoré ich prijímajú, a reagovať na krízu, ktorej dôsledky presiahli ukrajinské hranice.

Plnenie celkových viazaných rozpočtových prostriedkov v roku 2022 dosiahlo výšku 357,1 mld. EUR:

- 179,4 mld. EUR z konečného schváleného rozpočtu,
- 4,5 mld. EUR z rozpočtových prostriedkov prenesených z roku 2021 alebo znovu disponibilných od tohto roku,
- 173,2 mld. EUR z rozpočtových prostriedkov pochádzajúcich z pripísaných príjmov,
 - z toho 162,7 mld. EUR z NGEU.

Plnenie celkových platobných rozpočtových prostriedkov v roku 2022 dosiahlo celkovú výšku 243,3 mld. EUR:

- 167,3 mld. EUR z konečného schváleného rozpočtu,
- 4,2 mld. EUR z rozpočtových prostriedkov prenesených z roku 2021 alebo znovu disponibilných od tohto roku,
- 71,8 mld. EUR z rozpočtových prostriedkov pochádzajúcich z pripísaných príjmov,

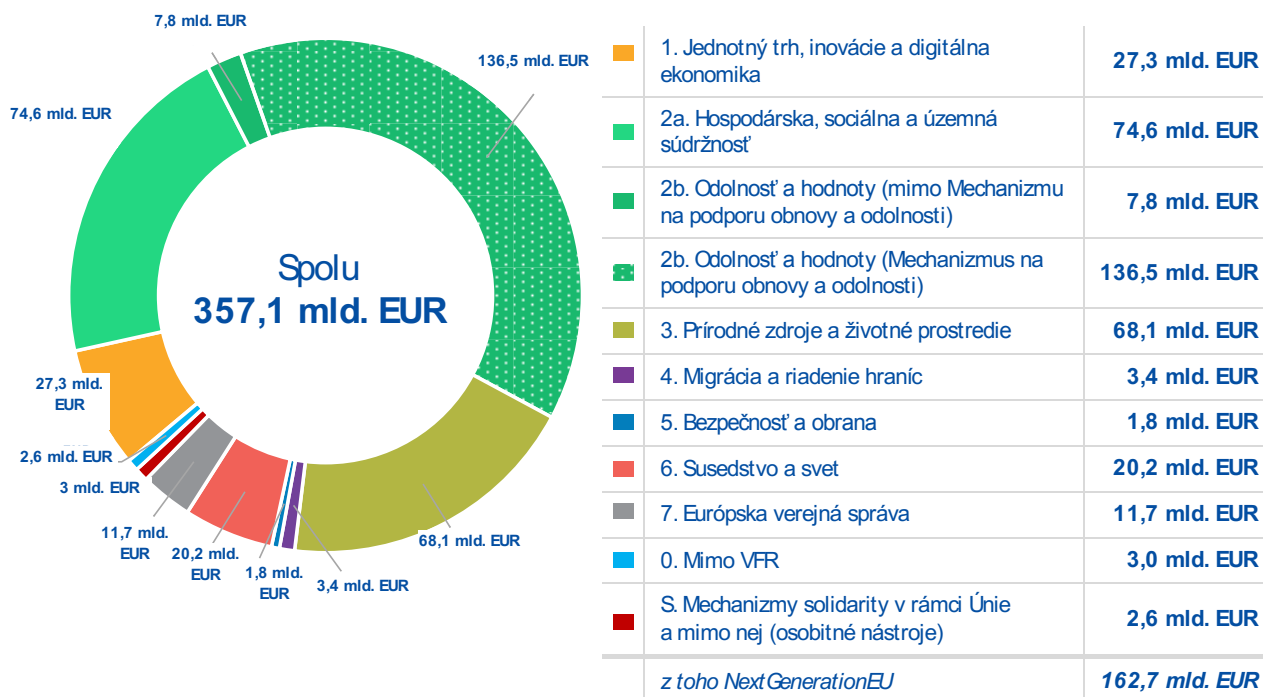
³ Komplexný prehľad nástroja NextGenerationEU (NGEU) je uvedený aj v oddieloch 2.2 a 2.3.

- o z toho 63,5 mld. EUR z NGEU.

V prípadoch, v ktorých sa to umožňuje podľa nariadenia o rozpočtových pravidlách a/alebo právnych základov, sa rozpočtové prostriedky zo schváleného rozpočtu, ktoré sa nevyčerpali v roku 2022, preniesli do roku 2023: 1,5 mld. EUR viazaných rozpočtových prostriedkov a 2,5 mld. EUR platobných rozpočtových prostriedkov.

Rovnako boli v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách prenesené do roku 2023 viazané rozpočtové prostriedky vo výške 121,5 mld. EUR z pripísaných príjmov, z čoho sa 115,1 mld. EUR týkalo NGEU, a platobné rozpočtové prostriedky vo výške 15,2 mld. EUR z pripísaných príjmov, z čoho sa 0,8 mld. EUR týkalo NGEU.

Celkové plnenie viazaných rozpočtových prostriedkov na rok 2022 podľa politických cieľov EÚ je znázornené ďalej:

Plnenie všetkých typov rozpočtových prostriedkov v roku 2022 (rozpočet, prenosy z predchádzajúceho roku a pripísané príjmy) bolo na úrovni 74 % v prípade viazaných rozpočtových prostriedkov a na úrovni 93 % v prípade platobných rozpočtových prostriedkov. Miery plnenia vrátane rozpočtových prostriedkov prenesených do roku 2023 (podľa nariadenia o rozpočtových pravidlách a/alebo právnych základov) dosiahli 99 % v prípade viazaných rozpočtových prostriedkov a 100 % v prípade platobných rozpočtových prostriedkov zo schváleného rozpočtu na rok 2022.

V roku 2022 predstavovala ročná tranža záväzkov v rámci NGEU⁴ 144,6 mld. EUR. Okrem toho boli z roku 2021 prenesené záväzky vo výške 21,1 mld. EUR. V roku 2022 bolo na záväzky k dispozícii celkovo 165,7 mld. EUR, z čoho sa spotrebovalo 162,7 mld. EUR, t. j. 98 %. Zvyšných 114 mld. EUR z celkového finančného krytia NGEU sa plánuje vyčerpať v roku 2023 (a v neskorších rokoch v prípade administratívnych rozpočtových prostriedkov, ktoré sa môžu čerpať do roku 2027). V súlade s článkom 3 ods. 4 nariadenia⁵ 2020/2094 o EURI bolo do 31. decembra 2022 prijatých viac ako 60 % právnych záväzkov pre príslušné programy v rámci NGEU (s výnimkou úverov z InvestEU a Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti). Vyčerpalo sa 99 % platobných rozpočtových prostriedkov NGEU.

⁴ Suma schválená pre NGEU na rok 2022 sa týkala podpory na rok 2022 vo forme nenávratnej podpory pre členské štáty v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, Pomoci pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe (REACT-EU) a ďalšieho financovania na iné európske programy alebo fondy (rozvoj vidieka, Fond InvestEU, Fond na spravodlivú transformáciu, Horizont Európa a rescEU). V nariadení o EURI sa stanovujú zákonné lehoty týkajúce sa právnych záväzkov, pričom distribúcia programovania sa stanovuje na základe plánovaného harmonogramu ročných záväzkov konkrétne uvádzaných v právnych základoch dotknutých programov.

⁵ Nariadenie Rady (EÚ) 2020/2094 zo 14. decembra 2020, ktorým sa zriaďuje Nástroj Európskej únie na obnovu s cieľom podporiť obnovu po kríze COVID-19.

3.2.2. Nesplatené záväzky

Nesplatené záväzky (bežne označované aj ako RAL – „reste à liquider“), ktoré zodpovedajú viazaným sumám, ešte nesplateným, tvorili na konci roka 2022 sumu 452,8 mld. EUR. Nesplatené záväzky sa v porovnaní s rokom 2021 zvýšili (o 111,2 mld. EUR).

Hlavným stimulom zvýšenia nesplatených záväzkov v roku 2022 bola implementácia NGEU (jeho nenávratnej časti), čím sa k celkovým nesplateným záväzkom na konci roka 2022 prispelo sumou 189,1 mld. EUR (42 %). Keďže rozpočtové prostriedky NGEU budú viazané do 31. decembra 2023 a vyplatené do 31. decembra 2026 v súlade s článkom 3 ods. 4 a článkom 3 ods. 9 nariadenia o EURI, trend nominálne rastúcich nesplatených záväzkov súvisiacich s NGEU bude v roku 2023 pokračovať.

3.2.3. Rozpočtový výsledok

Rozpočtový výsledok (prebytok) sa znížil zo sumy 3,2 mld. EUR v roku 2021 na 2,5 mld. EUR v roku 2022. Hlavný príspevok k rozpočtovému výsledku (prebytok) 2022 bol vyšší ako očakávané príjmy z ciel.

4. FINANČNÉ NÁSTROJE A ROZPOČTOVÉ ZÁRUKY

4.1. Finančné nástroje financované z rozpočtu EÚ

Finančné nástroje financované z rozpočtu EÚ existujú vo forme záručných nástrojov, kapitálových nástrojov a úverových nástrojov. Očakáva sa, že vo VFR na roky 2021 – 2027 by sa malo v porovnaní s využívaním finančných nástrojov plne financovaných alebo zabezpečených z rozpočtu EÚ využívanie rozpočtových záruk zintenzívniť. Konkrétne sa z programu InvestEU poskytne 26,2 mld. EUR v zárukách EÚ skupine EIB a ďalším finančným inštitúciám na podporu rôznych cieľov politik Únie prostredníctvom financovania investičných operácií. Na rozdiel od tradičnej metódy plnenia rozpočtu prostredníctvom udeľovania grantov a dotácií spočíva základná myšlienka tohto prístupu v tom, že vďaka každému euru vynaloženému z rozpočtu prostredníctvom finančných nástrojov dostane konečný prijímateľ v dôsledku pákového efektu viac než 1 EUR ako finančnú podporu.

Pri tomto type plnenia rozpočtu sa finančné prostriedky buď už vyplatili na zverenecké účty spravované poverenými subjektmi a zostávajú dostupné (ako peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty, dlhové cenné papiere alebo investície do fondov peňažného trhu či združených portfólií aktív), aby pokrývali budúce výzvy na uplatnenie záruky, alebo sa investovali do kapitálu. Význam a objem finančných nástrojov financovaných z rozpočtu EÚ v rámci priameho a nepriameho riadenia sa v posledných rokoch zvyšoval.

4.2. Rozpočtové záruky: finančné aktíva držané v záručných fondoch

V rámci tohto plnenia rozpočtu EÚ poskytuje záruku protistranám, pre ktoré je financovanie len čiastočne zabezpečené zo záručných fondov, ktoré zriadila Komisia. To vytvára podmienené záväzky pre rozpočet EÚ v prípade, že zabezpečenie nie je dostatočné na krytie výziev. EÚ poskytla záruky skupine EIB na úvery poskytnuté mimo EÚ (tzv. mandát na poskytovanie vonkajších úverov) a na dlhové a kapitálové operácie kryté zárukou EFSI. EÚ takisto poskytla záruky skupine EIB a iným finančným inštitúciám na operácie, na ktoré sa vzťahuje záruka EFSD, záruka pre vonkajšiu činnosť NDICI a InvestEU.

Od roku 2021 sa rezervy ukladajú do spoločného rezervného fondu (SRF). SRF sa zriaďuje v nariadení o rozpočtových pravidlách⁶ na účely uloženia vytvorených rezerv (t. j. držaných finančných prostriedkov) na krytie finančných záväzkov vyplývajúcich z finančných nástrojov, rozpočtových záruk a úverov finančnej pomoci počnúc VFR na roky 2021 – 2027. Obsahuje aj niektoré aktíva tvorby rezerv na finančné záväzky z predchádzajúcich VFR.

SRF je vytvorený a funguje ako jednotné portfólio, v ktorom sa v súčasnosti kombinujú rezervy na všetky rozpočtové záruky a niektoré programy finančnej pomoci EÚ. Zdroje sa z fondu SRF pridelujú do zložiek na účely sledovania súm týkajúcich sa rozpočtových záruk a programov finančnej pomoci, na ktoré sa prispieva.

K 31. decembru 2022 drží Komisia v SRF finančné aktíva pre tieto zložky:

- Garančný fond pre vonkajšie opatrenia – 2,5 mld. EUR
- EFSI – 8,5 mld. EUR
- EFSD – 0,7 mld. EUR
- NDICI EFSD+ – 1,1 mld. EUR
- Zložka v zodpovednosti EÚ Program InvestEU – 1,7 mld. EUR
- Zložka Programu InvestEU pre členský štát Česká republika – 14 mil. EUR
- Zložka Programu InvestEU pre členský štát Fínsko – 18 mil. EUR
- Operácie kombinovaného financovania v rámci InvestEU – 18 mil. EUR

Okrem toho je 342 mil. EUR uložených v centrálnej pokladnici Komisie ako vankúš likvidity na krytie bezprostredných výziev na uplatnenie záruky.

⁶ Článok 212 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách.

4.3. Úvery a súvisiace pôžičky na programy finančnej pomoci

Činnosti vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov EÚ na finančnú pomoc sú mimorozpočtové operácie. S výnimkou NGEU sa vypožičané prostriedky následne poskytujú prijímajúcej krajine vo forme úveru za rovnakých podmienok, t. j. s rovnakým kupónom a splatnosťou a v rovnakej výške (tzv. nadväzné operácie, „back-to-back“). V dôsledku toho EÚ poskytuje pôžičky na základe finančných prostriedkov, ktoré získava z úverov. Poskytovanie pôžičiek je však právnym záväzkom EÚ, ktorý zabezpečí, že všetky dlžné sumy budú splatené včas a v plnom rozsahu. Komisia musí zaviesť postupy, aby sa zabezpečilo splatenie vypožičaných prostriedkov aj v prípade nesplácania úveru.

Komisia na základe rozhodnutí Európskeho parlamentu a Rady poskytuje finančnú podporu členským štátom a tretím krajinám vo forme bilaterálnych úverov financovaných z kapitálových trhov so zárukou rozpočtu EÚ. V roku 2022 Komisia v mene EÚ spravuje šesť hlavných programov, v rámci ktorých môže poskytovať úvery na:

- pomoc z nástroja SURE
- podporu z Európskeho finančného stabilizačného mechanizmu (EFSM),
- makrofinančnú pomoc (MFA),
- podporu platobnej bilancie (BOP),
- Euratom a
- NGEU – ďalšie informácie sú uvedené v oddiele 2.

K 31. decembru 2022 nominálna hodnota úverov poskytnutých na finančnú pomoc (okrem NGEU) (pozri oddiel 2) predstavovala:

v mld. EUR

	Spolu poskytnutých	Spolu prerozdelených na konci roka	Spolu splatených na konci roka	Nesplatených na konci roka
SURE				
Belgicko	8,2	8,2	-	8,2
Bulharsko	1,0	1,0	-	1,0
Chorvátsko	1,6	1,6	-	1,6
Cyprus	0,6	0,6	-	0,6
Česko	4,5	4,5	-	4,5
Estónsko	0,2	0,2	-	0,2
Grécko	6,2	6,2	-	6,2
Maďarsko	0,7	0,7	-	0,7
Írsko	2,5	2,5	-	2,5
Taliansko	27,4	27,4	-	27,4
Lotyšsko	0,5	0,5	-	0,5
Litva	1,1	1,1	-	1,1
Malta	0,4	0,4	-	0,4
Poľsko	11,2	11,2	-	11,2
Portugalsko	6,2	6,2	-	6,2
Rumunsko	3,0	3,0	-	3,0
Slovensko	0,6	0,6	-	0,6
Slovinsko	1,1	1,1	-	1,1
Španielsko	21,3	21,3	-	21,3
	98,4	98,4	-	98,4
EFSM				
Írsko	22,5	22,5	-	22,5
Portugalsko	24,3	24,3	(0,5)	23,8
	46,8	46,8	(0,5)	46,3
MFA				
Ukrajina	12,2	12,2	(0,6)	11,6
Tunisko	1,4	1,4	-	1,4
Jordánsko	1,1	0,9	-	0,9
Iné	1,4	1,3	(0,2)	1,1
	16,1	15,8	(0,8)	15,0
BOP				
Lotyšsko	2,9	2,9	(2,7)	0,2
	2,9	2,9	(2,7)	0,2
EURATOM				
Energoatom a K2R4 – Ukrajina	0,4	0,4	(0,1)	0,3
Iné	0,4	0,4	(0,4)	-
	0,8	0,8	(0,5)	0,3
Spolu	165,0	164,7	(4,5)	160,2

Splátkový kalendár pre nesplatené sumy na konci roka je takýto:

v mld. EUR

	SURE	EFSM	MFA	BOP	EURATOM	SPOLU
2023	-	3,5	0,1	-	-	3,6
2024	-	2,6	0,6	-	-	3,2
2025	8,0	2,4	-	0,2	-	10,6
2026	8,0	6,2	0,1	-	-	14,3
2027	-	3,0	0,2	-	0,1	3,3
2028	10,0	2,3	0,2	-	0,1	12,6
2029	8,2	1,4	0,9	-	-	10,4
2030	10,0	-	0,1	-	0,1	10,2
2031	-	7,3	1,2	-	0,1	8,6
2032	-	3,0	0,7	-	-	3,7
2033	-	2,1	0,5	-	-	2,6
2034	-	-	0,7	-	-	0,7
2035	8,5	2,0	2,0	-	-	12,5
2036	9,0	5,7	1,3	-	-	16,0
2037	8,7	-	0,9	-	-	9,6
2038	-	1,8	-	-	-	1,8
2039	-	-	-	-	-	-
2040	7,0	-	0,5	-	-	7,5
2041	-	-	-	-	-	-
2042	-	3,0	2,0	-	-	5,0
2043	-	-	-	-	-	-
2044	-	-	-	-	-	-
2045	-	-	-	-	-	-
2046	5,0	-	-	-	-	5,0
2047	6,0	-	-	-	-	6,0
2048	-	-	-	-	-	-
2049	-	-	-	-	-	-
2050	10,0	-	-	-	-	10,0
2051	-	-	-	-	-	-
2052	-	-	0,5	-	-	0,5
2053	-	-	2,5	-	-	2,5
Spolu	98,4	46,3	15,0	0,2	0,3	160,2

SURE

Nástroj SURE bol zavedený v roku 2020 na poskytovanie finančnej pomoci členským štátom, ktoré zasiahol závažný hospodársky otras v dôsledku pandémie COVID-19 na ich území alebo ktoré sú takýmto otrasom ohrozené. Týmto nástrojom sa dopĺňajú vnútroštátne opatrenia prijímané dotknutými členskými štátmi. Maximálna suma finančnej pomoci nesmie prekročiť 100 mld. EUR pre všetky členské štáty.

Na konci roka 2022 členské štáty podpísali dohody o úverovom mechanizme vo výške 98,4 mld. EUR, pričom sa do konca roka 2022 vyplatila celá suma. V roku 2022 Komisia vyplatila nové úvery v celkovej výške 8,7 mld. EUR. Úvery majú splatnosť 5 až 30 rokov.

Európsky finančný stabilizačný mechanizmus (EFSM)

EFSM sa vytvoril na poskytovanie finančnej pomoci všetkým členským štátom, ktoré zasiahol závažný hospodársky finančný otras spôsobený výnimočnými udalosťami mimo ich kontroly alebo ktoré sú takýmto otrasom ohrozené. Z EFSM sa poskytla finančná pomoc Írsku a Portugalsku v rokoch 2011 – 2014 pod podmienkou vykonávania reforiem. Tomuto programu vypršala platnosť a nie je možné čerpať ďalšie úvery, hoci sa ešte zachováva na osobitné úlohy, ako napr. predĺženie splatnosti existujúcich úverov a poskytnutie preklenovacích úverov. V roku 2022 boli úvery Portugalsku vo výške 2,2 mld. EUR, ktoré boli splatné v apríli 2022, predĺžené o 4,5 roka, zatiaľ čo bolo splatených 0,5 mld. EUR.

MFA

Program makrofinančnej pomoci je forma finančnej pomoci, ktorú EÚ poskytuje partnerským krajinám mimo EÚ, ktoré zaznamenali krízu platobnej bilancie. Má podobu strednodobých/dlhodobých úverov alebo grantov, príp. ich kombinácie a je dostupná len pre krajiny, ktoré využívajú vyplácanie prostriedkov programu Medzinárodného menového fondu (MMF).

Ukrajina

V roku 2022 sa Európsky parlament a Rada dohodli na troch balíkoch finančnej pomoci Ukrajine⁷ v celkovej výške 7,2 mld. EUR na posilnenie okamžitej odolnosti krajiny po nevyprovokovanej a neodôvodnenej vojenskej agresii Ruska. Všetky úvery boli Ukrajine vyplatené do konca roka 2022. Splatnosť týchto nových úverov Ukrajine je 10 až 30 rokov.

Na konci roka 2022 celkové nesplatené úvery poskytnuté v rámci makrofinančnej pomoci Ukrajine dosiahli výšku 11,6 mld. EUR (nominálna suma).

S cieľom pokračovať v roku 2023 v podpore EÚ pre Ukrajinu Európsky parlament a Rada prijali 14. decembra 2022 nový balík finančnej pomoci vo výške 18 mld. EUR [nariadenie (EÚ) 2022/2463]. Komisia a Ukrajina podpísali začiatkom roka 2023 memorandum o porozumení a dohodu o úverovom mechanizme a do 31. mája 2023 sa vyplatili úvery vo výške 7,5 mld. EUR. Komisia plánuje vyplatiť zostávajúcu sumu do konca roka 2023, a to v mesačných tranžiach vo výške 1,5 mld. EUR.

BOP

Podpora platobnej bilancie (BOP) je program podpory navrhnutý pre členské štáty mimo eurozóny, ktoré majú alebo im hrozia ťažkosti v súvislosti s ich platobnou bilanciou. Podpora platobnej bilancie prebieha formou strednodobých úverov, ktoré sú podmienené vykonávaním politík určených na riešenie príslušných hospodárskych problémov. Podporu platobnej bilancie zvyčajne ponúka EÚ v spolupráci s MMF a ďalšími medzinárodnými inštitúciami alebo krajinami. V roku 2022 sa neuskutočnili žiadne nové operácie ani splátky úverov.

Euratom

Európske spoločenstvo pre atómovú energiu (Euratom, zastúpené Komisiou) požičiava finančné prostriedky členským i nečlenským štátom a ich subjektom na financovanie projektov týkajúcich sa energetických zariadení.

4.4. Rozpočtové podmienené záväzky pre programy finančnej pomoci

Úvery EÚ predstavujú priame a nepodmienené záväzky EÚ, za ktoré ručia členské štáty EÚ (rozpočtové podmienené záväzky). Pôžičky určené na financovanie úverov poskytovaných krajinám mimo EÚ sú kryté SPF. V prípade, že prijímajúci členský štát nespláca, náklady na dlhovú službu budú v rámci možností pokryté z dostupného pokladničného zostatku Komisie. Ak to v danom čase nie je možné, vyžiada si Komisia nevyhnutné finančné prostriedky od členských štátov. Na základe právnych predpisov týkajúcich sa systému vlastných zdrojov EÚ [článok 14 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 609/2014] sú členské štáty EÚ povinné poskytnúť dostatočné finančné zdroje na plnenie záväzkov EÚ. Z tohto dôvodu sú investori vystavení len kreditnému riziku EÚ, a nie kreditnému riziku prijímateľa financovaného úveru. Nadväzný charakter operácií prijímania a poskytovania úverov („back-to-back“) zabezpečuje, že rozpočet EÚ nie je vystavený žiadnemu úrokovému ani devízovému riziku.

Úvery poskytované členským štátom z nástroja SURE sa opierajú o systém dobrovoľných záruk členských štátov vo výške 25 % maximálnej sumy finančnej pomoci. Príspevok každého členského štátu k celkovej sume záruky zodpovedá jeho podielu na celkovom hrubom národnom dôchodku (HND) Európskej únie na základe rozpočtu EÚ na rok 2020.

⁷ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/313 o poskytnutí núdzovej pomoci Ukrajine vo výške 1,2 mld. EUR, rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1201 o poskytnutí výnimočnej pomoci Ukrajine vo výške 1,0 mld. EUR, rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1628 o poskytnutí výnimočnej pomoci Ukrajine vo výške 5,0 mld. EUR.

Úvery vo výške 6 mld. EUR poskytnuté Ukrajine v roku 2022 v rámci výnimočnej makrofinančnej pomoci sú kryté systémom záruk členských štátov vo výške 61 % expozície, pričom prvých 9 % všetkých strát sa má pokryť z rozpočtu EÚ (SRF). Pozri poznámku **2.4.1.1** v konsolidovanej ročnej účtovnej závierke EÚ.

V prípade každého úverového balíka poskytnutého jednotlivým krajinám sa celková výška poskytnutého úveru, počet splátok, ktoré sa majú vyplatiť, a maximálna (priemerná) doba splatnosti úveru stanovujú na základe rozhodnutia Európskeho parlamentu, Rady a Komisie. Následne Komisia a dotknutá krajina odsúhlasia parametre úveru/financovania, najmä splatnosť splátok. Vyplácanie jednotlivých splátok, s výnimkou prvej, je navyše podmienené splnením politických podmienok, a to v kontexte finančnej pomoci EÚ. To je ďalší z faktorov vplyvujúcich na načasovanie operácií financovania. Z uvedeného vyplýva, že načasovanie a splatnosť emisie závisia od súvisiacich úverových operácií EÚ. Financovanie je denominované výlučne v eurách a splatnosť je od 3 do 30 rokov.

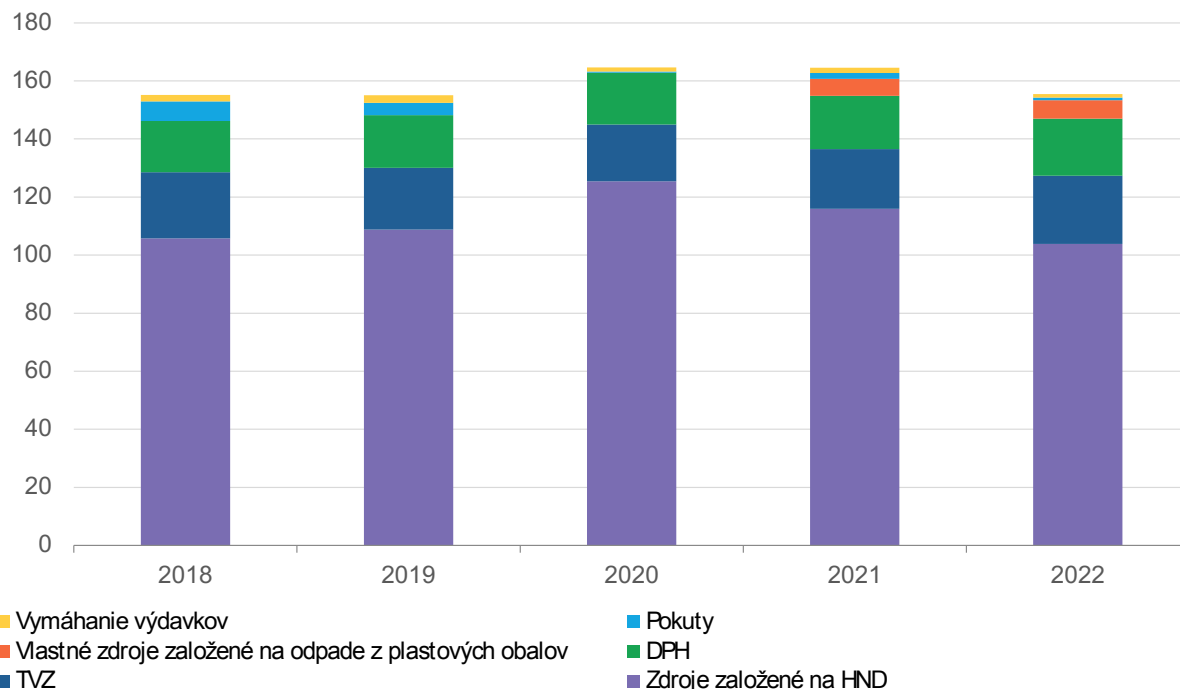
5. ANALÝZA FINANČNÝCH VÝKAZOV

5.1. PRÍJMY

Konsolidované príjmy EÚ zahŕňajú sumy, ktoré súvisia s výmennými a nevýmennými transakciami, pričom nevýmenné transakcie patria medzi najvýznamnejšie. Päťročný trend príjmov z hlavných nevýmenných kategórií (zahŕňajúcich zdroje založené na HND, tradičné vlastné zdroje, zdroje založené na DPH, nové vlastné zdroje založené na odpade z plastových obalov, pokuty a vymožené výdavky) je takýto:

Päťročný trend príjmov z hlavných nevýmenných transakcií*

v mld. EUR

*Údaje za roky 2020 až 2022: okrem príjmov súvisiacich s vystúpením Spojeného kráľovstva z EÚ.

Keďže rozpočtové príjmy by sa mali rovnať rozpočtovým výdavkom (alebo ich prevyšovať), hlavnú úlohu v uvedenom trende príjmov zohrávajú platby vykonané každý rok.

Konsolidované príjmy – hlavný vývoj v roku 2022

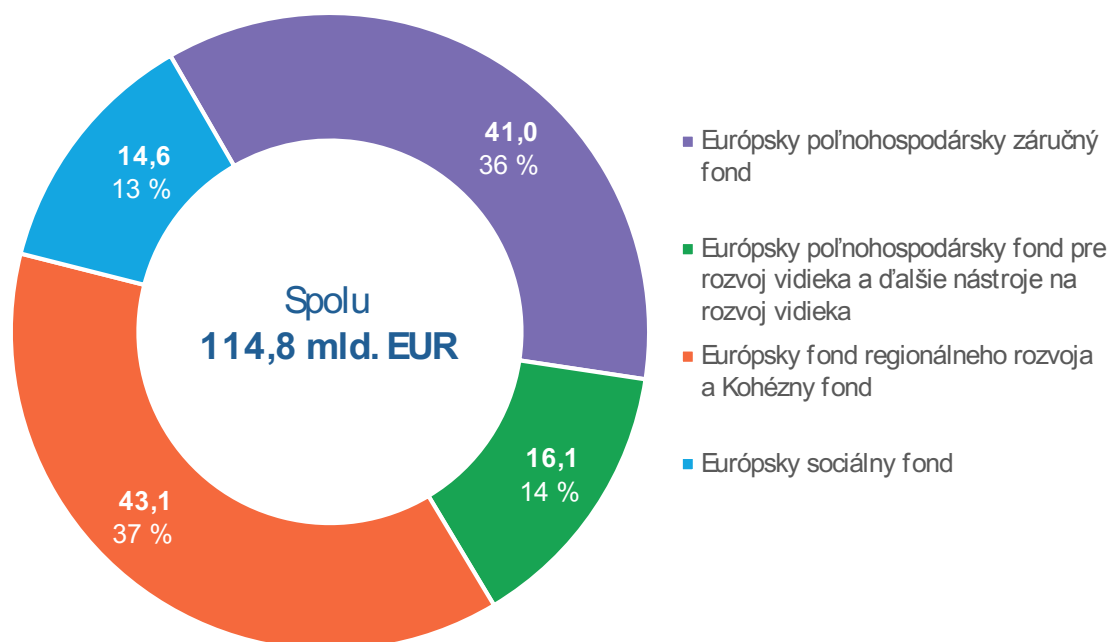
V roku 2022 dosiahli konsolidované príjmy zahŕňajúce všetky príjmové kategórie výšku 171,2 mld. EUR, pričom v predchádzajúcom roku to bolo 178,9 mld. EUR. Hlavné zmeny, ktoré vysvetľujú zníženie o 7,7 mld. EUR, resp. 4,3 %, sú tieto:

- tradičné vlastné zdroje sa zvýšili zo sumy 20,6 mld. EUR v roku 2021 na 23,5 mld. EUR v roku 2022. Tento nárast o 2,9 mld. EUR alebo 14,1 % možno vysvetliť najmä nedávnym oživením hospodárstva,
- príspevky založené na DPH sa zvýšili zo sumy 18,3 mld. EUR v roku 2021 na 19,7 mld. EUR v roku 2022,
- príjmy z HND (hrubého národného dôchodku), ktoré tvoria hlavný prvok operačných príjmov EÚ, sa znížili zo 116,0 mld. EUR v roku 2021 na 103,9 mld. EUR v roku 2022. Pokles o 12,1 mld. EUR alebo 10,4 % súvisí so zvýšením príjmov v iných kategóriách, keďže z príjmov z HND sa financuje časť rozpočtu, ktorá nie je krytá inými zdrojmi príjmov, a
- finančné príjmy klesli o 2,5 mld. EUR najmä v dôsledku zníženia vzniknutých úrokov z omeškania v colných prípadoch.

5.2. VÝDAVKY

Hlavnou zložkou výdavkov vykázaných v konsolidovaných finančných výkazoch sú výdavky v rámci zdieľaného riadenia, ktoré zahŕňajú tieto fondy: i) Európsky poľnohospodársky záručný fond (EPZF), ii) Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV) a ďalšie nástroje na rozvoj vidieka, iii) Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) a Kohézny fond (KF), iv) Európsky sociálny fond (ESF). Tieto fondy predstavovali 114,8 mld. EUR alebo 43,6 % celkových výdavkov zo 263,1 mld. EUR získaných v roku 2022 (2021: 119,9 mld. EUR, 54,3 %, celkových výdavkov). Rozdelenie výdavkov v rámci zdieľaného riadenia a ich relatívnych váh sa uvádza ďalej:

Hlavné výdavky v rámci zdieľaného riadenia za rozpočtový rok 2022

Zníženie výdavkov v rámci zdieľaného riadenia je najmä dôsledkom znížených výdavkov v súvislosti s EFRR a Kohéznym fondom (o 3,8 mld. EUR) a ESF (o 2,1 mld. EUR). Odráža to prechod z predchádzajúceho programového obdobia VFR na roky 2014 – 2020 na súčasný VFR na roky 2021 – 2027: náklady nahlásené za predchádzajúce programové obdobie sa znižujú, zatiaľ čo náklady spojené so súčasným obdobím sú nízke v dôsledku pomalého začiatku jeho vykonávania. Výdavky súvisiace s EPFRV a inými nástrojmi rozvoja vidieka a EPZF sa zvýšili o 0,6 mld. EUR a 0,2 mld. EUR.

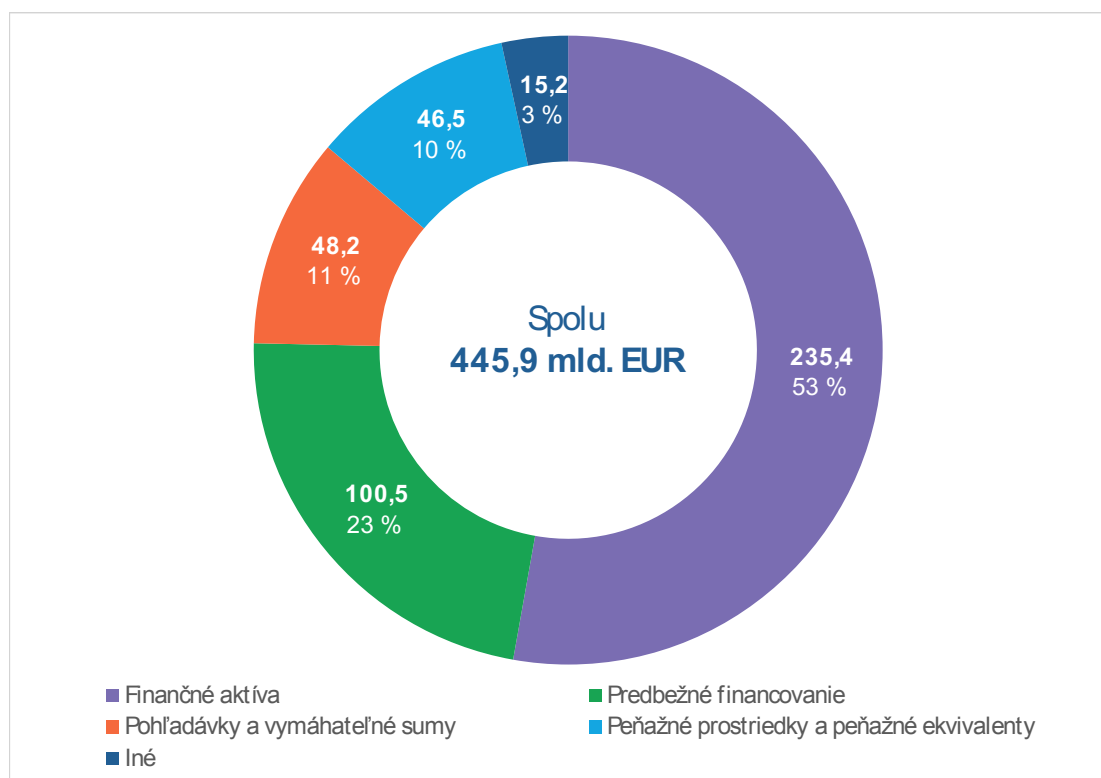
Po úspešnom začatí používania NGEU (pozri oddiel 2) v roku 2021 sa výdavky v rámci priameho riadenia, ktoré predstavujú plnenie rozpočtu Komisiou, výkonnými agentúrami a trustovými fondmi, naďalej zvyšovali zo 63,0 mld. EUR v roku 2021 na 94,0 mld. EUR v roku 2022. Zvýšenie o 31,0 mld. EUR je najmä dôsledkom nenávratnej podpory poskytnutej z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v rámci NGEU, ktorá dosiahla výšku 69,5 mld. EUR (2021: 42,9 mld. EUR).

Výdavky v rámci nepriameho riadenia predstavujú plnenie rozpočtu agentúrami EÚ, orgánmi EÚ, tretími krajinami, medzinárodnými organizáciami a inými subjektmi. V roku 2022 dosiahli výdavky v rámci nepriameho riadenia výšku 13,6 mld. EUR (2021: 10,9 mld. EUR). Zvýšenie je spôsobené najmä zvýšenými výdavkami v oblasti vonkajšej činnosti.

5.3. AKTÍVA

K 31. decembru 2022 dosiahli celkové aktíva výšku 445,9 mld. EUR (2021: 414,1 mld. EUR) – toto zvýšenie je dôsledkom ďalších poskytnutých pôžičiek z nástroja SURE a poskytnutých pôžičiek a vyplatených preddavkov z nástroja NGEU. Najvýznamnejšími položkami boli finančné aktíva iné ako peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty (235,4 mld. EUR), predbežné financovanie (100,5 mld. EUR), pohľadávky a vymáhateľné sumy (48,2 mld. EUR) a peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty (46,5 mld. EUR). Ostatné aktíva dosahujúce výšku 15,2 mld. EUR tvorili najmä nehnuteľnosti, stroje a zariadenia, ako aj nehmotné aktíva.

Zloženie aktív k 31. decembru 2022

Zvýšenie celkových aktív o 31,8 mld. EUR alebo 7,7 % oproti predchádzajúcemu roku bolo najmä dôsledkom týchto vplyvov:

- nesplatené úvery sa zvýšili zo sumy 163,6 mld. EUR v roku 2021 na 204,4 mld. EUR v roku 2022. Zvýšenie o 40,8 mld. EUR alebo o 24,9 % odráža najmä emitovanie ďalších úverov na programy finančnej pomoci členským štátom v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (27,2 mld. EUR), programov SURE (8,7 mld. EUR) a emitovanie nových úverov v rámci programu makrofinančnej pomoci (7,5 mld. EUR), z ktorých sa Ukrajine vyplatilo 7,2 mld. EUR;
- celková výška predbežného financovania sa zvýšila zo sumy 93,4 mld. EUR v roku 2021 na 100,5 mld. EUR v roku 2022. Zníženie nenávratnej finančnej podpory poskytnutej v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti o 7,9 mld. EUR bolo viac než vyvážené zvýšenými platbami predbežného financovania v oblasti súdržnosti (EFRR, ESF, KF), kde sa okrem prvého predbežného financovania vyplateného na programové obdobie 2021 – 2027 (5,4 mld. EUR) vykonali nové platby predbežného financovania v období 2014 – 2020, ktoré sa týkali najmä pôvodného predbežného financovania REACT-EU (3,5 mld. EUR);
- peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty sa zvýšili zo 44,9 mld. EUR v roku 2021 na 46,5 mld. EUR v roku 2022. Zvýšenie o 1,6 mld. EUR alebo 3,6 % je najmä dôsledkom likvidity NGEU (19,9 mld. EUR na účte NGEU a 0,6 mld. EUR finančných prostriedkov na účte centrálnej pokladnice Komisie, ktoré čakajú na úhradu do rozpočtu na programy VFR), a
- pohľadávky a vymáhateľné sumy sa znížili zo 72,4 mld. EUR na 48,2 mld. EUR. Zníženie o 24,2 mld. EUR alebo o 33,4 % je spôsobené najmä znížením vymáhateľnej sumy v súvislosti s dohodou o vystúpení Spojeného kráľovstva.

Vystúpenie Spojeného kráľovstva z EÚ

Spojené kráľovstvo 31. januára 2020 vystúpilo z Európskej únie. Podmienky jeho odchodu sa vymedzujú v Dohode o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, známej aj ako „dohoda o vystúpení“. V tejto dohode Spojené kráľovstvo súhlasilo s tým, že kým bude členom EÚ, dodrží všetky svoje finančné povinnosti. Dohoda nadobudla platnosť 31. januára 2020. Spojené kráľovstvo bude naďalej prispievať do rozpočtu EÚ a využívať programy a výdavky EÚ na obdobie do roku 2021, ako keby bolo členským štátom. Spojené kráľovstvo takisto získa naspäť určité stanovené finančné prostriedky, ktoré zaplatilo do rozpočtu EÚ, alebo finančné prostriedky prijaté do rozpočtu EÚ počas obdobia svojho členstva. EÚ bude dvakrát ročne vykazovať Spojenému kráľovstvu splatné sumy a Spojené kráľovstvo ich bude mesačne uhrádzať. Vykazovanie sa každoročne aktualizuje na základe aktuálnych údajov.

Povinnosti podľa dohody o vystúpení predstavujú pre EÚ záväzky a pohľadávky, ktoré je potrebné vypočítať a zohľadniť v ročnej závierke EÚ a ktoré sa týkajú najmä týchto oblastí:

- vlastné zdroje (článok 136),
- nesplatené záväzky (článok 140),
- pokuty za porušovanie pravidiel hospodárskej súťaže (článok 141),
- záväzky Únie (článok 142),
- podmienené finančné záväzky a finančné nástroje (články 143 a 144),
- čisté aktíva Európskeho spoločenstva uhlia a ocele (článok 145),
- investície EÚ v EIF (článok 146),
- podmienené záväzky súvisiace s právnymi spormi (článok 147).

v mil. EUR

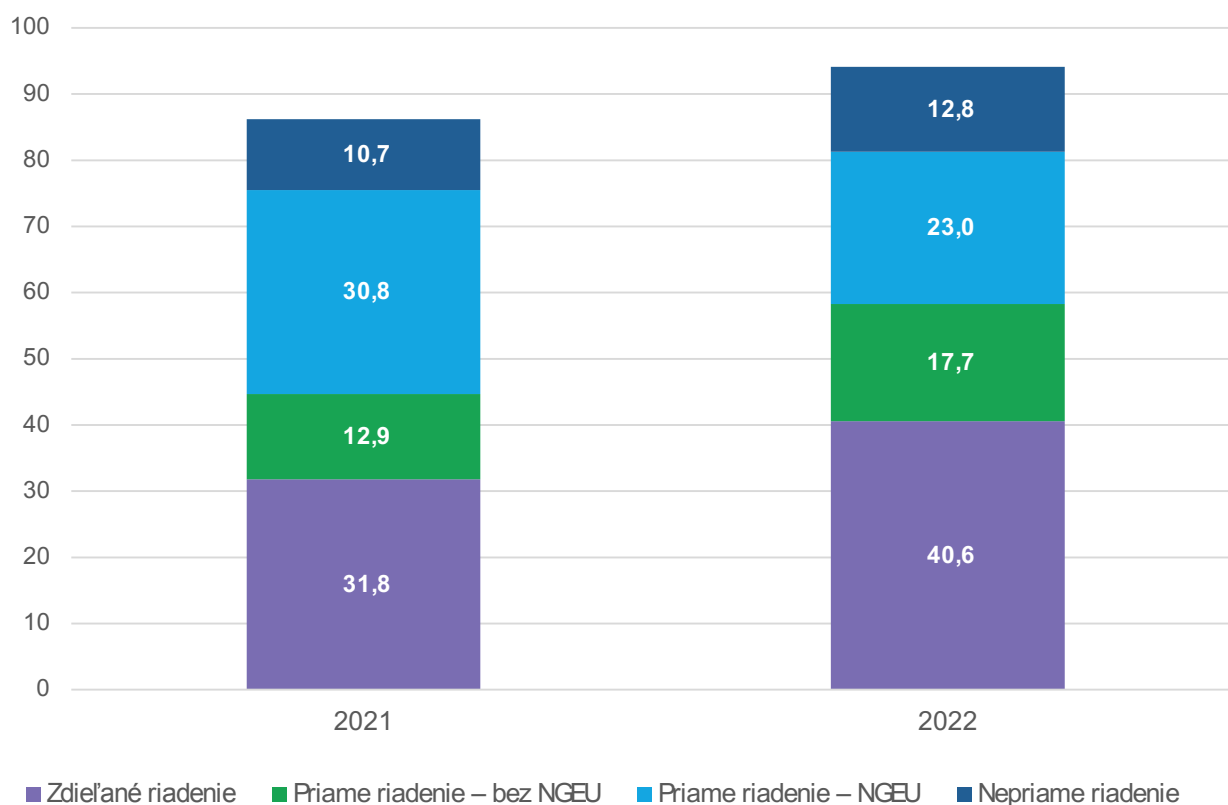
	Článok 140	Článok 142	Iné	31.12.2022	31.12.2021
<i>Splatné Spojeným kráľovstvom</i>	17 029	9 587	68	26 683	43 982
<i>Splatné Spojenému kráľovstvu</i>	–	–	(2 812)	(2 812)	(2 229)
Spolu	17 029	9 587	(2 744)	23 871	41 753
<i>Dlhodobé</i>	8 465	9 298	(2 953)	14 810	30 839
<i>Krátkodobé</i>	8 563	288	209	9 061	10 913

Predbežné financovanie

V roku 2022 dosiahla výška predbežného financovania okrem iných preddavkov vyplatených členským štátom a príspevkov do trustových fondov Bêkou a Afrika 94,1 mld. EUR (2021: 86,2 mld. EUR), pričom takmer celé predbežné financovanie sa týkalo činnosti Komisie. Zvýšenie o 7,9 mld. EUR alebo o 9,2 % súvisí so zvýšením predbežného financovania týkajúceho sa zdieľaného riadenia z 31,8 mld. EUR v roku 2021 na 40,6 mld. EUR v roku 2022:

Predbežné financovanie zo strany Komisie podľa spôsobov riadenia

v mld. EUR

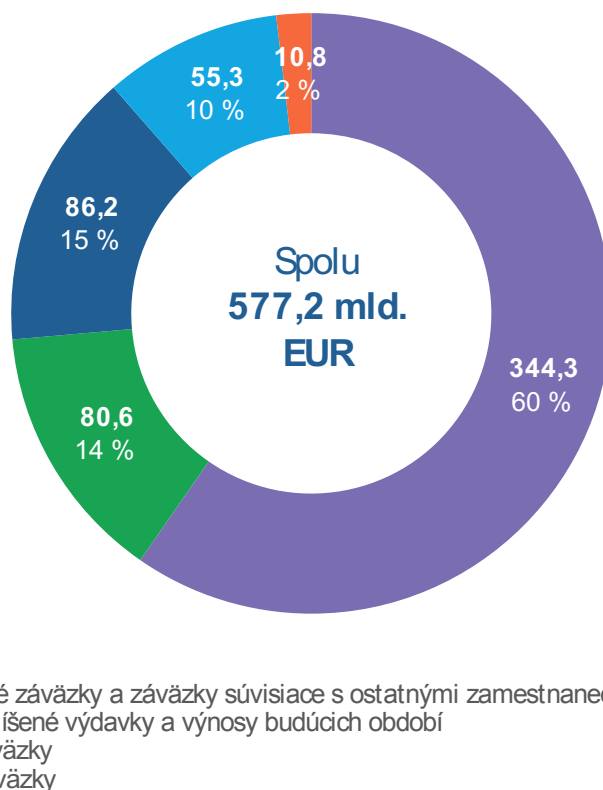

Úroveň predbežného financovania poskytnutého v rámci programov VFR je výrazne ovplyvnená príslušným cyklom VFR – napríklad na začiatku obdobia VFR možno očakávať, že sa členským štátom v rámci politiky súdržnosti vyplatia vysoké preddavky a tieto sumy zostanú členským štátom k dispozícii až do ukončenia programov. Vypláca sa aj ročné predbežné financovanie, ktoré sa musí použiť v rámci daného roka alebo sa v nasledujúcom roku vymáha ako súčasť cyklu ročnej účtovnej závierky. Komisia vynakladá maximálne úsilie na zabezpečenie toho, aby predbežné financovanie bolo udržiavané na zodpovedajúcej úrovni. Je potrebné nájsť rovnováhu medzi zabezpečením dostatočných finančných prostriedkov na projekty a včasným vykázáním výdavkov.

5.4. ZÁVÄZKY

K 31. decembru 2022 dosiahli celkové záväzky výšku 577,2 mld. EUR (2021: 496,4 mld. EUR) – toto zvýšenie je najmä dôsledkom pôžičiek prijatých v roku 2022 v rámci nástrojov SURE a NGEU. Najvýznamnejšími záväzkami boli pôžičky na NGEU a finančnú pomoc (344,3 mld. EUR), časovo rozlíšené výdavky a výnosy budúcich období (86,2 mld. EUR), dôchodkové záväzky a záväzky súvisiace s ostatnými požitkami po ukončení zamestnania (80,6 mld. EUR) a splatné záväzky voči tretím stranám (55,3 mld. EUR).

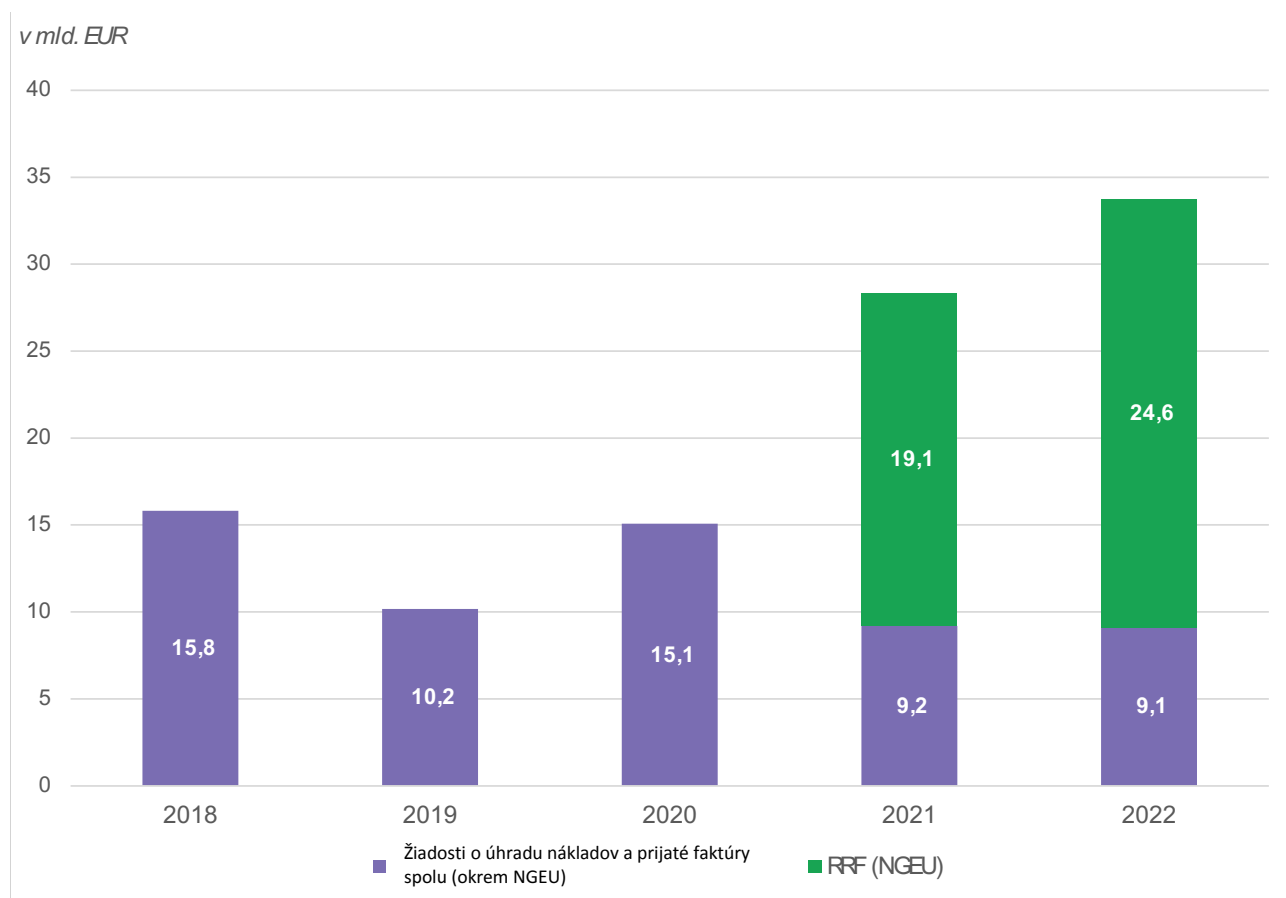
Zloženie záväzkov k 31. decembru 2022

Zvýšenie vo výške 80,8 mld. EUR alebo 16,3 % oproti predchádzajúcemu roku bolo najmä dôsledkom týchto vplyvov:

- Pôžičky sa zvýšili zo sumy 236,7 mld. EUR v roku 2021 na 344,3 mld. EUR v roku 2022. Zvýšenie o 107,6 mld. EUR alebo o 45,5 % sa týka najmä nových emisií bez splátok v rámci NGEU (96,9 mld. EUR) a dodatočných pôžičiek v rámci nástroja SURE (8,7 mld. EUR) a makrofinančnej pomoci (7,5 mld. EUR);
- Časovo rozlíšené výdavky a výnosy budúcich období sa zvýšili zo 78,1 mld. EUR v roku 2021 na 86,2 mld. EUR v roku 2022. Zvýšenie o 8,1 mld. EUR alebo o 10,4 % súvisí najmä s Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti, keďže členské štáty pokročili vo vykonávaní reforiem a odhaduje sa, že investície a čiastkové ciele boli dokončené,
- Splatné záväzky sa zvýšili zo sumy 46,4 mld. EUR v roku 2021 na 55,3 mld. EUR v roku 2022. Zvýšenie o 8,9 mld. EUR alebo o 19,2 % súvisí predovšetkým aj s Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti (zvýšenie o 5,5 mld. EUR) a so splatnými záväzkami v súvislosti s vlastnými zdrojmi (zvýšenie o 3,7 mld. EUR) a
- zvýšenie uvedených záväzkov bolo čiastočne vyvážené znížením dôchodkových záväzkov a záväzkov súvisiacich s ostatnými požitkami po ukončení zamestnania o 41,9 mld. EUR alebo o 34,2 %, ktoré klesli z 122,5 mld. EUR v roku 2021 na 80,6 mld. EUR v roku 2022. Tento pokles bol spôsobený najmä poistno-matematickými ziskami zo zmien základných finančných predpokladov vyplývajúcich z prudkého zvýšenia reálnych diskontných sadzieb v danom roku.

Celková suma žiadostí o úhradu nákladov a faktúr prijatých a vykázaných v rámci okruhu splatných záväzkov súvahy

Čisté aktíva

Prebytok záväzkov nad aktívami k 31. decembru 2022 dosiahol výšku 131,3 mld. EUR (2021: 82,3 mld. EUR). Výrazné zvýšenie o 49,0 mld. EUR je najmä dôsledkom pôžičiek na nenávratnú podporu z NGEU v roku 2022 (čo malo za následok výdavky v rámci priameho riadenia vo výške 69,5 mld. EUR a v porovnaní s predchádzajúcim rokom ide o zvýšenie o 26,6 mld. EUR). Treba poznamenať, že prebytok záväzkov nad aktívami neznamena, že inštitúcie a orgány EÚ sú vo finančných ťažkostiach, ale znamená to skôr, že určité záväzky budú financované z budúcich ročných rozpočtov. Na základe pravidiel akruálneho účtovníctva sa mnohé výdavky vykazujú v bežnom roku, hoci k ich skutočnej úhrade môže dôjsť v nasledujúcich rokoch a môžu byť uhradené z budúcich rozpočtov. Súvisiace príjmy budú účtované iba v budúcich obdobiach. Okrem pôžičiek na NGEU, ktoré sa majú splatiť v období od roku 2028 do roku 2052, a záväzkov súvisiacich so zamestnaneckými požitkami, ktoré sa majú splatiť v priebehu niekoľkých desaťročí, patria k najvýznamnejším sumám, na ktoré treba upriamiť pozornosť, činnosti v rámci EPZF, z ktorých väčšina sa zvyčajne uhrádza v prvom štvrtroku nasledujúceho roka.

6. POLITICKÝ A FINANČNÝ RÁMEC, RIADENIE A ZODPOVEDNOSŤ EÚ

Európska únia (EÚ) je úniou, ktorej členské štáty zverujú kompetencie na dosahovanie spoločných cieľov. Únia je založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a dodržiavania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám. Tieto hodnoty sú spoločné členským štátom v spoločnosti, v ktorej prevláda pluralizmus, nediskriminácia, tolerancia, spravodlivosť, solidarita a rovnosť medzi ženami a mužmi.

6.1. POLITICKÝ A FINANČNÝ RÁMEC

Zmluvy EÚ

Všeobecné ciele a zásady, ktorými sa riadia Únia a európske inštitúcie, sa vymedzujú v **zmluvách**. Únia a inštitúcie EÚ môžu konať iba v rámci právomocí zverených zmluvami a na ich základe dosahovať ciele stanovené v zmluvách, pričom musia dodržiavať zásady⁸ subsidiarity a proporcionality. Na

dosahovanie cieľov a vykonávanie politik si Únia zabezpečuje potrebné finančné prostriedky. Za presadzovanie všeobecného záujmu Únie vrátane plnenia rozpočtu a riadenia programov v spolupráci s členskými štátmi a podľa zásady správneho finančného riadenia zodpovedá Komisia.

EÚ presadzuje ciele stanovené v zmluve prostredníctvom viacerých nástrojov, ku ktorým patrí aj rozpočet EÚ. Ďalšími sú napríklad spoločný legislatívny rámec alebo spoločné politické stratégie.

Viacročný finančný rámec a výdavkové programy

Politiky podporované z rozpočtu EÚ sa vykonávajú v súlade s **viacročným finančným rámcom (VFR)** a so zodpovedajúcimi sektorovými právnymi predpismi, ktoré vymedzujú výdavkové programy a nástroje. V nich sa politické priority EÚ premietajú do finančných podmienok počas dostatočne dlhého obdobia na to, aby boli účinné a mohli poskytovať súdržnú dlhodobú perspektívu pre prijímateľov

finančných prostriedkov EÚ a vnútroštátne orgány, ktoré sa podieľajú na spolufinancovaní. Stanovené sú maximálne ročné sumy (stropy) pre výdavky EÚ ako celok a pre hlavné kategórie výdavkov (okruhy). Súčet stropov všetkých okruhov tvorí celkový strop viazaných rozpočtových prostriedkov. VFR prijíma Rada jednomyselným súhlasom všetkých členských štátov so súhlasom Európskeho parlamentu. Súčasný viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027 bol prijatý 17. decembra 2020. Viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027 je doplnený o dočasný nástroj obnovy NextGenerationEU (pozri oddiel 2).

Ročný rozpočet

Ročný rozpočet vypracúva Komisia. Európsky parlament a Rada rozpočet na nasledujúci rok schvália (zvyčajne do polovice decembra) na základe postupu z článku 314 ZFEÚ. Podľa zásady vyrovnanosti rozpočtu sa celkové príjmy musia rovnať celkovým výdavkom (platobným rozpočtovým prostriedkom) za daný rozpočtový rok.

Hlavnými **zdrojmi financovania** rozpočtu EÚ sú príjmy z vlastných zdrojov, doplnené o ďalšie príjmy. Existujú štyri druhy vlastných zdrojov: tradičné vlastné zdroje (najmä clá), vlastný zdroj založený na dani z pridanej hodnoty (DPH), vlastný zdroj založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov (zavedený v roku 2021) a vlastný zdroj založený na hrubom národnom dôchodku (HND). Iné príjmy plynúce z činností EÚ (napr. pokuty za porušovanie pravidiel hospodárskej súťaže) predstavujú zvyčajne menej ako 10 % celkových príjmov.

⁸ Podľa zásady subsidiarity Únia koná len v takom rozsahu a vtedy, ak ciele zamýšľané touto činnosťou nemôžu členské štáty uspokojivo dosiahnuť, ale z dôvodov rozsahu alebo účinkov navrhovanej činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie. Podľa zásady proporcionality neprekračuje obsah a forma činnosti Únie rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov zmlúv (pozri článok 5 ZEÚ).

Spôsoby riadenia

Rozpočet EÚ sa plní tromi spôsobmi riadenia, ktoré určujú spôsob vyplácania finančných prostriedkov a ich riadenia:

- **Zdieľané riadenie:** Veľkú časť (približne 3/4) rozpočtu riadi Komisia v rámci systému zdieľaného riadenia v spolupráci s členskými štátmi, a to najmä v oblastiach štrukturálnych fondov a poľnohospodárstva.
- **Priame riadenie:** Komisia sama riadi aj programy a môže delegovať vykonávanie osobitných programov na výkonné agentúry.
- **Nepriame riadenie:** Rozhodnutia súvisiace s výdavkami možno riadiť aj nepriamo prostredníctvom iných orgánov v EÚ alebo mimo nej. Nariadenie o rozpočtových pravidlách a/alebo dohody o príspevkoch vymedzujú potrebné mechanizmy kontroly a vykazovania pre tieto účtovné jednotky, ako aj dohľad zo strany Komisie v prípadoch, keď sú úlohy súvisiace s plnením rozpočtu zverené národným agentúram, skupine Európskej investičnej banky, tretím krajinám, medzinárodným organizáciám (napr. Svetovej banke alebo Organizácii Spojených národov) a iným účtovným jednotkám (napr. decentralizovaným agentúram EÚ, spoločným podnikom).

Finančné nástroje a rozpočtové záruky

Tradičnú metódu plnenia rozpočtu prostredníctvom udeľovania grantov a dotácií dopĺňa vydávanie **finančných nástrojov** vo forme záruk, ako aj vlastného imania a úverov. EÚ sa okrem toho zapája do činností vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov pre osobitné programy finančnej pomoci s cieľom podporiť členské štáty a tretie krajiny vo forme bilaterálnych

úverov financovaných z dlhu emitovaného v rámci kapitálových trhov so zárukou rozpočtu EÚ. V decembri 2022 Parlament a Rada zaviedli jednotný prístup k financovaniu pôžičiek EÚ, v rámci ktorého bude Komisia emitovať „dlhopisy EÚ“ s jednotným označením, a nie samostatne denominované dlhopisy pre jednotlivé programy.

Nariadenie o rozpočtových pravidlách

Nariadenie o rozpočtových pravidlách (NRP)⁹, ktoré sa uplatňuje na všeobecný rozpočet, je základným aktom v rámci regulačnej architektúry financií EÚ. Podrobne sa v ňom vymedzujú rozpočtové pravidlá, ktoré sa vzťahujú na plnenie rozpočtu EÚ, a úlohy rôznych účastníkov, ktorí majú zabezpečiť, aby sa finančné prostriedky používali zodpovedne a stanovené ciele boli dosiahnuté. Obsahuje aj osobitné ustanovenia uplatniteľné

na finančné nástroje, rozpočtové záruky a finančnú pomoc.

6.2. RIADENIE A ZODPOVEDNOSŤ

6.2.1. Inštitucionálna štruktúra

EÚ má k dispozícii inštitucionálny rámec, ktorého účelom je podporovať jej hodnoty, sledovať jej ciele, slúžiť jej záujmom, záujmom jej občanov a členských štátov, ako aj zabezpečovať konzistentnosť, efektívnosť a kontinuitu jej politik a činností. Organizačnú štruktúru tvoria inštitúcie, agentúry a ďalšie orgány EÚ. V nariadení o rozpočtových pravidlách a uplatniteľných účtovných pravidlách sa vymedzuje, ktoré z týchto subjektov sú zahrnuté do konsolidovanej účtovnej závierky EÚ (zoznam subjektov zahrnutých do rozsahu pôsobnosti konsolidácie sa nachádza v poznámke 9 konsolidovanej ročnej závierky EÚ).

Európsky parlament spoločne s Radou vykonáva legislatívne a rozpočtové funkcie. Komisia sa politicky zodpovedá Európskemu parlamentu. V rámci všeobecného politického smerovania a priorít Únie, ktoré stanovuje Európska rada, má Rada za úlohu aj tvorbu politik a koordináciu.

Európska komisia je výkonným orgánom Európskej únie. Podporuje všeobecný záujem Únie a realizuje vhodné iniciatívy v tomto smere. Zabezpečuje uplatňovanie zmlúv a dozerá na uplatňovanie právnych

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

predpisov Únie členskými štátmi pod dohľadom Súdneho dvora Európskej únie. Vykonáva koordináciu, výkonné a riadiace funkcie, plní rozpočet a riadi programy.

Komisia plní rozpočet, z väčšej časti v spolupráci s členskými štátmi.¹⁰ Spoločne zaistujú, aby sa rozpočtové prostriedky využívali v súlade so zásadami správneho finančného riadenia. V nariadeniach sa stanovujú povinnosti kontroly a auditu členských štátov, keď sa podieľajú na plnení rozpočtu a z toho vyplývajúcej zodpovednosti. Ustanovuje sa v nich aj zodpovednosť a podrobné pravidlá, podľa ktorých každá inštitúcia EÚ postupuje pri vynakladaní svojich vlastných výdavkov.

6.2.2. Riadiaca štruktúra Komisie

Mechanizmy riadenia Komisie a ako sa nimi zabezpečuje fungovanie Komisie ako modernej, zodpovednej inštitúcie orientovanej na výsledky, sa uvádzajú v oznámení¹¹ o riadení v Európskej komisii.

Komisia vykonáva svoje funkcie pod vedením kolégia komisárov, ktoré stanovuje priority a preberá celkovú politickú zodpovednosť za prácu Komisie. Ako kolégium pôsobí Komisia na základe politických usmernení svojho predsedu, ktorý v podobe politických usmernení predstaví v rámci nominácie Európskemu parlamentu ciele, ktoré zamýšľa presadzovať. Predseda rozhoduje o vnútornej organizácii Komisie, pričom zaistuje, aby konala konzistentne, efektívne a ako kolektívny orgán.

Kolégium deleguje operačné plnenie rozpočtu a finančné riadenie na [generálnych riaditeľov a vedúcich útvarov](#), ktorí riadia administratívnu štruktúru Komisie. Tento decentralizovaný prístup vytvára administratívnu kultúru, ktorá motivuje zamestnancov verejnej správy k prebratiu zodpovednosti za činnosti, nad ktorými majú kontrolu, a vyžaduje od nich spoľahlivosť, pokiaľ ide o aktivity, za ktoré sú zodpovední.

Pod dohľadom predsedu a v úzkej spolupráci s členom Komisie zodpovedným za rozpočet, ľudské zdroje a administratívu, ako aj so zapojením služieb predsedníctva a ústredných služieb, vykonáva správna rada organizácie koordináciu, dohľad, poradenstvo a strategické smerovanie.

Vnútorné mechanizmy predstavujú ucelený systém kontroly a prepracovaných riadiacich nástrojov, vďaka ktorým môže [kolégium komisárov](#) prevziať politickú zodpovednosť za prácu Komisie¹².

6.2.3. Finančné riadenie Komisie

V Komisii sú úlohy a zodpovednosť v oblasti finančného riadenia jednoznačne vymedzené (napr. v nariadení o rozpočtových pravidlách a interných pravidlách¹³) a zodpovedajúcim spôsobom sa uplatňujú. Generálni riaditelia a vedúci útvarov Komisie ako [povoľujúci úradníci vymenovaní delegovaním](#) zodpovedajú za správne finančné riadenie zdrojov EÚ, dodržiavanie ustanovení nariadenia o rozpočtových pravidlách, riadenie rizík a stanovenie vhodného rámca vnútornej kontroly.

Zodpovednosť povoľujúcich úradníkov sa vzťahuje na celý proces riadenia, a to od stanovenia toho, čo je potrebné urobiť v záujme dosiahnutia politických cieľov vymedzených inštitúciou, až po riadenie činností z operačného hľadiska, ako aj z hľadiska správneho finančného riadenia. Úlohy môžu byť ďalej delegované na riaditeľov, vedúcich oddelení a ďalších pracovníkov, ktorí sa tak stávajú povoľujúcimi úradníkmi vymenovanými subdelegovaním. Každý povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním môže byť podporovaný jedným alebo dvomi riaditeľmi zodpovednými za riadenie rizika a vnútornú kontrolu v záujme dohliadania nad vykonávaním systémov vnútornej kontroly a ich monitorovania.

Ústredné útvary Komisie poskytujú usmernenia a poradenstvo a podporujú najlepšie postupy, a to aj prostredníctvom práce správnej rady organizácie.

V nariadení o rozpočtových pravidlách sa vyžaduje, aby každý povoľujúci úradník vypracoval výročnú správu o činnosti s informáciami o tom, čo sa dosiahlo, a o činnostiach vnútornej kontroly a finančného

¹⁰ Pozri článok 317 ZFEÚ.

¹¹ C(2020) 4240 z 24.6.2020.

¹² Preto sa pojmom „Európska komisia“ označuje inštitúcia (kolégium), ktorú tvoria členovia Komisie, ako aj jej administratíva riadená generálnymi riaditeľmi jednotlivých oddelení (a vedúcimi ďalších administratívnych štruktúr, ako sú útvary, kancelárie a výkonné agentúry).

¹³ Od polovice roku 2019 (podľa revidovaného článku 12 interných pravidiel) je riadením Európskeho rozvojového fondu (ERF) spoločne poverených päť oddelení [INTPA (DEVCO), ECHO, EAC, EACEA a JRC].

riadenia počas roka. Výročná správa o činnosti obsahuje vyhlásenie, že zdroje boli použité na základe zásad správneho finančného riadenia a že sú zavedené kontrolné postupy, ktorými sa zabezpečujú potrebné záruky, pokiaľ ide o zákonnosť a správnosť príslušných transakcií. Výročná správa o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ¹⁴ je hlavným nástrojom, **prostredníctvom ktorého kolégium komisárov preberá politickú zodpovednosť za finančné riadenie rozpočtu EÚ**.

Účtovník Komisie je hlavnou osobou zodpovednou za správu pokladnice, postupy vymáhania, stanovenie pravidiel účtovania na základe medzinárodných účtovných štandardov pre verejný sektor (IPSAS) a metód pre verejný sektor, overovanie účtov a vypracovanie konsolidovanej ročnej účtovnej závierky Komisie a EÚ. Okrem toho sa od účtovníka požaduje, aby podpísal účtovnú závierku spolu s vyhlásením, že poskytuje pravdivý a skutočný obraz o finančnej situácii, o výsledkoch operácií a peňažných tokoch Únie zo všetkých podstatných hľadísk. Ročnú účtovnú závierku prijíma kolégium komisárov. Účtovník je nezávislá funkcia s hlavnou zodpovednosťou za finančné správy Komisie.

Vnútrotný audítor Komisie je podobne centralizovaná a nezávislá funkcia, ktorá zahŕňa poskytovanie nezávislého poradenstva, stanovísk a odporúčaní ku kvalite a k fungovaniu systémov vnútornej kontroly v rámci Komisie, agentúr EÚ a iných nezávislých orgánov.

Výbor pre pokrok v oblasti auditu zabezpečuje nezávislosť vnútorného audítora a monitoruje kvalitu práce v oblasti vnútorného auditu, ako aj následné opatrenia prijaté útvarmi Komisie v súvislosti s odporúčaniami vnútorného a externého auditu aj zisteniami a odporúčaniami Európskeho dvora audítorov, ktoré sa týkajú udelenia absolutória a spoľahlivosti konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ. Poradná úloha výboru prispieva k celkovému ďalšiemu zvyšovaniu účinnosti a efektívnosti Komisie pri dosahovaní jej cieľov a uľahčuje vykonávanie dohľadu kolégia nad správou, riadením rizík a vnútornými kontrolnými postupmi Komisie.

6.2.4. Externý audit a postup udelenia absolutória

V súlade so zásadami správneho finančného riadenia musia byť finančné prostriedky spravované účinne, efektívne a hospodárne. Na zabezpečenie primeraného uistenia, že finančné prostriedky EÚ sa vynakladajú riadne, existuje rámec zodpovednosti založený na komplexnom podávaní správ, vonkajšom audite a politickej kontrole.

Európsky parlament po odporúčaní **Rady** rozhoduje o tom, či spôsobu, akým Komisia plnila rozpočet EÚ v danom roku, poskytne alebo neposkytne svoje konečné schválenie, ktoré sa nazýva „udelenie absolutória“. Ročný postup udelenia absolutória zabezpečuje, že Komisia nesie politickú zodpovednosť za plnenie rozpočtu EÚ.

Európsky dvor audítorov každý rok preskúma spoľahlivosť vedenia účtov, či boli všetky príjmy prijaté a všetky výdavky vynaložené zákonne a riadne a či bolo rozpočtovanie správne z hľadiska aspektov finančného riadenia a kvalitatívnych aspektov vrátane výkonnostného rozmeru. Od roku 2021 je stanovisko Európskeho dvora audítorov k zákonnosti a správnosti výdavkov v rámci tradičného rozpočtu EÚ doplnené vzhľadom na značný význam nástroja NextGenerationEU samostatným stanoviskom k zákonnosti a správnosti výdavkov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Uverejnenie výročnej správy Európskeho dvora audítorov je východiskovým bodom postupu udelenia absolutória. Audítori pripravujú aj osobitné správy o osobitných výdavkoch alebo oblastiach politiky alebo rozpočtových otázkach či otázkach riadenia.

Rozhodnutie o udelení absolutória je založené aj na integrovanom podávaní finančných správ a správ o zodpovednosti, ktoré predkladá Komisia, na vypočutiach komisárov v Európskom parlamente a na odpovediach, ktoré sa predložia v súvislosti s otázkami na písomné zodpovedanie určenými Komisiou.

¹⁴ https://ec.europa.eu/info/publications/integrated-financial-and-accountability-reporting_sk.

VYHLÁSENIE KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE

Konsolidovaná ročná účtovná závierka Európskej únie za rok 2022 bola zostavená na základe údajov predložených inštitúciami a orgánmi podľa článku 246 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskej únie. Týmto vyhlasujem, že bola zostavená v súlade s hlavou XIII nariadenia o rozpočtových pravidlách a v súlade s účtovnými zásadami, pravidlami a metódami uvedenými v poznámkach k finančným výkazom.

Účtovníci týchto inštitúcií a orgánov predložili všetky údaje potrebné na zostavenie účtovnej závierky, ktorá poskytuje prehľad o aktívach a záväzkoch Európskej únie a o plnení rozpočtu, a zároveň potvrdili hodnovernosť týchto údajov.

Týmto potvrdzujem, že na základe uvedených údajov a kontrol, ktoré som považovala za nevyhnutné na to, aby som účtovnú závierku Európskej komisie mohla podpísať, mám primeranú istotu, že účtovná závierka poskytuje pravdivý a skutočný obraz o finančnej situácii, o výsledkoch operácií a peňažných tokoch Európskej únie zo všetkých podstatných hľadísk.

Rosa ALDEA BUSQUETS

účtovníčka Komisie

19. júna 2023

KONSOLIDOVANÉ FINANČNÉ VÝKAZY A VYSVETLÚJÚCE POZNÁMKY

Je potrebné poznamenať, že v dôsledku zaokrúhlenia čísel na milióny eur sa môže zdať, že súčet niektorých finančných údajov v týchto tabuľkách nie je presný.

OBSAH

SÚVAHA	39
VÝKAZ FINANČNÝCH VÝSLEDKOV	40
VÝKAZ PEŇAŽNÝCH TOKOV	41
VÝKAZ ZMIEN V ČISTÝCH AKTÍVACH	42
POZNÁMKY K FINANČNÝM VÝKAZOM	43
1. Hlavné účtovné postupy	44
2. Poznámky k Súvahu	59
3. Poznámky k Výkazu finančných výsledkov	96
4. Podmienené záväzky a aktíva	105
5. Rozpočtové a právne záväzky	111
6. Riadenie finančného rizika	115
7. Informácie o spriaznených osobách	135
8. Udalosti po dátume zostavenia Súvahy	137
9. Rozsah konsolidácie	138

SÚVAHA

v mil. EUR

	Poznámka	31.12.2022	31.12.2021
DLHODOBÉ AKTÍVA			
Nehmotné aktíva	2.1	900	769
Nehnutelnosti, stroje a zariadenia	2.2	12 922	12 669
Investície účtované s použitím metódy vlastného imania	2.3	1 313	1 192
Finančné aktíva	2.4	226 431	181 874
Predbežné financovanie	2.5	47 482	60 792
Pohľadávky z výmenných transakcií a vymáhateľné sumy	2.6	18 870	40 642
		307 917	297 938
KRÁTKODOBÉ AKTÍVA			
Finančné aktíva	2.4	8 981	6 744
Predbežné financovanie	2.5	53 014	32 656
Pohľadávky z výmenných transakcií a vymáhateľné sumy	2.6	29 329	31 796
Zásoby	2.7	82	84
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty	2.8	46 544	44 860
		137 950	116 141
AKTÍVA SPOLU		445 867	414 078
DLHODOBÉ ZÁVÄZKY			
Dôchodky a ostatné zamestnanecké požitky	2.9	(80 617)	(122 466)
Rezervy	2.10	(2 199)	(2 950)
Finančné záväzky	2.11	(323 985)	(214 974)
		(406 801)	(340 391)
KRÁTKODOBÉ ZÁVÄZKY			
Rezervy	2.10	(571)	(398)
Finančné záväzky	2.11	(28 316)	(31 149)
Splatné záväzky	2.12	(55 341)	(46 372)
Časovo rozlíšené výdavky a výnosy budúcich období	2.13	(86 164)	(78 068)
		(170 392)	(155 987)
ZÁVÄZKY SPOLU		(577 193)	(496 377)
ČISTÉ AKTÍVA		(131 325)	(82 299)
Rezervy	2.14	1 312	1 325
Sumy, ktoré majú byť vyžiadané od členských štátov*	2.15	(132 637)	(83 624)
ČISTÉ AKTÍVA		(131 325)	(82 299)

* Európsky parlament prijal 23. novembra 2022 rozpočet, v ktorom sa stanovuje, že krátkodobé záväzky Únie budú uhradené z vlastných zdrojov, ktoré sa vyberú alebo vyžadujú od členských štátov v nasledujúcom roku. Okrem toho podľa článku 83 služobného poriadku [nariadenie (EHS, Euratom, ESUO) č. 259/68 z 29. februára 1968 v znení zmien] členské štáty spoločne ručia za dôchodkové záväzky.

VÝKAZ FINANČNÝCH VÝSLEDKOV

v mil. EUR

	Pozná	2022	2021
PRÍJMY			
Príjmy z nevýmenných transakcií			
Zdroje založené na HND	3.1	103 880	115 955
Tradičné vlastné zdroje	3.2	23 495	20 590
Zdroje založené na DPH	3.3	19 666	18 340
Vlastné zdroje založené na odpade z plastových obalov	3.4	6 337	5 831
Pokuty	3.5	915	1 990
Vymáhanie výdavkov	3.6	1 219	1 794
Dohoda o vystúpení Spojeného kráľovstva	3.7	-	1 122
Iné	3.8	11 395	6 737
		166 908	172 357
Príjmy z výmenných transakcií			
Finančné príjmy	3.9	2 602	5 092
Iné	3.10	1 669	1 497
		4 271	6 589
Príjmy spolu		171 179	178 946
VÝDAVKY			
Vynaložené členskými štátmi	3.11		
Európsky poľnohospodársky záručný fond		(41 031)	(40 829)
Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka		(16 073)	(15 451)
Európsky fond regionálneho rozvoja a Kohézny fond		(43 083)	(46 932)
Európsky sociálny fond		(14 649)	(16 727)
Iné		(3 482)	(4 835)
Vynaložené Komisiou, výkonnými agentúrami a trustovými	3.12	(94 027)	(63 000)
Vynaložené inými agentúrami a orgánmi EÚ	3.13	(3 615)	(3 154)
Vynaložené tretími krajinami a medzinárodnými	3.13	(5 281)	(4 512)
Vynaložené inými účtovnými jednotkami	3.13	(4 738)	(3 225)
Náklady na zamestnancov a dôchodky	3.14	(14 209)	(12 417)
Náklady financovania	3.15	(7 637)	(4 201)
Dohoda o vystúpení Spojeného kráľovstva	3.7	(6 961)	-
Ostatné výdavky	3.16	(8 342)	(5 762)
Výdavky spolu		(263 128)	(221 046)
HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK ZA ROZPOČTOVÝ ROK		(91 949)	(42 100)

VÝKAZ PEŇAŽNÝCH TOKOV

v mil. EUR

	2022	2021
Hospodársky výsledok za rozpočtový rok	(91 949)	(42 100)
Operačné činnosti		
Amortizácia	135	116
Odpisy	1 284	1 054
(Zrušenie) straty zo zníženia hodnoty investícií	–	–
(Zvýšenie)/zníženie úverov	(40 787)	(70 259)
(Zvýšenie)/zníženie predbežného financovania	(7 049)	(30 699)
(Zvýšenie)/zníženie pohľadávok z výmenných transakcií a vymáhateľných súm z nevýmenných transakcií	24 239	2 055
(Zvýšenie)/zníženie zásob	2	(4)
(Zvýšenie)/zníženie dôchodkov a ostatných zamestnaneckých požitkov	(41 850)	6 447
Zvýšenie/(zníženie) rezerv	(578)	(2 057)
Zvýšenie/(zníženie) finančných záväzkov (iných ako pôžičiek v rámci NGEU)	14 050	60 075
Zvýšenie/(zníženie) splatných záväzkov	8 969	13 964
Zvýšenie/(zníženie) časovo rozlíšených výdavkov a výnosov budúcich období	8 096	13 484
Rozpočtový prebytok za predchádzajúci rok zapísaný ako nepeňažný príjem	(3 227)	(1 769)
Precenenie záväzkov súvisiacich so zamestnaneckými požitkami (nepeňažné zmeny nie sú zahrnuté do výkazu finančných výsledkov)	46 048	(3 257)
Ostatné nepeňažné zmeny	102	(1 757)
Investičné činnosti		
(Zvýšenie)/zníženie nehmotných aktív a nehnuteľností, strojov a zariadení	(1 803)	(2 307)
(Zvýšenie)/zníženie investícií účtovaných s použitím metódy vlastného imania	(121)	(604)
(Zvýšenie)/zníženie nederivátových finančných aktív vykazovaných v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit*	(5 850)	(4 636)
(Zvýšenie)/zníženie derivátových finančných aktív vykazovaných v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit	(156)	(629)
Finančné činnosti		
Zvýšenie/(zníženie) pôžičiek v súvislosti s NGEU	92 128	91 000
ČISTÉ PEŇAŽNÉ TOKY	1 684	28 118
Čisté zvýšenie/(zníženie) peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov	1 684	28 118
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty na začiatku roka	44 860	16 742
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty na konci roka	46 544	44 860

VÝKAZ ZMIEN V ČISTÝCH AKTÍVACH

v mil. EUR

	Sumy, ktoré majú byť vyžiadané od členských štátov – akumulovaný prebytok/(deficit)	Ostatné rezervy	Oceňovací rozdiel vyplývajúci z oceňovania reálnou cenou	Čisté aktíva
ZOSTATOK K 31. 12. 2020	(38 480)	4 566	496	(33 418)
Vplyv revidovaného účtovného pravidla EÚ č. 11 (pozri poznámku 1)	1 719	(3 043)	(496)	(1 820)
ZOSTATOK K 1. 1. 2021	(36 761)	1 523	–	(35 238)
Precenenia v rámci záväzkov súvisiacich so zamestnaneckými požitkami	(3 257)	–	–	(3 257)
Iné	262	(198)	–	63
Rozpočtový výsledok za rok 2020 pripísaný členským štátom	(1 769)	–	–	(1 769)
Hospodársky výsledok za rozpočtový rok	(42 100)	–	–	(42 100)
ZOSTATOK K 31. 12. 2021	(83 624)	1 325	–	(82 299)
Precenenia v rámci záväzkov súvisiacich so zamestnaneckými požitkami	46 048	–	–	46 048
Iné	115	(13)	–	102
Rozpočtový výsledok za rok 2021 pripísaný členským štátom	(3 227)	–	–	(3 227)
Hospodársky výsledok za rozpočtový rok	(91 949)	–	–	(91 949)
ZOSTATOK K 31. 12. 2022	(132 637)	1 312	–	(131 325)

POZNÁMKY K FINANČNÝM VÝKAZOM

Treba uviesť, že v nasledujúcich tabuľkách sa v súvislosti s VFR do konca roka 2020 stále pod hlavičkou členských štátov uvádzajú aj sumy za Spojené kráľovstvo, ktoré síce k 1. februáru 2020 v súlade s dohodou o vystúpení vystúpilo z Únie, ale počas týchto období si naďalej zachovávalo finančný vzťah s Úniou rovnocenný so vzťahom členského štátu.

1. HLAVNÉ ÚČTOVNÉ POSTUPY

1.1. PRÁVNÝ ZÁKLAD A ÚČTOVNÉ PRAVIDLÁ

Účtovníctvo EÚ sa vedie v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1), ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“.

V súlade s článkom 80 nariadenia o rozpočtových pravidlách Európska únia zostavuje svoje finančné výkazy na základe pravidiel účtovníctva založeného na akruálnom princípe, ktoré vychádzajú z medzinárodných účtovných štandardov pre verejný sektor (IPSAS). Tieto pravidlá účtovania prijaté účtovníkom Komisie musia uplatňovať všetky inštitúcie a orgány EÚ, ktoré podliehajú konsolidácii, a to v záujme zabezpečenia vnútornej jednotnosti konsolidovanej účtovnej závierky EÚ.

Uplatňovanie nových a zmenených účtovných pravidiel EÚ

Revidované účtovné pravidlá EÚ platné pre účtovné obdobia, ktoré sa začínajú 1. januára 2022 alebo neskôr

Neexistujú žiadne nové účtovné pravidlá EÚ platné pre účtovné obdobia, ktoré sa začínajú 1. januára 2022 alebo neskôr.

Nové prijaté účtovné pravidlá EÚ, ktoré k 31. decembru 2022 ešte nenadobudli účinnosť

Nie sú prijaté žiadne nové účtovné pravidlá EÚ, ktoré k 31. decembru 2022 ešte nenadobudli účinnosť.

1.2. ÚČTOVNÉ ZÁSADY

Cieľom finančných výkazov je poskytovať informácie o finančnej situácii, výsledkoch a peňažných tokoch účtovnej jednotky, ktoré sú užitočné pre širokú škálu používateľov. V prípade EÚ, ktorá má charakter účtovnej jednotky verejného sektora, slúžia finančné výkazy predovšetkým na poskytovanie informácií, ktoré sú dôležité z hľadiska procesu rozhodovania, ako aj na preukázanie zodpovednosti tejto účtovnej jednotky, pokiaľ ide o zdroje, ktoré jej boli zverené. Tento dokument bol vypracovaný v zmysle uvedených cieľov.

Všeobecné princípy (resp. účtovné zásady), ktoré je pri zostavovaní finančných výkazov potrebné dodržiavať, stanovuje účtovné pravidlo EÚ č. 1 Finančné výkazy, pričom sú totožné s princípmi uvedenými v štandarde IPSAS 1: reálne vykazovanie, akruálny princíp, nepretržitosť činnosti, jednotné vykazovanie, významnosť, agregácia, zákaz vzájomného započítavania a porovnateľné údaje.

Kvalitatívnymi charakteristikami finančného výkazníctva sú relevantnosť, pravdivý obraz (spoľahlivosť), zrozumiteľnosť, včasnosť, porovnateľnosť a overiteľnosť.

1.3. KONSOLIDÁCIA

Rozsah konsolidácie

Konsolidované finančné výkazy EÚ zahŕňajú všetky významné kontrolované účtovné jednotky, spoločné dohody a pridružené podniky. Úplný zoznam účtovných jednotiek patriacich do rozsahu konsolidácie, ktorý už obsahuje 54 kontrolovaných účtovných jednotiek a jeden pridružený podnik (2021: 55 kontrolovaných účtovných jednotiek a jeden pridružený podnik) sa nachádza v poznámke 9. Medzi kontrolované účtovné jednotky patria inštitúcie EÚ (vrátane Komisie, ale nie Európska centrálna banka) a agentúry EÚ (okrem tých, ktoré sú súčasťou spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky). Za kontrolovanú účtovnú jednotku sa považuje aj Európske spoločenstvo uhlia a ocele v likvidácii (ESUO v I.). Jediným pridruženým podnikom EÚ je Európsky investičný fond (EIF).

Účtovné jednotky, ktoré patria do rozsahu konsolidácie, ale pre konsolidované finančné výkazy EÚ nie sú ako celok významné, sa nemusia konsolidovať ani účtovať s použitím metódy vlastného imania, ak by to predstavovalo zbytočnú časovú alebo nákladovú záťaž pre EÚ. Tieto účtovné jednotky sa označujú ako

„malé účtovné jednotky“ a uvádzajú sa samostatne v poznámke 9. V roku 2022 bolo ako takéto malé účtovné jednotky klasifikovaných 8 účtovných jednotiek (2021: 8 účtovných jednotiek).

Kontrolované účtovné jednotky

Na určenie rozsahu konsolidácie sa uplatňuje princíp kontroly. Kontrolované účtovné jednotky sú účtovné jednotky, v prípade ktorých môže EÚ využívať alebo má právo na rôzne úžitky vyplývajúce z jej účasti a zároveň je schopná vplývať na povahu a výšku týchto úžitkov prostredníctvom svojej právomoci nad účtovnou jednotkou. Táto právomoc musí byť v súčasnosti vykonávateľná a musí sa týkať príslušných činností účtovnej jednotky. Kontrolované účtovné jednotky sú plne zahrnuté do konsolidácie. Konsolidácia začína dňom získania kontroly nad danou účtovnou jednotkou a končí zánikom tejto kontroly.

K najbežnejším ukazovateľom kontroly v rámci EÚ patrí: zriadenie účtovnej jednotky prostredníctvom zakladajúcich zmlúv alebo sekundárnych právnych predpisov, financovanie účtovnej jednotky z rozpočtu EÚ, existencia hlasovacích práv v riadiacich orgánoch, audit zo strany Európskeho dvora audítora a absolútorium udelené Európskym parlamentom. O tom, či na vykonanie kontroly postačuje splnenie jedného alebo všetkých uvedených kritérií, sa rozhodne na základe individuálneho posúdenia uskutočneného priamo na úrovni účtovnej jednotky.

Všetky významné transakcie a zostatky v rámci vzťahov medzi kontrolovanými účtovnými jednotkami EÚ boli eliminované, zatiaľ čo nerealizované zisky a straty z takýchto transakcií nie sú významné, a preto neboli eliminované.

Spoločné dohody

Spoločná dohoda je dohoda, ktorá podlieha spoločnej kontrole zo strany EÚ a jednej alebo viacerých strán. Spoločná kontrola je dohodnuté podieľanie sa na kontrole dohody formou záväznej dohody, ktorá sa vykonáva len v prípade, keď rozhodnutia o relevantných činnostiach vyžadujú jednomyselný súhlas strán, ktoré sa na tejto spoločnej kontrole podieľajú. Spoločné dohody môžu byť buď spoločné podniky, alebo spoločné prevádzky. Spoločný podnik je spoločná dohoda, ktorá je štruktúrovaná prostredníctvom samostatného subjektu a v ktorej majú strany, ktoré majú nad dohodou spoločnú kontrolu, práva na čisté aktíva súvisiace s dohodou. Podiely v spoločných podnikoch sa účtujú s použitím metódy vlastného imania (pozri poznámku 1.5.4). Spoločná prevádzka je spoločná dohoda, pri ktorej strany, ktoré majú nad dohodami spoločnú kontrolu, majú práva na aktíva a povinnosti spojené s pasívami súvisiacimi s dohodou. Podiely v spoločných prevádzkach sa účtujú tak, že sa vo finančných výkazoch EÚ vykazujú ich aktíva a pasíva, príjmy a výdavky, ako aj ich podiel na aktívach, pasívach, príjmoch a výdavkoch, ktoré sú spoločne držané alebo spoločne vznikli.

Pridružené podniky

Pridružené podniky sú subjekty, v ktorých má EÚ priamy alebo nepriamy podstatný vplyv, ale nie výlučnú alebo spoločnú kontrolu. Za podstatný vplyv sa považuje, keď EÚ priamo alebo nepriamo vlastní minimálne 20 % hlasovacích práv. Podiely v pridružených podnikoch sa účtujú s použitím metódy vlastného imania (pozri poznámku 1.5.4).

Účtovné jednotky, ktoré nie sú súčasťou konsolidácie a ktorých finančné prostriedky spravuje Komisia

Finančné prostriedky spoločného systému zdravotného poistenia zamestnancov EÚ, Európskeho rozvojového fondu a účastníckeho záručného fondu spravuje Komisia v mene týchto účtovných jednotiek. Keďže však tieto účtovné jednotky EÚ nekontroluje, nie sú konsolidované v jej finančných výkazoch.

1.4. ZÁKLAD PRE ZOSTAVENIE

Finančné výkazy sa predkladajú raz ročne v súlade s článkom 243 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Účtovný rok sa začína 1. januára a končí sa 31. decembra.

1.4.1. Mena a základ pre konverziu

Funkčná mena a mena vykazovania

Finančné výkazy sú vedené v miliónoch EUR, ak nie je uvedené inak, pričom euro je funkčnou menou EÚ.

Transakcie a zostatky

Transakcie v cudzej mene sa prepočítavajú na eurá na základe výmenných kurzov platných v deň uskutočnenia transakcie. Kurzové zisky a straty vyplývajúce zo zúčtovania transakcií v cudzej mene, ako aj z opätovného prepočtu peňažných aktív a záväzkov denominovaných v cudzej mene na základe výmenného kurzu platného ku koncu roka sa vykazujú vo výkaze finančných výsledkov.

Rozdielne metódy konverzie sa uplatňujú na nehnuteľnosti, stroje a zariadenia a nehmotné aktíva, ktoré si udržiavajú svoju hodnotu v eurách podľa kurzu platného v deň ich nákupu.

Zostatky peňažných aktív a záväzkov denominovaných v cudzej mene ku koncu roka sa prepočítajú na eurá na základe výmenného kurzu Európskej centrálnej banky (ECB) platného k 31. decembru:

EURO – výmenné kurzy

Mena	31.12.2022	31.12.2021	Mena	31.12.2022	31.12.2021
BGN	1,9558	1,9558	PLN	4,6808	4,5969
CZK	24,1160	24,8580	RON	4,9495	4,949
DKK	7,4365	7,4364	SEK	11,1218	10,2503
GBP	0,8869	0,8403	CHF	0,9847	1,0331
HRK	7,5345	7,5156	JPY	140,6600	130,3800
HUF	400,8700	369,1900	USD	1,0666	1,1326

1.4.2. Využívanie odhadov

V súlade so štandardmi IPSAS a so všeobecne uznávanými účtovnými zásadami sa vo finančných výkazoch nevyhnutne uvádzajú sumy založené na odhadoch a predpokladoch vypracovaných vedením, ktoré vychádzajú z najspoľahlivejších dostupných informácií. K podstatným odhadom okrem iného patria: výška záväzkov súvisiacich so zamestnaneckými požitkami, finančné riziko týkajúce sa pohľadávok a sumy uvedené v poznámkach týkajúcich sa finančných nástrojov, opravná položka zníženia hodnoty finančných aktív vykazovaných v amortizovanej hodnote a záväzkov zo zmluvy o finančnej záruke, časovo rozlíšené príjmy a výdavky, rezervy, stupeň zníženia hodnoty nehmotných aktív a nehnuteľností, strojov a zariadení, čistá realizovateľná hodnota zásob, podmienené aktíva a záväzky. Skutočné výsledky sa môžu od týchto odhadov líšiť. Zmeny v odhadoch sa zohľadňujú v období, v ktorom sú zistené, ak sa zmena týka iba daného obdobia, alebo v danom období a v budúcich obdobiach, ak sa zmena týka oboch.

1.5. SÚVAHA

1.5.1. Nehmotné aktíva

Nehmotný majetok je identifikovateľný nepeňažný majetok bez fyzickej podstaty. Majetok je identifikovateľný, ak je buď oddeliteľný (t. j. je možné ho oddeliť od účtovnej jednotky alebo rozdeliť, napr. formou predaja, prevodu, udelenia licencie, prenájmu alebo výmeny, buď samostatne alebo spolu so súvisiacou zmluvou, identifikovateľným majetkom alebo záväzkom, bez ohľadu na to, či to účtovná jednotka zamýšľa urobiť), alebo vyplynie zo záväzných dohôd (vrátane práv zo zmlúv alebo iných vymáhateľných práv), bez ohľadu na to, či sú tieto práva prevoditeľné alebo oddeliteľné od účtovnej jednotky alebo od iných práv a záväzkov.

Nadobudnutý nehmotný majetok sa vykazuje v historickej cene zníženej o oprávky a straty zo zníženia hodnoty. Nehmotné aktíva vytvorené vlastnou činnosťou sa kapitalizujú po splnení príslušných účtovných pravidiel EÚ a výdavky súvisia výhradne s fázou vývoja aktíva. Kapitalizovateľné náklady zahŕňajú všetky náklady, ktoré sa dajú priamo priradiť a sú nevyhnutné na vytvorenie, výrobu a prípravu aktíva na prevádzkyschopnosť v súlade so zámermi vedenia. Náklady spojené s výskumnou činnosťou, nekapitalizovateľné náklady na vývoj a náklady na údržbu sa vykazujú ako vzniknuté výdavky.

Nehmotný majetok sa odpisuje na lineárnom základe počas celej predpokladanej životnosti (3 až 11 rokov). Predpokladaná životnosť nehmotných aktív závisí od ich osobitnej ekonomickej životnosti alebo od právnej životnosti stanovenej dohodou.

1.5.2. Nehnutelnosti, stroje a zariadenia

Všetky nehnuteľnosti, stroje a zariadenia sa vykazujú v historickej cene zníženej o oprávky a straty zo zníženia hodnoty. Cena zahŕňa výdavky, ktoré priamo súvisia s obstaraním, výstavbou alebo prevodom daného aktíva.

Následné náklady sú zahrnuté do účtovnej hodnoty aktíva, prípadne sú vykázané ako samostatné aktívum, ak je pravdepodobné, že EÚ budú v súvislosti s uvedenou položkou plynúť budúce ekonomické úžitky alebo potenciálny prínos a že výdavky možno spoľahlivo stanoviť. Náklady na opravy a údržbu sa účtujú do výkazu finančných výsledkov počas rozpočtového obdobia, v ktorom vznikli.

Pozemky sa neodpisujú, pretože sa považujú za položky s nekonečnou životnosťou. Nedokončené aktíva sa neodpisujú, pretože ešte nie sú určené na používanie. Odpisy iných aktív sa vypočítajú na základe lineárnej metódy tak, že od ich obstarávacej ceny sa počas predpokladanej životnosti odpočíta ich zostatková hodnota, a to takýmto spôsobom:

Druh aktíva	Sadzba lineárneho odpisu
<i>Budovy</i>	4 % až 10 %
<i>Kozmické prostriedky</i>	8 % až 25 %
<i>Stroje a zariadenia</i>	10 % až 25 %
<i>Nábytok a dopravné prostriedky</i>	10 % až 25 %
<i>Počítačový hardvér</i>	25 % až 33 %
<i>Iné</i>	10 % až 33 %

Zisky a straty z likvidácie sa určujú porovnaním výnosov znížených o náklady na predaj s účtovnou hodnotou likvidovaného aktíva a sú zahrnuté do výkazu finančných výsledkov.

Prenájom

Lízing je zmluva, prostredníctvom ktorej prenajímateľ prevádza na nájomcu právo používať majetok na dohodnuté časové obdobie výmenou za platbu alebo sériu platieb. Lízingy sa členia na finančné lízingy a operatívne lízingy.

Finančné lízingy sú tie, v ktorých sú všetky riziká a všetky výhody plynúce z vlastníctva prenesené na nájomcu. Pri vzniku finančného lízingu sa na strane nájomcu majetok nadobudnutý formou finančného lízingu vyказuje ako aktíva a príslušné záväzky vyplývajúce z lízingu ako pasíva od začiatku obdobia prenájmu. Tieto aktíva a pasíva sa vykazujú ako sumy rovnajúce sa reálnej hodnote prenajatého majetku alebo, ak je nižšia, súčasnej hodnote minimálnych lízingových platieb určených vždy pri vzniku lízingu. Počas obdobia trvania lízingu sa majetok držaný na základe finančného lízingu odpisuje po dobu jeho životnosti alebo po dobu trvania lízingu, podľa toho, ktoré obdobie je kratšie. Minimálne lízingové platby sú rozdelené na finančné náklady (úroková zložka) a zníženie nesplateného záväzku (kapitálová zložka). Finančné náklady sa priradujú ku každému obdobiu počas doby trvania lízingu tak, aby sa dosiahlo konštantné periodické úročenie zostatkovej hodnoty záväzku, ktorý sa vedie príslušným spôsobom ako krátkodobý/dlhodobý. Premenné nájomné sa účtuje ako náklad v obdobiach, v ktorých vznikne.

Operatívny lízing je iný ako finančný lízing, t. j. ide o lízing, v ktorom v podstate všetky riziká a všetky výhody plynúce z vlastníctva majetku zostávajú na strane prenajímateľa. Pri vzniku operatívneho lízingu sa na strane nájomcu platby z operatívneho lízingu vykazujú lineárne ako výdavky vo výkaze finančných výsledkov počas trvania lízingu, pričom sa ani majetok, ktorý je predmetom lízingu, ani záväzok z lízingu nevedú v súvahe.

1.5.3. Zníženie hodnoty nefinančných aktív

Zníženie hodnoty predstavuje stratu budúcich ekonomických úžitkov alebo potenciálneho prínosu majetku nad rámec systematického vykazovania straty budúcich ekonomických úžitkov alebo možných služieb majetku formou amortizácie alebo odpisov (podľa vhodnosti). Aktíva s neobmedzenou životnosťou nepodliehajú amortizácii/odpisovaniu, avšak každoročne sa posudzujú z hľadiska zníženia hodnoty. Aktíva, ktoré amortizácii/odpisovaniu podliehajú, sa posudzujú z hľadiska zníženia hodnoty v prípade, že v deň vykazovania existuje náznak zníženia hodnoty aktíva. Strata zo zníženia hodnoty sa vyказuje vo výške, o ktorú účtovná hodnota aktív prevyšuje ich spätné získateľnú hodnotu. Spätné získateľná hodnota je buď reálna hodnota aktíva znížená o náklady na predaj alebo úžitková hodnota podľa toho, ktorá hodnota je vyššia.

Zostatkové hodnoty a životnosť nehmotných aktív a nehnuteľností, strojov a zariadení sa revidujú, resp. upravujú aspoň raz ročne. Ak dôvody zníženia hodnoty uznané v predchádzajúcich rokoch pominuli, straty zo zníženia hodnoty sa zodpovedajúcim spôsobom odúčtujú.

1.5.4. Investície účtované s použitím metódy vlastného imania

Podiely v pridružených a spoločných podnikoch

Investície účtované s použitím metódy vlastného imania sa prvotne vykazujú ako náklady a následne sa prvotná účtovná hodnota zvýši alebo zníži v záujme vykázania ďalších vkladov, podielu EÚ na prebytku alebo deficite subjektu, do ktorého sa investovalo, akéhokoľvek zníženia hodnoty a dividend. Súčet počiatočných nákladov a všetkých zmien predstavuje účtovnú hodnotu investície vykázanú vo finančných výkazoch k dátumu zostavenia súvahy. Podiel EÚ na prebytku alebo deficite subjektu, do ktorého sa investovalo, sa vykazuje vo výkaze finančných výsledkov, a jej podiel na pohyboch imania subjektu, do ktorého sa investovalo, sa vykazuje v rezervách v rámci čistých aktív. Rozdelenie zisku z investície formou dividend znižuje účtovnú hodnotu aktív.

Ak sa podiel EÚ na deficitoch investície účtovanej s použitím metódy vlastného imania rovná jej podielu na investícii alebo ak ho prekročí, EÚ prestane vykazovať svoj podiel na ďalších stratách („nevykázané straty“). Po znížení podielu EÚ na nulu sú ďalšie straty zabezpečené a záväzok sa vykazuje iba v takom rozsahu, v akom EÚ vznikol právny alebo nepriamy záväzok, alebo boli vykonané platby v mene účtovnej jednotky.

V prípade náznakov zníženia hodnoty je potrebné odpísanie na nižšiu znovuzískateľnú hodnotu. Znovuzískateľná hodnota sa určuje podľa postupu uvedeného v poznámke **1.5.3**. Ak dôvody zníženia hodnoty neskôr pominú, strata zo zníženia hodnoty sa opätovne zaúčtuje v tej účtovnej hodnote, ktorá by bola stanovená, ak by sa žiadna strata zo zníženia hodnoty nevykázala.

V prípadoch, keď EÚ drží minimálne 20 % investičného kapitálového fondu, nepokúša sa uplatňovať podstatný vplyv. K takýmto fondom sa preto pristupuje ako k finančným nástrojom, ktoré sú kategorizované ako finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit.

Pridružené a spoločné podniky považované za malé účtovné jednotky (pozri poznámku **1.3**) sa neúčtujú použitím metódy vlastného imania. Príspevky EÚ do týchto účtovných jednotiek sa účtujú ako výdavky daného obdobia.

1.5.5. Finančné aktíva

Klasifikácia pri prvotnom vykázaní

Klasifikácia sa odvíja od dvoch kritérií:

- Model riadenia finančných aktív. Vyžaduje si posúdenie toho, ako EÚ riadi finančné aktíva s cieľom vytvárať peňažné toky a dosahovať ciele a ako hodnotí výkonnosť finančných aktív.
- Vlastnosti dohodnutých peňažných tokov aktív. Vyžaduje si posúdenie toho, či sú dohodnutými peňažnými tokmi iba platby istiny a úrokov zo zostatkovej hodnoty istiny. Úrok je odplátou za časovú hodnotu peňazí, kreditné riziko a ďalšie základné riziká a náklady na poskytovanie úverov.

Po posúdení na základe týchto kritérií možno finančné aktíva klasifikovať do troch kategórií: „finančné aktíva vykazované v amortizovanej hodnote“, „finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez čisté aktíva/vlastné imanie“ alebo „finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit“.

Finančné aktíva s dohodnutými peňažnými tokmi, ktoré predstavujú len istinu a úroky, sa klasifikujú v závislosti od modelu riadenia účtovnej jednotky. Ak je cieľom modelu riadenia držať finančné aktíva na účely inkasovania dohodnutých peňažných tokov, finančné aktíva sa klasifikujú v amortizovanej hodnote. Ak je cieľom modelu riadenia držať finančné aktíva na účely inkasovania dohodnutých peňažných tokov aj predaja finančných aktív, klasifikujú sa v reálnej hodnote cez čisté aktíva/vlastné imanie. Ak sa model riadenia líši od uvedených dvoch modelov (napr. finančné aktíva sa držia na účely obchodovania alebo sa držia v portfóliu, ktoré sa riadi a vyhodnocuje na základe reálnej hodnoty), finančné aktíva sa klasifikujú v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit.

Finančné aktíva s dohodnutými peňažnými tokmi, ktoré nepredstavujú len istinu a úroky, ale zavádzajú aj expozíciu voči rizikám a volatilitu inú, ako sa uvádza v základnej dohode o poskytovaní pôžičiek (napr. zmeny v cenách vlastného imania), sa klasifikujú v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit bez ohľadu na model riadenia.

Pri prvotnom vykázaní EÚ klasifikuje finančné aktíva takto:

i) Finančné aktíva vykazované v amortizovanej hodnote

Do tejto kategórie EÚ zaraďuje:

- peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty,
- úvery (vrátane termínovaných vkladov s pôvodnou splatnosťou nad tri mesiace),
- pohľadávky z výmenných transakcií okrem pohľadávkovej časti zmlúv o finančných zárukách, ktorá sa klasifikuje ako finančné aktívum vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit.

Tieto nederivátové finančné aktíva spĺňajú dve podmienky: Cieľom modelu riadenia EÚ je držať ich na účely inkasovania dohodnutých peňažných tokov. Ďalej sa v určených dňoch uskutočňujú dohodnuté peňažné toky, ktoré predstavujú iba istinu a úroky zo zostatkovej hodnoty istiny.

Finančné aktíva vykazované v amortizovanej hodnote sú súčasťou krátkodobého majetku okrem tých, ktoré majú splatnosť dlhšiu ako 12 mesiacov od dátumu vykázania.

ii) Finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez čisté aktíva/vlastné imanie

Tieto nederivátové finančné aktíva majú dohodnuté peňažné toky, ktoré predstavujú iba istinu a úroky zo zostatkovej hodnoty istiny. Okrem toho je cieľom modelu riadenia držať finančné aktíva na účely inkasovania dohodnutých peňažných tokov aj predaja finančných aktív.

Aktíva v tejto kategórii sa klasifikujú ako krátkodobý majetok, ak sa s ich realizáciou počíta v priebehu 12 mesiacov od dátumu vykázania.

EÚ k 31. decembru 2022 takéto aktíva nedržala.

iii) Finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit

EÚ klasifikuje tieto finančné aktíva ako finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit, pretože dohodnuté peňažné toky nepredstavujú iba istinu a úroky z istiny:

- deriváty,
- kapitálové investície a investície do fondov peňažného trhu či fondov združených portfólií,
- ďalšie investície kapitálového typu (napr. operácie s rizikovým kapitálom).

Okrem toho EÚ klasifikuje dlhové cenné papiere, ktoré drží, ako finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit, pretože portfóliá dlhových cenných papierov sa spravujú a hodnotia na základe reálnej hodnoty portfólia (napr. spoločný rezervný fond podľa článku 212 nariadenia o rozpočtových pravidlách).

Aktíva v tejto kategórii sa klasifikujú ako krátkodobý majetok, ak sa s ich realizáciou počíta v priebehu 12 mesiacov od dátumu vykázania.

Prvotné vykazovanie a oceňovanie

Nákup finančných aktív vykazovaných v reálnej hodnote cez čisté aktíva/vlastné imanie a v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit sa vykazuje k ich obchodnému dňu, teda ku dňu, ku ktorému sa EÚ zaviazne aktíva kúpiť. Peňažné ekvivalenty a úvery sa vykazujú vtedy, keď sa peňažné prostriedky vložia do finančnej inštitúcie alebo poskytnú dlžníkom.

Finančné aktíva sa prvotne ocenia v reálnej hodnote. V prípade všetkých finančných aktív, ktoré nie sú vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit, sú transakčné náklady pripočítané k reálnej hodnote pri prvotnom vykázaní. V prípade finančných aktív vykazovaných v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit sa transakčné náklady vykazujú ako výdavky vo výkaze finančných výsledkov.

Reálna hodnota finančného aktíva pri prvotnom vykázaní je zvyčajne transakčná cena, ak sa transakcia neocenila nezávislou trhovou cenou, t. j. za nulovú alebo nominálnu protihodnotu na účely verejnej politiky. V tomto prípade tvorí rozdiel medzi reálnou hodnotou finančného nástroja a transakčnou cenou nevýmenný prvok, ktorý sa vo výkaze finančných výsledkov vykazuje ako výdavok. V tomto prípade sa reálna hodnota finančného aktíva odvodzuje z bežných trhových operácií týkajúcich sa priamo rovnocenného nástroja. Ak pre daný nástroj neexistuje aktívny trh, reálna hodnota sa odvodzuje z techniky oceňovania, pri ktorej sa používajú dostupné zistiteľné trhové údaje.

Pri dlhodobom bezúročnom úvere alebo úvere úročenom pod hranicou trhových podmienok sa jeho reálna hodnota môže odhadnúť ako súčasná hodnota všetkých budúcich peňažných príjmov diskontovaných na základe úrokovej sadzby prevažujúcej na trhu pre podobný nástroj s obdobným úverovým ratingom.

Úvery poskytnuté z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a úvery na finančnú pomoc sa prvotne ocenia v nominálnej hodnote, pričom transakčná cena sa považuje za reálnu hodnotu úveru. Dôvodom sú tieto skutočnosti:

- „Trhové prostredie“ poskytovania úverov EÚ je veľmi špecifické a odlišuje sa od kapitálového trhu, na ktorom sa emitujú podnikové alebo štátne dlhové cenné papiere. Keďže poskytovatelia úverov na týchto trhoch majú príležitosť vybrať si alternatívne spôsoby investovania, táto príležitosť sa vyjadruje v trhových cenách. Takáto príležitosť alternatívne investovať však neexistuje v prípade EÚ, ktorá nemôže investovať na kapitálových trhoch; finančné prostriedky si požičiava iba na účely poskytovania úverov. To znamená, že EÚ nemá alternatívnu úverovú alebo investičnú možnosť pre vypožičané sumy. Neexistujú teda alternatívne náklady a ani základ pre porovnanie s trhovými sadzbami. Úverové operácie EÚ v podstate samy predstavujú trh. Keďže sa neuplatňuje zásada alternatívnych nákladov, trhová cena neodráža skutočnú podstatu úverových transakcií EÚ. Preto nie je vhodné vymedzovať reálnu hodnotu úverových transakcií EÚ vo vzťahu k podnikovým alebo štátnym dlhopisom.
- Keďže okrem toho neexistuje aktívny trh alebo porovnateľné transakcie, mala by sa účtovať tá úroková sadzba, ktorú EÚ použije na reálne ohodnotenie svojich úverových operácií.

Následné oceňovanie

Finančné aktíva vykázané v amortizovanej hodnote sa následne ocenia v amortizovanej hodnote pomocou metódy efektívnej úrokovej miery.

Finančné aktíva vykázané v reálnej hodnote cez čisté aktíva/vlastné imanie sa následne ocenia v reálnej hodnote. Zisky a straty zo zmien v reálnej hodnote sa vykazujú v oceňovacom rozdieli vyplývajúcom z oceňovania reálnou cenou, s výnimkou rozdielov z prepočtu cudzích mien pri peňažných aktívach, ktoré sa vykazujú vo výkaze finančných výsledkov.

Finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit sa následne oceňujú v reálnej hodnote. Zisky a straty zo zmien v reálnej hodnote (vrátane tých, ktoré vyplývajú z prepočtu cudzích mien a akýchkoľvek získaných úrokov) sú zahrnuté do výkazu finančných výsledkov v období, v ktorom vznikli.

Reálna hodnota pri nasledujúcom oceňovaní

Reálne hodnoty investícií kótovaných na aktívnych trhoch sú založené na aktuálnych ponukových cenách. V prípade, že trh pre finančné aktíva nie je aktívny (a v prípade nekótovaných cenných papierov a OTC derivátov), EÚ stanoví reálnu hodnotu prostredníctvom techník oceňovania. Tieto techniky zahŕňajú využitie nedávnych transakcií na princípe nezávislého vzťahu, odkaz na iné – v zásade rovnaké nástroje, analýzu diskontovaných peňažných tokov, modely oceňovania opcií a iné techniky oceňovania bežne používané účastníkmi trhu.

Investície do fondov rizikového kapitálu, ktoré nemajú na aktívnom trhu kótovanú trhovú cenu, sa oceňujú na základe zodpovedajúcej čistej hodnoty aktív, ktorá sa považuje za ekvivalent ich reálnej hodnoty.

Zníženie hodnoty finančných aktív

EÚ oceňuje a vykazuje stratu zo zníženia hodnoty pre očakávané úverové straty finančných aktív, ktoré sú ocenené v amortizovanej hodnote a v reálnej hodnote cez čisté aktíva/vlastné imanie.

Očakávané úverové straty predstavujú súčasnú hodnotu rozdielu medzi dohodnutými peňažnými tokmi a peňažnými tokmi, ktorých prijatie EÚ očakáva. Očakávané úverové straty zahŕňajú primerané a preukázateľné informácie, ktoré sú k dispozícii k dátumu vykázania bez toho, aby bolo potrebné vynaložiť neprimerané náklady alebo úsilie.

Očakávané úverové straty sa oceňujú pomocou trojfázového modelu, v ktorom sa prihliada na pravdepodobnosťou vážené prípady zlyhania počas životnosti finančného aktíva a vývoj kreditného rizika od vzniku finančného aktíva. V prípade úverov sa za vznik považuje dátum neodvolateľného úverového prísľubu.

Ak nenastane výrazné zvýšenie kreditného rizika od vzniku úveru (fáza 1), za stratu zo zníženia hodnoty sa považujú očakávané úverové straty z možných prípadov zlyhania v nasledujúcich 12 mesiacoch od dátumu vykázania (12-mesačné očakávané úverové straty). Ak nastane výrazné zvýšenie kreditného rizika od vzniku úveru (fáza 2) alebo ak existujú objektívne dôkazy o úverovom znehodnotení (fáza 3), strata zo zníženia hodnoty sa rovná očakávaným úverovým stratám z možných prípadov zlyhania počas celej životnosti finančného aktíva (očakávané úverové straty počas celej životnosti) (pozri poznámku **6.5**).

V prípade aktív v amortizovanej hodnote sa účtovná hodnota aktív zníži o sumu straty zo zníženia hodnoty, ktorá sa vykáže vo výkaze finančných výsledkov. V prípade aktív vykazovaných v reálnej hodnote cez čisté aktíva/vlastné imanie sa opravná položka na stratu vykáže v čistých aktívach/vlastnom imaní a neznižuje sa o ňu účtovná hodnota finančného aktíva v súvahe. Ak sa v nasledujúcom období výška straty zo zníženia hodnoty zníži, predtým vykázaná strata zo zníženia hodnoty sa odúčtuje prostredníctvom výkazu finančných výsledkov.

a) *Úvery štátom*

EÚ pri svojom posudzovaní vychádza zo zníženia hodnoty úverov v súvislosti s povahou financovania EÚ a jej jedinečným inštitucionálnym postavením.

V prípade zníženia hodnoty úverov poskytnutých nečlenským štátom EÚ vypočíta očakávané úverové straty pomocou externých údajov o úverovej kvalite, ale s prihliadnutím na svoje postavenie prednostného veriteľa, ktorým sa znižuje kreditné riziko. V prípade výpočtu súčasnej hodnoty je diskontná sadzba pôvodnou efektívnou úrokovou mierou úveru. Ak má úver pohyblivú úrokovú mieru, diskontnou sadzbou je súčasná efektívna úroková miera stanovená v zmluve.

V prípade úverov poskytnutých členským štátom EÚ nikdy nevznikli žiadne straty zo zníženia hodnoty, ani nedošlo k nesplácaniu. Pri týchto úveroch EÚ okrem postavenia prednostného veriteľa prihliada na vzťahy so svojimi členskými štátmi. Týmto dvoma prvkami sa v zásade zaručuje úplné vymoženie úverov poskytnutých členským štátom k dátumu ich splatnosti. Preto EÚ považuje očakávané úverové straty z úverov poskytnutých členským štátom za zanedbateľné a štatistický prístup k výpočtu očakávaných úverových strát v ich prípade za neprimeraný. Z tohto dôvodu sa vo výkaze finančných výsledkov nevykazujú žiadne očakávané úverové straty v prípade úverov poskytovaných členským štátom.

b) *Pohľadávky*

EÚ vykazuje straty zo zníženia hodnoty vo výške očakávaných úverových strát počas celej životnosti pomocou praktických pomôcok (napr. matice rezerv).

c) *Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty*

EÚ má uložené peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty na bežných bankových účtoch a termínovaných vkladoch na maximálne tri mesiace. Peňažné prostriedky sú uložené v bankách s veľmi vysokými úverovými ratingmi (pozri poznámku 6.5), takže majú veľmi nízku pravdepodobnosť zlyhania. Vzhľadom na krátke trvanie a nízku pravdepodobnosť zlyhania sú očakávané úverové straty z peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov zanedbateľné. V dôsledku toho sa v prípade peňažných ekvivalentov nevykazuje žiadna opravná položka zníženia hodnoty.

Ukončenie vykazovania

Finančné nástroje sa odúčtujú, keď zaniknú práva na príjem peňažných tokov z investícií alebo keď EÚ prenesie v podstate všetky riziká a výhody plynúce z vlastníctva na inú stranu. Predaj finančných aktív vykazovaných v reálnej hodnote cez čisté aktíva/vlastné imanie a cez prebytok alebo deficit sa vykazuje k ich obchodnému dňu.

1.5.6. Zásoby

Zásoby sa vykazujú buď v obstarávacej cene, alebo v čistej realizovateľnej hodnote, podľa toho, ktorá je nižšia. Obstarávacia cena sa stanoví metódou FIFO (prvý do skladu, prvý zo skladu). Obstarávacia cena hotových výrobkov a nedokončenej výroby zahŕňa náklady na suroviny, priame mzdové náklady a ostatné priame náklady a príslušnú réžiu (pri bežnej prevádzkovej kapacite). Čistá realizovateľná hodnota predstavuje odhad predajnej ceny za bežných obchodných podmienok, zníženej o náklady na realizáciu a predaj. Ak sa zásoby držia na distribúciu bezplatne alebo za nominálny poplatok, oceňujú sa na základe obstarávacej ceny alebo bežnej reprodukčnej ceny, podľa toho, ktorá je nižšia. Bežná reprodukčná cena zodpovedá nákladom, ktoré by EÚ musela znášať pri nadobudnutí aktív k dátumu vykazovania.

1.5.7. Predbežné financovanie

Predbežné financovanie je platba, ktorej účelom je poskytnúť prijímateľovi preddavok v hotovosti, t. j. počiatočnú hotovosť. V súlade so zásadou správneho finančného riadenia môže byť rozdelené na niekoľko platieb počas obdobia stanoveného v príslušnej zmluve, rozhodnutí, dohode alebo základnom akte. Počiatočná hotovosť alebo preddavok sa počas obdobia stanoveného v dohode buď použijú na účely, na ktoré boli poskytnuté, alebo sa vrátia. V prípade, že prijímateľovi nevznikli oprávnené výdavky, je povinný toto predbežné financovanie vrátiť EÚ. Keďže EÚ si ponecháva kontrolu nad predbežným financovaním a má nárok na vrátenie neoprávnenej časti, táto suma sa vedie ako aktívum.

Predbežné financovanie sa prvotne vykazuje v súvahe pri prevode peňažných prostriedkov príjemcovi. Oceňuje sa množstvom poskytnutej protihodnoty. V nasledujúcich obdobiach sa predbežné financovanie oceňuje vo výške prvotne vykazanej v súvahe zníženej o oprávnené výdavky (v prípade potreby vrátane odhadovanej sumy), ktoré vznikli v priebehu daného obdobia.

Úrok z predbežného financovania sa vykazuje v čase jeho vzniku v súlade s ustanoveniami príslušnej dohody. Odhad vzniknutých výnosov z úrokov, ktorý je založený na najspôhlivejších údajoch, sa vykonáva ku koncu roka a zahŕňa sa do súvahy.

Iné preddavky vyplatené členským štátom, ktoré vyplývajú z úhrady nákladov zo strany EÚ, ktoré členské štáty vyplatili vo forme preddavkov svojim prijímateľom (vrátane „finančných nástrojov vykonávaných v rámci zdieľaného riadenia“), sa vykazujú ako aktíva a uvádzajú sa v rámci okruhu „Predbežné financovanie“. Iné preddavky vyplatené členským štátom sa následne vykazujú vo výške prvotne vykazanej v súvahe zníženej o najlepší odhad oprávnených výdavkov vynaložených konečnými prijímateľmi, vypočítaných na základe primeraných a preukázateľných predpokladov.

Príspevky do trustových fondov EÚ (zriadených podľa článku 234 nariadenia o rozpočtových pravidlách) nekonsolidovaných v Európskej komisii alebo do iných nekonsolidovaných účtovných jednotiek sú klasifikované ako sumy predbežného financovania, pretože ich cieľom je poskytnúť finančné prostriedky trustovému fondu, aby sa z neho mohli financovať konkrétne opatrenia vymedzené v cieľoch trustového fondu. Príspevky EÚ do trustových fondov sa vykazujú v prvotnej výške sumy príspevku EÚ zníženej o oprávnené náklady v prípade potreby vrátane odhadovaných súm, ktoré vznikli trustovému fondu v priebehu vykazovaného obdobia a ktoré boli pridelené k príspevku EÚ v súlade s príslušnou dohodou.

1.5.8. Pohľadávky z výmenných transakcií a vymáhateľné sumy z nevýmenných transakcií

Účtovné pravidlá EÚ vyžadujú oddelené vedenie výmenných a nevýmenných transakcií. Na účely rozlišovania medzi týmito kategóriami je pojem „pohľadávky“ vyhradený pre výmenné transakcie, zatiaľ čo pre „nevýmenné transakcie“, t. j. keď EÚ získa hodnotu od inej účtovnej jednotky bez toho, aby výmenou priamo poskytla približne rovnakú hodnotu, sa používa pojem „vymáhateľné sumy“ (napríklad sumy vymáhateľné od členských štátov súvisiace s vlastnými zdrojmi).

Pohľadávky z výmenných transakcií sú finančnými aktívami ocenenými v amortizovanej hodnote, okrem niektorých hodnôt pohľadávkovej časti zmlúv o finančných zárukách, ktoré sa klasifikujú ako finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit (pozri poznámku **1.5.5**).

Vymáhateľné sumy z nevýmenných transakcií sa účtujú v reálnej hodnote ku dňu nadobudnutia zníženej o opravnú položku na zohľadnenie zníženia hodnoty. Opravná položka na zohľadnenie zníženia hodnoty vymáhateľných súm z nevýmenných transakcií vzniká vtedy, ak existujú objektívne dôkazy, že EÚ nebude schopná vymôcť všetky splatné sumy v súlade s pôvodnými podmienkami týkajúcimi sa

vymáhateľných súm z nevýmenných transakcií. Výška opravnej položky predstavuje rozdiel medzi účtovnou hodnotou aktíva a jeho znovuzískateľnou hodnotou. Výška opravnej položky sa vykazuje vo výkaze finančných výsledkov. Na základe minulých skúseností sa vykazuje aj všeobecná opravná položka pre nevybavené príkazy na vymáhanie, na ktoré sa ešte nevzťahuje osobitná opravná položka. Pozri poznámku **1.5.14**, ktorá sa týka časovo rozlíšených príjmov vykazovaných ku koncu roka. Sumy vykázané a zaznamenané ako vymáhateľné sumy z nevýmenných transakcií nie sú finančnými nástrojmi, pretože nevyplyvajú zo zmluvy, ktorá by mohla viesť k finančnému záväzku alebo ku kapitálovému nástroju. V náležitých prípadoch sú však v poznámkach k finančným výkazom vymáhateľné sumy z nevýmenných transakcií zaznamenané spoločne s pohľadávkami z výmenných transakcií.

1.5.9. Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty

Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty sú finančné aktíva vykazované v amortizovanej hodnote a zahŕňajú peňažnú hotovosť, bankové vklady splatné na požiadanie alebo v skrátenej lehote a ostatné krátkodobé vysokoliquidné investície s pôvodnou splatnosťou do troch mesiacov.

1.5.10. Zamestnanecké požitky

EÚ poskytuje zamestnancom súbor požitkov (funkčné požitky a sociálne zabezpečenie). Na účely účtovníctva sa tieto požitky musia klasifikovať ako krátkodobé požitky a požitky po ukončení zamestnania.

Krátkodobé zamestnanecké požitky

Krátkodobé zamestnanecké požitky sú požitky, ktoré sa majú vyrovnáť do dvanástich mesiacov od konca vykazovaného obdobia, počas ktorého zamestnanci vykonávali službu, ako napríklad platy, ročná dovolenka a platené pracovné voľno zo zdravotných dôvodov a ďalšie krátkodobé príspevky. Krátkodobé zamestnanecké požitky sa vykazujú ako výdavky pri poskytovaní príslušnej služby. Záväzok sa vykazuje vo výške očakávanej sumy, ktorá sa má vyplatiť, ak EÚ vznikol právny alebo nepriamy záväzok vyplývajúci z rokov odpracovaných v minulosti, a výšku záväzku možno spoľahlivo odhadnúť.

Požitky po ukončení zamestnania

Európska únia poskytuje zamestnancom súbor požitkov po ukončení zamestnania, ktorý zahŕňa starobný, invalidný a vdovský/vdovecký dôchodok poskytované v rámci dôchodkového systému európskych úradníkov (PSEO), ako aj zdravotné poistenie poskytované v rámci spoločného systému zdravotného poistenia (JSIS) (pozri poznámku **2.9**). Tieto požitky sa poskytujú v rámci jednotného plánu – avšak rozdelené do dvoch systémov – a musí sa s nimi zaobchádzať podobne, aby poskytovali reálny obraz o situácii a odrážali hospodársku realitu:

- i) Dôchodkový systém európskych úradníkov (PSEO): Požitky poskytované v rámci tohto fiktívne financovaného¹⁵ systému sa týkajú starobného, invalidného a vdovského/vdoveckého dôchodku, ako aj rodinných prídavkov, smrti pred odchodom do dôchodku pre zamestnancov, ktorí pracujú alebo pracovali v inštitúciách, agentúrach EÚ a iných orgánoch EÚ, alebo pre pozostalých zosnulých úradníkov alebo dôchodcov. Zamestnanci odvádzajú tretinu očakávaných nákladov na tieto požitky zo svojich plátov.
- ii) Spoločný systém zdravotného poistenia (JSIS): V rámci tohto systému EÚ poskytuje zdravotné poistenie zamestnancom Európskej komisie, inštitúcií, agentúr a iných orgánov EÚ formou úhrady liečebných nákladov. Príspevky poskytované „neaktívnym osobám“ (t. j. dôchodcom, sirotám atď.) sa klasifikujú ako zamestnanecké požitky po ukončení zamestnania.

¹⁵ PSEO je fiktívny (virtuálny) fond so stanovenými požitkami, v rámci ktorého sa budúce dôchodky financujú z príspevkov zamestnancov. Aj keď neexistuje skutočný investičný fond, suma, ktorá by sa do tohto fondu vybrala, sa považuje za sumu investovanú do dlhodobých dlhopisov členských štátov a odzrkadľuje sa v dôchodkovom záväzku, ktorý sa vykazuje v ročnej účtovnej závierke Európskej únie. Členské štáty spoločne ručia za úhradu požitkov v súlade s článkom 83 služobného poriadku a s článkom 4 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii [pre podrobný opis systému pozri COM(2018) 829].

EÚ poskytuje členom a bývalým členom inštitúcií EÚ zamestnanecké požitky po ukončení zamestnania aj prostredníctvom samostatného dôchodkového systému. Uvádzajú sa v rámci okruhu „Iné systémy dôchodkových dávok“. V rámci týchto systémov EÚ poskytuje dôchodkové dávky členom Komisie, Európskeho súdneho dvora, Dvora audítorov, Rady, Európskeho parlamentu, európskemu ombudsmanovi a dozornému úradníkovi pre ochranu údajov. EÚ poskytuje zdravotnú starostlivosť členom inštitúcií EÚ prostredníctvom systému JSIS.

Uvedené požitky po ukončení zamestnania sa považujú za záväzky súvisiace so stanovenými požitkami EÚ a vypočítavajú sa ku každému dátumu vykazovania odhadom výšky budúcich dávok, na ktoré zamestnanci majú nárok za súčasné obdobie a predchádzajúce obdobia, pričom sa táto výška dávok diskontuje a odpočíta sa reálna hodnota akýchkoľvek aktív plánu. Výpočet záväzku súvisiaceho so stanovenými požitkami sa vykonáva raz ročne použitím metódy plánovaného zhodnotenia požitkov. Súčasná hodnota záväzkov súvisiacich so stanovenými požitkami sa vypočíta diskontovaním odhadovaných budúcich výdavkov peňažných prostriedkov s použitím úrokových sadzieb štátnych dlhopisov, ktoré sú vyjadrené v mene, v ktorej budú plnenia vyplácané a ktorých splatnosť sa blíži k trvaniu príslušného dôchodkového záväzku.

Požitky po ukončení zamestnania poskytované zamestnancom EÚ sú začlenené do jednotného plánu, v ktorom je zahrnutý dôchodkový systém (PSEO), ako aj systém zdravotného poistenia (JSIS), pričom nárok na starostlivosť v rámci systému JSIS závisí od získania nároku na starostlivosť v rámci systému PSEO. Podľa podmienok tohto jednotného plánu, ako sa stanovuje v služobnom poriadku, sa po 10 rokoch služby nadobúdajú určité nároky, ako napríklad nárok na odložený a znížený dôchodok v rámci systému PSEO. Nároky, ktoré v rámci jednotného plánu nadobudne zamestnanec ďalšou službou, sú významne vyššie než počiatočné nároky premietnuté prostredníctvom následných ročne vzniknutých nárokov na dôchodok.

Preto s cieľom zobraziť ekonomickú podstatu príslušnej transakcie požadovanú na účely poskytnutia pravdivého obrazu a kvalitatívnych charakteristík finančného výkazníctva, ako sa uvádza v účtovnom pravidle EÚ č. 1, ako aj v koncepcnom rámci IPSAS, vzniknuté náklady týkajúce sa služby sa časovo rozlišujú lineárne počas odhadovaného obdobia aktívnej služby zamestnancov, t. j. obdobie od dátumu, keď v rámci plánu viedla zamestnancova služba prvý raz k vzniku požitkov (bez ohľadu na to, či sú požitky podmienené ďalšou službou) až do dátumu, keď ďalšia zamestnancova služba nevedie v rámci plánu k ďalším požitkom iným ako zvyšovanie platu. Tento prístup sa dôsledne uplatňuje na požitky poskytované v rámci jednotného plánu.

Precenenia čistých záväzkov zo stanovených požitkov zahŕňajú poistno-matematické zisky a straty a výnosy z aktív plánu a okamžite sa vykazujú v čistých aktívach.

EÚ vykazuje čisté úrokové náklady (príjem) a ďalšie náklady súvisiace s plánmi stanovených požitkov vo výkaze finančných výsledkov v rámci okruhu „Náklady na zamestnancov a dôchodky“.

V prípade zmien alebo krátenia poskytovaných požitkov sa vyplývajúca zmena v požitkoch týkajúca sa rokov odpracovaných v minulosti alebo zisk či strata z krátenia okamžite vykazuje vo výkaze finančných výsledkov. Zisky a straty z vyrovnania sa vykazujú, keď dôjde k vyrovnaniu. Náklady na minulú službu sa okamžite vykazujú vo výkaze finančných výsledkov, pokiaľ zmeny nie sú podmienené zotrvaním zamestnanca v pracovnom pomere na určité obdobie.

1.5.11. Rezervy

Rezervy sa vykazujú vtedy, keď má EÚ súčasné právne alebo nepriame záväzky voči tretím stranám v dôsledku minulých udalostí, keď je pravdepodobné, že na vyrovnanie týchto záväzkov bude potrebné vynaložiť zdroje, a keď je zároveň možné spoľahlivo odhadnúť sumu záväzkov. Na budúce prevádzkové straty sa rezervy netvoria. Výška rezerv zodpovedá najlepšiemu odhadu očakávaných výdavkov potrebných na vyrovnanie súčasných záväzkov k dátumu vykazovania. V prípade, že rezervy zahŕňajú viacero položiek, záväzok sa odhadne na základe váhena všetkých možných výsledkov na základe stupňa ich pravdepodobnosti (metóda „očakávanej hodnoty“).

Rezervy na jednostranne nevýhodné zmluvy sa vykazujú v súčasnej hodnote nižšieho z očakávaných nákladov na odstúpenie od zmluvy a očakávaných čistých nákladov na pokračovanie v zmluve.

1.5.12. Finančné záväzky

Finančné záväzky sú klasifikované ako finančné záväzky vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit, ako finančné záväzky vykazované v amortizovanej hodnote alebo ako záväzky zo zmluvy o finančnej záruke.

Pôžičky pozostávajú z pôžičiek od úverových inštitúcií a z dlhových certifikátov (dlhopisov EÚ, vkladov EÚ a pokladničných poukážok EÚ). Prvotne sa vykazujú v reálnej hodnote, teda vo výške výnosov z emisie (reálna hodnota prijatej protihodnoty) zníženej o transakčné náklady a následne sa vykazujú v amortizovanej hodnote metódou efektívnej úrokovej miery. Rozdiel medzi výnosmi zníženými o transakčné náklady a sumou umorenia sa vykazuje vo výkaze finančných výsledkov počas trvania pôžičky metódou efektívnej úrokovej miery. Transakčné náklady, ktoré vznikajú EÚ a následne sú účtované prijímateľovi úveru, nie sú významné a vykazujú sa priamo vo výkaze finančných výsledkov.

Finančné záväzky vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit zahŕňajú deriváty, ktorých reálna hodnota je záporná. Účtujú sa na základe rovnakej metódy ako finančné aktíva v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit; pozri poznámku **1.5.5**.

EÚ vykáže záväzok zo zmluvy o finančnej záruke pri uzavretí zmluvy, v ktorej sa od EÚ vyžaduje uskutočniť určené platby s cieľom nahradiť držiteľovi záruky stratu vzniknutú v dôsledku toho, že určitý dlžník neuskutočnil platbu do lehoty splatnosti v súlade s pôvodnými alebo upravenými podmienkami dlhového nástroja. Ak sa v zmluve o záruke vyžaduje, aby EÚ uskutočnila platby v reakcii na cenové zmeny finančných nástrojov alebo zmeny iných podkladových aktív, zmluva o záruke je derivátom, t. j. finančným záväzkom vykazovaným v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit. Všetky ostatné zmluvy o zárukách sa považujú za finančné rezervy.

Záväzky zo zmluvy o finančnej záruke sa prvotne vykazujú v reálnej hodnote. Tá sa rovná čistej súčasnej hodnote pohľadávky z poplatku, ak je v súlade s trhovými podmienkami. Ak sa neúčtuje žiadny poplatok za záruku alebo úhrada nie je určená v reálnej hodnote, reálna hodnota sa určí na základe kótovaných cien na aktívnom trhu so zmluvami o finančnej záruke, ktoré sú priamo rovnocenné danému záväzku z finančnej záruky, ak je k dispozícii, alebo na základe techniky oceňovania. Ak nie je možné spoľahlivo určiť reálnu hodnotu na základe priameho pozorovania aktívneho trhu alebo inej techniky oceňovania, záväzok zo zmluvy o finančnej záruke sa prvotne oceňuje v hodnote očakávaných úverových strát počas celej životnosti.

Následné oceňovanie závisí od vývoja expozície finančnej záruky voči kreditnému riziku. Ak nenastane významný nárast kreditného rizika (fáza 1), záväzky z finančnej záruky sa oceňujú buď na hodnotu 12-mesačných očakávaných úverových strát, alebo prvotne vykázanú hodnotu, v prípade potreby zníženú o oprávky, a to podľa toho, ktorá z týchto hodnôt je vyššia. Ak nastane významný nárast kreditného rizika (fáza 2), záväzky z finančnej záruky sa oceňujú buď na očakávané úverové straty počas celej životnosti, alebo prvotne vykázanú hodnotu, v prípade potreby zníženej o oprávky, a to podľa toho, ktorá z týchto hodnôt je vyššia (pozri poznámku **6.5**).

Finančné záväzky sa klasifikujú ako dlhodobé záväzky, s výnimkou záväzkov so splatnosťou kratšou ako 12 mesiacov od dátumu zostavenia súvahy. Zmluvy o finančnej záruke sa klasifikujú ako krátkodobé záväzky okrem prípadov, keď má EÚ bezvýhradné právo odložiť splnenie záväzku aspoň na dvanásť mesiacov od dátumu vykázania.

Trustové fondy EÚ, ktoré sa považujú za súčasť prevádzkových činností Komisie (t. j. trustový fond Madad a trustový fond pre Kolumbiu), sa účtujú na účtoch Komisie a ďalej sa konsolidujú v ročnej účtovnej závierke EÚ. Príspevky do trustových fondov EÚ od iných darcov preto spĺňajú kritériá príjmov z nevýmenných transakcií za určitých podmienok a sú prezentované ako finančné záväzky, pokiaľ sa nesplnia podmienky súvisiace s prevedenými príspevkami, t. j. oprávnené náklady nebudú vynaložené trustovým fondom. Trustový fond je povinný financovať konkrétne projekty a vrátiť zostávajúce prostriedky v čase likvidácie. Záväzky z nesplatených príspevkov sa k dátumu zostavenia súvahy vykazujú v rámci prijatých príspevkov po odpočítaní nákladov, ktoré vznikli trustovému fondu, v prípade potreby vrátane odhadovanej sumy. Na účely vykazovania sa čisté výdavky pridelia príspevkom iných darcov úmerne k čistým príspevkom zaplateným k 31. decembru. Toto pridelenie príspevkov je iba orientačné. Keď sa trustový fond zlikviduje, o skutočnom rozdelení zostávajúcich prostriedkov rozhodne správna rada trustového fondu.

Rovnaké zásady oceňovania sa vzťahujú na externé príspevky na programy EÚ v prípade, že prijatie takýchto príspevkov je podmienené použitím zdrojov, ako sa stanovuje v dohodách o príspevkoch, alebo ich vrátením prispievateľovi.

1.5.13. Splatné záväzky

Značná časť splatných záväzkov EÚ predstavuje nevyplatené žiadosti o úhradu nákladov predložené prijímateľmi grantov či iných finančných prostriedkov EÚ (nevýmenné transakcie). Po prijatí žiadosti o úhradu nákladov sa vykazujú ako splatné záväzky na požadovanú sumu. Po overení a prijatí oprávnených nákladov sa splatné záväzky oceňujú v oprávnenej hodnote.

Splatné záväzky vyplývajúce z nákupu tovaru a služieb sa vykazujú po prijatí faktúry v pôvodnej hodnote a zodpovedajúce oprávnené výdavky sa zaúčtujú po doručení tovaru alebo poskytnutí služieb a ich schválení EÚ.

1.5.14. Časovo rozlíšené a odložené príjmy a výdavky

Transakcie a udalosti sa vykazujú vo finančných výkazoch v období, s ktorým súvisia. Ak nie je na konci roka ešte vystavená faktúra, ale EÚ poskytla služby alebo doručila tovar, alebo ak existuje zmluvná dohoda (napr. odkazom na zmluvu), vo finančných výkazoch sa vykážu časovo rozlíšené príjmy. Ak bola faktúra na konci roka vystavená, ale služby ešte neboli poskytnuté alebo tovar nebol ešte dodaný, príjmy budú odložené a vykázané v nasledujúcom účtovnom období.

Výdavky sa tiež účtujú v rámci obdobia, s ktorým súvisia. Na konci účtovného obdobia sa časovo rozlíšené výdavky vykazujú na základe odhadovanej výšky prenesených záväzkov za dané obdobie. Výpočet časovo rozlíšených výdavkov sa vykoná v súlade s podrobnými operatívnymi a praktickými pokynmi vydanými Komisiou, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby finančné výkazy poskytovali pravdivý obraz o hospodárskych a iných udalostiach, ktoré majú zachytávať. Analogicky platí, že ak sa zrealizovala platba za služby alebo tovary, ktoré ešte neboli prijaté, výdavky budú odložené a vykázané v nasledujúcom účtovnom období.

1.6. VÝKAZ FINANČNÝCH VÝSLEDKOV

1.6.1. Príjmy

PRÍJMY Z NEVÝMENNÝCH TRANSAKCIÍ

Prevažná väčšina príjmov EÚ sa týka týchto nevýmenných transakcií:

Zdroje založené na HND, DPH a vlastné zdroje založené na odpade z plastových obalov

Príjmy sa vykazujú v období, v ktorom Komisia zašle členským štátom výzvu so žiadosťou o poskytnutie ich príspevkov. Príjmy sa oceňujú vo výške „vyžiadanej sumy“. Keďže zdroje založené na DPH, HND a vlastné zdroje založené na odpade z plastových obalov vychádzajú z odhadov údajov za príslušný rozpočtový rok, možno ich v prípade zmien upravovať až dovtedy, kým členské štáty nepredložia konečné údaje. Vplyv zmeny v odhade sa zohľadní pri stanovovaní čistého prebytku alebo deficitu za obdobie, v ktorom došlo k zmene.

Tradičné vlastné zdroje

Vymáhateľné sumy z nevýmenných transakcií a súvisiace príjmy sa vykazujú po tom, ako členské štáty predložia príslušné mesačné výkazy „A“ (zahŕňajúce vybraté clá a splatné zaručené sumy, voči ktorým neboli vznesené námietky). K dátumu vykazovania sa odhadujú príjmy vybraté členskými štátmi za dané obdobie, ktoré ale ešte neboli vyplatené Komisii, a vykazujú sa ako časovo rozlíšené príjmy. Štvrtročné výkazy „B“ (zahŕňajúce nevybraté a nezaručené clá a zaručené sumy spochybnené dlžníkom) predložené členskými štátmi sa vykazujú ako príjmy znížené o náklady na výber, na ktoré majú členské štáty nárok. Navyše sa vykáže zníženie hodnoty vo výške odhadovaných nevymôžených prostriedkov.

Pokuty

Príjmy z pokút sa vykazujú po tom, ako EÚ prijme rozhodnutie o uložení pokuty, a po úradnom oznámení tohto rozhodnutia adresátovi. Po rozhodnutí o uložení pokuty majú účtovné jednotky, ktorým boli uložené pokuty, odo dňa oznámenia dva mesiace na to, aby:

- a) rozhodnutie prijali; v takom prípade musia zaplatiť pokutu v stanovenej lehote a uvedenú sumu s definitívnou platnosťou získa EÚ, alebo

b) rozhodnutie neprijali a namietali proti nemu v súlade s právom EÚ.

Aj v prípade podania odvolania sa pokuta musí uhradiť v stanovenej trojmesačnej lehote, pretože odvolanie nemá odkladný účinok (článok 278 ZFEÚ). Prijaté peňažné prostriedky sa použijú na zúčtovanie vymáhateľnej sumy. Na základe dohody s účtovníkom Komisie však môže podnik namiesto toho predložiť na danú sumu bankovú záruku. V takom prípade sa pokuta ďalej vykazuje ako vymáhateľná suma. Ak podnik neposkytne peňažné prostriedky ani bankovú záruku a existujú pochybnosti o jeho platobnej schopnosti, vykáže sa zníženie hodnoty nároku.

Ak sa podnik proti rozhodnutiu odvolá, pričom pokutu už predbežne uhradil, suma sa vykáže ako podmienený záväzok alebo, ak je pravdepodobné, že Všeobecný súd nerozhodne v prospech EÚ, na pokrytie tohto rizika sa vytvorí rezerva. Ak bola namiesto toho poskytnutá záruka, nesplatená vymáhateľná suma sa odpíše.

Kumulatívny úrok, ktorý Komisii plyní z bankových účtov, na ktorých boli uložené platby, sa vykáže ako príjem a všetky podmienené záväzky sa zodpovedajúcim spôsobom zvýšia.

Predbežne uhradené pokuty spravuje od roku 2010 Komisia v rámci osobitne vytvoreného fondu (BUFI) a investuje ich do finančných nástrojov.

PRÍJMY Z VÝMENNÝCH TRANSAKCIÍ

Príjmy z predaja tovaru a služieb sa vykazujú vtedy, keď značná časť rizika a výhod plynúcich z vlastníctva tovaru prechádza na kupujúceho. Príjmy súvisiace s transakciou zahŕňajúcou poskytovanie služieb sa vykazujú na základe stupňa dokončenia transakcie k dátumu vykazovania.

Úrokové príjmy a náklady

Úrokové príjmy a náklady sa vykazujú vo výkaze finančných výsledkov metódou efektívnej úrokovej miery. Ide o metódu výpočtu amortizovanej hodnoty finančných aktív alebo finančných záväzkov a rozdelenia úrokových príjmov a nákladov v rámci príslušného obdobia. Pri výpočte efektívnej úrokovej miery EÚ odhaduje peňažné toky s prihliadnutím na všetky zmluvné podmienky finančného nástroja (napr. možnosť predčasného splatenia), neberie však do úvahy budúce úverové straty. Výpočet zahŕňa všetky poplatky a bázičné body zaplatené alebo prijaté medzi zmluvnými stranami, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou efektívnej úrokovej miery, transakčné náklady a všetky ostatné prémie alebo diskonty.

Keď sa finančné aktívum alebo skupina podobných finančných aktív začnú považovať za úverovo znehodnotené (fáza 3), úrokové príjmy sa vykazujú na základe úrokovej sadzby použitej na diskontovanie budúcich peňažných tokov na účely ocenenia straty zo zníženia hodnoty.

Príjmy z dividend

Príjmy z dividend a podobných rozdelení sa vykazujú, keď vznikne nárok na ich výplatu.

Príjmy a výdavky týkajúce sa finančných aktív vykazovaných cez prebytok alebo deficit

Ide o zisky (príjmy) v reálnej hodnote a straty (výdavky) v reálnej hodnote plynúce z týchto finančných aktív, ako aj z prepočtu cudzích mien. V prípade úročených finančných aktív zahŕňajú aj úroky. Pozri aj poznámku 3.9.

Príjmy zo zmlúv o finančnej záruke

Príjmy zo zmlúv o finančnej záruke (poplatkov za záruku) sa vykazujú počas obdobia, v ktorom je EÚ pripravená kompenzovať držiteľa zmluvy o finančných zárukách za úverovú stratu, ktorá sa môže vyskytnúť. V použitom pláne amortizácie sa zohľadňuje postupujúci čas a objem zaručenej expozície. Príjmy zo zmlúv o finančnej záruke obsahujú aj amortizáciu záväzku zo zmlúv o finančnej záruke v prípadoch, keď bola záruka poskytnutá za nulovú alebo nominálnu protihodnotu.

1.6.2. Výdavky

Výdavky na nevýmenné transakcie predstavujú väčšinu výdavkov EÚ. Súvisia s prevodmi prostriedkov v prospech prijímateľov a možno ich rozdeliť na tri skupiny: i) nároky; ii) prevody na základe dohody a diskrečné granty; ako aj iii) príspevky a dary.

Prevody sa vykazujú ako výdavky v období, počas ktorého nastali udalosti vedúce k prevodu, a to za predpokladu, že povaha prevodu zodpovedá ustanoveniam právneho predpisu (nariadenie o rozpočtových pravidlách, služobný poriadok alebo iný právny predpis) alebo bola podpísaná dohoda, ktorá prevod oprávňuje, že prijímateľ splnil všetky podmienky oprávnenosti a že je možné sumu primeraným spôsobom odhadnúť.

Po prijatí žiadosti o platbu alebo žiadosti o úhradu nákladov, ktoré spĺňajú kritériá vykazovania, sa vykazujú ako výdavky vo výške oprávnenej sumy. Ku koncu roka sa vzniknuté oprávnené výdavky, na ktoré už prijímateľovi nárok vznikol, ale ešte neboli oznámené, odhadujú a vykazujú ako časovo rozlíšené výdavky.

Výdavky na výmenné transakcie súvisiace s nákupom tovaru a služieb sa vykazujú po doručení, resp. poskytnutí a ich prijatí EÚ. Oceňujú sa v pôvodnej fakturovanej cene. Okrem toho sa k dátumu zostavenia súvahy vo výkaze finančných výsledkov odhadujú a vykazujú výdavky súvisiace so službou poskytnutou počas obdobia, za ktoré faktúra nebola zatiaľ prijatá alebo uznaná.

1.7. PODMIENENÉ AKTÍVA A ZÁVÄZKY

1.7.1. Podmienené aktíva

Podmienené aktíva predstavujú možné aktíva, ktoré sú dôsledkom minulých udalostí a ktorých existencia bude potvrdená jedine tým, či v budúcnosti nastane, resp. nenastane jedna alebo viacero neistých udalostí, ktorých vznik nezávisí výlučne od EÚ. Podmienené aktíva sa vykazujú vtedy, ak je pravdepodobný prílev zdrojov predstavujúcich ekonomický úžitok alebo potenciálny prínos.

1.7.2. Podmienené záväzky

Podmienené záväzky predstavujú možné záväzky, ktoré sú dôsledkom minulých udalostí a ktorých existencia bude potvrdená jedine tým, či v budúcnosti nastane, resp. nenastane jedna alebo viacero neistých udalostí, ktorých vznik nezávisí výlučne od EÚ, alebo ide o súčasný záväzok, ktorý je dôsledkom minulých udalostí, ale nevykazuje sa buď preto, že nie je pravdepodobné, že na vyrovnanie záväzkov bude potrebný úbytok zdrojov predstavujúcich ekonomický úžitok alebo potenciálny prínos, alebo preto, že v niektorých mimoriadnych prípadoch nie je možné výšku záväzkov dostatočne spoľahlivo stanoviť. Údaje o podmienených záväzkoch sa uvádzajú, ak pravdepodobnosť úbytku zdrojov predstavujúcich ekonomický úžitok alebo potenciálny prínos nie je malá.

1.8. VÝKAZ PEŇAŽNÝCH TOKOV

Informácie o peňažných tokoch slúžia ako základ pre posúdenie schopnosti EÚ vytvárať peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty a jej potreby využívať tieto peňažné toky.

Výkaz peňažných tokov je zostavený nepriamou metódou. To znamená, že hospodársky výsledok za rozpočtový rok je upravený o účinky nepeňažných transakcií, o prípadné časové rozlíšenie operačných hotovostných príjmov alebo platieb v minulosti alebo budúcnosti a o položky príjmov alebo výdavkov súvisiacich s peňažnými tokmi z investičnej činnosti.

Peňažné toky vznikajúce z transakcií v cudzej mene sú zaznamenané v mene EÚ, v ktorej sa transakcie vykazujú (euro), a to tak, že sa na sumu v cudzej mene uplatní výmenný kurz medzi eurom a príslušnou cudzou menou platný ku dňu uskutočnenia peňažného toku.

Výkaz peňažných tokov poskytuje informácie o peňažných tokoch počas obdobia v členení na operačné, investičné a finančné činnosti.

Operačné činnosti sú tie činnosti EÚ, ktoré nie sú investičnými alebo finančnými činnosťami. Predstavujú väčšinu realizovaných činností.

Investičnými činnosťami sú nadobúdanie a odpredaj nehmotných aktív a nehnuteľností, strojov a zariadení a iných investícií, ktoré nie sú zahrnuté v peňažných ekvivalentoch. Investičné činnosti neobsahujú úvery poskytované prijímateľom, keďže patria do všeobecných cieľov, a teda do každodenných činností EÚ. Cieľom je ukázať reálne investície EÚ.

Finančné činnosti sú činnosti, ktoré majú za následok zmeny v objeme a zložení pôžičiek iných ako poskytnutých prijímateľom na základe zásady nadväznosti alebo na nadobudnutie nehnuteľností, strojov a zariadení (ktoré sú začlenené do prevádzkových činností).

2. POZNÁMKY K SÚVAHE

AKTÍVA

2.1. NEHMOTNÉ AKTÍVA

v mil. EUR

<i>Hrubá účtovná hodnota k 31. 12. 2021</i>	1 636
<i>Prírastky</i>	280
<i>Úbytky</i>	(54)
<i>Presun medzi kategóriami aktív</i>	0
<i>Iné zmeny</i>	(12)
Hrubá účtovná hodnota k 31. 12. 2022	1 849
<i>Oprávky k 31. 12. 2021</i>	(867)
<i>Odpisy za rok</i>	(135)
<i>Zrušenie amortizácie</i>	-
<i>Úbytky</i>	49
<i>Presun medzi kategóriami aktív</i>	0
<i>Iné zmeny</i>	3
Oprávky k 31. 12. 2022	(949)

Čistá účtovná hodnota k 31. 12. 2022	900
---	------------

<i>Čistá účtovná hodnota k 31. 12. 2021</i>	769
---	-----

Uvedené sumy sa týkajú predovšetkým počítačového softvéru.

2.2. NEHNUTEĽNOSTI, STROJE A ZARIADENIA

Do kategórie kozmických prostriedkov patrí operačný dlhodobý majetok súvisiaci s dvomi vesmírnymi programami EÚ: globálne navigačné satelitné systémy (GNSS), t. j. so systémom Galileo a Európskou prekryvnou službou geostacionárnej navigácie (EGNOS), a s európskym programom pozorovania Zeme Copernicus. Aktíva kozmických systémov, ktoré zatiaľ nie sú operačné, sú zahrnuté v okruhu „Nedokončené aktíva“. Aktíva súvisiace s vesmírnymi programami EÚ sa budujú s pomocou Európskej vesmírnej agentúry (ESA).

V marci 2022 boli v prípade systému Galileo vyhlásené za funkčné dva satelity, ktoré boli vypustené v decembri 2021. Konštelácia v súčasnosti obsahuje 28 satelitov. Po dokončení bude mať konštelácia programu Galileo 30 satelitov (vrátane 6 náhradných satelitov). Operačný dlhodobý majetok systému Galileo, ktorý sa vzťahuje tak na satelity, ako aj na pozemné zariadenia, k 31. decembru 2022 predstavoval 3 056 mil. EUR po odpočítaní oprávok (2021: 3 413 mil. EUR). Celková výška zostávajúcich nedokončených aktív predstavuje 1 812 mil. EUR (2021: 1 344 mil. EUR).

Pokiaľ ide o program Copernicus, po technickom incidente týkajúcom sa nástroja SAR (poskytujúceho radarové údaje) na satelite Sentinel-1B a napriek všetkému úsiliu o reaktiváciu satelitu sa v júli 2022 dospelo k záveru, že satelit Sentinel-1B už nemôže podporovať misiu Sentinel-1. Satelit Sentinel-1B sa teda úplne odpísal (86 mil. EUR, po odpočítaní oprávok). Celková hodnota operačného dlhodobého majetku programu Copernicus je 634 mil. EUR (2021: 937 mil. EUR) po odpočítaní oprávok. Ďalšia suma vo výške 2 583 mil. EUR súvisiaca so satelitmi Copernicus sa vykazuje ako nedokončené aktíva (2021: 2 115 mil. EUR).

Dlhodobý majetok týkajúci sa pozemnej infraštruktúry EGNOS vo výške 106 mil. EUR (2021: 130 mil. EUR) je takisto začlenený do okruhu „Kozmické prostriedky“. Okrem toho nedokončené aktíva služby EGNOS dosahujú výšku 292 mil. EUR (2021: 189 mil. EUR).

Nehnutel'nosti, stroje a zariadenia

v mil. EUR

	Pozemky a budovy	Vesmírne prostriedky	Stroje a zariadenia	Nábytok a dopravné prostriedky	Počítačový hardvér	Iné	Finančný prenájom	Nedokončené aktíva	Spolu
<i>Hrubá účtovná hodnota k 31. 12. 2021</i>	6 547	7 730	568	281	781	347	2 651	3 890	22 793
<i>Prírastky</i>	34	7	36	13	107	24	139	1 349	1 710
<i>Úbytky</i>	(6)	(340)	(32)	(14)	(49)	(10)	(109)	–	(561)
<i>Presun medzi kategóriami aktív</i>	32	206	0	1	0	6	–	(245)	0
<i>Iné zmeny</i>	(0)	–	–	–	(0)	0	(6)	–	(6)
Hrubá účtovná hodnota k 31. 12. 2022	6 608	7 603	572	280	838	367	2 675	4 995	23 937
<i>Oprávky k 31. 12. 2021</i>	(3 846)	(3 250)	(479)	(208)	(581)	(276)	(1 487)		(10 126)
<i>Odpisy za rok</i>	(172)	(811)	(42)	(15)	(96)	(21)	(133)		(1 290)
<i>Zrušenie odpisov</i>	0	–	–	0	(0)	–	5		6
<i>Úbytky</i>	2	255	27	14	47	9	62		417
<i>Presun medzi kategóriami aktív</i>	0	–	0	(0)	(0)	(0)	–		(0)
<i>Iné zmeny</i>	–	–	(0)	(0)	–	0	(22)		(22)
Oprávky k 31. 12. 2022	(4 016)	(3 807)	(494)	(209)	(630)	(288)	(1 574)		(11 015)
ČISTÁ ÚČTOVNÁ HODNOTA K 31. 12. 2022	2 592	3 796	78	71	208	79	1 101	4 995	12 922
<i>ČISTÁ ÚČTOVNÁ HODNOTA K 31. 12. 2021</i>	2 701	4 480	89	73	199	72	1 164	3 890	12 669

2.3. INVESTÍCIE ÚČTOVANÉ S POUŽITÍM METÓDY VLASTNÉHO IMANIA

K podielu EÚ, ktorú zastupuje Komisia, v Európskom investičnom fonde (EIF) sa pristupuje ako k podielu v pridruženom podniku s použitím metódy vlastného imania. Európsky investičný fond (EIF) je finančnou inštitúciou EÚ, ktorá sa špecializuje na poskytovanie rizikového kapitálu a záruk malým a stredným podnikom (MSP). EIF pôsobí ako verejno-súkromné partnerstvo, ktorého členmi sú Európska investičná banka (EIB), EÚ a skupina finančných inštitúcií.

K 31. decembru 2022 má EÚ v EIF vlastnícky podiel 30 % (2021: 30 %) a 30 % hlasovacích práv (2021: 30 %). V nasledujúcej tabuľke je znázornený vývoj účasti EÚ v EIF v aktuálnom roku.

v mil. EUR	
Európsky investičný fond	
Podiel k 31. 12. 2021	1 192
<i>Príspevky</i>	-
<i>Prijaté dividendy</i>	(4)
<i>Podiel na čistom výsledku</i>	24
<i>Podiel na čistých aktívach</i>	102
Podiel k 31. 12. 2022	1 313

EIF zhrnul finančné informácie:

v mil. EUR		
	31.12.2022	31.12.2021
	Celková výška EIF	Celková výška EIF
<i>Aktíva</i>	5 504	5 187
<i>Závazky</i>	(1 127)	(1 213)
<i>Príjmy</i>	340	781
<i>Výdavky</i>	(261)	(217)
<i>Prebytok/(deficit)</i>	79	564

Zosúhlasenie uvedeného zhrnutia finančných informácií k účtovnej hodnote podielu v EIF tvorí:

v mil. EUR		
	31.12.2022	31.12.2021
<i>Čisté aktíva pridružených podnikov</i>	4 377	3 974
Vlastnícky podiel EK v EIF	30.0 %	30.0 %
<i>Účtovná hodnota</i>	1 313	1 192

Európska únia, ktorú zastupuje Komisia, uhradila 20 % upísaného základného imania v kapitáli EIF k 31. decembru 2022, pričom nevyžiadajú sumu tvorí:

v mil. EUR		
	Celkový kapitál EIF	Podiel upísaný EÚ
<i>Celkové základné imanie</i>	7 300	2 190
<i>Splatené</i>	(1 460)	(438)
Nevyžiadané	5 840	1 752

2.4. FINANČNÉ AKTÍVA

v mil. EUR

	Poznámka	31.12.2022	31.12.2021
Dlhodobé			
Finančné aktíva vykazované v amortizovanej hodnote	2.4.1	199 918	160 214
Finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit	2.4.2	26 513	21 660
		226 431	181 874
Krátkodobé			
Finančné aktíva vykazované v amortizovanej hodnote	2.4.1	4 437	3 353
Finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit	2.4.2	4 544	3 391
		8 981	6 744
Spolu		235 412	188 618

2.4.1. Finančné aktíva vykazované v amortizovanej hodnote

v mil. EUR

	Poznámka	31.12.2022	31.12.2021
Úvery v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (NGEU) a finančnej pomoci	2.4.1.1	204 103	163 392
Iné úvery	2.4.1.2	251	176
Spolu		204 354	163 568
<i>Dlhodobé</i>		<i>199 918</i>	<i>160 214</i>
<i>Krátkodobé</i>		<i>4 437</i>	<i>3 353</i>

2.4.1.1. Úvery v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (NGEU) a finančnej pomoci

v mil. EUR

	Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (NGEU)	SURE	EFSM	BOP	MFA	Euratom	Spolu
Spolu k 31. 12. 2021	17 978	90 567	47 138	201	7 170	338	163 392
Nové úvery (v nominálnej hodnote)	27 187	8 718	2 200	–	7 535	–	45 639
Splátky	–	–	(2 700)	–	(10)	(23)	(2 733)
Zmeny účtovnej hodnoty	176	(155)	(51)	0	(60)	0	(90)
Zmeny v znížení hodnoty	–	–	–	–	(2 023)	(82)	(2 105)
Spolu k 31. 12. 2022	45 340	99 130	46 587	201	12 613	232	204 103
<i>Dlhodobé</i>	<i>45 156</i>	<i>99 026</i>	<i>42 666</i>	<i>200</i>	<i>12 482</i>	<i>218</i>	<i>199 749</i>
<i>Krátkodobé</i>	<i>184</i>	<i>104</i>	<i>3 921</i>	<i>1</i>	<i>130</i>	<i>14</i>	<i>4 354</i>

Nominálna hodnota úverov dosiahla k 31. decembru 2022 výšku 205 301 mil. EUR (2021: 162 394 mil. EUR), z čoho sa 160 145 mil. EUR vzťahuje na úvery na finančnú pomoc a 45 156 mil. EUR na Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti.

Riadok „zmeny v znížení hodnoty“ zodpovedá preceneniu očakávaných úverových strán k 31. decembru 2022. Riadok „zmeny účtovnej hodnoty“ zodpovedá zmene vzniknutých úrokov a zmene prémie/diskontov (nové prémie/diskonty a amortizácia).

Programy finančnej pomoci fungujú na základe zásady nadväznosti. To znamená, že úvery sú financované rovnocennými pôžičkami za rovnakých podmienok. Splatnosť je rovnaká, emisné ážia/diskonty a náklady sú účtované prijímateľovi úveru. Prijímateľ úveru v čase splatnosti vykoná úhradu Komisii a Komisia splatí pôžičku. V prípade úverov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti neexistuje žiadny vzťah nadväznosti medzi podmienkami úverov a pôžičkami v rámci NGEU (v súvislosti s financovaním týchto úverov pozri poznámku 2.11.1.1).

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti je dočasný nástroj pomoci na obnovu hospodárstiev členských štátov po pandémii koronavírusu a získanie odolnosti pri zelenej a digitálnej transformácii. V rámci Nástroja EÚ na obnovu (NGEU) si Komisia vypožičiava finančné prostriedky, ktoré sa z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti používajú na financovanie reforiem a investícií členských štátov. Musia byť v súlade s prioritami EÚ a musia sa nimi riešiť výzvy identifikované v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny ako súčasť rámca európskeho semestra pre koordináciu hospodárskej a sociálnej politiky. Financovať sa môžu buď formou úveru (vratnej podpory), alebo grantu (nenávratnej podpory, pozri poznámku 2.5). Členské štáty môžu získať finančné prostriedky až do výšky už schválených pridelených finančných prostriedkov na úvery a granty. Členské štáty môžu túto podporu využiť na základe predloženia národných plánov obnovy a odolnosti Európskej komisii. V každom pláne sa stanovujú reformy a investície, ktoré sa majú realizovať do konca roka 2026, a vymedzujú jednoznačné čiastkové ciele a zámery, ktoré zanalyzuje Európska komisia a schváli Európska rada. Úvery v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti možno vyplatiť do 31. decembra 2026, ale až po dosiahnutí dohodnutých čiastkových cieľov a zámerov.

K 31. decembru 2022 predstavovali podpísané zmluvy o úveroch 153,9 mld. EUR, z čoho sa už 45,2 mld. EUR vyplátilo.

Európsky nástroj dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE)

SURE je európsky nástroj, ktorého cieľom je podpora zachovania zamestnanosti a pracovných miest ohrozených pandémiou koronavírusu. Tento nástroj umožňuje členským štátom požiadať o finančnú pomoc EÚ, ktorá má pomôcť financovať náhle a prudké zvýšenie vnútroštátnych verejných výdavkov, ktoré súvisí s vnútroštátnymi režimami skráteného pracovného času a podobnými opatreniami vrátane opatrení pre samostatne zárobkovo činné osoby alebo s niektorými opatreniami súvisiacimi so zdravím, najmä na pracovisku, v reakcii na krízu. Dotknutým členským štátom sa z neho môže poskytnúť finančná pomoc až do výšky 100 mld. EUR vo forme úverov.

K 31. decembru 2022 Rada schválila a Komisia podpísala zmluvy o úveroch na finančnú pomoc vo výške 98,4 mld. EUR. Dostupnosť nástroja sa skončila k 31. decembru 2022 a žiadne finančné prostriedky nečakajú na úhradu.

Európsky finančný stabilizačný mechanizmus (EFSM)

Európsky finančný stabilizačný mechanizmus umožnil poskytnúť finančnú pomoc členskému štátu, ktorý má alebo ktorému hrozia závažné ťažkosti spôsobené výnimočnými udalosťami, ktoré sú mimo jeho kontroly. Pomoc mohla mať formu úveru alebo úverovej linky. Program sa skončil, ale zostáva v platnosti pre konkrétne úlohy, ako je predĺženie splatnosti úverov. V decembri 2021 Portugalsko požiadalo o predĺženie splatnosti 2,2 mld. EUR z celkovej sumy 2,7 mld. EUR úveru splatného v roku 2022. Komisia si požičala 2,2 mld. EUR na predĺženie splatnosti úveru o 4,5 roka. Zvyšných 0,5 mld. EUR bolo splatených.

Platobná bilancia (BOP)

Ide o finančný nástroj určený na vykonávanie politik, v rámci ktorého sa poskytuje strednodobá finančná pomoc členským štátom, ktoré neprijali euro. Prostredníctvom tohto nástroja je možné poskytovať úvery členským štátom, ktoré zaznamenali problémy v súvislosti s platobnou bilanciou alebo zmenami v kapitále, alebo ktorým takéto problémy vážne hrozia. Maximálna nesplatená výška úverov poskytnutých v rámci nástroja je obmedzená na 50 mld. EUR. Podpísané zmluvy o úveroch nemajú žiadne nevyčerpané objemy.

Makrofinančná pomoc (MFA)

Makrofinančná pomoc je forma finančnej pomoci, ktorú EÚ poskytuje partnerským krajinám, ktoré zaznamenali krízu platobnej bilancie. Má podobu strednodobých alebo dlhodobých úverov alebo grantov alebo ich vhodnej kombinácie a vo všeobecnosti je doplnením financovania poskytnutého v rámci stabilizačného a reformného programu podporovaného z MMF.

V roku 2022 sa vyplatili dodatočné úvery vo výške 7,5 mld. EUR vrátane nových úverov vo výške 7,2 mld. EUR pre Ukrajinu, ktoré boli poskytnuté na podporu stabilizácie hospodárstva Ukrajiny a na posilnenie okamžitej odolnosti krajiny po nevyprovokovanej a neodôvodnenej útočnej vojne Ruska. Celková nominálna expozícia úverov poskytnutých v rámci makrofinančnej pomoci nesplatených ku koncu roka predstavovala 15 mld. EUR, z čoho sa Ukrajine poskytlo 11,6 mld. EUR.

Úvery poskytnuté v rámci makrofinančnej pomoci a súvisiace pôžičky sú zaručené SRF a v prípade potreby rozpočtom EÚ. Okrem toho úvery poskytnuté Ukrajine v rámci programu výnimočnej makrofinančnej pomoci v roku 2022 v celkovej výške 6 mld. EUR sú takisto kryté systémom záruk členských štátov v prípade 61 % expozícií, a to nad rámec prvých strát krytých SRF na úrovni 9 %. Z týchto záruk boli do konca roka 2022 podpísané záruky vo výške 1,6 mld. EUR, zatiaľ čo ďalšie záruky vo výške 1,6 mld. EUR boli podpísané do 31. mája 2023. Zostávajúce záruky stále podliehajú administratívnym postupom členských štátov, ktoré sa majú dokončiť v priebehu roka 2023.

K 31. decembru 2022 predstavuje opravná položka zníženia hodnoty úverov poskytnutých v rámci makrofinančnej pomoci 2,3 mld. EUR (2021: 293 mil. EUR), z čoho sa 2,2 mld. EUR vzťahuje na úvery Ukrajine. Hoci boli všetky dlžné sumy od Ukrajiny v roku 2022 vyplatené včas a v čase prípravy ročnej účtovnej závierky neexistujú v súvislosti s úvermi Ukrajine žiadne úroky z omeškania, zníženie hodnoty odráža očakávané úverové straty z úverov EÚ Ukrajine počas životnosti, ktoré sa odhadujú obzvlášť opatrne vzhľadom na značnú neistotu.

Záruky poskytnuté členskými štátmi na výnimočnú makrofinančnú pomoc predstavujú zvýšenie kreditného rizika pre rozpočet EÚ, čím sa znižujú očakávané úverové straty z týchto úverov na 0,3 mld. EUR (z celkovej opravnej položky zníženia hodnoty vo výške 2,2 mld. EUR na krytie celkových úverov poskytnutých v rámci makrofinančnej pomoci Ukrajine). Pozri aj poznámku 6.5.

K 31. decembru 2022 majú podpísané zmluvy o úveroch poskytnutých v rámci makrofinančnej pomoci podmienené nevyčerpané objemy vo výške 285 mil. EUR (2021: 625 mil. EUR).

Úvery Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Euratom)

Európske spoločenstvo pre atómovú energiu (Euratom, zastúpené Komisiou) požičiava finančné prostriedky členským i nečlenským štátom a ich subjektom na financovanie projektov týkajúcich sa energetických zariadení. Z celkových nesplatených úverov Euratomu k 31. decembru 2022 sa 300 mil. EUR (nominálna hodnota) týka úverov spoločnosti Energoatom, za ktoré ručí Ukrajina. Pri týchto úveroch bola vykázaná opravná položka zníženia hodnoty vo výške 95 mil. EUR.

K 31. decembru 2022 Komisia prijala záruky od tretích strán vo výške 327 mil. EUR (2021: 350 mil. EUR) na pokrytie úverov Euratomu. Podpísané zmluvy o úveroch nemajú žiadne nevyčerpané objemy.

Efektívne úrokové miery (vyjadrené ako rozpätie úrokových mier)

	31.12.2022	31.12.2021
<i>Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (NGEU)</i>	0,14 % – 2,54 %	0,11 % – 0,12 %
<i>SURE</i>	(0,48) % – 2,78 %	(0,48) % – 0,77 %
<i>EFSM</i>	(0,03) % – 3,79 %	(0,03) % – 3,79 %
<i>BOP</i>	2,95 %	2,95 %
<i>MFA</i>	(0,14) % – 3,70 %	(0,14) % – 3,70 %
<i>Euratom</i>	(0,08) % – 1,53 %	(0,08) % – 1,66 %

Rozpočtová záruka EÚ

Z rozpočtu EÚ sa ručí za pôžičky Komisie, ktorými sa financujú úvery v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a programy finančnej pomoci. Ak by v budúcnosti došlo k nesplateným sumám úverov, z rozpočtu EÚ sa možno budú musieť splatiť súvisiace sumy pôžičiek.

- pôžičky v rámci NGEU a pôžičky súvisiace s EFSM a úvermi z nástroja na podporu platobnej bilancie poskytované členským štátom sú zaručené iba rozpočtom EÚ,
- pôžičky súvisiace s nástrojom SURE sú zaručené rozpočtom EÚ a podporené zárukami členských štátov vo výške 25 mld. EUR a
- pôžičky v rámci makrofinančnej pomoci na úvery tretím krajinám sú najprv kryté SRF (pozri poznámku 2.4.2) a potom rozpočtom EÚ s výnimkou úverov mimoriadnej finančnej pomoci Ukrajine vo výške 6 mld. EUR, ktoré sú kryté zárukami poskytnutými členskými štátmi po tom, čo sa prvých 9 % strát pokryje SRF,
- pôžičky Euratomu sú najprv kryté zárukami tretích strán, potom SRF (pozri poznámku 2.4.2) a následne rozpočtom EÚ.

Viac podrobných údajov pozri v poznámke 6.6.

Povinnosti Spojeného kráľovstva vyplývajúce z jeho vystúpenia z EÚ

V súlade s článkom 143 dohody o vystúpení zodpovedá Spojené kráľovstvo vo vzťahu k Únii za svoj podiel na podmienených finančných záväzkoch súvisiacich s úvermi na finančnú pomoc (EFSM, makrofinančná pomoc, platobná bilancia a Euratom), ktoré boli schválené alebo o ktorých sa rozhodlo k dátumu vystúpenia, t. j. k 31. januáru 2020. V článku 143 sa vyžaduje, aby bolo Spojené kráľovstvo v prípade nesplácania úveru na finančnú pomoc schváleného pred dátumom vystúpenia zodpovedné vo vzťahu k Únii za svoj podiel platieb, ktoré Únia v rámci zlyhanej operácie uskutočnila, ak nie je prípadne krytý podielom Spojeného kráľovstva na rezervách držaných v zložke SRF zodpovedajúcej Garančnému fondu pre vonkajšie opatrenia (t. j. úvery v rámci makrofinančnej pomoci a úvery Euratomu v tretích krajinách) – pozri poznámku **4.1.1**.

Nesplatené podmienené záväzky EÚ týkajúce sa uvedených úverov na finančnú pomoc dosiahli k dátumu vystúpenia výšku 53,9 mld. EUR. Po splátkach dosiahla od uvedeného dátumu hodnota týchto úverov krytých zo záruk EÚ k 31. decembru 2022 výšku 52,4 mld. EUR – podiel Spojeného kráľovstva na nich tvorí 6,5 mld. EUR.

2.4.1.2. Iné úvery

Ide o tri druhy úverov:

- Úvery poskytnuté z rozpočtových programov EÚ (napr. z programu MEDA euro-stredozemského partnerstva a programu EÚ v oblasti zamestnanosti a sociálnej inovácie). Tieto úvery dosahovali celkovú výšku 79 mil. EUR k 31. decembru 2022 (2021: 74 mil. EUR).
- Postúpené úvery: ide o úvery vyplatené Európskou investičnou bankou a zaručené programami EFSI a mandátu na poskytovanie vonkajších úverov. V prípade nesplatených úverov Komisia vyplatila výzvy na uplatnenie záruky, a preto má práva na vymoženie. V dôsledku toho sa v súčasnosti úvery vykazujú v súvahe EÚ. K 31. decembru 2022 Komisia vlastní práva na vymoženie takýchto úverov v hodnote 1,0 mld. EUR vrátane vzniknutých úrokov (2021: 855 mil. EUR). Po zohľadnení očakávaných úverových strát je však účtovná hodnota vykázaná v súvahe 126 mil. EUR (2021: 48 mil. EUR).
- Termínované vklady vo výške 46 mil. EUR (2021: 54 mil. EUR) so splatnosťou od troch mesiacov, ktoré nespĺňajú vymedzenie peňažných ekvivalentov.

2.4.2. Finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit

		v mil. EUR	
	Poznámka	31.12.2022	31.12.2021
Finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit – nederivátové	2.4.2.1	30 073	24 223
Finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit – derivátové	2.4.2.2	984	828
Spolu		31 057	25 051
Dlhodobé		26 513	21 660
Krátkodobé		4 544	3 391

2.4.2.1. Finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit – nederivátové

Nederivátové finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit podľa typu

	v mil. EUR	
	31.12.2022	31.12.2021
Dlhové cenné papiere	24 647	19 326
Fondy peňažného trhu, fondy ETF a investície do združených portfólií	2 895	2 513
Iné kapitálové investície	2 532	2 384
Spolu	30 073	24 223
Dlhodobé	25 534	20 834
Krátkodobé	4 539	3 390

Dlhovými cennými papiermi sú najmä štátne a podnikové dlhopisy. Držia sa vo fondoch (v portfóliách), ktoré spravuje Komisia (najmä SRF, BUFI) alebo EIB v mene EÚ (najmä H2020, Inovačný fond). Výkonnosť portfólia sa hodnotí na základe reálnej hodnoty (trhovej hodnoty).

Fondy peňažného trhu sú podielové fondy, z ktorých sa investuje do krátkodobých dlhových cenných papierov (napr. fond Unitary Fund EIB). Fondy obchodované na burze (ETF) sú investičné fondy, s ktorými sa obchoduje na burzách. V rámci nich sa sledujú indexy a držia aktíva, ako sú akcie, dlhopisy, meny, futures. Investície do združených portfólií sú finančné prostriedky EÚ z programov NPE a H2020 združené s finančnými prostriedkami členských štátov z programu NER 300. Používajú sa na poskytovanie záruk na operácie financovania a investičné operácie EIB.

„Iné kapitálové investície“ sa týkajú najmä investovania finančných prostriedkov z rozpočtu EÚ prostredníctvom implementujúcich partnerov do rizikového kapitálu alebo iných druhov investičných fondov na plnenie politických cieľov EÚ: napríklad na zlepšenie prístupu začínajúcich MSP k financovaniu, na výskum a inovácie, ako aj na infraštruktúru v EÚ aj mimo nej.

Nederivátové finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit podľa programu

	v mil. EUR	
	31.12.2022	31.12.2021
<i>Inovačný fond</i>	6 476	4 195
<i>Investície BUFI</i>	2 015	1 257
<i>ESUO v likvidácii</i>	1 222	1 382
<i>Európska banka pre obnovu a rozvoj</i>	188	188
<i>Dôchodkový systém miestnych zamestnancov ESVČ</i>	84	69
	9 985	7 091
<i>Rozpočtové záručné fondy:</i>		
<i>Spoločný rezervný fond</i>	14 057	11 272
	14 057	11 272
<i>Finančné nástroje financované z rozpočtu EÚ:</i>		
<i>Program Horizont 2020 a Horizont Európa</i>	3 766	3 342
<i>Nástroj na prepájanie Európy</i>	697	762
<i>Kapitálové nástroje MSP EÚ</i>	512	684
<i>Európsky fond pre juhovýchodnú Európu</i>	214	213
<i>Fond pre zelený rast</i>	107	146
<i>Finančný nástroj pre energetickú efektívnosť</i>	109	107
<i>Iné</i>	628	606
	6 031	5 861
Spolu	30 073	24 223
<i>Dlhodobé</i>	25 534	20 834
<i>Krátkodobé</i>	4 539	3 390

Inovačný fond (IF)

Inovačný fond bol zriadený smernicou (EÚ) 2018/410 a zavádza sa ním systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v rámci Únie. Účelom je využiť príjmy na podporu inovácií v oblasti nízkouhlíkových technológií a procesov v určitých hospodárskych odvetviach. Inovačný fond získa príjmy z postupného speňažovania príspevkov v hodnote 450 mil. a aj nepoužité prostriedky z príspevkov vo výške 300 mil., ktoré sú k dispozícii pre program NER300 (pozri poznámku **3.8**). EIB spravuje peniaze dovtedy, kým sa nepoužijú na zamýšľaný účel, a investuje ich do dlhových cenných papierov.

Investície BUFI

Komisia zriadila fond rozpočtových pokút (ďalej len „BUFI“) na riadenie finančných prostriedkov, ktoré predbežne získava za porušovania pravidiel hospodárskej súťaže, v prípade ktorých prebieha odvolanie. Až do konečného rozhodnutia súdu Komisia investuje tieto finančné prostriedky do dlhových nástrojov. Počas roka 2022 príjemca pokuty predbežne zaplatil sumu 0,9 mld. EUR, ktorá sa investovala do tohto fondu, pričom ide o hlavný dôvod tohto zvýšenia.

ESUO v likvidácii

Platnosť Zmluvy o ESUO sa skončila 23. júla 2002 a všetky aktíva ESUO boli prenesené na Európsku úniu a vyčlenené na výskum v sektoroch súvisiacich s odvetviami uhlia a ocele, napríklad prelomové technológie, ktoré vedú k výrobe ocele pri takmer nulových emisiách uhlíka. Komisia investuje peniaze do dlhových cenných papierov až do ich poskytnutia na výskum.

Európska banka pre obnovu a rozvoj

Európska únia má v držbe finančnú investíciu v kapitáli Európskej banky pre obnovu a rozvoj (EBOR), v ktorom mala k 31. decembru 2022 v držbe 90 044 akcií (2021: 90 044 akcií), čo predstavuje 3 % celkového upísaného základného imania. EÚ upísala celkovú sumu 900 mil. EUR základného imania, z čoho je v súčasnosti nevyžiadaných 713 mil. EUR. Podľa dohody o založení EBOR majú akcionári určité zmluvné obmedzenia, ako napríklad skutočnosť, že akcie nie sú prevoditeľné a ich splatenie je obmedzené maximálne do výšky pôvodných obstarávacích nákladov. EÚ oceňuje svoje investície v EBOR v reálnej hodnote. Pôvodné obstarávacie náklady sa považujú za najlepší odhad reálnej hodnoty, najmä z dôvodu uvedených zmluvných obmedzení. Hoci akcie EBOR nie sú kótované na žiadnej burze cenných papierov, nedávne transakcie subjektu, do ktorého sa investovalo (poistenie kapitálu v menovitej hodnote), naznačujú, že náklady predstavujú najlepší odhad reálnej hodnoty v tejto situácii.

Spoločný rezervný fond (SRF)

EÚ ručí za kapitálové investície a úvery implementujúcich partnerov pre štáty a podniky. Na účely úhrady pohľadávok zo zlyhaní alebo iných strát sa z rozpočtu EÚ v súlade s právnymi aktmi postupne vyčleňujú finančné prostriedky na vytváranie kapitálového vankúša, t. j. SRF. Zo SRF sa kryjú aj pôžičky poskytované Komisiou na financovanie makrofinančnej pomoci a úvery Euratomu poskytované nečlenským štátom.

Komisia v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách zriadila SRF na riadenie kapitálového vankúša („tvorbu rezerv“) pre všetky rozpočtové záruky a úvery v rámci finančnej pomoci poskytované tretím krajinám v jednom spoločnom portfóliu. Okrem prostriedkov z rozpočtu EÚ prijíma SRF pohľadávky vymožené zo zlyhaných operácií, prostriedky plynúce z návratnosti investícií a príjmy zo spoplatňovania rozpočtových záruk EÚ. SRF môže prijímať aj dobrovoľné príspevky od členských štátov a ďalších prispievateľov, ktoré takto zvyšujú dostupné rozpočtové záruky EÚ.

SRF prideluje prichádzajúce príspevky do zložiek v závislosti od prispievajúceho programu. V právnych aktoch k programom sa stanovujú potrebné rezervy pre poskytované záruky. V rozpočte EÚ sa združujú jednotlivito vyčlenené finančné prostriedky v SRF s cieľom optimalizovať správu aktív.

K 31. decembru 2022 mali aktíva SRF výšku 14,4 mld. EUR, z čoho 14,1 mld. EUR sa investovalo do nederivátových finančných aktív vykazovaných v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit (dlhových cenných papierov).

Program Horizont 2020 a Horizont Európa

Podľa nariadenia EÚ o zriadení programu Horizont 2020 – rámcového programu pre výskum a inováciu (2014 – 2020) sa zaviedli nové finančné nástroje s cieľom zlepšiť prístup k financovaniu pre subjekty zapojené do výskumu a inovácií. Medzi tieto nástroje patria:

- *služba InnovFin pre poskytovanie úverov a záruk na výskum a inováciu*, v rámci ktorej sa Komisia delí o finančné riziko spojené s portfóliom nových finančných operácií, do ktorých vstupuje EIF,
- *záruka InnovFin pre MSP a Nástroj pre neobmedzené záruky v rámci iniciatívy MSP (SIUGI)* – záručné prostriedky, ktoré spravuje EIF, na poskytovanie záruk a protizáruk finančným sprostredkovateľom pre nové portfólia úverov (v rámci SIUGI sa Komisia delí o finančné riziko spojené s poskytnutou zárukou s členskými štátmi, EIF a EIF),
- *kapitálový nástroj InnovFin pre výskum a inovácie*, ktorý poskytuje investície do fondov rizikového kapitálu ktoré sú spravované EIF, a
- *fond EIC (Fond Európskej rady pre inováciu)*, z ktorého sa poskytuje kapitálové financovanie na zrýchlenie inovácie a na akcie trhového nasadenia. Fond EIC je financovaný z programov Horizont Európa a H2020. K dnešnému dňu sa investície týkajú najmä programu H2020.

Nástroj na prepájanie Európy

Podľa nariadenia (EÚ) č. 1316/2013 sa dlhový Nástroj na prepájanie Európy (NPE) zaviedol s cieľom uľahčiť prístup projektov infraštruktúry k financovaniu v sektorech dopravy, telekomunikácií a energetiky. Spravuje ho EIB na základe dohody s EÚ. Umožňuje rozdelenie rizika pri dlhovom financovaní vo forme nadriadeného a podriadeného dlhu alebo záruky, ako aj podporu projektových dlhopisov zaručených EÚ.

Kapitálové nástroje MSP EÚ

Ide o kapitálové nástroje financované v rámci COSME, CIP a viacročného programu pre podniky a podnikanie a iniciatívy na podporu rastu a zamestnanosti pod správou EIF, ktoré podporujú zakladanie a financovanie MSP v EÚ v ich počiatočných štádiách (startup) a v štádiách rastu prostredníctvom investovania do vhodných špecializovaných fondov rizikového kapitálu.

Hierarchia reálnej hodnoty nederivátových finančných aktív vykazovaných v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit

v mil. EUR

Druh finančného aktíva	31.12.2022	31.12.2021
Úroveň 1: Kótované ceny na aktívnych trhoch	24 677	19 336
Úroveň 2: Zistiteľné vstupy iné ako kótované ceny	3 061	2 698
Úroveň 3: Techniky oceňovania a vstupy, ktoré nie sú založené na zistiteľných trhových údajoch	2 335	2 190
Spolu	30 073	24 223

V danom období sa medzi úrovňami 1 a 2 hierarchie reálnej hodnoty neuskutočnili žiadne prenosy.

Zosúhlasenie nederivátových finančných aktív oceňovaných s použitím techník oceňovania so vstupmi, ktoré nie sú založené na zistiteľných trhových údajoch (úroveň 3):

v mil. EUR

Zmeny reálnej hodnoty	
Počiatočný zostatok k 1. 1. 2022	2 190
Investície počas daného obdobia	383
Splatenie istiny	(143)
Zúčtované príjmy	(115)
Zisky alebo straty za dané obdobie vykázané v prebytku alebo deficite	19
Presuny do úrovne 3	–
Presuny z úrovne 3	–
Iné	–
Konečný zostatok k 31. 12. 2022	2 335

Čisté straty z nederivátových aktív úrovne 3 držaných ku koncu roka 2022 dosiahli 87 mil. EUR (2021: čisté zisky 295 mil. EUR). Sú zahrnuté medzi finančné príjmy v časti „zisky z nederivátových finančných aktív alebo záväzkov vykazovaných v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit“ (pozri poznámku **3.9**) a medzi finančné náklady v časti „straty z nederivátových finančných aktív alebo záväzkov vykazovaných v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit“ (pozri poznámku **3.15**).

2.4.2.2. Finančné aktíva a záväzky vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit – derivátové

Derivátové finančné aktíva a záväzky vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit podľa typu

v mil. EUR

Typ derivátu	31.12.2022			31.12.2021		
	Pomyselná hodnota	Aktívum vykazované v reálnej hodnote	Záväzok vykazovaný v reálnej hodnote	Pomyselná hodnota	Aktívum vykazované v reálnej hodnote	Záväzok vykazovaný v reálnej hodnote
Forward v cudzej mene	488	5	–	646	2	–
Záruka na akciové portfólio	4 694	979	(17)	4 148	826	(1)
Záruky na devízové riziko	87	–	(8)	28	–	(4)
Spolu	5 269	984	(25)	4 822	828	(5)
<i>Dlhodobé</i>		979	(9)		826	(5)
<i>Krátkodobé</i>		5	(15)		2	–

Forward v cudzej mene

EÚ uzatvára forwardy v cudzej mene s cieľom zabezpečiť kurzové riziko v cudzej mene súvisiace s dlhovými cennými papiermi denominovanými v USD, ktoré má v držbe záručný fond EFSI. Na základe forwardov v cudzej mene EÚ pri dátume splatnosti poskytuje zmluvne dohodnuté pomyselné hodnoty v cudzej mene („platobná časť“), ako sa uvádza v uvedenej tabuľke, a prijíma pomyselné hodnoty v EUR („príjmová časť“). Takéto zmluvy o derivátoch sa oceňujú v reálnej hodnote k dátumu zostavenia súvahy a klasifikujú sa buď ako finančné aktíva, alebo ako finančné záväzky vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit v závislosti od toho, či je ich reálna hodnota kladná alebo záporná.

Záruky na akciové portfóliá

Okruh „záruka na akciové portfólio“ zahŕňa záruky, ktoré EÚ poskytla finančným inštitúciám na portfóliá kapitálových investícií. Tieto záruky sa klasifikujú ako derivátové finančné nástroje a zaraďujú sa k finančným aktívam alebo finančným záväzkom vykazovaným v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit, pretože nezodpovedajú vymedzeniu záväzku z finančnej záruky – pozri poznámku **1.5.12**. Finančný záväzok EÚ sa oceňuje na základe hodnoty základných investícií.

Celková suma predstavuje najmä záruku EFSI, ktorú EÚ poskytla skupine EIB, pričom základné kapitálové investície vyplatené zo strany EIB a EIF dosiahli sumu 3,5 mld. EUR (2021: 3,1 mld. EUR). Reálna hodnota záruky EÚ na akciové portfóliá EFSI dosiahla sumu celkovo 967 mil. EUR (2021: 763 mil. EUR).

Záruka na devízové riziko

EÚ ručí za devízové riziko v rámci záruky EFSD, v rámci čoho ručí za swapové a forwardové zmluvy, ktorých cieľom je zabezpečenie proti devízovým rizikám v prípade investičných operácií na rozvíjajúcich sa trhoch. EÚ ručí aj za devalváciu cudzej meny súvisiacu s úvermi poskytnutými finančnými inštitúciami mikropodnikom, malým a stredným podnikom na Ukrajine z finančného nástroja pre MSP v rámci Východného partnerstva.

Hierarchia reálnej hodnoty derivátových finančných aktív a záväzkov

v mil. EUR

Typ derivátu	31.12.2022		31.12.2021	
	Aktívum vykazované v reálnej hodnote	Záväzok vykazovaný v reálnej hodnote	Aktívum vykazované v reálnej hodnote	Záväzok vykazovaný v reálnej hodnote
Úroveň 1: Kótované ceny na aktívnych trhoch	–	–	–	–
Úroveň 2: Zistiteľné vstupy iné ako kótované ceny	5	(3)	2	(2)
Úroveň 3: Techniky oceňovania a vstupy, ktoré nie sú založené na zistiteľných trhových údajoch	979	(21)	826	(2)
Spolu	984	(25)	828	(5)

V danom období sa medzi úrovňami 1 a 2 neuskutočnili žiadne presuny. K derivátom vykazovaným v reálnej hodnote na úrovni 3 patria najmä záruky na akciové portfóliá.

Zosúhlasenie derivátových finančných aktív a záväzkov oceňovaných s použitím techník oceňovania so vstupmi, ktoré nie sú založené na zistiteľných trhových údajoch (úroveň 3):

v mil. EUR

Zmeny reálnej hodnoty	
Aktívum/(záväzok) počiatočného zostatku k 1. 1. 2022	824
Vyplatené pohľadávky v rámci výzvy na uplatnenie záruky	51
Vrátené výzvy na uplatnenie záruky	–
Zúčtované príjmy zo záruky	(98)
Zisky alebo straty za dané obdobie vykázané v prebytku alebo deficite	181
Presuny do úrovne 3	–
Presuny z úrovne 3	–
Iné	–
Konečný zostatok k 31. 12. 2022	958

Čisté zisky z derivátových aktív úrovne 3 držaných ku koncu roka 2022 dosiahli 181 mil. EUR (2021: čisté zisky 777 mil. EUR). Táto suma je vo finančných príjmoch zahrnutá do časti „zisky z derivátových finančných aktív alebo záväzkov vykazovaných v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit“ (pozri poznámku **3.9**).

2.5. PREDBEŽNÉ FINANCOVANIE

v mil. EUR

	Poznámka	31.12.2022	31.12.2021
Dlhodobé			
Predbežné financovanie	2.5.1	47 179	57 764
Iné preddavky vyplatené členským štátom	2.5.2	216	2 901
Príspevok do trustových fondov		86	126
		47 482	60 792
Krátkodobé			
Predbežné financovanie	2.5.1	46 927	28 427
Iné preddavky vyplatené členským štátom	2.5.2	6 087	4 229
		53 014	32 656
Spolu		100 496	93 447

Úroveň predbežného financovania rozličných programov musí byť dostatočná, aby bolo možné pre prijímateľa zabezpečiť financovanie potrebné na začatie a rozbehnutie projektu a zároveň ochrániť finančné záujmy EÚ. Pritom je potrebné zohľadniť rôzne obmedzenia právnej a operačnej povahy či obmedzenia týkajúce sa efektívnosti nákladov.

2.5.1. Predbežné financovanie

v mil. EUR

	Hrubá suma	Zúčtované na základe časového rozlíšenia	Čistá suma k 31. 12. 2022	Hrubá suma	Zúčtované na základe časového rozlíšenia	Čistá suma k 31. 12. 2021
Zdieľané riadenie						
EPFRV a ďalšie nástroje na rozvoj vidieka	3 051	(527)	2 525	3 172	(208)	2 965
EFRR + KF	29 812	(4 932)	24 880	23 531	(4 571)	18 960
ESF	11 621	(1 974)	9 647	9 085	(1 823)	7 263
Iné	8 063	(4 498)	3 565	4 836	(2 263)	2 572
	52 548	(11 931)	40 617	40 624	(8 865)	31 760
Priame riadenie						
Vynaložené:						
Komisiou	41 722	(13 695)	28 027	46 494	(11 970)	34 525
z toho z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (NGEU)	28 347	(5 389)	22 958	34 879	(4 065)	30 814
Výkonnými agentúrami EÚ	29 566	(17 104)	12 462	23 931	(15 030)	8 901
Trustovými fondmi	738	(582)	156	1 140	(847)	293
	72 026	(31 381)	40 645	71 565	(27 847)	43 718
Nepriame riadenie						
Vynaložené:						
Inými agentúrami a orgánmi EÚ	2 892	(1 262)	1 631	1 657	(687)	971
Tretími krajinami	1 797	(1 275)	522	1 874	(1 261)	614
Medzinárodnými organizáciami	12 488	(7 491)	4 997	9 545	(5 955)	3 590
Inými účtovnými jednotkami	15 208	(9 513)	5 695	12 992	(7 453)	5 539
	32 385	(19 540)	12 845	26 069	(15 356)	10 713
Spolu	156 958	(62 852)	94 106	138 258	(52 068)	86 191
Dlhodobé	47 179	–	47 179	57 764	–	57 764
Krátkodobé	109 778	(62 852)	46 927	80 494	(52 068)	28 427

Predbežné financovanie predstavuje vyplatené peniaze, a teda plnenie platobných rozpočtových prostriedkov. Ako sa vysvetľuje v poznámke **1.5.7**, ide o preddavky, ktoré ešte neboli vykázané ako náklady. Predbežným financovaním sa teda znižujú nesplatené záväzky (RAL) (pozri poznámku **5.1**), pričom predstavuje výdavky, ktoré sa ešte musia schváliť a vykazať vo výkaze finančných výsledkov.

V prípade zdieľaného riadenia sa najväčšia časť predbežného financovania vzťahuje na programové obdobie 2014 – 2020. V oblasti súdržnosti sa vykonali nové platby predbežného financovania, ktoré sa týkali najmä REACT EU (3,5 mld. EUR) a programového obdobia 2021 – 2027 (5,4 mld. EUR).

Na obdobie 2014 – 2020 existuje pôvodné predbežné financovanie, ktoré sa môže zúčtovať (t. j. vykazať vo výkaze finančných výsledkov) len pri ukončení programového obdobia a vykazuje sa ako dlhodobé predbežné financovanie. Keďže sa blížime ku koncu obdobia vykonávania tohto predchádzajúceho VFR a ďalšie sumy sa stanú splatnými do 12 mesiacov, toto pôvodné predbežné financovanie sa postupne reklasifikuje na krátkodobé predbežné financovanie, pričom sa začalo aj jeho zúčtovanie. Táto situácia je hlavným dôvodom poklesu dlhodobého predbežného financovania a veľkým faktorom zvýšenia krátkodobej sumy.

V prípade priameho riadenia sú najvyššími sumami predbežného financovania tie, ktoré sa týkajú nenávratnej podpory z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktorý sa začal využívať v roku 2021, a to v čistom 23 mld. EUR na konci roka (2021: 30,8 mld. EUR). Tieto sumy sa znížili, keďže sumy boli zúčtované a členské štáty v roku 2022 dosiahli čiastkové ciele. Ostatné významné sumy v celkovej výške 13 mld. EUR (2021: 8,5 mld. EUR) pre oblasť výskumu (najmä z programu Horizont 2020 a Horizont Európa, z ktorých čerpali výkonné agentúry EÚ a Komisia); keďže sa zrýchľuje tempo vykonávania VFR, bolo udelených viac grantov a následne sa vyplátilo viac predbežného financovania.

V prípade nepriameho riadenia sa predbežné financovanie týka najmä programov vnútorných politík ako Galileo a EGNOS (vesmírne programy), ale aj nástrojov súvisiacich s nástrojom Globálna Európa (vrátane nástrojov susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce). Najvýraznejšie zvýšenie predbežného financovania o 1,1 mld. EUR v rámci tohto okruhu súvisí s Nástrojom susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce a jeho predchodcami. Podobne ako v prípade predbežného financovania v rámci priameho riadenia sa zvýšenie týka najmä nových platieb vykonaných v programovom období 2021 – 2027, keďže sa zrýchľuje tempo vykonávania.

Záruky prijaté v súvislosti s predbežným financovaním

Ide o záruky, ktoré Komisia vyžaduje v určitých prípadoch od prijímateľov, ktorí nie sú členskými štátmi, pri vyplácaní preddavkových platieb (predbežné financovanie). Pri tomto type záruk sa vykazujú dve hodnoty: „nominálna“ a „priebežná“ hodnota. V prípade nominálnej hodnoty sa rozhodujúca udalosť viaže na existenciu záruky. V prípade priebežnej hodnoty je rozhodujúcou udalosťou platba predbežného financovania uskutočnená oproti záruke, neskôr znížená o následné zúčtovanie. K 31. decembru 2022 dosiahla nominálna hodnota záruk zložených v súvislosti s predbežným financovaním výšku 518 mil. EUR a priebežná hodnota týchto záruk dosiahla výšku 464 mil. EUR (2021: 433 mil. EUR a 383 mil. EUR).

Účinné krytie niektorých súm predbežného financovania vyplatených v rámci 7. rámcového programu v oblasti výskumu a technického rozvoja (RP7) a programov Horizont 2020 a Horizont Európa zabezpečuje vzájomný poisťovací mechanizmus, v minulosti známy ako účastnícky záručný fond. Vzájomný poisťovací mechanizmus je nástroj vzájomného zaistenia zriadený na krytie rizík neuhradenia súm prijímateľmi počas realizácie nepriamych akcií v rámci týchto programov. Všetci účastníci nepriamych akcií prijímajúci grant z EÚ prispievajú 5 % maximálnej výšky príspevku EÚ do kapitálu vzájomného poisťovacieho mechanizmu, ktorý Komisia investuje na finančných trhoch s cieľom získať úroky. Úroky sa môžu využiť na splatenie dlhov nesplatených účastníkom, ktorý si nesplnil povinnosti voči Únii. Na konci nepriamej akcie sa príspevky vyplatia naspäť účastníkom. EÚ (zastúpená Komisiou) vystupuje ako výkonný zástupca účastníkov vzájomného poisťovacieho mechanizmu, fond však vlastní účastníci. Vzájomný poisťovací mechanizmus je teda samostatná účtovná jednotka, ktorá nie je konsolidovaná v tejto ročnej závierke EÚ.

K 31. decembru 2022 dosahovali sumy predbežného financovania kryté vzájomným poisťovacím mechanizmom výšku 2,7 mld. EUR (2021: 2,4 mld. EUR). Celkové aktíva vzájomného poisťovacieho mechanizmu vrátane finančných aktív riadených Komisiou dosiahli výšku 2,6 mld. EUR (2021: 2,5 mld. EUR).

2.5.2. Iné preddavky vyplatené členským štátom

	v mil. EUR	
	31.12.2022	31.12.2021
Preddavky pre členské štáty na finančné nástroje v rámci zdieľaného riadenia	3 390	3 647
Schémy pomoci	2 914	3 483
Spolu	6 303	7 130
Dlhodobé	216	2 901
Krátkodobé	6 087	4 229

Preddavky pre členské štáty na finančné nástroje v rámci zdieľaného riadenia

V rámci programov európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) je možné uskutočniť preddavkové platby z rozpočtu EÚ v prospech členských štátov tak, aby mohli prispievať na finančné nástroje (t. j. úvery, kapitálové investície alebo záruky). Tieto finančné nástroje zriadili a spravujú členské štáty, a nie Komisia. Peňažné prostriedky, ktoré zostanú v rámci týchto nástrojov ku koncu roka nevyužitú, sú však majetkom EÚ (ako v prípade každého predbežného financovania) a v súvahe EÚ sa teda vykazujú ako aktíva.

V rámci politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020 bolo z vyplatených 17 181 mil. EUR k 31. decembru 2022 podľa odhadov nevyužitých 3 303 mil. EUR. Patria sem príspevky členských štátov na iniciatívu podpory MSP, nástroja zameraného na stimulovanie poskytovania ďalších úverov z bankového sektora pre MSP (zaplatených 1 449 mil. EUR bez platieb, ktoré sú stále vo fáze predbežného financovania, z toho odhadom 292 mil. EUR nevyužitých).

V prípade rozvoja vidieka zostalo ku koncu roka nevyužitých 86 mil. EUR.

Schémy pomoci

Podobne sa zaplatené sumy preddavkov, ktoré uhradili členské štáty v súvislosti s rozličnými schémami pomoci (štátna pomoc, trhové opatrenia EPZF alebo investičné opatrenia EPFRV) a ktoré sa ku koncu roka nepoužili, zaznamenávajú ako aktíva (preddavky) v súvahe EÚ. Komisia na základe informácií, ktoré poskytli členské štáty, odhadla hodnotu týchto preddavkov. Výsledné sumy sú v tabuľke vyššie zahrnuté do podokruhu týkajúceho sa schém pomoci.

V prípade VFR na roky 2014 – 2020 sa nevyužitú sumy ku koncu roka odhadli na 1 198 mil. EUR v oblasti politiky súdržnosti a na 1 670 mil. EUR v oblasti poľnohospodárstva a rozvoja vidieka.

2.6. POHLÁDÁVKY Z VÝMENNÝCH TRANSAKCIÍ A VYMÁHATEĽNÉ SUMY Z NEVÝMENNÝCH TRANSAKCIÍ

v mil. EUR

	Poznámka	31.12.2022	31.12.2021
Dlhodobé			
Vymáhateľné sumy z nevýmenných transakcií	2.6.1	16 339	34 892
Pohľadávky z výmenných transakcií	2.6.2	2 532	5 750
		18 870	40 642
Krátkodobé			
Vymáhateľné sumy z nevýmenných transakcií	2.6.1	25 832	29 473
Pohľadávky z výmenných transakcií	2.6.2	3 497	2 323
		29 329	31 796
Spolu		48 199	72 438

2.6.1. Vymáhateľné sumy z nevýmenných transakcií

v mil. EUR

	Poznámka	31.12.2022	31.12.2021
Dlhodobé			
Členské štáty	2.6.1.1	503	2 497
Dohoda o vystúpení Spojeného kráľovstva	2.6.1.2	14 810	30 839
Časovo rozlíšené príjmy a odložené výdavky	2.6.1.4	1 011	1 556
Ostatné vymáhateľné sumy		15	–
		16 339	34 892
Krátkodobé			
Členské štáty	2.6.1.1	6 036	5 682
Dohoda o vystúpení Spojeného kráľovstva	2.6.1.2	9 061	10 913
Pokuty za porušovanie pravidiel hospodárskej súťaže	2.6.1.3	9 420	11 698
Časovo rozlíšené príjmy a odložené výdavky	2.6.1.4	1 239	1 097
Ostatné vymáhateľné sumy		75	83
		25 832	29 473
Spolu		42 170	64 365

2.6.1.1. Sumy vymáhateľné od členských štátov

v mil. EUR

	31.12.2022	31.12.2021
TVZ na účtoch A	4 397	6 137
TVZ na osobitných účtoch	1 356	1 405
Vlastné zdroje, ktoré sa majú prijať	7	15
Zníženie hodnoty	(686)	(875)
Iné	–	–
Vymáhateľné sumy vlastných zdrojov	5 073	6 683
Európsky poľnohospodársky záručný fond (EPZF)	1 621	1 525
Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV) a ďalšie nástroje na rozvoj vidieka	189	668
Zníženie hodnoty	(591)	(843)
Vymáhateľné sumy týkajúce sa EPZF a rozvoja vidieka	1 219	1 350
Vymožené sumy predbežného financovania	13	26
Uhradená a vymáhateľná DPH	54	45
Ostatné sumy vymáhateľné od členských štátov	180	73
Spolu	6 539	8 178
<i>Dlhodobé</i>	<i>503</i>	<i>2 497</i>
<i>Krátkodobé</i>	<i>6 036</i>	<i>5 682</i>

Dlžné dlhodobé sumy od členských štátov sa týkajú najmä nevykonaných rozhodnutí o overení súladu v prípade Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF), ako aj Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV). Sumy súvisiace s týmito rozhodnutiami sa vymáhajú v ročných splátkach.

Vymáhateľné sumy vlastných zdrojov

Účty A sú mesačné výkazy, v ktorých členské štáty oznamujú stanovené nároky na tradičné vlastné zdroje (TVZ). V tabuľke sa uvádzajú sumy účtov A, ktoré ešte neboli vyplatené Komisii. TVZ tvoria najmä clá vyberané členskými štátmi v mene Komisie.

„Účty A“ mali na konci roka zvyčajne úroveň v rozmedzí od 3 mld. EUR do 4 mld. EUR. V roku 2021 však boli sumy výrazne vyššie, keďže zahŕňali sumy TVZ súvisiace s konaniami vo veciach podhodnotenia. Vývoj v roku 2022 možno vysvetliť najmä platbami prijatými v súvislosti s týmito konaniami, ako aj s úpravami dlhov na základe rozsudku Súdneho dvora.

Vo veci porušenia pravidiel zo strany Spojeného kráľovstva (porušenie č. 2018/2008) Súdny dvor vydal 8. marca 2022 príslušný rozsudok, v ktorom potvrdil, že Spojené kráľovstvo porušilo svoje povinnosti v oblasti ochrany rozpočtu Únie. Vec sa začala riešiť na základe správy úradu OLAF z roku 2017, z ktorej vyplynulo, že dovozcovia v Spojenom kráľovstve sa vyhýbali vysokým sumám cieľ používaním fiktívnych a falošných faktúr a na základe nepresných dovozných colných vyhlásení. Na základe metodiky vypracovanej úradom OLAF a centrom JRC a dostupných informácií Komisia odhadla, že porušením pravidiel Spojené kráľovstvo v období od novembra 2011 do októbra 2017 spôsobilo rozpočtu EÚ straty vo výške 2,1 mld. EUR (čistej sumy, t. j. po odpočítaní nákladov na výber vo výške 20 %, ktoré si ponecháva Spojené kráľovstvo, z hrubej sumy 2,7 mld. EUR). Súdny dvor vo svojom rozsudku vo všeobecnosti podporil tvrdenie Komisie, ale požiadal Komisiu, aby prepočítala dlžnú sumu s prihliadnutím na dodatočné prvky na vyčíslenie strát z cieľ. V júni 2022 zaplatilo Spojené kráľovstvo Komisii predbežnú sumu.

Komisia posúdila tento rozsudok, a najmä pripomienky Súdneho dvora týkajúce sa stanovenia splatných súm. Po podrobnej analýze bola konečná istina stanovená na 1,6 mld. EUR (čistá suma po odpočítaní 20 % nákladov na výber). Spojené kráľovstvo zaplatilo nesplatenú sumu v januári 2023. V dôsledku toho sa prepočítali aj úroky z omeškania dosahujúce výšku 1,4 mld. EUR, ktoré Spojené kráľovstvo zaplatilo vo februári 2023. Obe platby sa vykonali po odpočítaní podielu Spojeného kráľovstva podľa ustanovení dohody o vystúpení (pozri poznámku **2.6.1.2**).

V nadväznosti na tieto platby Komisia 15. februára 2023 uzavrela konanie vo veci porušenia pravidiel.

Pri uplatnení rovnakých parametrov na prepočítanie odhadovaných strát TVZ, ktoré má 27 členských štátov zaplatiť za textil a obuv dovážané z Číny za výrazne podhodnotenú hodnotu, sa na vymáhateľné sumy k 31. decembru 2022 uplatnila záporná úprava vo výške 0,6 mld. EUR. Získavajú sa ďalšie objasnenia zo strany členských štátov s cieľom stanoviť konečné splatné sumy. Úroky z omeškania splatné v súvislosti s týmito konaniami sa v súčasnosti odhadujú na 0,6 mld. EUR.

Na osobitné účty sa zaznamenávajú stanovené nároky, ktoré neboli začlenené do „účtov A“, pretože ich členské štáty nevymohli a nebola na ne poskytnutá žiadna záruka (t. j. ručenie) (alebo bola poskytnutá záruka, ale voči sumám boli vznesené námietky). Tieto nároky sú predmetom zníženia hodnoty na základe informácií, ktoré každý rok poskytujú členské štáty. Sumy zníženia hodnoty predstavujú vo všeobecnosti podobný percentuálny podiel istiny ku koncu každého roka.

Vymáhateľné sumy týkajúce sa EPZF a rozvoja vidieka

Táto položka zahŕňa predovšetkým sumy, ktoré členské štáty dlhovali k 31. decembru 2022, nahlásené a potvrdené členskými štátmi k 15. októbru 2022. Bol vykonaný odhad vymáhateľných súm, ktoré vznikli od nahlásenia týchto súm až do 31. decembra 2022. Komisia robí zároveň aj odhad opravných položiek pre dlžné sumy od prijímateľov, ktorých vymożenie je nepravdepodobné. Vykonanie tejto úpravy však neznamena, že Komisia sa vzdáva nároku na vymożenie týchto súm. Do tejto úpravy je zahrnuté aj zníženie vo výške 20 %, čo zodpovedá sume, ktorú si členské štáty môžu ponechať na pokrytie administratívnych nákladov.

2.6.1.2. Dohoda o vystúpení Spojeného kráľovstva

V Dohode o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (ref. 2019/C 384 I/01) (ďalej len „dohoda o vystúpení“) podpísanej medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom sa obom zmluvným stranám stanovujú rôzne finančné povinnosti. K 31. decembru 2022 dosiahli čisté pohľadávky voči Spojenému kráľovstvu na základe týchto povinností výšku 23 871 mil. EUR (2021: 41 753 mil. EUR), z čoho 9 061 mil. EUR sa má splatiť do 12 mesiacov od dátumu vykázania (2021: 10 913 mil. EUR).

v mil. EUR

	Článok 140	Článok 142	Iné	31.12.2022	31.12.2021
<i>Splatné Spojeným kráľovstvom</i>	17 029	9 587	68	26 683	43 982
<i>Splatné Spojenému kráľovstvu</i>	–	–	(2 812)	(2 812)	(2 229)
Spolu	17 029	9 587	(2 744)	23 871	41 753
<i>Dlhodobé</i>	8 465	9 298	(2 953)	14 810	30 839
<i>Krátkodobé</i>	8 563	288	209	9 061	10 913

Podiel Spojeného kráľovstva (článok 139)

Podľa článku 139 bude podiel Spojeného kráľovstva na finančných povinnostiach vyplývajúcich z dohody o vystúpení tvoriť percentuálnu hodnotu vypočítanú ako pomer medzi vlastnými zdrojmi sprístupnenými Spojeným kráľovstvom v rokoch 2014 až 2020 a vlastnými zdrojmi sprístupnenými počas toho istého obdobia všetkými členskými štátmi a Spojeným kráľovstvom, pričom oba pomery sú upravené o sumu, ktorá bola členským štátom oznámená pred 1. februárom 2022. Konečný podiel Spojeného kráľovstva bol vypočítaný na 12,431681219587700 %.

Platby podľa dohody o vystúpení

Platobný mechanizmus, ktorý sa má uplatniť na povinnosti stanovené pre obe strany, sa uvádza v článku 148. Stručne povedané, EÚ v apríli a septembri každého roka vyfakturuje čisté sumy, ktoré má Spojené kráľovstvo zaplatiť, a Spojené kráľovstvo ich mesačne uhrádza. Sumy vykázané v apríli daného roka sa majú uhradiť v štyroch rovnakých mesačných splátkach od júna do septembra daného roka. Sumy vykázané v septembri sa majú uhradiť v ôsmich rovnakých mesačných splátkach od októbra daného roka do mája nasledujúceho roka. Keďže niektoré vykázané sumy nevyhnutne vychádzajú z prognóz a odhadov, vykazovanie sa každoročne aktualizuje na základe skutočných údajov.

V roku 2022 celková suma vykázaná Spojenému kráľovstvu podľa článku 136 a článkov 140 až 147 predstavovala 9 815 mil. EUR (2021: 11 930 mil. EUR), z toho 3 418 mil. EUR bolo vykazaných v apríli 2022 a 6 397 mil. EUR bolo vykazaných v septembri 2022 (2021: 3 763 mil. EUR a 8 166 mil. EUR).

Celkové platby prijaté v roku 2022 dosiahli výšku 10 921 mil. EUR (2021: 6 826 mil. EUR). Z tejto sumy sa 5 104 mil. EUR týkalo zvyšnej časti správy zo septembra 2021 a bolo vyplatených v piatich rovnakých splátkach v období od januára do mája 2022 (2021: nula), 3 418 mil. EUR sa týkalo správy z apríla 2022 a bolo vyplatených v štyroch rovnakých mesačných splátkach v období od júna do septembra 2022 (2021: 3 763 mil. EUR) a 2 399 mil. EUR sa týkalo správy zo septembra 2022 a bolo vyplatených v troch rovnakých splátkach v období od októbra do decembra (2021: 3 062 mil. EUR).

v mil. EUR

	Zvyšná časť správy zo septembra 2021:	Správa z apríla 2022	Správa zo septembra 2022	Spolu platby v roku 2022
	(splatné a zaplatené od januára do mája 2022)	(splatné a zaplatené od júna do septembra 2022)	(splatné a zaplatené od októbra do decembra 2022)	
Článok 140	5 090	4 029	2 437	11 556
Článok 142	18	236	11	265
Článok 136	29	–	7	37
Článok 147	–	6	–	6
	5 138	4 271	2 455	11 864
Článok 136	–	(573)	–	(573)
Článok 141	(34)	(0)	(56)	(90)
Článok 143	–	(163)	–	(163)
Článok 144	–	(73)	–	(73)
Článok 145	–	(37)	–	(37)
Článok 146	–	(7)	–	(7)
	(34)	(853)	(56)	(943)
Spolu	5 104	3 418	2 399	10 921

Zostatková hodnota faktúry zo septembra 2022 ku koncu roka vo výške 3 998 mil. EUR bola vyplatená v piatich rovnakých mesačných splátkach v období od januára do mája 2023 (2022: 5 104 mil. EUR).

Článok 140 – Nesplatené záväzky

Spojené kráľovstvo sa zaviazalo zaplatiť EÚ svoj podiel na nezaplacených rozpočtových záväzkoch k 31. decembru 2020 (tzv. „brexitové nesplatené záväzky“), upravený o požiadavky článku 140. K 31. decembru 2022 dosiahla celková vykázaná suma pohľadávok výšku 17 029 mil. EUR (2021: 28 620 mil. EUR), z čoho 8 563 mil. EUR je splatných do 12 mesiacov od konca roka. V nasledujúcej tabuľke sa uvádzajú hlavné pohyby medzi celkovou vykázanou sumou pohľadávok k 31. decembru 2021 a celkovou vykázanou sumou pohľadávok k 31. decembru 2022:

v mil. EUR

Dlžná suma Spojeného kráľovstva k 31. 12. 2021	28 620
Čisté finančné opravy týkajúce sa rokov 2014 – 2020 alebo predchádzajúcich programových období (vrátane úpravy o odpočty za rok 2021)	(123)
TVZ týkajúce sa roka 2020 a sprístupnené Únii v roku 2022 (vrátane úpravy o odpočty za rok 2021)	–
Čisté platby prijaté od Spojeného kráľovstva v roku 2022	(11 556)
Úprava o odhadované neplnenie	88
Spolu	17 029
<i>Dlhodobé</i>	<i>8 465</i>
<i>Krátkodobé</i>	<i>8 563</i>

Medziročné zníženie celkovej sumy vykázananej ako pohľadávka dosiahlo 11 591 mil. EUR a bolo najmä dôsledkom platieb prijatých od Spojeného kráľovstva v roku 2022 (11 556 mil. EUR).

Celkový odpočet čistých finančných opráv za roky 2014 – 2020 alebo predchádzajúce programové obdobia vo výške 123,5 mil. EUR pozostáva zo súm fakturovaných v septembri 2022, ktoré ešte neboli zahrnuté do ročnej závierky za rok 2021 (39,1 mil. EUR, splatné od januára do mája 2023), a súm, ktoré sa majú fakturovať v septembri 2023 a splatiť v období od októbra do mája 2024 (84,4 mil. EUR).

Celkový odpočet TVZ týkajúcich sa roka 2020 a sprístupnených Únii v roku 2022 predstavoval nulu, keďže vo faktúre z apríla 2023 alebo zo septembra 2023 sa nevykonali žiadne úpravy už fakturovaných súm a neuviedli sa žiadne známe sumy, ktoré by sa mali zahrnúť do faktúry z apríla 2023 alebo zo septembra 2023.

Suma, ktorá sa má uhradiť do 12 mesiacov od dátumu vykázania (8 563 mil. EUR), pozostáva zo zostatkovej hodnoty faktúry zo septembra 2022 (4 061 mil. EUR), sumy fakturovanej v apríli 2023 (2 647 mil. EUR) a sumy, ktorá sa má fakturovať v septembri 2023 a uhradiť v období od októbra do decembra 2023 (1 855 mil. EUR). Suma fakturovaná v apríli 2023 pozostáva z podielu Spojeného kráľovstva na odhadovanom plnení nesplatených záväzkov v roku 2023 vo výške 2 515 mil. EUR a z úpravy podielu Spojeného kráľovstva na nesplatených záväzkoch v dôsledku plnenia v roku 2022 vo výške 132 mil. EUR. Suma, ktorá sa má fakturovať v septembri 2023 a splatiť v období od októbra do decembra 2023, pozostáva z podielu Spojeného kráľovstva na odhadovanom plnení nesplatených záväzkoch v roku 2023 vo výške 1 887 mil. EUR a z odpočtov čistých finančných opráv vo výške 32 mil. EUR.

Odhadované neplnenie sa upravilo o 88 mil. EUR s cieľom zohľadniť skutočné zrušenia viazanosti v rokoch 2021 a 2022, ako aj odhadované zrušenia viazanosti zostávajúceho objemu brexitových nesplatených záväzkov na konci roka 2022.

Článok 142 – Záväzky Únie na konci roka 2020

Spojené kráľovstvo sa zaviazalo uhradiť EÚ svoj podiel na záväzkoch Únie na konci roka 2020 s výnimkou týchto záväzkov: a) týkajúcich sa príslušných aktív a b) týkajúcich sa činnosti rozpočtu a riadenia vlastných zdrojov (vrátane súm, ktoré sú už kryté nesplatenými záväzkami, pozri článok 140). Hlavná suma sa v tomto prípade týka požitkov EÚ po ukončení zamestnania (dôchodkov a nemocenského poistenia), ktoré existovali k 31. decembru 2020.

Nesplatené záväzky za rok 2020 podľa článku 142 ods. 6

v mil. EUR

	Dôchodkový systém európskych úradníkov	Spoločný systém zdravotného poistenia	31.12.2022	31.12.2021
<i>Nesplatené záväzky za rok 2020</i>	67 840	5 168	73 008	114 507
Podiel Spojeného kráľovstva	8 434	642	9 076	14 235
Príspevky na dôchodkový systém európskych úradníkov/spoločný systém zdravotného poistenia	250	9	259	236
Spolu	8 684	651	9 335	14 471
<i>Dlhodobé</i>	8 434	642	9 076	14 235
<i>Krátkodobé</i>	250	9	259	236

Na základe predvoleného spôsobu platby stanoveného v článku 142 ods. 6 Spojené kráľovstvo každoročne prispieva k čistým platbám uhradeným z rozpočtu Únie za predchádzajúci rok všetkým prijímateľom v rámci dôchodkového systému európskych úradníkov a do súvisiacich príspevkov z rozpočtu Únie na spoločný systém zdravotného poistenia pre všetkých prijímateľov alebo osoby využívajúce tento systém prostredníctvom prijímateľa. Príspevky sú splatné v štyroch mesačných splátkach od júna do septembra príslušného roka.

Podiel Spojeného kráľovstva na čistých platbách vyplatených z rozpočtu Únie v roku 2022 prijímateľom v rámci dôchodkového systému európskych úradníkov a spoločného systému zdravotného poistenia dosiahol výšku 250 mil. EUR a 9 mil. EUR. Tieto sumy boli oznámené Spojenému kráľovstvu na faktúre z apríla 2023 (čiže sú splatné v štyroch rovnakých mesačných splátkach v období od júna do septembra 2023).

Okrem toho k 31. decembru 2022 dosiahla výška nesplatených záväzkov Spojeného kráľovstva za rok 2020 podľa článku 142 ods. 6 v súvislosti s dôchodkovým systémom európskych úradníkov a spoločným systémom zdravotného poistenia výšku 8 434 mil. EUR a 642 mil. EUR (2021: 13 032 mil. EUR a 1 203 mil. EUR). Toto zníženie v rámci dôchodkového systému európskych úradníkov a spoločného systému zdravotného poistenia bolo dôsledkom poistno-matematického zisku zo zmien vo finančných predpokladoch – ďalšie podrobnosti pozri v poznámke 2.9. Treba uviesť, že hoci poistno-matematické zisky (alebo straty) zo zmien vo finančných predpokladoch ovplyvňujú súčasnú hodnotu nesplatených záväzkov za rok 2020 vypočítanú na základe štandardu IPSAS 39/účtovného pravidla EÚ č. 12, v ich dôsledku sa nemení ani suma dávok, ktoré bude musieť v skutočnosti zaplatiť EÚ, a nepriamo ani príspevky Spojeného kráľovstva k týmto platbám, ktoré sú splatné na základe predvoleného mechanizmu úhrad podľa článku 142 ods. 6.

Do 31. decembra 2022 Spojené kráľovstvo nevyužilo možnosť skorej úhrady poskytnutú na platbu nesplatených záväzkov za rok 2020 v súvislosti s dôchodkovým systémom európskych úradníkov a spoločným systémom zdravotného poistenia vypočítanú na základe poistno-matematického ocenenia vypracovaného podľa štandardu IPSAS 39/účtovného pravidla EÚ č. 12, ktorá by sa uskutočnila v piatich rovnakých splátkach na základe postupu stanoveného v článku 142 ods. 6 poslednom pododseku.

Nesplatené záväzky za rok 2020 podľa článku 142 ods. 5

Podľa článku 142 ods. 5 Spojené kráľovstvo prispieva k záväzkom týkajúcim sa ostatných dôchodkových systémov, ako boli zaznamenané v konsolidovanej účtovnej závierke Únie za rozpočtový rok 2020 v 10 splátkach začínajúc od 31. októbra 2021 (pričom každá ročná splátka je splatná v ôsmich mesačných splátkach od októbra do mája nasledujúceho roka). Tieto záväzky v konsolidovanej ročnej účtovnej závierke Únie za rozpočtový rok 2020 dosiahli výšku 2 344 mld. EUR, čo malo za následok podiel Spojeného kráľovstva k 31. decembru 2020 vo výške 291 mil. EUR. Vzhľadom na sumy prijaté od Spojeného kráľovstva do konca roka 2022 v celkovej výške 40 mil. EUR sa nesplatený podiel Spojeného kráľovstva na ostatných dôchodkových systémoch znížil k 31. decembru 2022 na 251 mil. EUR, z čoho 29 mil. EUR sa má vyplatiť do 12 mesiacov od konca roka.

Ďalšie informácie týkajúce sa systémov zamestnaneckých požitkov sa uvádzajú v poznámkach **1.5.10** a **2.9**.

Ostatné výrobky

	v mil. EUR	
	31.12.2022	31.12.2021
Splatné Spojeným kráľovstvom:		
Článok 136	–	557
Článok 147	68	53
	68	610
Splatné Spojenému kráľovstvu:		
Článok 136	(678)	–
Článok 141	(1 637)	(1 818)
Článok 143	(313)	(163)
Článok 144	(54)	(73)
Článok 145	(111)	(148)
Článok 146	(20)	(27)
	(2 812)	(2 229)
Spolu	(2 744)	(1 618)
<i>Dlhodobé</i>	<i>(2 953)</i>	<i>(711)</i>
<i>Krátkodobé</i>	<i>209</i>	<i>(908)</i>

Článok 136 – Ustanovenia, ktoré sa uplatňujú v súvislosti s vlastnými zdrojmi

V článku 136 sa stanovujú ustanovenia, ktoré sa uplatňujú v súvislosti s vlastnými zdrojmi po 31. decembri 2020. Spojené kráľovstvo má nárok získať, prípadne má povinnosť uhradiť, svoj podiel z dostupných vlastných zdrojov súvisiacich s rozpočtovými rokmi až do roka 2020, ktorý bol opravený alebo upravený po 31. decembri 2020. Na Spojené kráľovstvo sa preto vzťahujú aj všetky úpravy vlastných zdrojov DPH a HND, ktoré sa týkajú rozpočtových rokov až do roku 2020. Tieto úpravy DPH a HND sa však vykonávajú len vtedy, ak sa o nich rozhodne najneskôr do 31. decembra 2028. Zohľadnia sa aj aktualizácie korekcií pre Spojené kráľovstvo na roky 2018 – 2019.

Okrem toho Spojené kráľovstvo musí uhradiť tradičné vlastné zdroje, ktoré získalo po 28. februári 2021, ale ktoré sa vzťahujú na obdobie do roka 2020. Z tejto sumy sa má odpočítať jeho podiel na celkovom sprístupnenom objeme. Samostatný účet pre tradičné vlastné zdroje bude úplne zlikvidovaný k 31. decembru 2025.

V období od januára do februára 2023 Spojené kráľovstvo zaplatilo nesplatený dlh, ktorý vychádzal z prípadu, keď sa dovozcovia v Spojenom kráľovstve vyhýbali vysokým sumám ciel používaním fiktívnych a falošných faktúr a na základe nepresných vyhlásení o colnej hodnote pri dovoze. Istina a súvisiace úroky z omeškania dosiahli celkovú výšku 1,6 mld. EUR a 1,4 mld. EUR (pozri poznámku **2.6.1.1**). Podiel Spojeného kráľovstva vymedzený v článku 139 dohody o vystúpení predstavoval 370 mil. EUR a bol kompenzovaný platbami prijatými od Spojeného kráľovstva v roku 2023.

Čistá dlžná nesplatená suma zo strany EÚ Spojenému kráľovstvu k 31. decembru 2022 je 678 mil. EUR, z čoho 699 mil. EUR bude musieť Spojené kráľovstvo uhradiť do 12 mesiacov od konca roka a potom bude musieť EÚ uhradiť Spojenému kráľovstvu 1 377 mil. EUR:

v mil. EUR

Dlžná suma Spojeného kráľovstva k 31. 12. 2021	557
<i>Suma fakturovaná Spojenému kráľovstvu v septembri 2022</i>	20
<i>Podiel Spojeného kráľovstva v konaní vo veci podhodnotenia</i>	(370)
<i>Platby vykonané Spojenému kráľovstvu v roku 2022</i>	536
<i>Korekcia pre Spojené kráľovstvo vrátane opravenej sumy korekcií pre Spojené kráľovstvo za roky 2018 – 2019 aktualizovanej v roku 2022 (3,7 mil. EUR)</i>	11
<i>Aktualizácia úprav DPH a HND (výpočty zostatkov za rok 2021)</i>	(64)
<i>Úpravy DPH a HND (výpočty zostatkov za rok 2022)</i>	(1 377)
<i>Čisté tradičné vlastné zdroje Spojeného kráľovstva po 28. februári 2021</i>	8
Suma splatná Spojenému kráľovstvu k 31. 12. 2022	(678)
<i>Dlhodobé</i>	(1 377)
<i>Krátkodobé</i>	699

Treba poznamenať, že suma 699 mil. EUR, ktorú má Spojené kráľovstvo zaplatiť v priebehu nasledujúcich 12 mesiacov po skončení roka, zahŕňa odpočítanie 370 mil. EUR v súvislosti s uvedeným colným konaním. Keďže táto suma bola vyrovnaná oddelene od fakturačného mechanizmu, nebola zahrnutá vo faktúre z apríla 2023.

Článok 141 – Pokuty

Spojené kráľovstvo má nárok na svoj podiel na pokutách, o ktorých sa rozhodlo do 31. decembra 2020, ako aj na tých, o ktorých rozhodla Únia po 31. decembri 2020 podľa postupu uvedeného v článku 92 ods. 1, keď sú pokuty vyhlásené za konečné. Príslušný podiel Spojeného kráľovstva na pokutách nesplatených k 31. decembru 2022 dosahuje výšku 12,4 mld. EUR (2020: 13,8 mld. EUR). Zníženie o 1,4 mld. EUR je spôsobené najmä čistým znížením pokút o 1,3 mld. EUR (pokuty uložené v roku 2022 vo výške 0,2 mld. EUR mínus pokuty potvrdené a zaplatené, znížené alebo zrušené na základe súdnych rozhodnutí počas roka 2022 vo výške 1,5 mld. EUR) a zväčšením zníženia hodnoty pokút o 0,1 mld. EUR. Podiel Spojeného kráľovstva na príslušných pokutách Spojeného kráľovstva nesplatených k 31. decembru 2022 je 1,5 mld. EUR (2021: 1,7 mld. EUR), z čoho bude suma 5,4 mil. EUR zahrnutá do faktúry zo septembra 2023 a splatená Spojenému kráľovstvu v období od októbra 2023 do mája 2024. Okrem toho má Spojené kráľovstvo nárok na svoj podiel právoplatných pokút, ktoré už neboli k 31. decembru 2022 nesplatené (7,5 mil. EUR, ktoré sa majú zahrnúť do faktúry zo septembra 2023 a ktoré boli Spojenému kráľovstvu vyplatené v období od októbra 2023 do mája 2024), a na svoj podiel na právoplatných pokutách, ktoré boli fakturované v septembri 2022, ale na konci roka ešte neboli splatené (93,7 mil. EUR, vyplatené Spojenému kráľovstvu v období od januára do mája 2023). Celkový podiel Spojeného kráľovstva na pokutách teda dosahuje výšku 1,6 mld. EUR (2021: 1,8 mld. EUR), z čoho 98,6 mil. EUR sa má splatiť do 12 mesiacov od dátumu vykázania (2021: 90,2 mil. EUR).

Článok 143 – Podmienené finančné záväzky: úvery na finančnú pomoc, EFSI, EFSD a mandát na poskytovanie vonkajších úverov

Podľa tohto článku má Spojené kráľovstvo nárok na financovanie svojho podielu na podmienených záväzkoch EÚ, ktoré sa týkajú činností vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov a záručných činností, ak sa prejavujú a nebudú uhradené z existujúcich záručných fondov – súvisiace podmienené záväzky pozri v poznámke 4.1. EÚ vráti Spojenému kráľovstvu sumy, ktorými Spojené kráľovstvo prispelo do záručných fondov a ktoré už nie sú potrebné. Spojené kráľovstvo má právo aj na spätné toky z operácií, za ktoré je spoluzodpovedné. K 31. decembru 2022 dosiahla suma, ktorá sa má vyplatiť Spojenému kráľovstvu do 12 mesiacov, výšku 313 mil. EUR (2021: 163 mil. EUR). Táto suma zahŕňa podiel Spojeného kráľovstva na vymáhaných sumách a čistých príjmoch vybraných v roku 2022 (79,5 mil. EUR), prekročenie rezerv (216,2 mil. EUR), vplyv úpravy v dôsledku zmeneného zaobchádzania so stratami zo správy aktív (16,9 mil. EUR), ako aj ďalšiu úpravu súm uhradených v roku 2021 v súvislosti s mandátom na poskytovanie vonkajších úverov, ktoré boli zistené počas dohodnutých postupov preskúmania (7 011 EUR).

Článok 144 – Finančné nástroje

V tomto článku sa EÚ zaväzuje vrátiť Spojenému kráľovstvu jeho podiel na spätných tokoch plynúcich z finančných operácií schválených do dátumu vystúpenia, ako aj jeho podiel na platbách v rámci finančných operácií schválených po dátume vystúpenia. K 31. decembru 2022 dosiahla suma, ktorá sa má vyplatiť Spojenému kráľovstvu do 12 mesiacov, výšku 54 mil. EUR (2021: 73 mil. EUR). Táto suma zahŕňa odpočet vo výške 215 EUR vyplývajúci z korekcie výmenného kurzu v súvislosti s rokom 2021.

Článok 145 – Európske spoločenstvo uhlia a ocele v likvidácii (ESUO v I.)

Spojené kráľovstvo má nárok na svoj podiel na čistých aktívach ESUO v likvidácii k 31. decembru 2020, ktorý sa má vyplatiť v piatich splátkach 30. júna každý rok od roku 2021. Čisté aktíva ESUO v likvidácii k 31. decembru 2020 dosiahli výšku 1,5 mld. EUR, pričom podiel Spojeného kráľovstva tvorí 184 mil. EUR. Po vyplatení druhej splátky vo výške 37 mil. EUR v roku 2022 dosahuje nesplatená suma k 31. decembru 2022 výšku 111 mil. EUR (2021: 148 mil. EUR], z čoho 37 mil. EUR sa má splatiť do 12 mesiacov od dátumu vykázania.

Článok 146 – Investície EÚ v Európskom investičnom fonde (EIF)

Spojené kráľovstvo má nárok na svoj podiel na investíciách EÚ do splateného základného kapitálu EIF k 31. decembru 2020, ktorý sa má vyplatiť v piatich splátkach 30. júna každý rok od roku 2021. Investície EÚ do splateného základného kapitálu EIF k 31. decembru 2020 dosiahli výšku 267 mil. EUR, z čoho podiel Spojeného kráľovstva tvorí 33 mil. EUR. Po vyplatení druhej splátky vo výške 7 mil. EUR dosahuje nesplatená suma k 31. decembru 2022 výšku 20 mil. EUR (2021: 27 mil. EUR], z čoho 7 mil. EUR sa má splatiť do 12 mesiacov od dátumu vykázania.

Článok 147 – Právne spory

Spojené kráľovstvo sa zaviazalo prispievať svojím podielom na splatné platby EÚ vyplývajúce z právnych sporov týkajúcich sa finančných záujmov Únie, ak ku skutočnostiam, ktoré tvoria predmet týchto sporov, došlo pred 31. decembrom 2020. Po zohľadnení rezerv a časovo rozlíšených nákladov na konci roka, ako aj skutočných platieb, ktoré EÚ uhradila za právne spory v roku 2022, dosahuje odhadovaná suma, ktorú bude musieť Spojené kráľovstvo zaplatiť, výšku 68 mil. EUR (2021: 53 mil. EUR], z čoho 18 mil. EUR sa má splatiť do 12 mesiacov od dátumu vykázania.

2.6.1.3. Vymáhateľné sumy z pokút za porušovanie pravidiel hospodárskej súťaže

	v mil. EUR	
	31.12.2022	31.12.2021
Vymáhateľná suma z pokút v hrubej sume	13 635	14 922
Predbežné platby	(2 980)	(2 100)
Zníženie hodnoty	(1 235)	(1 125)
Spolu	9 420	11 698
Dlhodobé	–	–
Krátkodobé	9 420	11 698

Pokutované spoločnosti, ktoré podali alebo plánujú podať odvolanie, môžu vykonať predbežné platby alebo poskytnúť Komisii bankovú záruku. Z celkových nesplatených pokút na konci roka bolo v podobe predbežných platieb prijatých 2 980 mil. EUR (2021: 2 100 mil. EUR) a v podobe záruk 9 066 mil. EUR (2021: 11 067 mil. EUR).

V sumách odpísaných v dôsledku zníženia hodnoty sa zohľadňujú individuálne posúdenia pokút Komisiou, ktoré neboli uhradené alebo kryté zárukou a ktorých vymoženie Komisia neočakáva.

Pre prípad nutnosti vrátenia predbežne zaplatených súm pokutovaným spoločnostiam sa vykazuje podmienený záväzok (pozri poznámku **4.2.1**).

2.6.1.4. Časovo rozlíšené príjmy a odložené výdavky

	v mil. EUR	
	31.12.2022	31.12.2021
Časovo rozlíšené príjmy	1 936	2 313
Odložené výdavky týkajúce sa nevýmenných transakcií	315	340
Spolu	2 250	2 653
Dlhodobé	1 011	1 556
Krátkodobé	1 239	1 097

Časovo rozlíšené príjmy zahŕňajú 1,8 mld. EUR (2021: 2 mld. EUR), ktoré chce Komisia vymôcť v oblasti súdržnosti v dôsledku preskúmania a schválenia ročných závierok predložených členskými štátmi. Najväčšia časť tejto sumy (1 mld. EUR) by sa mala vymôcť až pri ukončení základných programov (v dôsledku opatrení investičných iniciatív v reakcii na koronavírus), a preto sa klasifikuje ako dlhodobá.

2.6.2. Pohľadávky z výmenných transakcií

v mil. EUR

	31.12.2022	31.12.2021
Dlhodobé		
Pohľadávka týkajúca sa finančnej záruky	1 832	2 630
Úroky z omeškania	597	3 052
Iné pohľadávky	103	68
	2 532	5 750
Krátkodobé		
Pohľadávka týkajúca sa finančnej záruky	369	485
Zákazníci	288	302
Zníženie hodnoty pohľadávok od zákazníkov	(171)	(172)
Odložené výdavky týkajúce sa výmenných transakcií	291	236
Úroky z omeškania	2 554	1 127
Iné	167	345
	3 497	2 323
Spolu	6 029	8 073

Úroky z omeškania sa týkajú najmä prípadov v súvislosti s vlastnými zdrojmi a vzniknutých úrokov zo záruk poskytovaných pokutovanými spoločnosťami. Zníženie úrokov z omeškania súvisí najmä s prepočítaním, ku ktorému došlo v nadväznosti na rozsudok Súdneho dvora v konaní vo veci podhodnotenia uvedenom v poznámke **2.6.1.1**. Suma súvisiaca so Spojeným kráľovstvom, pokiaľ ide o toto konanie vo veci podhodnotenia, sa vykazuje ako krátkodobá pohľadávka (1,4 mld. EUR), zatiaľ čo dlhodobá suma úrokov z omeškania (0,6 mld. EUR) sa týka výlučne členských štátov.

Pohľadávka týkajúca sa zmlúv o finančných zárukách predstavuje budúci poplatok, ktorý EÚ očakáva za poskytnuté záruky. Väčšina záruk EÚ je nespoplatnených alebo oceňovaných pod trhovou sadzbou. Pohľadávka týkajúca sa zmlúv o finančných zárukách je preto podstatne nižšia ako záväzok zo zmluvy o finančnej záruke (pozri poznámku **2.11.2**). Z celkovej sumy 2 201 mil. EUR pohľadávky týkajúcej sa zmlúv o finančných zárukách k 31. decembru 2022 sa 2 198 mil. EUR klasifikuje ako finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit (reálna hodnota úrovne 3). V porovnaní s počiatočným zostatkom k 1. januáru 2022 vo výške 3 115 mil. EUR sa pohľadávka týkajúca sa zmlúv o finančných zárukách znížila o 914 mil. EUR, z čoho 344 mil. EUR bolo dôsledkom poplatkov za záruku prijatých v roku 2022 a 571 mil. EUR bolo dôsledkom nižších poplatkov za záruku, ktoré sa očakávajú v budúcnosti.

2.7. ZÁSoby

v mil. EUR

	31.12.2022	31.12.2021
Vedecký materiál	54	58
Iné	28	26
Spolu	82	84

2.8. PEŇAŽNÉ PROSTRIEDKY A PEŇAŽNÉ EKVIVALENTY

v mil. EUR

	Poznámka	31.12.2022	31.12.2021
Účty v štátnych pokladniciach a centrálnych bankách		21 413	20 121
Bežné účty		178	453
Zálohové účty		8	8
Presuny (peniaze na ceste)		–	–
Bankové účty na plnenie rozpočtu	2.8.1	21 598	20 582
NGEU	2.8.2	19 929	18 027
Finančné nástroje	2.8.3	2 713	2 838
Pokuty	2.8.4	914	1 953
Ostatné inštitúcie, agentúry a orgány		1 344	1 396
Trustovými fondmi		47	65
Spolu		46 544	44 860

2.8.1. Bankové účty na plnenie rozpočtu

Tento okruh zahŕňa všetky prostriedky, ktoré má Komisia na svojich bankových účtoch v každom členskom štáte a krajine EZVO (v štátnej pokladnici alebo centrálnej banke), ako aj v komerčných bankách na bežných a zálohových účtoch a v účtoch pokladničnej hotovosti. Pokladničný zostatok na konci roka 2022 bol hlavne dôsledkom týchto prvkov:

- sumy 10,9 mld. EUR nevyčerpaných rozpočtových prostriedkov ku koncu roka, z ktorej 8 mld. EUR sa týka pripísaných príjmov, 0,6 mld. EUR úverov z nástroja NGEU a 2,3 mld. EUR platobných rozpočtových prostriedkov (vrátane 0,6 mld. EUR z EPZF),
- sumy 3,2 mld. EUR nevyčerpanej do konca roka, patriacej do pokladníc agentúr, ktoré riadi Komisia,
- sumy 5,2 mld. EUR dodatočných tradičných vlastných zdrojov, ktoré boli pripísané, ale ešte neboli rozpočtované, a
- sumy 0,5 mld. EUR právoplatných pokút, ktoré ešte neboli rozpočtované.

2.8.2. NGEU

Peňažné prostriedky NGEU sú uložené na bankovom účte v Európskej centrálnej banke (ECB). Vzhľadom na vykonávanie diverzifikovanej stratégie financovania v rámci nástroja NGEU – pozri poznámku **2.11** – je zostatok peňažných prostriedkov v nástroji NGEU značný a k 31. decembru 2022 dosiahol výšku 19,9 mld. EUR (18 mld. EUR v roku 2021). Tento vysoký zostatok peňažných prostriedkov sa drží s cieľom zabezpečiť, aby sumy uložené na bankovom účte NGEU postačovali na splnenie všetkých nadchádzajúcich potrieb v oblasti úhrad, zachovať stanovenú bezpečnostnú rezervu a zároveň zabrániť akýmkoľvek prebytkom.

2.8.3. Finančné nástroje

Sumy zahrnuté do tohto okruhu sa týkajú predovšetkým peňažných ekvivalentov, ktoré v mene Komisie spravujú fiduciári na účely realizácie určitých programov finančných nástrojov financovaných z rozpočtu EÚ: 1,9 mld. EUR k 31. decembru 2022, z čoho 0,6 mld. EUR sa týka nástroja na poskytovanie záruk za úvery v rámci programu COSME (COSME LGF) – pozri poznámku **4.1.2**. Zahŕňa aj peňažné prostriedky vo výške 0,3 mld. EUR a peňažné ekvivalenty uložené v SRF a do konca roka neinvestované do cenných papierov a peňažné ekvivalenty vo výške 0,4 mld. EUR (krátkodobé komerčné cenné papiere) patriace do Inovačného fondu spravovaného EIB – pozri poznámku **2.4.2.1**. Tento okruh sa netýka vankúša likvidity SRF (0,3 mld. EUR k 31. decembru 2022), ktorý je uložený na účte centrálnej pokladnice Komisie. Peňažné prostriedky finančných nástrojov možno použiť len na príslušné programy.

2.8.4. Pokuty

Ide najmä o peňažné prostriedky prijaté v súvislosti s pokutami uloženými Komisiou, pričom príslušné prípady sú ešte stále otvorené. Tieto sumy sú vedené na osobitných vkladových účtoch, ktoré sa nepoužívajú na žiadny iný účel. Ak bolo podané odvolanie alebo ak nie je známe, či pokutovaná spoločnosť podá odvolanie, príslušná suma je vykázaná ako podmienený záväzok (pozri poznámku **4.2.1**). Od roku 2010 Komisia spravuje všetky neskoršie predbežne uhradené pokuty prostredníctvom fondu BUFI a investuje ich do finančných nástrojov, ktoré sú kategorizované ako nederivátové finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit (pozri poznámku **2.4.2**). Zníženie peňažných prostriedkov z pokút ku koncu roka 2022 je spôsobené splatením predbežne zaplatenej pokuty spoločnosti Intel vo februári 2022 vo výške 1 060 mil. EUR v nadväznosti na rozsudok Všeobecného súdu EÚ vo veci Intel Corporation/Komisia.

ZÁVÄZKY

2.9. DÔCHODKY A OSTATNÉ ZAMESTNANECKÉ POŽITKY

2.9.1. Čisté záväzky súvisiace so zamestnaneckými požitkami

	Dôchodkový systém európskych úradníkov	Iné systémy dôchodkových dávok	Spoločný systém zdravotného poistenia	31.12.2022 Spolu	31. 12. 2021 Spolu
<i>Záväzky súvisiace so stanovenými požitkami</i>	73 126	1 880	6 064	81 070	122 926
<i>Aktíva plánu</i>	<i>neuvádza sa</i>	(63)	(390)	(453)	(460)
Čisté záväzky	73 126	1 817	5 674	80 617	122 466

v mil. EUR

Značné zníženie celkových záväzkov súvisiacich so zamestnaneckými požitkami je predovšetkým dôsledkom zníženia čistých záväzkov v dôchodkovom systéme európskych úradníkov (PSEO), ktorý je najväčším zavedeným systémom. Tento záväzok súvisiaci s dôchodkovým systémom európskych úradníkov sa znížil najmä v dôsledku poistno-matematického zisku vyplývajúceho zo zmien v základných finančných predpokladoch (pozri poznámku **2.9.4**). Bolo to spôsobené prudkým nárastom reálnej diskontnej sadzby v danom roku, ktorá bola opäť kladná po troch po sebe nasledujúcich rokoch. Treba však uviesť, že hoci nárast alebo pokles reálnej diskontnej sadzby ovplyvňuje veľkosť záväzku na konci roka, nemení sa tým výška dávok, ktoré sa budú v skutočnosti musieť v budúcich rokoch vyplatiť z rozpočtu EÚ prijímateľom.

Výsledný pokles záväzku bol čiastočne kompenzovaný zvýšením spôsobeným skutočnosťou, že práva nadobudnuté počas roka na základe služby sú vyššie ako požitky vyplatené v priebehu roka. Vyskytlo sa aj zvýšenie spôsobené ročnými úrokovými nákladmi (zúčtovanie diskontovania záväzkov).

Dôchodkový systém európskych úradníkov

Tieto záväzky súvisiace so stanovenými požitkami predstavujú súčasnú hodnotu očakávaných budúcich platieb, ktoré je EÚ povinná uskutočniť na vyrovnanie dôchodkových záväzkov vyplývajúcich zo služby zamestnancov v súčasnom i minulých obdobiach. Systém je priebežný a všetky platby, ktoré je potrebné každoročne vykonať zo systému, sú ako také zahrnuté do rozpočtu EÚ každý rok.

V súlade s článkom 83 Služobného poriadku sa dávky stanovené v dôchodkovom systéme vyplácajú z rozpočtu EÚ. Tento systém je fiktívne financovaný a členské štáty spoločne ručia za platbu týchto požitkov. Povinný dôchodkový príspevok sa odpočítava zo základných platov aktívnych členov, v súčasnosti na úrovni 10,1 %. Tieto príspevky sa považujú za ročné rozpočtové príjmy a prispieva sa nimi k financovaniu výdavkov EÚ vo všeobecnosti, pozri tiež poznámku **3.8**.

Záväzky z dôchodkového systému boli ocenené na základe počtu zamestnancov v systéme PSEO (aktívni zamestnanci, dôchodcovia, bývalí aktívni zamestnanci, ktorí sú v súčasnosti na invalidnom dôchodku, a nezaopatrené osoby po zosnulých zamestnancoch) k 31. decembru 2022 a na základe ustanovení služobného poriadku platných k danému dátumu. Ocenenie bolo vykonané v súlade s účtovnými ustanoveniami IPSAS 39 (a teda aj v súlade s účtovným pravidlom EÚ č. 12).

Iné systémy dôchodkových dávok

Ide o záväzok súvisiaci s dôchodkovými záväzkami členov a bývalých členov Komisie, Európskeho súdneho dvora, Dvora audítorov, Rady, európskeho ombudsmana a európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov. Do tohto okruhu sú zahrnuté aj záväzky týkajúce sa dôchodkov poslancov Európskeho parlamentu.

Spoločný systém zdravotného poistenia

Okrem vyššie uvedených systémov dôchodkových dávok sa oceňujú odhadované záväzky EÚ, pokiaľ ide o spoločný systém zdravotného poistenia (JSIS), a to v súvislosti s nákladmi na zdravotnú starostlivosť, ktoré sa musia zaplatiť v období po odchode do dôchodku (po odpočítaní príspevkov). Ako sa uvádza v poznámke **1.5.10**, výpočet tohto záväzku zohľadňuje celé obdobie aktívnej služby, čím sa zaisťuje, aby sa dôchodkový systém, ako aj systém zdravotného poistenia plánu zamestnancov po ukončení zamestnania vykazoval konzistentne.

Vzhľadom na povinnosť poskytnúť pravdivý obraz o ekonomickej podstate východiskovej situácie, ako sa to vyžaduje tak v účtovných pravidlách EÚ, ako aj v štandardoch IPSAS, sa štandard IPSAS 39 pri pridelovaní pozitívov k obdobiam služby neinterpretuje prísnosť. Keby sa časovo úplne rozlíšili náklady na systém JSIS za obdobie 10 rokov v prípade všetkých úradníkov, a nie za obdobie aktívnej služby zamestnanca, vplyvom takéhoto prístupu by sa záväzok súvisiaci so stanovenými pozitívami na konci roka zvýšil o 1,2 mld. EUR. Tento prísnejší prístup by však, ako sa už uviedlo, nebol v súlade s kvalitatívnou charakteristikou pravdivého obrazu, a teda by sa nemohol považovať za prístup poskytujúci spoľahlivé informácie v súlade s účtovným pravidlom EÚ č. 1 a koncepčným rámcom IPSAS. Tento odhad do veľkej miery závisí od vývoja administratívneho statusu súčasných zamestnancov (konkrétne od počtu členov s dočasnou pracovnou zmluvou, o ktorých sa predpokladá, že sa v budúcnosti stanú úradníkmi).

2.9.2. Zmeny súčasnej hodnoty záväzkov súvisiacich so stanovenými zamestnaneckými pozitívami

Súčasná hodnota záväzku zo stanovených pozitívov je diskontovaná hodnota očakávaných budúcich platieb potrebných na vyrovnanie záväzku vyplývajúceho zo služby zamestnancov v súčasnom období i minulých obdobiach.

Analýza zmien záväzku zo stanovených pozitívov v bežnom roku sa uvádza nižšie:

	v mil. EUR			
	Dôchodkový systém európskych úradníkov	Iné systémy dôchodkových dávok	Spoločný systém zdravotného poistenia	Spolu
Súčasná hodnota k 31. 12. 2021	109 679	2 600	10 647	122 926
Vykázané vo výkaze finančných výsledkov				
Náklady na súčasnú službu	4 575	118	310	5 003
Úrokové náklady	1 096	18	106	1 220
Náklady na minulé služby	–	28	–	28
Vykázané v čistých aktívach				
<i>Precenenia v rámci záväzkov súvisiacich so zamestnaneckými pozitívami</i>				
Poistno-matematické (zisky)/straty z praxe	1 226	54	(267)	1 014
Poistno-matematické (zisky)/straty z demografických predpokladov	78	1	11	91
Poistno-matematické (zisky)/straty z finančných predpokladov	(41 533)	(862)	(4 642)	(47 036)
Iné				
Vyplatené pozitívky	(1 996)	(78)	(102)	(2 176)
Súčasná hodnota k 31. 12. 2022	73 126	1 880	6 064	81 070

Bežné náklady týkajúce sa služby predstavujú zvýšenie súčasnej hodnoty záväzku zo stanovených pozitívov vyplývajúce zo súčasnej služby členov v súčasnom roku.

Úrokové náklady sa týkajú zvýšenia súčasnej hodnoty záväzku zo stanovených pozitívov v danom období, pretože ich vyrovnanie sa priblížilo o jedno obdobie.

Poistno-matematické zisky a straty z praxe sa týkajú účinkov rozdielov medzi tým, čo sa očakávalo na základe predpokladov z minulého roka pre rok 2022, a tým, čo sa v roku 2022 skutočne stalo.

Poistno-matematické zisky a straty zo zmien hodnôt poistno-matematických predpokladov (demografických premenných, ako sú fluktuácia a úmrtnosť zamestnancov, a finančných premenných, ako sú diskontné sadzby a očakávané zvýšenie platiev) vznikajú pri aktualizácii uvedených predpokladov s cieľom zohľadniť zmeny základných podmienok.

Pozitívky (napr. dôchodky alebo náhrada nákladov na zdravotnú starostlivosť) sa vyplácajú v priebehu roka v súlade s pravidlami systému. Tieto vyplatené pozitívky vedú k poklesu záväzku zo stanovených pozitívov.

2.9.3. Aktíva plánu

v mil. EUR

	Iné systémy dôchodkových dávok	Spoločný systém zdravotného poistenia	Spolu
Súčasná hodnota k 31. 12. 2021	74	386	460
<i>Čisté zmeny v aktívach plánu</i>	<i>(11)</i>	<i>5</i>	<i>(7)</i>
Súčasná hodnota k 31. 12. 2022	63	390	453

2.9.4. Poistno-matematické predpoklady – zamestnanecké požitky

Hlavné poistno-matematické predpoklady použité pri oceňovaní dvoch hlavných systémov zamestnaneckých požitkov v EÚ sú uvedené nižšie:

	2022	2021
Dôchodkový systém európskych úradníkov		
<i>Nominálna diskontná sadzba</i>	<i>3,6 %</i>	<i>1,0 %</i>
<i>Odhadovaná miera inflácie</i>	<i>2,4 %</i>	<i>2,0 %</i>
<i>Reálna diskontná sadzba</i>	<i>1,1 %</i>	<i>(1,0) %</i>
<i>Očakávaná miera budúceho zvýšenia plátov</i>	<i>1,5 %</i>	<i>1,8 %</i>
<i>Vek odchodu do dôchodku</i>	<i>63/64/66</i>	<i>63/64/66</i>
Spoločný systém zdravotného poistenia		
<i>Nominálna diskontná sadzba</i>	<i>3,6 %</i>	<i>1,0 %</i>
<i>Odhadovaná miera inflácie</i>	<i>2,4 %</i>	<i>2,0 %</i>
<i>Reálna diskontná sadzba</i>	<i>1,1 %</i>	<i>(1,0) %</i>
<i>Očakávaná miera budúceho zvýšenia plátov</i>	<i>1,6 %</i>	<i>1,9 %</i>
<i>Vývojová miera zdravotných nákladov</i>	<i>2,3 %</i>	<i>2,5 %</i>
<i>Vek odchodu do dôchodku</i>	<i>63/64/66</i>	<i>63/64/66</i>

Základom údajov o úmrtnosti na rok 2022 je Tabuľka očakávanej dĺžky života zamestnancov verejných organizácií EÚ – EULT 2018, ktorá zahŕňa dynamický trend v horizonte 20 rokov.

Nominálna diskontná sadzba je stanovená ako hodnota výnosu z nulového kupónu v eurách (so splatnosťou 18 rokov od decembra 2022 pre PSEO a 20 rokov pre spoločný systém zdravotného poistenia). Použitá miera inflácie je odhadovaná miera inflácie počas zodpovedajúceho obdobia. Musí empiricky vychádzať z očakávaných hodnôt vyjadrených indexovanými dlhopismi na európskych finančných trhoch. Reálna diskontná sadzba sa vypočítava z nominálnej diskontnej sadzby a odhadovanej dlhodobej miery inflácie.

Prudký nárast nominálnych sadzieb v roku 2022 mal za následok celkový nárast reálnej diskontnej sadzby, čím sa zmenil predtým pozorovaný záporný trend a prispelo sa k významnému poistno-matematickému zisku z finančných predpokladov počas roka.

2.9.5. Analýza citlivosti

Analýza citlivosti je založená na simuláciách, ktoré za rovnakých podmienok menia hodnotu dotknutých predpokladov.

Citlivosť dôchodkového systému európskych úradníkov

Zmena predpokladanej diskontnej sadzby o desať základných bodov (0,1 %) by mala tieto účinky:

v mil. EUR

	2022 zvýšenie o 0,1 %	zníženie o 0,1 %	2021 zvýšenie o 0,1 %	zníženie o 0,1 %
<i>Závazky súvisiace so stanovenými požitkami</i>	<i>(1 316)</i>	<i>1 352</i>	<i>(2 464)</i>	<i>2 544</i>

Zmena očakávaného zvýšenia platov o desať základných bodov (0,1 %) by mala tieto účinky:

v mil. EUR

	2022		2021	
	zvýšenie o 0,1 %	zníženie o 0,1 %	zvýšenie o 0,1 %	zníženie o 0,1 %
<i>Závazky súvisiace so stanovenými požitkami</i>	1 312	(1 280)	2 414	(2 345)

Zmena v predpokladanom veku odchodu do dôchodku o jeden rok by mala tieto účinky:

v mil. EUR

	2022		2021	
	zvýšenie o jeden rok	zníženie o jeden rok	zvýšenie o jeden rok	zníženie o jeden rok
<i>Závazky súvisiace so stanovenými požitkami</i>	(727)	988	(1 155)	1 527

Citlivosť spoločného systému zdravotného poistenia

Zmena predpokladanej vývojovej miery nákladov na zdravotnú starostlivosť o desať základných bodov by mala tieto účinky:

v mil. EUR

	2022		2021	
	zvýšenie o 0,1 %	zníženie o 0,1 %	zvýšenie o 0,1 %	zníženie o 0,1 %
<i>Súhrn zložiek nákladov súčasnej služby a úrokových nákladov z čistých opakovaných nákladov na zdravotnú starostlivosť po ukončení zamestnania</i>	10	(10)	13	(12)
<i>Závazky súvisiace so stanovenými požitkami</i>	148	(144)	317	(307)

Zmena predpokladanej diskontnej sadzby o desať základných bodov (0,1 %) by mala tieto účinky:

v mil. EUR

	2022		2021	
	zvýšenie o 0,1 %	zníženie o 0,1 %	zvýšenie o 0,1 %	zníženie o 0,1 %
<i>Závazky súvisiace so stanovenými požitkami</i>	(118)	121	(265)	274

Zmena očakávaného zvýšenia platov o desať základných bodov (0,1 %) by mala tieto účinky:

v mil. EUR

	2022		2021	
	zvýšenie o 0,1 %	zníženie o 0,1 %	zvýšenie o 0,1 %	zníženie o 0,1 %
<i>Závazky súvisiace so stanovenými požitkami</i>	(23)	22	(42)	41

Zmena v predpokladanom veku odchodu do dôchodku o jeden rok by mala tieto účinky:

v mil. EUR

	2022		2021	
	zvýšenie o jeden rok	zníženie o jeden rok	zvýšenie o jeden rok	zníženie o jeden rok
<i>Závazky súvisiace so stanovenými požitkami</i>	(173)	184	(317)	334

2.10. REZERVY

v mil. EUR

	Suma k 31. 12. 2021	Dodatočné rezervy	Nevyužité odúčtované sumy	Použité sumy	Presun medzi kategóriami	Zmena v odhadoch	Suma k 31. 12. 2022
<i>Právne spory:</i>							
<i>Polnohospodárst vo</i>	354	222	(83)	(216)	–	–	277
<i>Iné</i>	22	54	(3)	(2)	(0)	0	71
<i>Vyradňovanie jadrových zariadení</i>	2 440	–	–	(38)	–	(657)	1 745
<i>Finančné</i>	1	–	–	–	–	0	1
<i>Iné</i>	530	494	(249)	(100)	0	2	677
Spolu	3 348	770	(336)	(356)	0	(654)	2 771
Dlhodobé	2 950	242	(85)	(218)	(36)	(654)	2 199
Krátkodobé	398	527	(251)	(138)	36	(0)	571

Rezervy predstavujú spoľahlivo odhadnuté sumy vyplývajúce z minulých udalostí, ktoré budú pravdepodobne musieť byť vyplatené z rozpočtu EÚ v budúcnosti.

Právne spory

Ide o odhadované sumy, ktoré v súvislosti s viacerými prebiehajúcimi právnymi spormi budú pravdepodobne musieť byť uhradené po skončení roka. Sumy v riadku Polnohospodárstvo sa týkajú právnych krokov členských štátov voči rozhodnutiam o overení súladu v prípade EPZF a EPFRV.

Vyradňovanie jadrových zariadení

K roku 2017 bol základ pre rezervu aktualizovaný v rámci stratégie programu JRC pre vyradňovanie z prevádzky a nakladanie s odpadom (D&WMP), aktualizovanej v roku 2017. Preskúmanie vykonávania stratégie, rozpočtu a personálnych potrieb bolo vedené v súčinnosti s nezávislou skupinou odborníkov programu pre vyradňovanie z prevádzky a nakladanie s odpadom (D&WMP). Ide o najlepší možný odhad rozpočtu a pracovníkov potrebných na dokončenie vyradňovania spoločných výskumných centier v mestách Ispra, Geel, Karlsruhe a Petten.

V súlade s účtovnými pravidlami EÚ je táto rezerva upravená o mieru inflácie a následne diskontovaná na jeho čistú súčasnú hodnotu (použitím výnosovej krivky swapu v eurách). K 31. decembru 2022 je výsledkom rezerva vo výške 1 745 mil. EUR, ktorá je rozdelená na sumy, ktorých použitie sa očakáva v roku 2023 (35 mil. EUR) a v nasledujúcich rokoch (1 710 mil. EUR). Pokles v porovnaní s rokom 2021 je najmä výsledkom prudkého nárastu diskontných sadzieb použitých na výpočet odhadovaných budúcich nákladov.

Treba poznamenať, že vzhľadom na značnú neistotu, ktorá je spojená s dlhodobým plánovaním vyradňovania jadrových zariadení z prevádzky, by tento odhad mohol byť v budúcnosti výrazne vyšší. Táto neistota súvisí najmä s konečným stavom areálu, v ktorom dôjde k vyradeniu, s jadrovými materiálmi, s aspektmi nakladania s odpadom a jeho likvidáciou, s nevymedzenými alebo nedostatočne vymedzenými vnútroštátnymi regulačnými rámcami, so zložitými a časovo náročnými licenčnými konaniami a s budúcim vývojom trhu v oblasti vyradňovania z prevádzky.

2.11. FINANČNÉ ZÁVÄZKY

v mil. EUR

	Poznámka	31.12.2022	31.12.2021
Dlhodobé			
Finančné záväzky v amortizovanej hodnote	2.11.1	323 798	214 824
Finančné záväzky vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit	2.4.2.2	9	5
Záväzky z finančnej záruky	2.11.2	177	146
		323 985	214 974
Krátkodobé			
Finančné záväzky v amortizovanej hodnote	2.11.1	22 022	23 501
Finančné záväzky vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit	2.4.2.2	15	–
Záväzky z finančnej záruky	2.11.2	6 279	7 648
		28 316	31 149
Spolu		352 301	246 123

2.11.1. Finančné záväzky v amortizovanej hodnote

v mil. EUR

	Poznámka	31.12.2022	31.12.2021
Pôžičky na NGEU a finančnú pomoc	2.11.1.1	344 303	236 720
Ostatné finančné záväzky	2.11.1.2	1 517	1 605
Spolu		345 820	238 325
<i>Dlhodobé</i>		<i>323 798</i>	<i>214 824</i>
<i>Krátkodobé</i>		<i>22 022</i>	<i>23 501</i>

2.11.1.1. Pôžičky na NGEU a finančnú pomoc

v mil. EUR

	NGEU	SURE	EFSM	BOP	MFA	Euratom	Spolu
Spolu k 31. 12. 2021	91 000	90 567	47 138	201	7 464	351	236 720
Nové pôžičky – v nominálnej hodnote	150 267	8 718	2 200	–	7 535	–	168 720
Splátky	(53 381)	–	(2 700)	–	(10)	(23)	(56 114)
Zmeny účtovnej hodnoty	(4 758)	(155)	(51)	0	(60)	0	(5 023)
Spolu k 31. 12. 2022	183 129	99 130	46 587	201	14 929	327	344 303
<i>Dlhodobé</i>	<i>165 546</i>	<i>99 026</i>	<i>42 666</i>	<i>200</i>	<i>14 798</i>	<i>314</i>	<i>322 549</i>
<i>Krátkodobé</i>	<i>17 583</i>	<i>104</i>	<i>3 921</i>	<i>1</i>	<i>131</i>	<i>14</i>	<i>21 754</i>

Pôžičky sa týkajú najmä dlhodobých dlhopisov s výnimkou NGEU, v súvislosti s ktorým existujú krátkodobé pokladničné poukážky EÚ vo výške 17 mld. EUR (2021: 20 mld. EUR). Okrem pôžičiek NGEU, pozri ďalej, sú všetky pôžičky nadväzné, čo znamená, že existujú zodpovedajúce ekvivalentné úvery (rovnaké podmienky, úrokové sadzby, splatnosti atď.) – pozri poznámku **2.4.1.1.**

Z pôžičiek v rámci NGEU sa financujú úvery v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, nenávratná podpora z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a ďalšie programy VFR. Má vypracovaný polročný plán vypožičiavania na základe predpokladaných tokov v prípade úverov a nenávratnej podpory. Komisia sa riadi diverzifikovanou stratégiou financovania a využíva rôzne dlhodobé a krátkodobé nástroje financovania, ktoré jej umožňujú ponúkať prijímačím členským štátom dlhodobé úvery za atraktívnych podmienok. Náklady na pôžičky sa potom pridelujú (na základe jednotného prístupu) prijímateľom úverov a do rozpočtu EÚ (v prípade nenávratnej podpory).

Komisia v kontexte diverzifikovanej stratégie financovania NGEU vydáva krátkodobé cenné papiere (troj- alebo šesťmesačné), ktoré môžu byť splatené v tom istom alebo budúcom roku. Suma 53,4 mld. EUR v riadku „splátky“ v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa vzťahuje na takéto krátkodobé pôžičky. Čisté dodatočné pôžičky pre NGEU v roku 2022 predstavovali 96,9 mld. EUR.

Riadok „zmeny účtovnej hodnoty“ zodpovedá zmene vzniknutých úrokov a zmenám prémie/diskontov (nové prémie/diskonty a amortizácia).

V prípade NGEU sa riadok „zmena účtovnej hodnoty“ vzťahuje najmä na zľavy z emisií dlhopisov v roku 2022. Ak sú sadzby kupónov nižšie ako trhové sadzby, dlžník dostane menej, ako je nominálna hodnota pôžičiek. Rozdiel je vo výške zľavy. Toto sa postupne amortizuje ako finančné náklady a je súčasťou výpočtu efektívnej úrokovej miery úveru.

Za splácanie uvedených pôžičiek v konečnom dôsledku ručí rozpočet EÚ – pozri poznámku **2.4.1.1**, a v širšom zmysle každý členský štát.

Efektívne úrokové miery pôžičiek (vyjadrené ako rozpätie úrokových mier)

	31.12.2022	31.12.2021
NGEU	(0,49) % - 3,41 %	(0,95) % - 0,74 %
SURE	(0,48) % - 2,78 %	(0,48) % - 0,77 %
EFSM	(0,03) % - 3,79 %	(0,03) % - 3,79 %
BOP	2,95 %	2,95 %
MFA	(0,14) % - 3,70 %	(0,14) % - 3,70 %
Euratom	(0,08) % - 1,53 %	(0,08) % - 1,58 %

2.11.1.2. Ostatné finančné záväzky

	v mil. EUR	
	31.12.2022	31.12.2021
Dlhodobé		
Záväzky z finančného prenájmu	847	1 017
Splátky za budovy	296	291
Iné	106	133
	1 249	1 441
Krátkodobé		
Záväzky z finančného prenájmu	103	103
Splátky za budovy	48	54
Pokuty, ktoré sa majú zaplatiť	–	–
Iné	117	6
	268	164
Spolu	1 517	1 605

Záväzky z finančného prenájmu

	v mil. EUR			
	Budúce sumy, ktoré treba uhradiť			Záväzky spolu
	< 1 rok	1 – 5 rokov	> 5 rokov	
Pozemky a budovy	97	393	447	938
Ďalší dlhodobý majetok	6	7	–	13
Spolu k 31. 12. 2022	103	400	447	951
Úroková zložka	39	124	74	237
Celkové budúce minimálne platby nájomného k 31. 12. 2022	143	524	521	1 188
Celkové budúce minimálne platby nájomného k 31. 12. 2021	145	619	631	1 395

Uvedené sumy súvisiace s nájomným a budovami budú musieť byť financované z budúcich rozpočtov.

2.11.2. Závazky z finančnej záruky

v mil. EUR

	31.12.2022		31.12.2021	
	Pohľadávka týkajúca sa finančnej záruky (poznámka 2.6.2)	Závazok z finančnej záruky	Pohľadávka týkajúca sa finančnej záruky (poznámka 2.6.2)	Závazok z finančnej záruky
<i>Programy rozpočtových záruk EÚ</i>				
Záručný fond EFSI	2 039	2 178	2 917	3 618
Záruky v rámci mandátu EÚ na poskytovanie vonkajších úverov EIB	47	2 358	106	2 569
Záruka EFSD	3	180	2	139
Záruka InvestEU	46	332	–	–
Záruka v rámci NDICI EÚ	0	203	–	4
	2 134	5 252	3 024	6 330
<i>Programy finančných nástrojov EÚ</i>				
COSME	0	617	0	780
Horizont 2020	37	422	59	410
Krížové menové swapy	–	60	–	110
Iné	29	106	32	165
	66	1 204	90	1 464
Spolu	2 201	6 456	3 115	7 794
<i>Dlhodobé</i>	<i>1 832</i>	<i>177</i>	<i>2 630</i>	<i>146</i>
<i>Krátkodobé</i>	<i>369</i>	<i>6 279</i>	<i>485</i>	<i>7 648</i>

EÚ uplatňuje hrubý odhad na zmluvy o finančnej záruke, v rámci ktorých sa ešte neprijaté príjmy zo záruk vykazujú ako pohľadávková časť finančnej záruky (uvádzané v okruhu pohľadávok z výmenných transakcií – pozri poznámku **2.6.2**), a záväzok z finančnej záruky sa vykazuje ako záväzok EÚ na úhradu budúcich nárokov vyplývajúcich zo záruk.

Záruka EFSI a záruka v rámci mandátu na poskytovanie vonkajších úverov zostávajú finančne najvýznamnejšími z programov finančných záruk, pričom záväzok z finančnej záruky predstavuje 2 178 mil. EUR, resp. 2 358 mil. EUR. Zatiaľ čo za záruku EFSI je EÚ oprávnená očakávať poplatky vo výške 2 039 mil. EUR – vykázané ako pohľadávka týkajúca sa finančnej záruky – z ktorej sa uhradí väčšina záväzku, v prípade záruky v rámci mandátu EÚ na poskytovanie vonkajších úverov sú očakávané príjmy 47 mil. EUR, čiže z nej možno uhradiť iba malý zlomok záruky. Je to spôsobené vysokým podielom subvencovania mandátu na poskytovanie vonkajších úverov zo strany EÚ. V roku 2022 boli podpísané nové dohody o zárukách v rámci programov InvestEU a NDICI, čo viedlo k uznaniu nových záväzkov z finančnej záruky (pozri aj poznámku **4.1.1**).

Väčšina zostávajúcich programov záruk EÚ, a najmä tie, ktoré sa poskytujú na financovanie MSP s vyšším rizikom alebo inovačnému sektoru, sa nespĺňa. Ďalšie informácie o zárukách v rámci programu H2020 sa nachádzajú v poznámke **2.4.2.1** a v rámci programu COSME v poznámke **4.1.2**.

2.12. SPLATNÉ ZÁVÄZKY

	v mil. EUR					
	Hrubá suma	Úpravy	Čistá suma k 31. 12. 2022	Hrubá suma	Úpravy	Čistá suma k 31. 12. 2021
Žiadosti o úhradu nákladov a prijaté faktúry od:						
<i>Členské štáty</i>						
EPFRV a ďalšie nástroje na rozvoj vidieka	80	(0)	80	30	(0)	30
EFRR + KF	6 258	(1 614)	4 644	6 484	(1 878)	4 606
ESF	2 796	(368)	2 428	3 311	(596)	2 715
Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (NGEU)	24 629		24 629	19 118		19 118
Iné	1 075	(170)	904	663	(58)	605
<i>súkromných a verejných účtovných jednotiek</i>	1 527	(467)	1 060	1 563	(320)	1 244
Žiadosti o úhradu nákladov a prijaté faktúry spolu	36 366	(2 620)	33 745	31 169	(2 851)	28 318
EPZF	15 795	neuvádza sa	15 795	15 650	neuvádza sa	15 650
Splatné záväzky v súvislosti s vlastnými zdrojmi	3 764	neuvádza sa	3 764	38	neuvádza sa	38
Ostatné splatné záväzky	1 679	neuvádza sa	1 679	2 030	neuvádza sa	2 030
Iné	357	neuvádza sa	357	335	neuvádza sa	335
Spolu	57 961	(2 620)	55 341	49 223	(2 851)	46 372

Splatné záväzky zahŕňajú faktúry a žiadosti o úhradu nákladov, ktoré ale ešte neboli vyplatené ku koncu roka. Prvotne sa vykazujú v čase prijatia faktúr/žiadostí o úhradu nákladov týkajúcich sa požadovanej sumy. Splatné záväzky sa potom upravujú tak, aby sa v nich zohľadnili len sumy odsúhlasené po preskúmaní nákladov a sumy odhadované ako oprávnené. Sumy odhadované ako neoprávnené sú začlenené v stĺpci „Úpravy“. Najväčšie sumy sa týkajú štrukturálnych opatrení.

Výrazné zvýšenie v porovnaní s predchádzajúcim koncom roka je spôsobené najmä nástrojom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (NGEU), ktorý sa začal v roku 2021 a v rámci ktorého neuhradené splatné záväzky k 31. decembru 2022 dosahovali celkovú výšku 24,6 mld. EUR. Tieto sumy predstavujú žiadosti o platbu doručené ku koncu roka, v ktorom sa ešte neuskutočnilo posúdenie čiastkových cieľov a zámerov.

Pre programové obdobie 2014 – 2020 sa v nariadení o spoločných ustanoveniach č. 1303/2013 (NSU) platnom pre štrukturálne fondy (EFRR a ESF), Kohézny fond a Európsky námorný a rybársky fond (ENRF) stanovuje, že rozpočet EÚ bude chránený prostredníctvom systematického zadržiavania 10 % vykonaných priebežných platieb. Do februára nasledujúceho po skončení účtovného roka v súlade s NSU (od 1. júla do 30. júna) sa vykoná cyklus kontrol prostredníctvom overovania zo strany riadiacich orgánov, ako aj auditov, ktoré vykonajú orgány auditu. Komisia preskúma dokumenty o zabezpečení a závierky predložené príslušnými orgánmi členských štátov. Úhrada/vymoženie zostatku sa vykoná až po dokončení tohto posúdenia a schválení závierok. Suma zadržaná podľa tohto ustanovenia na konci roka 2022 dosiahla celkovú výšku 8,8 mld. EUR. Časť tejto sumy (1,3 mld. EUR) sa odhaduje ako neoprávnená na základe informácií z účtov poskytnutých členskými štátmi a je uvedená v stĺpci „Úpravy“.

Žiadosti o predbežné financovanie

Okrem uvedených súm boli ku koncu roka 2022 prijaté žiadosti o predbežné financovanie v hodnote 3 mld. EUR, ktoré na konci roka ešte neboli uhradené. Podľa účtovných pravidiel EÚ tieto sumy nie sú začítované ako splatné záväzky.

Splatné záväzky v súvislosti s vlastnými zdrojmi

Splatné záväzky v súvislosti s vlastnými zdrojmi sa vzťahujú na príspevky členských štátov do rozpočtu EÚ, ktoré majú byť uhradené na konci roka. Opravné rozpočty sa plnia v súlade s článkom 10a ods. 3 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 609/2014. Veľký zostatok k 31. decembru 2022 vyplynul zo schválenia opravného rozpočtu č. 5/2017 23. novembra 2022. Podľa tohto právneho ustanovenia boli výsledné sumy vrátené členským štátom prvý pracovný deň v januári 2023.

2.13. ČASOVO ROZLIŠENÉ VÝDAVKY A VÝNOSY BUDÚCICH OBDOBÍ

v mil. EUR

	31.12.2022	31.12.2021
Časovo rozlíšené výdavky	85 870	77 819
Výnosy budúcich období	127	126
Iné	167	123
Spolu	86 164	78 068

Rozdelenie časovo rozlíšených výdavkov je takéto:

v mil. EUR

	31.12.2022	31.12.2021
Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (NGEU)	17 188	8 263
EPZF	25 316	25 241
EPFRV a ďalšie nástroje na rozvoj vidieka	19 625	19 245
EFRR a KF	8 741	10 710
ESF	3 366	3 499
Iné	11 633	10 859
Spolu	85 870	77 819

Časovo rozlíšené výdavky sa týkajú vykázaných výdavkov, ku ktorým ešte Únia nedostala žiadosti o úhradu nákladov. Pokiaľ ide o politiku súdržnosti, zníženie súvisí najmä so skutočnosťou, že obdobie 2014 – 2020 je v záverečnej fáze. Okrem toho je vykonávanie v súčasnom programovom období pomerne pomalé a v dôsledku toho sa v období 2021 – 2027 neuznali časovo rozlíšené výdavky. Na druhej strane dochádza k zvýšeniu časovo rozlíšených výdavkov na nástroj Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, keďže členské štáty napredujú vo vykonávaní reforiem, investícií a čiastkových cieľov.

ČISTÉ AKTÍVA

2.14. REZERVY

	Poznámka	31.12.2022	31.12.2021
<i>v mil. EUR</i>			
<i>Ostatné rezervy</i>		1 312	1 325
Spolu		1 312	1 325

Táto suma sa týka predovšetkým rezerv ESUO v likvidácii (865 mil. EUR) na aktíva Výskumného fondu pre uhlie a oceľ, ktoré boli vytvorené v súvislosti s likvidáciou ESUO, ako aj rezervného fondu Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo (293 mil EUR).

2.15. SUMY, KTORÉ MAJÚ BYŤ VYŽIADANÉ OD ČLENSKÝCH ŠTÁTOV

	<i>v mil. EUR</i>
Sumy, ktoré mali byť vyžiadané od členských štátov	83 624
<i>Rozpočtový výsledok za rok 2021 pripísaný členským štátom</i>	3 227
<i>Precenenia v rámci záväzkov súvisiacich so zamestnaneckými</i>	(46 048)
<i>Iné</i>	(115)
<i>Hospodársky výsledok za rozpočtový rok</i>	91 949
Celkové sumy, ktoré mali byť vyžiadané od členských štátov	132 637

Táto suma predstavuje tú časť výdavkov, ktoré EÚ vznikli do 31. decembra a ktoré musia byť financované z budúcich rozpočtov. Na základe pravidiel akruálneho účtovníctva sa mnohé výdavky vykazujú v roku N, hoci k ich skutočnej úhrade môže dôjsť v roku N + 1 (alebo neskôr), a teda budú musieť byť uhradené z rozpočtu na rok N + 1 (alebo neskôr). Vykázanie týchto záväzkov v účtovnej závierke a skutočnosť, že zodpovedajúce sumy sa financujú z budúcich rozpočtov, spôsobuje, že záväzky ku koncu roka značne prevyšujú aktíva. Najvýznamnejšie sumy, na ktoré treba upriamiť pozornosť, sa týkajú pôžičiek na nenávratnú podporu v rámci NGEU, činností v rámci Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a zamestnaneckých požitkov.

Zároveň je potrebné poznamenať, že uvedené nemá žiadny vplyv na rozpočtový výsledok – rozpočtové príjmy by sa mali vždy rovnať rozpočtovým výdavkom alebo ich prevyšovať a akýkoľvek prebytok príjmov sa vracia členským štátom.

Precenenia v rámci záväzkov súvisiacich so zamestnaneckými požitkami sa týkajú poistno-matematických ziskov a strát vyplývajúcich z poistno-matematického ocenenia týchto záväzkov.

Významný nárast súm, ktoré sa mali vyžiadať od členských štátov za posledné dva roky, je najmä dôsledkom pôžičiek na nenávratnú podporu z NGEU v tomto období.

3. POZNÁMKY K VÝKAZU FINANČNÝCH VÝSLEDKOV

PRÍJMY

PRÍJMY Z NEVÝMENNÝCH TRANSAKCIÍ: VLASTNÉ ZDROJE

3.1. ZDROJE ZALOŽENÉ NA HND

Príjmy z vlastných zdrojov sú hlavným prvkom operačných príjmov EÚ. Príjmy z hrubého národného dôchodku (HND) predstavujú 103 880 mil. EUR v roku 2022 (2021: 115 955 mil. EUR) a sú najvýznamnejšou zo štyroch kategórií vlastných zdrojov. Na HND každého členského štátu sa uplatňuje jednotná percentuálna sadzba. Príjmy z HND vyrovnávajú príjmy a výdavky, t. j. podporujú časť rozpočtu, ktorá nie je krytá inými zdrojmi príjmu. Pokles príjmov z HND v roku 2022 v porovnaní s rokom 2021 možno vysvetliť viacerými faktormi: zahrnutím vyššieho prebytku o 1,5 mld. EUR, odhadovaným zvýšením ciel o 6,4 mld. EUR, vyšším príspevkom DPH o 1,8 mld. EUR a väčším príspevkom Spojeného kráľovstva v súvislosti s dohodou o vystúpení (3,9 mld. EUR).

3.2. TRADIČNÉ VLASTNÉ ZDROJE

Tradičné vlastné zdroje sa týkajú najmä ciel, pričom členské štáty si z nich ponechávajú 25 % na pokrytie nákladov na výber, takže uvedené sumy sa uvádzajú v čistom po ich odpočítaní. Výber ciel sa výrazne zvýšil v dôsledku hospodárskej obnovy.

3.3. ZDROJE ZALOŽENÉ NA DPH

Vlastné zdroje založené na DPH sa vypočítavajú podľa základov DPH členských štátov, ktoré sú na tento účel harmonizované v súlade s pravidlami EÚ. Jednotná sadzba výberu na úrovni 0,30 % sa uplatňuje na celkovú výšku príjmov jednotlivých členských štátov z DPH vybranú za všetky zdaniteľné dodania tovaru alebo poskytnutia služieb vydelenú váženou priemernou sadzbou DPH. Základ DPH je obmedzený na 50 % HND každého členského štátu.

3.4. VLASTNÉ ZDROJE ZALOŽENÉ NA ODPADE Z PLASTOVÝCH OBALOV

Jednotná sadzba výberu na úrovni 0,80 EUR/kg sa uplatňuje na hmotnosť nerecyklovaného odpadu z plastových obalov vytvoreného v jednotlivých členských štátoch. Odpad z plastových obalov, ktorý sa v danom roku nerecykluje, sa vypočíta ako rozdiel medzi vytvoreným odpadom z plastových obalov a recyklovaným odpadom z plastových obalov v danom roku v členskom štáte. Na osobitné ročné zníženia paušálnych súm svojich príslušných príspevkov na vlastné zdroje založené na odpade z plastových obalov majú nárok Bulharsko, Česko, Estónsko, Grécko, Španielsko, Chorvátsko, Taliansko, Cyprus, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko a Slovensko. Ide o pomerne nový vlastný zdroj, ktorý bol zavedený v roku 2021 po nadobudnutí účinnosti nového rozhodnutia 2020/2053 o vlastných zdrojoch.

PRÍJMY Z NEVÝMENNÝCH TRANSAKCIÍ: PRESUNY

3.5. POKUTY

Príjmy vo výške 915 mil. EUR (2021: 1 990 mil. EUR) súvisia najmä s pokutami, ktoré Komisia uložila členským štátom za porušenie právnych predpisov EÚ (640 mil. EUR), a pokutami uloženými spoločnostiam za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže EÚ (272 mil. EUR).

3.6. VYMÁHANIE VÝDAVKOV

v mil. EUR

	2022	2021
<i>Zdieľané riadenie</i>	1 110	1 682
<i>Priame riadenie</i>	90	61
<i>Nepriame riadenie</i>	19	51
Spolu	1 219	1 794

Tento okruh zahŕňa najmä príkazy na vymáhanie pohľadávok vydané Komisiou, ktoré sa vyberú v hotovosti alebo sa započítajú voči následným platbám vykázaným v účtovnom systéme Komisie (t. j. sa odpočítajú). Príkazy na vymáhanie sa vydávajú s cieľom vymôcť výdavky, ktoré už boli uhradené z rozpočtu EÚ. Vymáhanie je založené na kontrolách, auditoch alebo analýzach oprávnenosti, a preto tieto operácie chránia rozpočet EÚ pred výdavkami, ktoré vznikajú porušením práva.

Patria sem aj príkazy na vymáhanie vydané členskými štátmi voči prijímateľom prostriedkov z EPZF, ako aj zmeny odhadov časovo rozlíšených príjmov od konca predchádzajúceho roku do konca súčasného roku.

Sumy uvedené v tabuľke vyššie predstavujú príjmy získané na základe vydania príkazov na vymáhanie. Z tohto dôvodu tieto údaje nemôžu prezentovať a neprezentujú plný rozsah opatrení prijatých na ochranu rozpočtu EÚ, najmä v oblasti politiky súdržnosti, kde sú zavedené osobitné mechanizmy zabezpečujúce nápravu v prípade neoprávnených výdavkov, pričom vo väčšine prípadov sa nevyžaduje vydanie príkazu na vymáhanie. Rozpočet EÚ je chránený aj výberom výdavkov a vymáhaním súm predbežného financovania.

Vymáhanie v rámci zdieľaného riadenia sa uplatňuje najmä v týchto oblastiach:

Polnohospodárstvo: EPZF a rozvoj vidieka

V rámci EPZF a EPFRV predstavujú sumy v tomto okruhu zaúčtované ako príjmy za rok finančné opravy z daného roka, náhrady nákladov nahlásené členskými štátmi a vymožené v priebehu roka, ako aj čisté zvýšenie nesplatených súm nahlásených členskými štátmi, ktoré sa majú vymôcť na konci roka v súvislosti s podvodmi a nezrovnalosťami.

Politika súdržnosti

Hlavné sumy týkajúce sa politiky súdržnosti sú sumami, v prípade ktorých Komisia očakáva, že ich vymôže od členských štátov. Vymáhanie sa uskutoční na nadväznosti na preskúmanie a schválenie ročnej účtovnej závierky, ktorú členské štáty predložili začiatkom roku 2023. Sumy, ktoré sa majú vymôcť, predstavujú v podstate rozdiel medzi sumami, ktoré boli pôvodne vykázané v účtovnom roku ako oprávnené, a sumami potvrdenými ako oprávnené v ročných závierkach členských štátov. Nízka suma znamená, že pri kontrolách zavedených na úrovni členských štátov sa zistili neoprávnené sumy už v raných fázach procesu.

3.7. DOHODA O VYSTÚPENÍ SPOJENÉHO KRÁĽOVSTVA

Súvisí to s čistými sumami, ktoré dlží Spojené kráľovstvo podľa dohody o vystúpení po svojom odchode z Únie v roku 2020 (pozri poznámku **2.6.1.2**), každoročne upravenými v súlade s požiadavkami dohody o vystúpení. Za rok 2022 sú príjmy nulové a namiesto toho sa vykazujú náklady – vzniká to predovšetkým v dôsledku výrazného zníženia nesplatených pohľadávok zo strany Spojeného kráľovstva v súvislosti s dôchodkami a ostatnými zamestnaneckými požitkami (článok 142), ako aj dodatočných súm splatných Spojenému kráľovstvu v súvislosti s vlastnými zdrojmi (článok 136).

3.8. INÉ PRÍJMY Z NEVÝMENNÝCH TRANSAKCIÍ

	v mil. EUR	
	2022	2021
Príspevky z členských štátov do inovačného fondu	3 192	2 187
Dane a príspevky zamestnancov	1 439	1 367
Príspevky tretích krajín	1 307	1 056
Príspevky z členských štátov do nástroja IES a na vonkajšiu	204	199
Prevod aktív	321	356
Rozpočtové úpravy	3 246	1 245
Úpravy rezerv	991	65
Iné	695	261
Spolu	11 395	6 737

Príspevky z členských štátov do inovačného fondu tvoria najmä príjmy z predaja emisných kvót, ktoré sa majú použiť na podporu inovácie v oblasti nízkouhlíkových technológií.

Príjmy z daní a príspevkov zamestnancov súvisia najmä so zrážkami z platov zamestnancov. Príspevky na dôchodkové zabezpečenie a dane z príjmu predstavujú v rámci kategórie významné sumy.

Príspevky z tretích krajín tvoria najmä príspevky z krajín EZVO (646 mil. EUR), ako aj finančné príspevky tretích štátov do programu Horizont Európa (427 mil. EUR) a ERASMUS+ (145 mil. EUR).

Príspevky členských štátov sa týkajú najmä sumy 165 mil. EUR na financovanie nástroja pre utečencov v Turecku.

Rozpočtové úpravy predstavujú najmä rozpočtový prebytok z predchádzajúceho roka, ktorý dosiahol výšku 3 227 mil. EUR (2021: 1 769 mil. EUR).

Zvýšenie príjmov spojených s rezervami nastalo najmä znížením rezervy na vyradovanie jadrových zariadení (pozri poznámku **2.10**).

Ostatné príjmy z nevýmenných transakcií zahŕňajú príspevky hostiteľských a členských štátov ITER-u do spoločného podniku Fusion for Energy, Európskeho spoločného podniku pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy (155,5 mil. EUR) a úpravu odpísania vymáhateľných súm TVZ (189 mil. EUR).

PRÍJMY Z VÝMENNÝCH TRANSAKCIÍ

3.9. FINANČNÉ PRÍJMY

v mil. EUR

	2022	2021
Úrokové výnosy z:		
oneskorených platieb	(927)	1 529
Úvery	1 238	1 160
Pôžičky	325	220
Iné	127	10
Príjmy zo zmlúv o finančných zárukách	1 282	987
Zisky z finančných aktív alebo záväzkov vykazovaných v reálnej hodnote cez		
Nederiváty	128	324
Deriváty	294	815
Dividendy	114	30
Iné	20	16
Spolu	2 602	5 092

Úrokové príjmy z oneskorených platieb vznikajú predovšetkým z pokút a príspevkov do vlastných zdrojov splatných a nesplatených načas. Záporná suma sa vysvetľuje výrazným znížením časovo rozlíšených príjmov z úrokov z omeškania v konaní vo veci podhodnotenia uvedenom v poznámke **2.6.1.1**, a to z 1,4 mld. EUR vykázaných v roku 2021 na 0,4 mld. EUR vykázaných v roku 2022. Toto zníženie o 1 mld. EUR je dôsledkom rozsudku Súdneho dvora vydaného v marci 2022, a preto sa zohľadňuje v rozpočtovom roku 2022.

Úroky z úverov sa týkajú najmä EFSM (0,8 mld. EUR), kde sa na nesplatené sumy vzťahuje najmä vysoká efektívna úroková sadzba. Ďalších 0,2 mld. EUR sa týka úverov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, pri ktorých mali nové úhrady v roku 2022 vyššie efektívne úrokové sadzby ako minulý rok. Úroky z úverov z nástroja SURE sú v porovnaní so sumou nesplatených úverov nízke (0,2 mld. EUR). Dôvodom je, že značná časť minulých transakcií mala nižšie alebo negatívne úrokové sadzby. Pozri aj poznámku **2.4.1**.

Úrokové príjmy z pôžičiek sa vzťahujú hlavne na nástroje NGEU a SURE a sú dôsledkom negatívnych efektívnych úrokových mier niektorých minulých transakcií.

Príjmy zo zmlúv o finančnej záruke sa vzťahujú najmä na amortizáciu záväzkov z finančnej záruky. Možno to vykladať ako uvoľnenie EÚ zo záväzkov z finančnej záruky na obdobie, v ktorom bola EÚ pripravená kompenzovať držiteľov záruk za úverové straty. Do vykazovania príjmov z finančných záruk sa tak premieta plynutie času a zaručený objem. Amortizácia sa uplatňuje na oba druhy záruk, tie, ktoré sú spoplatnené, aj tie, za ktoré si EÚ účtuje nominálny alebo si neúčtuje žiadny poplatok (pozri poznámku **2.11.2**). Zo spoplatnených záruk je najvýznamnejšou záruka EFSI poskytovaná EIB na dlhové portfólio časti pre infraštruktúru a inovácie v kombinácii s dlhovými portfóliami InvestEU od roku 2022 (pozri poznámku **4.1.1**). V roku 2022 dosiahli príjmy zo záruky EFSI v súvislosti s týmito kombinovanými dlhovými portfóliami výšku 313 mil. EUR.

Príjmy zo zmlúv o finančnej záruke vo výške 1 282 mil. EUR sú vyrovnané stratami zo zníženia hodnoty záväzkov z finančnej záruky vo výške 362 mil. EUR, ktoré sa týkajú výziev na uplatnenie záruky bez vymáhaných súm (360 mil. EUR) a nerealizovaných strát zo zníženia hodnoty vo výške 1 mil. EUR (pozri poznámky **3.15** a **6.5**). Okrem toho Európska komisia subvencuje programy finančných záruk (514 mil. EUR) účtovaním poplatkov za záruku pod trhovou sadzbou alebo neúčtovaním žiadnych poplatkov za záruku (poznámka **3.15**). Celkovo je čistým výsledkom programov finančných záruk prebytok vo výške 406 mil. EUR.

3.10. INÉ PRÍJMY Z VÝMENNÝCH TRANSAKCIÍ

v mil. EUR

	2022	2021
<i>Príjmy z poplatkov za poskytovanie služieb (agentúry)</i>	694	689
<i>Kurzové zisky</i>	330	299
<i>Predaj tovaru</i>	121	53
<i>Podiel na čistom výsledku EIF</i>	24	169
<i>Príjmy súvisiace s dlhodobým majetkom</i>	26	2
<i>Iné</i>	475	285
Spolu	1 669	1 497

Príjmy z poplatkov za poskytovanie služieb zahŕňajú najmä poplatky za povolenie na uvedenie na trh, ktoré účtuje Európska agentúra pre lieky, a z poplatkov za ochranné známky, ktoré vyberá Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo.

VÝDAVKY

3.11. ZDIEĽANÉ RIADENIE

v mil. EUR

Vynaložené členskými štátmi	2022	2021
<i>Európsky poľnohospodársky záručný fond</i>	41 031	40 829
<i>Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a ďalšie nástroje na rozvoj vidieka</i>	16 073	15 451
<i>Európsky fond regionálneho rozvoja a Kohézny fond</i>	43 083	46 932
<i>Európsky sociálny fond</i>	14 649	16 727
<i>Iné</i>	3 482	4 835
Spolu	118 318	124 774

Prechod z predchádzajúceho obdobia VFR na roky 2014 – 2020 do súčasného VFR na roky 2021 – 2027 vysvetľuje zníženie výdavkov pre oblasť súdržnosti (EFRR, KF, ESF): náklady nahlásené za predchádzajúce obdobie sa znižujú, zatiaľ čo náklady spojené so súčasným obdobím sú nízke najmä v dôsledku pomalého začiatku jeho vykonávania.

Medzi ďalšie výdavky patrí najmä Európsky námorný a rybársky fond (0,8 mld. EUR), Fond solidarity Európskej únie (0,9 mld. EUR), pobrexitová adaptačná rezerva (0,4 mld. EUR), Fond pre azyl, migráciu a integráciu (0,6 mld. EUR), Fond pre vnútornú bezpečnosť (0,4 mld. EUR) a Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (0,4 mld. EUR).

3.12. PRIAME RIADENIE

v mil. EUR

	2022	2021
<i>Vynaložené Komisiou</i>	78 497	48 265
<i>z toho z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (NGEU)</i>	69 461	42 940
<i>Vynaložené výkonnými agentúrami EÚ</i>	14 962	14 232
<i>Vynaložené trustovými fondmi</i>	568	503
Spolu	94 027	63 000

Zvýšenie výdavkov v rámci priameho riadenia, ktoré vykonáva Komisia, sa týka najmä vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, politiky v oblasti výskumu a vonkajšej činnosti. Hlavné výdavky sa týkajú Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (69,5 mld. EUR), ktoré sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom výrazne zvýšili, keďže členské štáty využívajú poskytnuté finančné prostriedky a dosiahli sa čiastkové ciele. Zostávajúce sumy v rámci priameho riadenia sa týkajú predovšetkým vykonávania politiky v oblasti výskumu (7,4 mld. EUR) a vonkajších činností, medzi ktoré patrí Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce a jeho predchodcovia (3,7 mld. EUR), ako aj operácie humanitárnej pomoci (1 mld. EUR).

Ďalších 3,1 mld. EUR sa týka Nástroja na prepájanie Európy, spoločného fondu pre infraštruktúru na zavádzanie inteligentných sietí v oblasti dopravy, energetiky a telekomunikácií.

3.13. NEPRIAME RIADENIE

v mil. EUR

	2022	2021
<i>Vynaložené inými agentúrami a orgánmi EÚ</i>	3 615	3 154
<i>Vynaložené tretími krajinami</i>	630	890
<i>Vynaložené medzinárodnými organizáciami</i>	4 650	3 622
<i>Vynaložené inými účtovnými jednotkami</i>	4 738	3 225
Spolu	13 634	10 891

Z výdavkov v rámci nepriameho riadenia sa suma 6 mld. EUR týka vonkajšej činnosti (najmä v oblasti predvstupovej pomoci, humanitárnej pomoci, medzinárodnej spolupráce a susedskej politiky). Ďalších 3,5 mld. EUR sa vynaložilo na zvyšovanie konkurencieschopnosti Európy (v oblastiach ako výskum, vesmírne programy a vzdelávanie).

3.14. NÁKLADY NA ZAMESTNANCOV A DÔCHODKY

v mil. EUR

	2022	2021
Náklady na zamestnancov	7 957	7 377
Náklady na dôchodky	6 251	5 040
Spolu	14 209	12 417

Zmeny v nákladoch na dôchodky vyplynuli sčasti z poistno-matematického ocenenia záväzkov súvisiacich so zamestnaneckými požitkami, ktoré nie sú vykázané v čistých aktívach. Preto nepredstavujú skutočné ročné dôchodkové platby, ktoré sú výrazne nižšie, a to na úrovni 2,2 mld. EUR.

3.15. NÁKLADY FINANCOVANIA

v mil. EUR

	2022	2021
Úrokové náklady:		
Pôžičky	1 912	1 209
Úvery	161	146
Finančný prenájom	50	56
Iné	31	103
Zmluvy o finančných zárukách – subvencované poplatky	514	233
Čisté straty zo zníženia hodnoty:		
Zmluvy o finančných zárukách	362	947
Úvery a pohľadávky	2 108	1 244
Straty z finančných aktív alebo záväzkov vykazovaných v reálnej		
Nederiváty	2 344	210
Deriváty	126	40
Iné	29	13
Spolu	7 637	4 201

Úrokové náklady z pôžičiek pochádzajú najmä z EFSM (0,8 mld. EUR), NGEU (0,9 mld. EUR) a nástroja SURE (0,2 mld. EUR). Úroky z pôžičiek v rámci nástroja SURE sú výrazne nižšie ako v prípade ostatných programov, pretože značná časť z nich má nižšie alebo negatívne úrokové sadzby. Negatívnymi efektívnymi úrokovými sadzbami pre niektoré minulé transakcie nástroja SURE sa vysvetľujú aj úrokové náklady na úvery [nadväzný charakter operácií prijímania a poskytovania úverov („back-to-back“) s negatívnymi úrokovými sadzbami].

Ďalšie podrobnosti o nákladoch na finančné záruky sa nachádzajú v poznámke **3.9**.

Čisté straty zo zníženia hodnoty úverov a pohľadávok sa väčšinou týkajú dodatočného zníženia hodnoty vo výške 2,1 mld. EUR vykázaného v roku 2022 pri úveroch poskytnutých v rámci makrofinančnej pomoci a Euratomu pre Ukrajinu (pozri poznámky **2.4.1.1** a **6.5**).

Hlavná strata z nederivátových finančných aktív alebo záväzkov vykazovaných v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit pochádza z dlhových cenných papierov SRF (1,1 mld. EUR) a Inovačného fondu (0,5 mld. EUR). V roku 2022 ceny na trhu s dlhopismi klesli v dôsledku zvýšenia úrokových sadzieb. To negatívne ovplyvnilo reálnu hodnotu dlhopisov držaných v portfóliách EÚ, čo viedlo k vykázaniu prevažne nerealizovanej straty z reálnej hodnoty.

3.16. OSTATNÉ VÝDAVKY

v mil. EUR

	2022	2021
Administratívne výdavky a výdavky na IT	2 321	2 105
Úpravy rezerv	769	583
Výdavky súvisiace s dlhodobým majetkom	1 518	1 205
Výdavky na správu pozemkov a budov	686	591
Kurzové straty	427	171
Výdavky z operatívneho lízingu	411	447
Zníženie pokút rozhodnutím Súdneho dvora	1 378	15
Iné	832	645
Spolu	8 342	5 762

Suma vykázaná v riadku „zníženie pokút rozhodnutím Súdneho dvora“ zahrňa 997 mil. EUR v súvislosti so zrušením pokuty uloženej spoločnosti Qualcomm v januári 2018 za zneužitie jej dominantného postavenia na trhu. V júni 2022 Všeobecný súd EÚ zrušil túto pokutu a Komisia sa proti rozsudku Súdneho dvora neodvolala, čo viedlo k odpísaniu pohľadávky v ročnej účtovnej závierke za rok 2022.

Celková výška výdavkov na výskum a vývoj vykázaných počas roka 2022 ako výdavky bola:

v mil. EUR

	2022	2021
Náklady na výskum	430	401
Nekapitalizované náklady na vývoj	133	122
Spolu	563	523

3.17. SEGMENTOVÉ VYKAZOVANIE PODĽA OKRUHOV VIACROČNÉHO FINANČNÉHO RÁMCA (VFR)

v mil. EUR

	Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	Odolnosť a hodnoty	Prírodné zdroje a životné prostredie	Migrácia a riadenie hraníc	Odolnosť, bezpečnosť a obrana	Susedstvo a svet	Európska verejná správa	Nepridelené do žiadneho z okruhov VFR*	Spolu
Zdroje založené na HND	–	–	–	–	–	–	–	103 880	103 880
Tradičné vlastné zdroje	–	–	–	–	–	–	–	23 495	23 495
DPH	–	–	–	–	–	–	–	19 666	19 666
Nové vlastné zdroje	–	–	–	–	–	–	–	6 337	6 337
Pokuty	–	–	–	–	–	–	–	915	915
Vymáhanie výdavkov	62	620	468	4	0	63	0	2	1 219
Dohoda o vystúpení Spojeného kráľovstva	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Iné	1 173	140	345	0	657	206	1 896	6 977	11 395
Príjmy z nevýmenných transakcií	1 236	761	813	4	657	269	1 896	161 271	166 908
Finančné príjmy	1 471	18	1	–	0	362	6	743	2 602
Iné	111	(25)	(12)	(0)	(3)	67	480	1 052	1 669
Príjmy z výmenných transakcií	1 582	(7)	(11)	(0)	(3)	429	486	1 795	4 271
Príjmy spolu	2 817	754	802	4	654	699	2 382	163 067	171 179
Výdavky vynaložené členskými štátmi:									
EPZF	–	–	(41 031)	–	–	–	–	–	(41 031)
EPFRV a ďalšie nástroje na rozvoj vidieka	–	–	(16 073)	–	–	–	–	–	(16 073)
EFRR + KF	–	(43 083)	–	–	–	–	–	–	(43 083)
ESF	–	(14 649)	–	–	–	–	–	–	(14 649)
Iné	–	(764)	(755)	(862)	(72)	(132)	–	(898)	(3 482)
Vynaložené EK, výkonnými agentúrami a trustovými fondmi	(12 765)	(73 573)	(906)	(459)	(303)	(5 802)	(12)	(208)	(94 027)
Vynaložené inými agentúrami a orgánmi EÚ	(2 848)	(494)	(90)	(1 018)	(210)	(25)	(111)	1 180	(3 615)
Vynaložené tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami	(418)	(114)	(5)	(241)	(163)	(4 334)	(1)	(5)	(5 281)
Vynaložené inými účtovnými jednotkami	(225)	(2 799)	(1)	(6)	(57)	(1 653)	(0)	2	(4 738)
Náklady na zamestnancov a dôchodky	(493)	(15)	(2)	(0)	(3)	(157)	(12 006)	(1 531)	(14 209)
Náklady financovania	(882)	(11)	(6)	(0)	(0)	(574)	(210)	(5 953)	(7 637)
Dohoda o vystúpení Spojeného kráľovstva	–	–	–	–	–	–	–	(6 961)	(6 961)
Ostatné výdavky	(2 195)	(168)	(305)	(19)	(8)	(281)	(3 421)	(1 946)	(8 342)
Výdavky spolu	(19 825)	(135 670)	(59 174)	(2 604)	(816)	(12 957)	(15 761)	(16 321)	(263 128)
Hospodársky výsledok za rozpočtový rok	(17 008)	(134 916)	(58 372)	(2 600)	(163)	(12 258)	(13 379)	146 746	(91 949)

* „Nepridelené do žiadneho z okruhov VFR“ zahŕňa plnenie rozpočtu konsolidovaných účtovných jednotiek a eliminácie v rámci konsolidácie, mimorozpočtové operácie a nepridelené programy s jednotlivo zanedbateľnými sumami.

Prezentácia príjmov a výdavkov podľa okruhov VFR je založená na odhade, keďže nie všetky záväzky sú spojené s niektorým z okruhov VFR.

4. PODMIENENÉ ZÁVÄZKY A AKTÍVA

Podmienené záväzky predstavujú možné budúce platobné záväzky pre EÚ, ktoré môžu vzniknúť dôsledkom minulých udalostí, alebo právne záväzné záväzky, ktoré boli prijaté, ale závisia od budúcich udalostí, ktoré EÚ nemá úplne pod kontrolou. Súvisia najmä s poskytnutými zárukami a právnymi rizikami. **Všetky podmienené záväzky okrem tých, ktoré sa týkajú pokút, záruk a finančných nástrojov až do výšky krytej fondmi (pozri poznámku 2.4.2.1), by sa v prípade splatnosti financovali z rozpočtu EÚ (a teda členskými štátmi) v nadchádzajúcich rokoch.**

Informácie o rozpočtových zárukách EÚ poskytnutých na pokrytie NGEU a pôžičiek finančnej pomoci sú uvedené v poznámke 2.4.1.1, ako aj v poznámke 2.11.1.1. Tieto informácie boli predtým uvedené v rámci tohto oddielu, ale keďže akákoľvek výzva na uplatnenie týchto záruk by závisela od nesplácania poskytnutých úverov, ktoré sú podrobnejšie uvedené v poznámke 2.4.1.1, považuje sa za relevantnejšie predložiť tieto informácie tam.

4.1. Záruky poskytnuté z rozpočtu EÚ

4.1.1. Záruky poskytnuté v rámci programov rozpočtových záruk EÚ (v nominálnej hodnote)

v mil. EUR

	31.12.2022			Aktíva určené ako rezervy*
	Strop	Podpísané	Vyplatené	
Záruky v rámci mandátu EÚ na poskytovanie	30 599	30 599	20 909	2 710
Záručný fond EFSI	25 793	24 615	21 084	8 571
Záručný fond EFSD	1 176	522	446	728
Záruka InvestEU	21 280	2 108	324	1 722
Záruka pre vonkajšiu činnosť NDICI	27 020	4 515	156	1 067
Spolu	105 869	62 359	42 919	14 798

* Z aktív v hodnote 2,7 mld. EUR určených ako rezerva pre záruky v rámci mandátu EIB na poskytovanie vonkajších úverov sa kryjú aj pôžičky v rámci staršej makrofinančnej pomoci a Euratomu (pozri poznámku 4.1.2).

	31.12.2021			Aktíva určené ako rezervy*
	Strop	Podpísané	Vyplatené	
Záruky v rámci mandátu EÚ na poskytovanie vonkajších úverov EIB	33 026	33 026	20 835	2 700
Záručný fond EFSI	25 826	24 730	20 358	8 602
Záruka EFSD	1 391	611	535	796
Záruka pre vonkajšiu činnosť NDICI	200	200	200	–
Spolu	60 442	58 566	41 928	12 098

* Z aktív v hodnote 2,7 mld. EUR určených ako rezerva pre záruky v rámci mandátu EIB na poskytovanie vonkajších úverov sa kryjú aj pôžičky v rámci staršej makrofinančnej pomoci a Euratomu (pozri poznámku 4.1.2).

V predchádzajúcich tabuľkách sa zobrazuje rozsah expozície rozpočtu EÚ voči možným budúcim platbám súvisiacim so zárukami poskytnutými skupine EIB alebo iným finančným inštitúciám. Vyplatené sumy predstavujú sumy už poskytnuté konečným prijímateľom, zatiaľ čo podpísané sumy zahŕňajú tieto vyplatené peňažné prostriedky plus už podpísané dohody s prijímateľmi alebo finančnými sprostredkovateľmi, ktoré ešte na konci roka neboli vyplatené (19 440 mil. EUR). Strop predstavuje celkovú záruku, ktorú sa rozpočet EÚ, teda členské štáty, zaviazali pokryť, keďže na to, aby bolo možné zverejniť maximálnu expozíciu EÚ k 31. decembru 2022, sa musia započítať aj operácie, ktoré boli schválené na podpis, ale zatiaľ neboli podpísané (43 510 mil. EUR).

Programy rozpočtových záruk sú kryté rezervami postupne vytváranými z rozpočtu a uloženými v spoločnom rezervnom fonde (ďalej len „SRF“) ako vankúš likvidity na krytie budúcich výziev na uplatnenie záruky (pozri poznámku 2.4.2.1). Rezervy dosahovali k 31. decembru 2022 výšku 14 798 mil. EUR (2021: 12 098 mil. EUR). Informácie o opatreniach zavedených na zabezpečenie dostatočných rezerv na strednodobé krytie výziev na uplatnenie záruky sa uvádzajú v poznámke 6.2. Všetky straty, ktoré vznikli v rámci programov rozpočtových záruk a presahujú vyčlenené rezervy, sa budú musieť v každom prípade uhradiť z budúcich rozpočtov.

Záruky v rámci mandátu EÚ na poskytovanie vonkajších úverov EIB

Z rozpočtu EÚ sa ručí za záruky na úvery, ktoré EIB podpísala a poskytla zo svojich vlastných zdrojov tretím krajinám. K 31. decembru 2022 dosiahla suma nesplatených úverov krytých zárukou z rozpočtu EÚ celkovú výšku 20 909 mil. EUR. Rozpočet EÚ ručí za:

- 20 482 mil. EUR prostredníctvom zložky SRF, ktorú tvorí Garančný fond pre vonkajšie opatrenia, a
- 427 mil. EUR) priamo za úvery poskytnuté členským štátom pred prístupím.

Do záruk poskytnutých k 31. decembru 2022 sú zahrnuté podpísané, ale nevyplatené úvery vo výške 2,1 mld. EUR, ktoré sú v budúcnosti podmienené schválením zo strany EÚ.

Záruka v rámci mandátu EÚ na poskytovanie vonkajších úverov týkajúca sa úverov poskytovaných EIB je obmedzená na 65 % nesplatených zostatkov dohôd podpísaných po roku 2007 (mandáty na obdobia 2007 – 2013 a 2014 – 2021). V prípade dohôd uzavretých pred rokom 2007 sa záruka EÚ obmedzuje na percentuálny podiel stropu povolených úverových liniek, vo väčšine prípadov na 65 %, ale aj na 70 %, 75 % alebo 100 %. Ak sa strop nedosiahne, záruka EÚ kryje sumu v plnej výške.

Rozhodnutím (EÚ) 2018/412 sa zavádza mandát na poskytovanie úverov súkromnému sektoru na projekty určené na dlhodobú ekonomickú odolnosť utečencov, migrantov, hostiteľských a tranzitných komunít v rámci iniciatívy EIB na posilnenie odolnosti (ERI). Rozpočet Únie získava protiľahlosť riziku, ktoré podstupuje v súvislosti so zárukami poskytnutými na finančné operácie EIB v rámci mandátu ERI na poskytovanie úverov súkromnému sektoru, čím sa vysvetľuje pohľadávka z poplatku za záruku v rámci mandátu EÚ na poskytovanie vonkajších úverov, ktorá je inak nespokatnenou zárukou (pozri poznámku **2.11.2**).

Mandát na poskytovanie vonkajších úverov na roky 2014 – 2020, ktorý sa skončil v roku 2021, bol posledným mandátom v rámci Garančného fondu pre vonkajšie opatrenia. Nový mandát EIB je krytý zárukou pre vonkajšiu činnosť zriadenou nariadením o NDICI.

Záručné platby EÚ sa vykonávajú zo zložky SRF, ktorú tvorí Garančný fond pre vonkajšie opatrenia: Počas roka 2022 bolo vyplatených 190 mil. EUR výziev na uplatnenie záruky bez vymáhaných súm (2021: 93 mil. EUR).

Záruka Európskeho fondu pre strategické investície (EFSI)

EFSI je iniciatíva zameraná na zvýšenie kapacity znášania rizika skupiny EIB, ktorou sa EIB umožňuje rozšíriť investície v EÚ. Cieľom EFSI je podporiť ďalšie investície v EÚ a zlepšiť prístup malých podnikov k financovaniu. Rozpočet EÚ poskytuje záruku vo výške max. 26 mld. EUR („záruka EÚ pre EFSI“) v súlade s dohodou medzi EÚ a EIB (ďalej len „dohoda o EFSI“) s cieľom chrániť EIB pred možnými stratami, ktoré môže utpieť v dôsledku svojich finančných a investičných operácií.

Operácie EFSI sa vykonávajú v rámci dvoch častí: časti pre infraštruktúru a inovácie (IIW), ktoré vykonáva EIB (záruka EÚ pre EFSI vo výške 19 250 mld. EUR) a špecializovaného nástroja pre MSP, ktorý vykonáva EIF (záruka EÚ pre EFSI vo výške 6 750 mil. EUR), pričom obe majú dlhové portfólio a akciové portfólio. EIF pôsobí podľa dohody s EIB na základe záruky EIB, na ktorú sa vzťahuje protizáruka EÚ pre EFSI podľa dohody o EFSI. S cieľom zvýšiť efektívnosť záruky EÚ a zvýšiť jej schopnosť znášať riziká sa v roku 2022 začala uplatňovať kombinácia dvoch dlhových portfólií EFSI s InvestEU. Všetky výzvy na uplatnenie záruky a vymáhané sumy sú rozdelené medzi EFSI a záruku InvestEU na základe skutočne zaručených alokácií.

EÚ a EIB majú v rámci EFSI rozdielne úlohy. EFSI je zriadený v rámci EIB, ktorá financuje operácie (dlhové a kapitálové investície) a na tento účel si požičiava potrebné finančné prostriedky na kapitálových trhoch. Skupina EIB prijíma investičné rozhodnutia nezávisle a riadi operácie v súlade so svojimi pravidlami a postupmi. Európska únia poskytuje záruku na tieto operácie a do výšky tejto záruky kryje straty, ktoré EIB utrpí.

S cieľom zaistiť, aby investície uskutočnené v rámci EFSI boli aj naďalej zamerané na konkrétny cieľ riešenia zlyhaní trhu a aby boli oprávnené na ochranu v rámci záruky EÚ, sa zaviedla špecializovaná štruktúra riadenia zahŕňajúca investičný výbor nezávislých odborníkov, ktorý preskúma každý projekt, ktorý EIB navrhne v rámci časti pre infraštruktúru a inovácie (IIW), pokiaľ ide o jeho oprávnenosť na krytie zárukou EÚ, a riadiaci výbor EFSI, ktorý zabezpečuje dohľad nad programom.

Keďže nie sú splnené kontrolné kritériá a účtovné požiadavky na konsolidáciu v súlade s účtovnými pravidlami EÚ (a IPSAS), súvisiace kryté aktíva sa nezaúčtujú do konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ.

Záruka, ktorú EÚ poskytla skupine EIB v rámci EFSI, sa účtuje ako záväzok z finančnej záruky v súvislosti s dlhovým portfóliom okna pre infraštruktúru a inovácie a dlhovým portfóliom špecializovaného nástroja pre MSP (pozri poznámku **2.11.2**) a ako derivát (finančné aktívum alebo finančný záväzok v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit) pre obe akciové portfóliá (pozri poznámku **2.4.2.2**). Poskytnutá záruka EFSI zahŕňa operácie programov COSME, Horizont 2020, záručného mechanizmu pre kultúrne a kreatívne sektory a programu EaSI pre časť krytú zárukou EÚ pre EFSI v rámci dlhového portfólia špecializovaného nástroja pre MSP.

Počas roka 2022 boli zo zložky SRF, ktorú tvorí Garančný fond EFSI, vyplatené čisté výzvy na uplatnenie záruky vo výške 21 mil. EUR (2021:

Európsky fond pre udržateľný rozvoj (EFSD)

Európsky fond pre udržateľný rozvoj, zriadený nariadením o EFSD, je iniciatíva zameraná na podporu investícií v Afrike a krajinách európskeho susedstva s cieľom prispieť k dosiahnutiu udržateľného rozvoja a riešiť konkrétne základné sociálno-ekonomické príčiny migrácie. Podľa nariadenia o EFSD bola EÚ oprávnená poskytnúť implementujúcim partnerom záruky vo výške 1,5 mld. EUR (ďalej zvýšené o externé príspevky) na ich investičné a finančné operácie s cieľom znížiť investičné riziko, ktorému sú vystavení. Záruka EFSD je krytá SRF – pozri poznámku **2.4.2.1**. K 31. decembru 2022 bolo účinných sedemnást dohôd o zárukách EFSD s celkovým limitom záruk vo výške 1 176 mil. EUR, pričom neuzavreté operácie podpísané protistranami a zaručené EÚ v rámci týchto dohôd dosahovali celkovú výšku 522 mil. EUR. V prípade jednej z dohôd o záruke EFSD (so stropom záruky vo výške 145 mil. EUR), pri ktorej EÚ zaručuje kapitálovú primeranosť menového hedžového fondu, má EÚ v prípade výzvy na uplatnenie záruky právo na náhradu, aby získala podiely fondu v hodnote zaplatenej sumy.

Záruka pre vonkajšiu činnosť NDICI

Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 z 9. júna 2021 sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa (ďalej len „nástroj“), ako aj Európsky fond pre udržateľný rozvoj plus (ďalej len „EFSD+“) a záruka pre vonkajšiu činnosť, pre VFR na roky 2021 – 2027. Cieľom nariadenia o NDICI je zvýšenie súdržnosti a účinnosti vonkajšej činnosti EÚ, a tým aj zlepšenie vykonávania rôznych politík vonkajšej činnosti.

Zo záruky pre vonkajšiu činnosť sa podporujú činnosti ESFD+ kryté rozpočtovými zárukami, makrofinančná pomoc a úvery tretím krajinám. Je krytá SRF – pozri poznámku **2.4.2.1**.

K 31. decembru 2022 bolo podpísaných a nesplatených šesť dohôd o rozpočtových zárukách s celkovým stropom 27,0 mld. EUR vrátane dohody o záruke (nasledovník programu mandátu na poskytovanie vonkajších úverov) podpísanej s EIB v apríli 2022, a to na celkový strop až do výšky 26,7 mld. EUR. Do 31. decembra 2022 boli v rámci tejto dohody podpísané operácie vo výške 4,5 mld. EUR, z čoho bolo vyplatených 156 mil. EUR.

Záruka InvestEU

Nariadenie o Programe InvestEU (EÚ) 2021/523 umožňuje Komisii poskytnúť záruky až do výšky 26,2 mld. EUR na podporu financovania a investícií finančných inštitúcií. Cieľom je pomôcť dosiahnuť ciele Únie v rámci štyroch vnútorných politík: udržateľná infraštruktúra, výskum, inovácia a digitalizácia, malé a stredné podniky a sociálne investície a zručnosti. Komisia postupne vyčleňuje finančné prostriedky („tvorba rezerv“) z rozpočtu na Program InvestEU do SRF s cieľom vytvoriť kapitálový vankúš pre výzvy na uplatnenie záruky. V nariadení o Programe InvestEU sa stanovuje miera tvorby rezerv na úrovni 40 % záruky EÚ k 31. decembru 2022.

V marci 2022 Komisia podpísala prvú dohodu o záruke InvestEU so skupinou EIB na celkový strop 19,6 mld. EUR, ktorý sa ešte zvýšil o sumu 0,3 mld. EUR vyplývajúcu z viacerých programov EÚ v kombinácii so zárukou InvestEU (operácie kombinovaného financovania). K 31. decembru 2022 boli podpísané operácie kryté zárukou EÚ v celkovej výške 2,1 mld. EUR, z čoho sa vyplatilo 324 mil. EUR. Okrem toho bolo uzavretých päť dohôd o zárukách s ostatnými implementujúcimi partnermi v celkovej výške 1,4 mld. EUR, v prípade ktorých ešte neboli zaručené žiadne operácie.

Okrem rozpočtu EÚ môžu členské štáty a krajiny EHP prispievať do programu InvestEU zo svojich fondov politiky súdržnosti, z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti alebo z vnútroštátnych fondov. Ide o dodatočnú sumu záruky EÚ s mierou tvorby rezerv, ktorá sa stanovuje individuálne. Komisia najprv podpíše dohodu o príspevku s členským štátom alebo krajinou EHP a potom dohodu o záruke s implementujúcim partnerom. K 31. decembru 2022 Komisia podpísala dohody o príspevkoch s piatimi členskými štátmi vo výške 1,7 mld. EUR (z toho sú navzápné záruky vo výške 0,3 mld. EUR), ale ešte nepodpísala dohody o zárukách s implementujúcimi partnermi.

Povinnosti Spojeného kráľovstva vyplývajúce z jeho vystúpenia z EÚ

V súlade s článkom 143 dohody o vystúpení zodpovedá Spojené kráľovstvo vo vzťahu k Únii za svoj podiel na podmienených finančných záväzkoch súvisiacich s EFSI, EFSD a operáciami v rámci mandátu EIB na poskytovanie vonkajších úverov schválenými k dátumu vystúpenia, t. j. k 31. januáru 2020. V článku 143 sa vyžaduje, aby bolo Spojené kráľovstvo v prípade výzvy na plnenie zo záruky v rámci finančnej operácie schválenej pred dátumom vystúpenia zodpovedné vo vzťahu k Únii za svoj podiel platieb, ktoré Únia v rámci týchto operácií uskutočnila, ak nie je prípadne krytý podielom Spojeného kráľovstva na rezervách držaných v záručnom fonde.

V prípade mandátu EIB na poskytovanie vonkajších úverov bola k dátumu vystúpenia hodnota rozpočtovej záruky EÚ na operácie schválené do dátumu vystúpenia 33,7 mld. EUR. K 31. decembru 2022 sa zmenila na 24,6 mld. EUR (2021: 27,6 mld. EUR). Podiel Spojeného kráľovstva na tomto podmienenom záväzku k 31. decembru 2022 teda tvoril 3,1 mld. EUR (31. decembra 2021: 3,4 mld. EUR). Ako však už bolo uvedené, všetky nesplatené časti týchto úverov sa najskôr kryjú zo zložky SRF, ktorú tvorí Garančný fond pre vonkajšie opatrenia, a Spojené kráľovstvo by sa na ich úhradu vyzývalo až vtedy, keby rezervy Spojeného kráľovstva pre tento fond vo výške 305 mil. EUR k 31. decembru 2022 neboli dostatočné.

Pokiaľ ide o operácie v rámci EFSI, k dátumu vystúpenia bola hodnota rozpočtovej záruky EÚ na operácie schválené do dátumu vystúpenia 23,5 mld. EUR. K 31. decembru 2022 sa zmenila na 18,6 mld. EUR (2021: 18,8 mld. EUR). Podiel Spojeného kráľovstva na tomto podmienenom záväzku k 31. decembru 2022 teda tvoril 2,3 mld. EUR. Všetky výzvy na plnenie zo záruky v rámci EFSI sa najskôr kryjú zo záručného fondu EFSI (ktorý je zložkou SRF), a Spojené kráľovstvo sa na ich úhradu vyzýva až vtedy, ak rezervy Spojeného kráľovstva pre tento fond vo výške 1,0 mld. EUR k 31. decembru 2022 nie sú dostatočné.

Kedže implementujúci partneri pred dátumom vystúpenia neschválili žiadne operácie v rámci záruky EFSD, Spojené kráľovstvo nemá v tomto smere žiadne povinnosti.

Podiel Spojeného kráľovstva na platbách uskutočnených v roku 2022 týkajúcich sa operácií schválených v deň vystúpenia alebo po ňom a do 31. decembra 2022 dosiahol 51 mil. EUR (34 mil. EUR za EFSI a 17 mil. EUR za mandát na poskytovanie vonkajších úverov), čím sa v príslušnej miere znížili rezervy Spojeného kráľovstva. Suma splatná Spojenému kráľovstvu v roku 2023 predstavuje 313 mil. EUR (pozri poznámku **2.6.1.2**).

4.1.2. Záruky poskytnuté v rámci programov finančných nástrojov EÚ (v nominálnej hodnote)

	v mil. EUR	
	31.12.2022	31.12.2021
Horizont 2020	2 649	2 590
Nástroj na prepájanie Európy	648	568
COSME	674	782
Iné	604	653
Spolu	4 576	4 593

Sumy v uvedenej tabuľke predstavujú nesplatené nominálne sumy záruk poskytnutých v rámci programov finančných nástrojov EÚ.

Ako je uvedené v článku 210 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách, rozpočtové výdavky spojené s finančným nástrojom a finančný záväzok EÚ v **nijakom prípade neprekročia sumu príslušného rozpočtového záväzku, ktorý bol v súvislosti s ním vytvorený**, čím sa vylúčia podmienené záväzky rozpočtu. V praxi to znamená, že tieto záväzky majú protiváhu na strane aktív súvahy alebo sú kryté nesplatenými rozpočtovými záväzkami, ktoré ešte neboli vykázané ako náklady.

Nástroj COSME na poskytovanie záruk za úvery pozostáva najmä z obmedzených záruk pre portfólia rizikovejšieho dlhového financovania (najmä úvery) ponúkané finančnými sprostredkovateľmi mikropodnikom, malým a stredným podnikom. Nástroj COSME na poskytovanie záruk za úvery vykonáva EIF v mene EÚ.

Ďalšie podrobnosti o programe Horizont 2020 a Nástroji na prepájanie Európy sa nachádzajú aj v poznámke **2.4.2.1**.

Povinnosti Spojeného kráľovstva vyplývajúce z jeho vystúpenia z EÚ

Pokiaľ ide o podmienené záväzky EÚ týkajúce sa súm schválených do dátumu vystúpenia na finančné nástroje EÚ vrátane uvedených, ak sa niektoré z nich naplnia, budú kryté z rozpočtu EÚ pomocou finančných prostriedkov držaných na zvereneckých účtoch. V zásade by sa preto od Spojeného kráľovstva nemala žiadať úhrada žiadnych súm okrem jeho podielu na nesplatených rozpočtových záväzkoch, ktorý je uvedený v článku 140 dohody o vystúpení – pozri poznámku **2.6.1.2.**

4.2. Podmienené záväzky súvisiace s právnymi spormi

4.2.1. Právne spory v oblasti pokút

K 31. decembru 2022 dosiahli podmienené záväzky týkajúce sa pokút výšku 2 990 mil. EUR (2021: 2 111 mil. EUR). Tieto sumy sa týkajú najmä pokút uložených Komisiou za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, ktoré boli predbežne uhradené pokutovanými spoločnosťami a v prípade ktorých bolo podané odvolanie alebo nie je známe, či sa odvolanie podá. Podmienené záväzky sa budú vykazovať až do vydania konečného rozhodnutia Súdneho dvora alebo do uplynutia platnosti lehoty na podanie odvolania. Úrok získaný z predbežných platieb je zahrnutý v hospodárskom výsledku za rok a vykázaný ako podmienený záväzok, čo odráža neistotu, pokiaľ ide o oprávnenie Komisie na tieto sumy.

Ak EÚ prehrá niektorý z prípadov súvisiacich s uloženými pokutami, predbežne uhradené sumy sa vrátia spoločnostiam bez vplyvu na rozpočet. Suma pokút sa vykáže ako rozpočtový príjem až vtedy, keď sú pokuty definitívne (článok 107 nariadenia o rozpočtových pravidlách).

Zvýšenie o 1,2 mld. EUR je spôsobené najmä prijatím predbežnej platby od pokutovanej spoločnosti (0,9 mld. EUR), ktorá v roku 2022 stiahla svoju záruku, aby ju nahradila platbou v hotovosti.

4.2.2. Iné právne spory

	v mil. EUR	
	31.12.2022	31.12.2021
Polnohospodárstvo	194	79
Súdržnosť	–	210
Iné	2 909	1 153
Spolu	3 103	1 443

Polnohospodárstvo

Ide o podmienené záväzky voči členským štátom týkajúce sa rozhodnutí o súlade s právnymi predpismi o EPZF a rozvoji vidieka, ktoré sú predmetom prebiehajúceho konania na Súdnom dvore. Stanovenie konečnej sumy záväzku a rok, v ktorom bude výsledok úspešného odvolania zapísaný na ťarchu rozpočtu, závisí od dĺžky súdneho konania pred Súdny dvorom.

Súdržnosť

Ide o podmienené záväzky voči členským štátom týkajúce sa akcií v rámci politiky súdržnosti, v súvislosti s ktorými sa očakáva stanovenie dátumu pre ústne vypočutie, alebo ktoré sú predmetom prebiehajúceho konania na Súdnom dvore.

Iné právne spory

Tento okruh sa týka žalôb o náhradu škody, ktoré sú v súčasnosti vznesené proti EÚ, iných právnych sporov a odhadovaných výdavkov na právne zastupovanie. Je potrebné poznamenať, že v žalobe o náhradu škody podľa článku 340 ZFEÚ musí žalobca preukázať, že inštitúcia dostatočne závažným spôsobom porušila právny predpis, ktorého cieľom je priznať jednotlivcom práva, že žalobca utrpel skutočnú škodu a že existuje priama príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a škodou. Výrazné zvýšenie oproti koncu predchádzajúceho roka sa týka najmä odvolania proti zamietnutému nároku na náhradu škody voči Komisii za rozhodnutie o zákaze fúzie, pričom z dôvodu absencie spoľahlivého odhadu sa vykázaná suma vzťahuje na nárokovanú sumu.

Povinnosti Spojeného kráľovstva vyplývajúce z jeho vystúpenia z EÚ

Podľa článku 147 dohody o vystúpení zodpovedá Spojené kráľovstvo za svoj podiel na platbách vyžadovaných na vyrovnanie podmienených záväzkov Únie, ktoré sa stanú splatnými v súvislosti s právnymi spormi o finančných záujmoch Únie (ak ku skutočnostiam, ktoré tvoria predmet týchto sporov, došlo pred 31. decembrom 2020). Odhadovaná maximálna expozícia Spojeného kráľovstva je v tomto prípade 384 mil. EUR (2021: 179 mil. EUR). Pri právnych sporoch, v prípade ktorých sa považuje za pravdepodobné, že sumy sa vyplatia z rozpočtu EÚ (pozri poznámku **2.10**), tvorí podiel Spojeného kráľovstva súčasť celkovej sumy splatnej Spojeným kráľovstvom – podrobnosti pozri v poznámke **2.6.1.2**.

4.3. PODMIENENÉ AKTÍVA

	v mil. EUR	
	31.12.2022	31.12.2021
<i>Prijaté záruky:</i>		
<i>Záruky za plnenie záväzkov</i>	282	287
<i>Iné záruky</i>	6	8
<i>Iné podmienené aktíva</i>	19	98
Spolu	307	393

Vyžadujú sa záruky za plnenie, aby sa zabezpečilo, že prijímatelia finančných prostriedkov EÚ splnia záväzky, ktoré im vyplývajú zo zmlúv uzatvorených s EÚ.

5. ROZPOČTOVÉ A PRÁVNE ZÁVÄZKY

V tejto poznámke sa uvádzajú informácie o rozpočtovom postupe a budúcich potrebách financovania, a nie o záväzkoch existujúcich k 31. decembru 2022.

Vo viacročnom finančnom rámci (VFR), ktorý odsúhlasujú členské štáty, sa vymedzujú programy a stanovujú stropy okruhov pre viazané rozpočtové prostriedky, ako aj celková výška platobných rozpočtových prostriedkov, v rámci ktorej môže EÚ prijať rozpočtové a právne záväzky a nakoniec vykonať platby na obdobie 7 rokov – pozri tabuľku 1.1 v poznámkach k správam o plnení rozpočtu.

Právne záväzky zodpovedajú programom, projektom, dohodám alebo podpísaným zmluvám, ktoré sú teda pre EÚ záväzné. Právny záväzok je úkon, ktorým poverený úradník prijíma záväzok (pre EÚ), z ktorého vyplýva zaťaženie rozpočtu, alebo taký záväzok vytvára [článok 2 ods. 37 nariadenia o rozpočtových pravidlách].

V zásade sa najskôr realizuje rozpočtový, až potom právny záväzok, ale v prípade niektorých viacročných programov/projektov je to naopak, pretože príslušné rozpočtové záväzky sa realizujú v ročných splátkach počas viacerých rokov, ak to základný akt umožňuje. V prípade politiky súdržnosti sa napríklad v článku 86 nariadenia o spoločných ustanoveniach [nariadenie (EÚ) 2021/1060] stanovuje, že rozhodnutie Komisie o prijatí programu predstavuje právny záväzok v zmysle nariadenia o rozpočtových pravidlách, ale že rozpočtové záväzky Únie, pokiaľ ide o jednotlivé programy, sa realizujú v ročných splátkach pre každý fond počas obdobia od 1. januára 2021 do 31. decembra 2027. Podobné ustanovenia sa môžu nachádzať aj v iných právnych základoch. Z tohto dôvodu môžu existovať sumy, ktoré sa EÚ právne zaviazala uhradiť, ale pre ktoré sa ešte nerealizovali rozpočtové záväzky – pozri poznámku 5.2.

Ak sa vykonal rozpočtový záväzok, ale následné platby ešte nie, výška nesplateného záväzku sa nazýva „Reste à Liquider“ (RAL). Môže ísť o programy alebo projekty, často viacročné, ktoré sú podpísané a ktoré budú uhradené až v nasledujúcich rokoch. Predstavujú platobné záväzky pre budúce roky. Keďže finančné výkazy sa zostavujú na akruálnom princípe, zatiaľ čo správy o plnení rozpočtu sa vypracúvajú na základe peňažných tokov, časť celkovej neuhradenej sumy (RAL) už bola vykázaná ako náklady a v súvahe sa vykazuje ako záväzok (pozri poznámky 2.12 a 2.13). Tieto výdavky sa vypočítavajú buď na základe žiadostí o úhradu nákladov/prijatých faktúr, alebo na základe odhadovaného vykonávania programu alebo projektu, ak do dátumu vykazovania ešte neboli EÚ doručené žiadne žiadosti. Keď sa platby súvisiace s nesplatenými záväzkami uhradia, vykázanie záväzku v súvahe sa zruší. Časť nesplatených záväzkov, ktorá ešte nie je vykázaná ako náklady, sa nezačlení do záväzkov, ale uvedie nižšie – pozri poznámku 5.1.

Uverejnené sumy tak predstavujú sumy k 31. decembru 2022, ktoré sa EÚ zaviazala uhradiť na základe plnenia zmlúv a ktoré by sa preto mali financovať z budúcich rozpočtov EÚ.

		v mil. EUR	
	Poznámka	31.12.2022	31.12.2021
Nesplatené rozpočtové záväzky, ktoré ešte neboli vykázané ako náklady	5.1	364 503	266 526
Významné právne záväzky	5.2	406 284	135 181
Spolu		770 787	401 707

5.1. NESPLATENÉ ROZPOČTOVÉ ZÁVÄZKY, KTORÉ EŠTE NEBOLI VYKÁZANÉ AKO NÁKLADY

v mil. EUR

	31.12.2022	31.12.2021
<i>Nesplatené rozpočtové záväzky, ktoré ešte neboli vykázané ako náklady</i>	364 503	266 526

Uvedená suma zodpovedá rozpočtovým nesplateným záväzkom (RAL – „Reste à Liquider“) vo výške 452 821 mil. EUR (pozri tabuľku 6.4 v správach o plnení rozpočtu), od ktorých boli odpočítané príslušné sumy vykázané v súvahe ako záväzky a vo výkaze finančných výsledkov ako výdavky. Rozpočtové nesplatené záväzky predstavujú otvorené záväzky, ktoré ešte neboli uhradené a/alebo ktorých viazanosť nebola ešte zrušená. Ide o bežný následok existencie viacročných programov. Výrazné zvýšenie v porovnaní s rokom 2021 súvisí so zápisom posledných rozpočtových záväzkov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (pozri aj bod 5.2).

Treba poznamenať, že nesplatené preddavky predbežného financovania k 31. decembru 2022 dosiahli celkovú výšku 100,5 mld. EUR – pozri poznámku 2.5. Predstavujú rozpočtové záväzky, ktoré boli uhradené, čím sa znižujú nesplatené záväzky, ale pri ktorých sa zaplatené sumy stále považujú za sumy patriace EÚ, a nie prijímateľovi, a to až do splnenia relevantných zmluvných povinností. Sú preto ako uvedené nesplatené záväzky, ktoré ešte neboli vykázané ako náklady.

5.2. VÝZNAMNÉ PRÁVNE ZÁVÄZKY

v mil. EUR

	31.12.2022	31.12.2021
<i>Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť</i>	298 948	–
<i>Prírodné zdroje a životné prostredie</i>	82 372	17 662
<i>Migrácia a riadenie hraníc</i>	8 368	–
<i>Záväzky týkajúce sa nenávratnej podpory</i>	–	99 530
<i>ITER</i>	5 855	6 121
<i>Vesmírne programy</i>	3 548	4 189
<i>Rybárske dohody</i>	265	412
<i>Horizont Európa</i>	322	382
<i>EURATOM</i>	362	445
<i>Pobrexiová adaptačná rezerva</i>	296	3 072
<i>Nástroj na prepájanie Európy</i>	1 811	–
<i>Fond solidarity EÚ</i>	700	–
<i>Záväzky z operatívneho lízingu</i>	2 539	2 492
<i>Iné zmluvné záväzky</i>	896	876
Spolu	406 284	135 181

V uvedených sumách sa zohľadňujú dlhodobé právne záväzky, ktoré neboli v rozpočte na konci roka kryté viazanými rozpočtovými prostriedkami. Tieto záväzné povinnosti budú zahrnuté do rozpočtu a splatené v budúcich rokoch.

Prostredníctvom ročných splátok sa môžu v súlade s článkom 112 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách vykonávať niektoré dôležité programy (pozri ďalej). Tým sa EÚ umožní realizovať právne záväzky (podpisovať dohody o grantoch, dohody o delegovaní a verejné zákazky) v rozsahu prekračujúcom dostupné viazané rozpočtové prostriedky daného roka. Preto je možné, že významné sumy z celkových pridelených prostriedkov súčasného VFR sú už viazané. Týka sa to najmä týchto programov opísaných ďalej:

Fondy v rámci zdieľaného riadenia

Ide o zákonné záväzky, ktoré sa EÚ zaviazala splatiť pri prijatí operačných programov súvisiacich so zdieľaným riadením. Rozhodnutie Komisie o prijatí operačného programu predstavuje rozhodnutie o financovaní v zmysle článku 110 nariadenia o rozpočtových pravidlách a po oznámení dotknutému členskému štátu predstavuje právny záväzok v zmysle uvedeného nariadenia.

V článku 86 ods. 2 nariadenia o spoločných ustanoveniach (NSU) sa pre fondy zdieľaného riadenia uvádza:

„Rozpočtové záväzky Únie vo vzťahu ku každému programu vytvorí Komisia ako ročné čiastkové platby pre každý fond v období od 1. januára 2021 do 31. decembra 2027.“

Sumy vykázané v prvých troch riadkoch uvedenej tabuľky sa týkajú okruhu 2A (Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť), okruhu 3 (Prírodné zdroje a životné prostredie) a okruhu 4 (Migrácia a riadenie hraníc) VFR na roky 2021 – 2027. Predstavujú nesplatené sumy, ku ktorým sa EÚ v rámci rozpočtu zaviazala a následne ich po 31. decembri 2022 uhradí.

Záväzky týkajúce sa nenávratnej podpory z NGEU (Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti)

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti je kľúčovým programom NGEU, Nástroja EÚ na obnovu. Bol zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021. Financujú sa z neho reformy a investície v členských štátoch od začiatku pandémie koronavírusu vo februári 2020 do roku 2026. Používanie ročných splátok sa povoľuje v článku 23 nariadenia (EÚ) 2021/241. Právne záväzky podpísané k 31. decembru 2022 v rámci tohto programu predstavujú približne 70 % celkovej sumy nenávratnej podpory z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti podľa článku 11 nariadenia. K 31. decembru 2022 boli úplne kryté rozpočtovými záväzkami.

ITER – medzinárodný termonukleárny experimentálny reaktor

Ide o záväzky určené na pokrytie budúcich potrieb financovania zariadení ITER do roku 2027. EÚ (Euratom) poskytuje svoje príspevky do organizácie ITER International prostredníctvom agentúry Fusion for Energy vrátane príspevkov od členských štátov a Švajčiarska. Táto suma je dôsledkom perspektívneho financovania v rámci VFR na roky 2021 – 2027 stanoveného v rozhodnutí Rady (Euratom) 2021/281 z 22. februára 2021, ktorým sa mení rozhodnutie 2007/198/Euratom, ktorým sa zriaďuje Európsky spoločný podnik pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy, v ktorom sa povoľuje používanie ročných splátok. ITER bol vytvorený s cieľom riadiť a motivovať využívanie zariadení ITER, podporovať chápanie a pozitívne vnímanie energie jadrovej syntézy zo strany verejnosti a vykonávať ostatné činnosti potrebné na dosahovanie jeho cieľa. Na projekte ITER sa podieľa EÚ a viaceré ďalšie krajiny.

Vesmírne programy

Vesmírny program tvoria tieto prvky: Galileo, EGNOS, Copernicus, GovaSatcom a SSA. Najvýznamnejšími sú Galileo, v rámci ktorého sa vyvíja európsky globálny navigačný satelitný systém, a Copernicus, európsky program pozorovania Zeme. Tieto záväzky sa vytvárajú na obdobie do roku 2027. Na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/696 z 28. apríla 2021 (Ú. v. EÚ L 170/69 z 12. mája 2021) Komisia podpísala dohody o príspevku s Európskou vesmírnou agentúrou (ESA), EUMETSAT-om, Mercatorom a Európskym centrom pre strednodobé predpovede počasia. Používanie ročných splátok sa povoľuje v článku 11,6 nariadenia (EÚ) 2021/696.

Rybárske dohody

Tieto dohody predstavujú záväzky prijaté do roku 2026 vo vzťahu k tretím krajinám v súvislosti s operáciami v rámci medzinárodných rybárskych dohôd. Prijaté záväzky sú založené na rozhodnutiach Rady pre každú tretiu krajinu [napr. dohoda medzi EÚ a Seychelskou republikou a vykonávací protokol k nej (Ú. v. EÚ L 60, 28.2.2020)] a považujú sa za osobitné medzinárodné zmluvy, ktorými sa stranám ukladajú práva a povinnosti na obdobie niekoľkých rokov.

Horizont Európa

Ide o sumy viazané na program Horizont Európa, určené na predchádzajúce a následné činnosti v rámci rôznych prvkov vesmírneho programu. Tieto záväzky sa vytvárajú na obdobie do roku 2027. Na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 z 28. apríla 2021 (Ú. v. EÚ L 170/1, 12. mája 2021) Komisia podpísala dohodu o príspevku s ESA. Používanie ročných splátok sa povoľuje v článku 12,8 nariadenia (EÚ) 2021/695.

EURATOM

Euratom je program založený na nariadení Rady (Euratom) 2021/765 z 10. mája 2021, ktorým sa stanovuje výskumný a vzdelávací program Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu na obdobie 2021 – 2025, ktorým sa dopĺňa program Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie a o zrušení nariadenia (Euratom) 2018/1563 (Ú. v. EÚ L 167I, 12.5.2021, s. 81). Používanie ročných splátok sa predpokladá v článku 4 nariadenia.

Všeobecným cieľom programu je vykonávať činnosti v oblasti jadrového výskumu a odbornej prípravy s dôrazom na neustále zlepšovanie jadrovej bezpečnosti, fyzickej ochrany a ochrany pred žiarením, ako aj prispievať k dosahovaniu cieľov programu Horizont Európa okrem iného v kontexte energetickej transformácie. Program Euratomu poskytuje výskumné granty prostredníctvom súťažných výziev na predkladanie návrhov a vymenovaným prijímateľom.

Pobrexitová adaptačná rezerva

Pobrexitová adaptačná rezerva je zameraná na vyrovnanie hospodárskych a sociálnych dôsledkov vystúpenia Spojeného kráľovstva z Európskej únie (EÚ) vo februári 2020. Bola zriadená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1755 zo 6. októbra 2021. Vykázaná suma predstavuje právne záväzky, ktoré je ešte potrebné splniť v rámci opatrení podporovaných z pobrexitovej adaptačnej rezervy. V tomto dokumente sa vykazuje len jedna časť právnych záväzkov, a to tie, ktoré ešte nie sú kryté rozpočtovými záväzkami.

Fond solidarity Európskej únie (FSEÚ)

Fond solidarity Európskej únie (FSEÚ) bol zriadený s cieľom reagovať na veľké prírodné katastrofy a prejavovať európsku solidaritu regiónom postihnutým katastrofami v Európe. FSEÚ bol zriadený nariadením Rady (ES) č. 2012/2002 z 11. novembra 2002 a zmeneným nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 661/2014 z 15. mája 2014 a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 461/2020 z 30. marca 2020. Vykázaná suma predstavuje právne záväzky, ktoré ešte nie sú kryté rozpočtovými záväzkami.

Nástroj na prepájanie Európy (NPE – Digitalizácia)

NPE2 poskytuje finančnú pomoc transeurópskym sieťam s cieľom podporovať projekty spoločného záujmu v sektore dopravných, telekomunikačných a energetických infraštruktúr. Právne záväzky programu NPE sa týkajú vykonávacieho obdobia od roku 2021 do roku 2027 v oblasti energetiky NPE (s možnosťou predĺženia). Právnym základom týchto záväzkov je „nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1153 zo 7. júla 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj na prepájanie Európy a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1316/2013 a (EÚ) č. 283/2014 (Text s významom pre EHP)“ s článkom 4 ods. 5, v ktorom sa uvádza, že „rozpočtové záväzky, ktoré sa vzťahujú na akcie trvajúce viac ako jeden rozpočtový rok, sa môžu rozdeliť na ročné čiastkové platby v rámci obdobia dvoch alebo viacerých rokov.“

Záväzky z operatívneho lízingu

Minimálne vyčlenené sumy, ktoré sa majú uhradiť podľa základných zmlúv počas zostávajúceho obdobia týchto lízingových zmlúv, sú tieto:

	Minimálne platby nájomného			Spolu
	< 1 rok	1 – 5 rokov	> 5 rokov	
Budovy	449	1 040	1 005	2 493
IT materiál a iné zariadenie	12	27	7	46
Spolu	461	1 067	1 012	2 539

v mil. EUR

V marci 2019 sa v súvislosti s oznámením Spojeného kráľovstva o jeho úmysle vystúpiť z EÚ a na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1718 zo 14. novembra 2018, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 726/2004, sídlo Európskej agentúry pre lieky (EMA) premiestnilo z Londýna do Amsterdamu. Agentúra 2. júla 2019 uzavrela dohodu s majiteľom nehnuteľnosti a odvtedy svoje priestory prenajíma podnájomníkovi za podmienok, ktoré sú v súlade s podmienkami hlavnej nájomnej zmluvy vrátane trvania podnájmu, ktoré sa predlžuje až do uplynutia platnosti hlavnej nájomnej zmluvy agentúry EMA v júni 2039.

Sumy uvedené v predchádzajúcej tabuľke zahŕňajú 366 mil. EUR, ktoré sú stále splatné podľa hlavnej nájomnej zmluvy. Rovnaká suma platieb sa očakáva na strane príjmov od podnájomníka na základe nevyhovujúceho podnájmu.

Iné zmluvné záväzky

Uvedené uverejnené sumy zodpovedajú prostriedkom, ktoré sa počas trvania zmlúv musia uhradiť. Najvýznamnejšia zahrnutá suma súvisí so zákazkou (JMO2) Komisie na nehnuteľnosti v Luxemburgu (505 mil. EUR).

6. RIADENIE FINANČNÉHO RIZIKA

Nasledujúce údaje o riadení finančného rizika EÚ sa týkajú:

- operácií vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov na účely finančnej pomoci, ktoré Komisia vykonáva prostredníctvom NGEU, EFSM, nástroja na podporu platobnej bilancie, makrofinančnej pomoci, nástroja SURE a akcií Euratomu,
- pokladničných operácií vykonávaných Komisiou s cieľom plniť rozpočet EÚ vrátane pokút,
- aktív uložených v spoločnom rezervnom fonde pre rozpočtové záruky, ESUO v likvidácii a portfólio BUFI,
- finančných nástrojov financovaných z rozpočtu EÚ a
- programov rozpočtových záruk EÚ.

6.1. DRUHY FINANČNÉHO RIZIKA

EÚ je vystavená týmto hlavným finančným rizikám vyplývajúcim z jej finančných nástrojov a riadi ich:

Trhové riziko predstavuje riziko, že reálna hodnota alebo budúce peňažné toky finančného nástroja môžu kolísať v dôsledku zmien trhových cien. Trhové riziko prináša so sebou nielen potenciálnu stratu, ale aj potenciálny zisk. Možno ho rozdeliť na *menové riziko*, *úrokové riziko* a *iné cenové riziko* (ako je akciové riziko):

- *menové riziko* predstavuje riziko, že na operácie EÚ alebo na hodnotu jej investícií bude mať vplyv fluktuácia výmenných kurzov. Toto riziko vzniká pri zmene kurzu jednej meny voči inej mene,
- *úrokové riziko* spočíva v možnosti zníženia hodnoty cenného papiera, najmä dlhopisu, v dôsledku zvýšenia úrokovej sadzby. Vyššie úrokové sadzby spravidla vedú k nižším cenám dlhopisov s fixnou úrokovou sadzbou a naopak, a
- *iné cenové riziko* je riziko, že reálna hodnota alebo budúce peňažné toky finančného nástroja budú kolísať z dôvodu zmien trhových cien (iných ako tie, ktoré vyplývajú z úrokového rizika alebo menového rizika) bez ohľadu na to, či sú tieto zmeny spôsobené faktormi špecifickými pre individuálny finančný nástroj alebo pre jeho emitenta, alebo faktormi ovplyvňujúcimi všetky podobné finančné nástroje, s ktorými sa obchoduje na trhu.

Kreditné riziko predstavuje riziko straty v dôsledku nesplácania úveru alebo inej úverovej linky (istiny, úroku alebo oboch) dlžníkom alebo v dôsledku iného neplnenia zmluvných záväzkov. Ako nesplácanie možno označiť udalosti ako oneskorené splácanie, reštrukturalizáciu splátok dlžníka a konkurz.

Riziko likvidity je riziko, že účtovná jednotka EÚ bude mať ťažkosti pri plnení záväzkov súvisiacich s finančnými záväzkami, ktoré sa vyrovnávajú dodaním hotovosti alebo iného finančného aktíva.

6.2. METÓDY RIADENIA RIZIKA

Oceňovanie finančných nástrojov

Tieto triedy finančných aktív a záväzkov sa neoceňujú reálnou hodnotou: peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty, úvery, pohľadávky z výmenných transakcií iné ako pohľadávky zo zmlúv o finančnej záruke, keď sú klasifikované ako finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit, pôžičky, zmluvy o finančnej záruke a ďalšie finančné záväzky vykazované v amortizovanej hodnote. Účtovná hodnota týchto finančných aktív a záväzkov sa považuje za primeraný odhad ich reálnej hodnoty.

Operácie vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov v rámci finančnej pomoci a NGEU

Operácie vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov vykonáva EÚ v súlade s príslušnými nariadeniami Rady, rozhodnutiami Rady a Európskeho parlamentu a prípadne internými usmerneniami. Príslušné operačné oddelenia sa riadia vlastnými písomnými príručkami, ktoré sa vzťahujú na špecifické oblasti, ako sú pôžičky a úvery. Finančné a operačné riziká sú identifikované a hodnotené a pravidelne sa kontroluje súlad s internými usmerneniami a postupmi.

Poskytovanie úverov iných než v rámci NGEU je financované z nadväzných pôžičiek „back-to-back“, v dôsledku čoho nevznikajú žiadne otvorené úrokové alebo menové pozície. Na úvery poskytnuté v rámci NGEU sa nevzťahuje prístup nadväzných operácií „back-to-back“ ako v prípade iných nástrojov finančnej pomoci. Namiesto toho bola pre NGEU vypracovaná diverzifikovaná stratégia financovania, v ktorej sa kombinuje široká škála nástrojov financovania. V tejto diverzifikovanej stratégii financovania sa vyžaduje vypracovanie a vykonávanie efektívnych usmernení a postupov na riadenie rizika v rámci nástroja NGEU, ktorými sa aktívne riešia každodenné súvisiace riziká.

Riadenie rizík NGEU

Na začiatku činnosti NGEU v roku 2021 Komisia vymenovala vedúceho pracovníka zodpovedného za riadenie rizík, určila vhodnú riadiacu štruktúru a prijala politiku na vysokej úrovni v oblasti riadenia rizík a dodržiavania súladu s predpismi, ktorá sa vzťahuje na operácie vypožičiavania si prostriedkov, riadenia dlhu a poskytovania úverov v rámci NGEU (ďalej len „operácie NGEU“). Politika na vysokej úrovni v oblasti riadenia rizík a dodržiavania súladu s predpismi zahŕňa primeraný rámec riadenia rizík a dodržiavania súladu s predpismi, ktorý umožňuje dohľad nad rizikami a otázkami dodržiavania predpisov vyplývajúcimi z vykonávania operácií vypožičiavania si prostriedkov, riadenia dlhu a poskytovania úverov v rámci NGEU.¹⁶ Poskytuje zastrešujúci rámec pre usmernenia pre riadenie rizík uplatniteľné na operácie NGEU tým, že sa ňou identifikujú všetky významné riziká vyplývajúce z vykonávania operácií NGEU. Rozsah pôsobnosti politiky na vysokej úrovni v oblasti riadenia rizík a dodržiavania súladu s predpismi je obmedzený na dohľad nad rizikami a záležitosťami týkajúcimi sa súladu, ktoré vyplývajú výlučne z vykonávania operácií NGEU.

Rozhodnutím C(2021) 2502 sa stanovila úloha vedúceho pracovníka zodpovedného za riadenie rizík a Výboru pre riziká a dodržiavanie súladu s predpismi. Politikou na vysokej úrovni v oblasti riadenia rizík a dodržiavania súladu s predpismi sa ďalej rozpracovala úloha vedúceho pracovníka zodpovedného za riadenie rizík, ako aj Výboru pre riziká a dodržiavanie súladu s predpismi. Dopĺňa rámec riadenia NGEU, ako sa stanovuje v rozhodnutí C(2021) 2502,¹⁷ a ďalej sa ňou rozpracúvajú hlavné úlohy a povinnosti súvisiace s rámcom riadenia rizík a dodržiavania súladu s predpismi, pokiaľ ide o operácie NGEU.

Úlohou vedúceho pracovníka zodpovedného za riadenie rizík je zabezpečiť, aby systémy a procesy používané na vykonávanie operácií NGEU boli navrhnuté tak, aby zabezpečili ochranu finančných záujmov Únie a správne finančné riadenie operácií. Vedúci pracovník zodpovedný za riadenie rizík pripravuje politiku na vysokej úrovni v oblasti riadenia rizík a dodržiavania súladu s predpismi s cieľom zabezpečiť, aby sa riziká súvisiace s operáciami NGEU náležite identifikovali, riadili a kontrolovali, a kontroluje, či sa politika na vysokej úrovni v oblasti riadenia rizík a dodržiavania súladu s predpismi vykonáva komplexne a konzistentne.

Vedúci pracovník zodpovedný za riadenie rizík s podporou Výboru pre riziká a dodržiavanie súladu s predpismi zavádza rámec riadenia rizík prostredníctvom interných politík a postupov v oblasti rizika. Výbor pre riziká a dodržiavanie súladu s predpismi je interný výbor Komisie, ktorého úlohou je podporovať vedúceho pracovníka zodpovedného za riadenie rizík pri výkone jeho povinností. Výbor pre riziká a dodržiavanie súladu s predpismi prijíma stanoviská k záležitostiam týkajúcim sa rámca riadenia rizík pre operácie NGEU.

A napokon vedúci pracovník zodpovedný za riadenie rizík podáva správy členovi kolégia zodpovednému za rozpočet, pokiaľ ide o povinnosti stanovené v kapitole 4 rozhodnutia C(2022) 9700. Vedúci pracovník zodpovedný za riadenie rizík vykonáva svoju úlohu nezávisle a má autonómiu pri vykonávaní pridelených úloh a povinností.

V súvislosti s operáciami NGEU bol na účely riadenia rizík zavedený model „troch obranných línií“ s cieľom: i) zabezpečiť primerané oddelenie právomocí a povinností; ii) jasne vymedziť hranice právomocí a iii) zabezpečiť odlišné úlohy a povinnosti, pokiaľ ide o riadenie a kontrolu rizika.

Pokladnica

Pravidlá a zásady riadenia pokladničných operácií Komisie sú stanovené v nariadení Rady (EÚ, Euratom) č. 609/2014 [zmenenom nariadením Rady (EÚ, Euratom) 2016/804] a v nariadení o rozpočtových pravidlách.

¹⁶ https://commission.europa.eu/system/files/2022-01/high_level_risk_and_compliance_policy_hlrcp_formatted.pdf.

¹⁷ Rozhodnutie C(2021) 2502 bolo zrušené a nahradené rozhodnutím C(2022) 9700.

Na základe vyššie uvedených nariadení sa uplatňujú tieto hlavné zásady:

- vlastné zdroje sú hradené členskými štátmi na účty založené na tento účel v mene Komisie v rámci štátnej pokladnice alebo národnej centrálnej banky. Komisia môže využívať vyššie uvedené účty výlučne na pokrytie požiadaviek na pokladničnú hotovosť,
- vlastné zdroje sú hradené členskými štátmi v ich vlastných národných menách, zatiaľ čo platby Komisie sú vedené väčšinou v eurách,
- pri bankových účtoch založených v mene Komisie nie je povolené prečerpanie. Toto obmedzenie sa nevzťahuje na bankové účty Komisie pre vlastné zdroje v tom prípade, že dôjde k nesplácaniu úverov, ktoré boli poskytnuté alebo zaručené podľa nariadení alebo rozhodnutí Rady EÚ, a za určitých podmienok v prípade, že požiadavky týkajúce sa hotovostných potrieb prevyšujú peňažné prostriedky držané na týchto účtoch, a
- prostriedky na účtoch vedených v iných menách ako euro sa použijú buď na platby v tých istých menách, alebo sa pravidelne prevádzajú na eurá.

Okrem účtov pre vlastné zdroje Komisia založila aj ďalšie bankové účty v centrálnych a komerčných bankách na účel realizácie platieb a prijímania iných prostriedkov, ako sú príspevky členských štátov do rozpočtu.

Pokladničné a platobné operácie sú vysoko automatizované a opierajú sa o moderné informačné systémy. Na zaručenie bezpečnosti systému a na zabezpečenie oddelenia funkcií, ktoré sa vyžaduje na základe nariadenia o rozpočtových pravidlách, štandardov vnútornej kontroly Komisie, ako aj na základe audítorských zásad, sa používajú osobitné postupy.

Pokladničné a platobné operácie Komisie sa riadia súborom písomných usmernení a postupov, ktorých cieľom je obmedziť operačné a finančné riziko a zabezpečiť primeranú úroveň kontroly. Tieto usmernenia a postupy sa vzťahujú na rôzne oblasti činností (napr.: realizácia platieb a správa hotovosti, prognózovanie peňažných tokov, kontinuita činnosti atď.) a ich dodržiavanie sa pravidelne kontroluje.

Správa aktív

Kontrola rôznych rizík súvisiacich s činnosťami správy aktív je založená na špecializovanom riadení a pracovných postupoch prijatých na základe referenčného porovnávania s najvyššími normami prijatými partnerskými medzinárodnými inštitúciami. Tieto postupy, ktoré boli predmetom rôznych interných a externých auditov, zabezpečujú dosiahnutie riadnej správy aktív.

Komisia zaviedla vhodné riadenie na preskúmanie a schvaľovanie technických a strategických rozhodnutí v súvislosti s operáciami správy aktív. Na operácie správy aktív dohliadajú dva výbory, výbor pre riziká zložený zo zástupcov GR BUDG a rada pre správu aktív zložená zo zástupcov GR BUDG, GR ECFIN a GR FISMA. Technické rozhodnutia sa prerokúvajú a schvaľujú vo výbore pre riziká, pričom strategické rozhodnutia schvaľujú výbor pre riziká a rada pre správu aktív pred konečným schválením generálnym riaditeľom GR BUDG po dohode s účtovníkom.

Riadením správy aktív sa zaručuje jasné delegovanie rozhodovacích právomocí a zodpovednosti, primerané rozdelenie povinností medzi oddelením Front Office, oddelením pre riadenie rizík a oddelením Back Office, jasne vymedzené úlohy a dobre vypracované a zdokumentované postupy a procesy, ako aj brzdy a protiváhy na všetkých úrovniach. Postupy dodržiavania súladu poskytujú rámec pre primerané pravidlá pre kódexy správania na riadenie potenciálnych osobných konfliktov záujmov, ako aj pre pravidlá riadenia rizík obchodovania s využitím dôverných informácií.

Usmernenia pre správu aktív a interné investičné obmedzenia poskytujú spoľahlivý rámec vnútornej kontroly na zabezpečenie ochrany aktív. Najmä aktíva vo forme cenných papierov sú držané u nášho depozitára v súlade s najlepšimi postupmi na trhu, zatiaľ čo peňažné prostriedky a vklady sú umiestnené vo finančných inštitúciách s vysokým ratingom. Ochrana finančných aktív je zabezpečená aj oddelením povinností medzi tímom zodpovedným za iniciovanie obchodovania s cennými papiermi a tímom oddelenia Back Office zodpovedným za ich vyrovnanie a zosúhlasenie bankou. Dodatočnú úroveň kontroly zabezpečuje účtovný tím počas mesačného procesu zosúladovania uzávierky, keď sa portfólio cenných papierov zosúladuje s vyhlásením depozitára cenných papierov. Všetky nezrovnalosti pri vyrovnaní a oneskorené platby spôsobené protistranami sa riešia zosúhlasením bankou a v rámci tímu oddelenia Back Office, a to na každodennej báze. Na monitorovanie dodržiavania rámca kontroly sa príslušným zainteresovaným stranám pravidelne oznamuje vyčerpávajúci súbor ukazovateľov výkonnosti a ukazovateľov rizika pre spravované aktíva.

V usmerneniach pre správu aktív a v rizikových a investičných stratégiách sa vymedzujú niektoré limity a obmedzenia s cieľom znížiť expozíciu portfólia voči kreditnému riziku, pričom ide o obmedzenie na investičný stupeň, okrem expozície členských štátov EÚ.

Spoločný rezervný fond

Rozhodnutím Komisie C(2020) 1896 z 25. marca 2020 o usmerneniach pre správu aktív SRF (AMG) sa povinnosti a úlohy finančného správcu SRF delegovali na generálneho riaditeľa Generálneho riaditeľstva pre rozpočet (GR BUDG). SRF je oddelený od ostatných portfólií riadených GR BUDG. Fond nie je samostatným právnym subjektom.

SRF je riadený podľa usmernení pre správu aktív. Cieľom je v plnej výške a bezodkladne zabezpečiť potrebnú likviditu na krytie všetkých požadovaných tokov, akými sú výzvy na uplatnenie záruky, a zabezpečiť zachovanie kapitálu počas investičného horizontu fondu, a to na vysokej úrovni spoľahlivosti.

V záujme dosiahnutia uvedeného všeobecného cieľa finančný správca SRF spravuje aktíva v súlade s pravidlami obozretnosti a so zásadami správneho finančného riadenia, ako aj v súlade s pravidlami a postupmi stanovenými účtovníkom Komisie. Príslušné operačné oddelenia sa riadia príručkami písomných postupov, ktoré sa vzťahujú na špecifické oblasti, ako je napr. správa pokladnice. Finančné a operačné riziká sú identifikované a hodnotené a pravidelne sa kontroluje súlad s internými usmerneniami a postupmi.

Portfólio SRF je vytvorené tak, aby sa zabezpečila vysoká miera diverzifikácie medzi oprávnenými triedami aktív, geografickými oblasťami, emitentmi a splatnosťami s cieľom vhodne riadiť výkyvy hodnoty portfólia.

Keďže jedinou protistranou všetkých nesplatených menových forwardov k 31. decembru 2022 je Banque de France, k tomuto dátumu neexistuje žiadne zníženie kreditného rizika ako kolaterál, dohody o vzájomnom započítavaní ani záruky. Maximálna expozícia voči kreditnému riziku pre devízové deriváty s kladnou reálnou hodnotou na konci obdobia vykazovania sa rovná účtovnej hodnote v súvahe.

Pokuty

Predbežne uhradené pokuty: vklady

Sumy prijaté pred rokom 2010 zostávajú na bankových účtoch v bankách, ktoré boli osobitne vybraté na vklady predbežne uhradených pokút. Výber bánk sa uskutočňuje v súlade s postupmi verejného obstarávania podľa nariadenia o rozpočtových pravidlách. Na umiestnenie finančných prostriedkov do jednotlivých bánk má vplyv vnútorná politika riadenia rizík, ktorá definuje požiadavky týkajúce sa úverového ratingu a výšku finančných prostriedkov, ktoré by sa mohli uložiť primerane k výške kapitálu protistrany. Finančné a operačné riziká sú identifikované a hodnotené a pravidelne sa kontroluje súlad s internými usmerneniami a postupmi.

Predbežne uhradené pokuty: portfólio BUFI

Od roku 2010 sú uložené a predbežne uhradené pokuty investované do osobitne vytvoreného portfólia BUFI. Hlavným cieľom portfólia je zníženie rizík spojených s finančnými trhami a rovnaké zaobchádzanie so všetkými účtovnými jednotkami tým, že sa na nominálnu hodnotu pokút uplatňuje zaručená návratnosť vypočítaná na rovnakom základe. Spodná hranica zaručenej návratnosti uplatňovanej pre účtovné jednotky, ktorým boli uložené pokuty predtým, ako v auguste 2018 nadobudlo účinnosť nové nariadenie o rozpočtových pravidlách, je však stanovená na úrovni nula. Správu aktív v prípade predbežne uhradených pokút vykonáva Komisia v súlade s vnútornými usmerneniami pre správu aktív. Príslušné operačné oddelenia sa riadia procesnými príručkami, ktoré sa vzťahujú na špecifické oblasti, ako je napr. správa pokladnice. Finančné a operačné riziká sú identifikované a hodnotené a pravidelne sa kontroluje súlad s internými usmerneniami a postupmi.

Cieľom činností správy aktív je investovať pokuty predbežne uhradené Komisii tak, aby:

- finančné prostriedky boli v prípade potreby ľahko dostupné, a zároveň
- sa ich návratnosť za bežných okolností v priemere rovnala návratnosti referenčnej hodnoty BUFI zníženej o vzniknuté náklady pri zachovaní nominálnej výšky pokút.

Investície sú v zásade obmedzené na tieto kategórie: termínované vklady v centrálnych bankách členských štátov, nezávislých dlhových agentúrach, v bankách v úplnom vlastníctve štátu alebo so zárukou štátu, alebo nadnárodných inštitúcií a dlhopisy, dlžobné úpisy a vkladové certifikáty vydané štátnymi alebo nadnárodnými inštitúciami.

Prijaté finančné záruky

Značné záruky od finančných inštitúcií prijala Komisia v súvislosti s pokutami, ktoré boli uložené podnikom za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže EÚ – pozri poznámku **2.6.1.3**. Tieto záruky poskytujú pokutované spoločnosti ako alternatívu k predbežným platbám. Záruky sa spravujú v súlade

s vnútornou politikou riadenia rizík. Finančné a operačné riziká sú identifikované a hodnotené a pravidelne sa kontroluje súlad s internými usmerneniami a postupmi.

Programy rozpočtových záruk EÚ

V hlave X nariadenia o rozpočtových pravidlách sa zakotvuje viacero záruk na ochranu rozpočtu EÚ pred finančnými rizikami, ktoré vznikajú pri využívaní rozpočtových záruk. Možno ich zoskupiť do štyroch hlavných kategórií:

1. Opatrenia na obmedzenie sumy podmienených záväzkov

Po prvé suma záruky EÚ musí byť obmedzená, a to jasne stanoveným spôsobom. V nariadení o rozpočtových pravidlách sa stanovuje, že finančný záväzok a súhrnné čisté platby z rozpočtu nesmú presiahnuť výšku rozpočtovej záruky, ktorá je povolená v jej základnom akte. Podmienený záväzok vyplývajúci z rozpočtovej záruky smie presiahnuť finančné aktíva poskytnuté na krytie finančného záväzku EÚ, len ak sa to stanovuje v príslušnom základnom akte a podľa osobitných podmienok, ktoré sú v ňom uvedené.

Po druhé požadovaný rizikový profil operácií/finančných produktov zabezpečených EÚ sa v čo najväčšej miere určuje *ex ante*, t. j. pred podpisom dohôd o záruke.

2. Opatrenia týkajúce sa výberu implementujúcich partnerov

Programy rozpočtových záruk sa vykonávajú so spoľahlivými partnermi posúdenými v rámci pilierov. Zabezpečuje sa tým okrem iného spoľahlivosť účtovníctva, ako aj finančného systému a systému riadenia rizík týchto implementujúcich partnerov. Ďalej sa títo implementujúci partneri zaväzujú k použitiu vlastných zdrojov, čím sa zabezpečuje prepájanie ich záujmov s Úniou.

3. Opatrenia na zabezpečenie primeranej *ex ante* fiškálnej kapacity na absorpciu výziev na uplatnenie záruky

Programy rozpočtových záruk sú kryté rezervovanými aktívami, ktoré sú uložené v SRF. Miera tvorby rezerv je stanovená v základnom akte každého programu na takej úrovni, aby umožňovala programovanie rozpočtových prostriedkov, ktoré budú tvoriť rezervu na absorpciu strát bez narušenia rozpočtu. Tvorba rezerv je teda dostatočná na zvládnutie očakávaných a do istej miery aj neočakávaných strát týchto rozpočtových záruk.

Následne Komisia (každoročne) zabezpečí primeranosť miery tvorby rezerv vymedzenej v základnom akte a jej súlad so zásadami nariadenia o rozpočtových pravidlách a s finančným programovaním.

4. Opatrenia na riešenie realizovaných strát presahujúcich odhad *ex ante*

V nariadení o rozpočtových pravidlách sa zavádzajú dve prahové hodnoty včasného varovania (t. j. keď zostane k dispozícii 50 % a 30 % miery tvorby rezerv). Tieto prahové hodnoty včasného varovania umožňujú Komisii predvídať potenciálne vyčerpanie rezerv pred skončením platnosti rozpočtovej záruky a vyhodnotiť, či by mala navrhnuť dodatočnú tvorbu rezerv.

Ak je dočasne potrebná dodatočná likvidita, sú zavedené postupy, medzi ktoré patria prevody medzi zložkami SRF a využitie likvidity centrálnej pokladnice, ako aj využitie dostupného rozpočtového priestoru (viazané a platobné rozpočtové prostriedky).

Okrem toho bol v roku 2020 pod dohľadom komisára pre rozpočet zriadený Riadiaci výbor pre podmienené záväzky vyplývajúce z rozpočtových záruk. Koná vo veciach týkajúcich sa rozpočtových záruk a finančnej pomoci, ktoré vytvárajú podmienené záväzky pre rozpočet vznikajúce pri vykonávaní hlavy X nariadenia o rozpočtových pravidlách, vrátane vykonávania ustanovení vnútorných pravidiel plnenia všeobecného rozpočtu Únie. Patria k nim rámec riadenia rizík, príslušné spoločné horizontálne ustanovenia štandardných dohôd a integrované podávanie správ na stanovovanie podnikových požiadaviek na udržateľné riadenie podmienených záväzkov.

Programy finančných nástrojov

Plnenie rozpočtu EÚ sa už množstvo rokov odvíja od využívania programov finančných nástrojov. Viac informácií o dotknutých sumách sa nachádza v poznámke **2.4.2**.

V prípade väčšiny finančných nástrojov je plnenie na základe dohody medzi Komisiou a finančnou inštitúciou delegované buď na skupinu EIB (vrátane EIF), alebo na iné finančné inštitúcie. Dohody podpísané s týmito finančnými inštitúciami obsahujú prísne podmienky a povinnosti pre sprostredkovateľov, aby sa zabezpečilo, že prostriedky EÚ budú riadne riadené a vykazované. Keď sa vytvorí záväzok poskytnutia finančného príspevku jednému z nástrojov, prostriedky sa presunú na osobitne vytvorený bankový účet otvorený finančnou inštitúciou na jej meno, ale na účet Komisie (t. j. zverenecký účet). Finančná inštitúcia môže v závislosti od daného nástroja použiť prostriedky uložené na tomto zvereneckom účte na poskytovanie úverov, emitovanie dlhových nástrojov, investovanie do kapitálových nástrojov alebo krytie výziev na uplatnenie záruky. Výnosy z finančných nástrojov sa spravidla musia vrátiť do rozpočtu EÚ.

Riziko v súvislosti s týmito finančnými nástrojmi je obmedzené stropom uvedeným v príslušných dohodách, ktorým je suma rozpočtovaná pre daný nástroj. Keďže Komisia často znáša „tranžu prvej straty“ a keďže nástroje sú určené na financovanie rizikovejších prijímateľov (ktorí majú ťažkosti pri získavaní finančných prostriedkov od komerčných veriteľov), je pravdepodobné, že k nejakým stratám pre rozpočet EÚ dôjde.

6.3. MENOVÉ RIZIKO

Expozícia finančných nástrojov EÚ voči menovému riziku na konci roka – čistá pozícia

v mil. EUR

	31.12.2022						
	USD	GBP	PLN	SEK	Iné	EUR	Spolu
Finančné aktíva							
<i>Finančné aktíva vykazované v amortizovanej hodnote*</i>	83	6	–	–	12	151	251
<i>Finančné aktíva vykazované vo FVSD</i>							
<i>Nederiváty</i>	843	25	–	20	98	29 088	30 073
<i>Deriváty</i>	(483)	–	–	–	–	1 467	984
<i>Pohľadávky**</i>	89	111	14	0	17	5 453	5 684
<i>Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty</i>	84	13	1 031	473	1 421	43 522	46 544
	616	155	1 045	493	1 548	79 681	83 537
Finančné záväzky							
<i>Záväzok z finančnej záruky</i>	(793)	(0)	(37)	(12)	(164)	(5 450)	(6 456)
<i>Finančné záväzky vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit</i>	(1)	–	–	8	19	(50)	(25)
	(795)	(0)	(37)	(4)	(146)	(5 500)	(6 481)
Spolu	(179)	154	1 008	489	1 403	74 181	77 056

v mil. EUR

	31.12.2021						
	USD	GBP	PLN	SEK	Iné	EUR	Spolu
Finančné aktíva							
Finančné aktíva vykazované v amortizovanej hodnote*	63	18	–	–	7	88	176
Finančné aktíva vykazované vo FVSD							
Nederiváty	934	51	–	23	75	23 141	24 223
Deriváty	(646)	–	–	–	–	1 474	828
Pohľadávky**	109	98	108	4	88	7 372	7 780
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty	85	24	1 014	591	1 692	41 455	44 860
	545	192	1 121	618	1 862	73 529	77 866
Finančné záväzky							
Záväzok z finančnej záruky	(1 047)	(0)	(62)	(19)	(248)	(6 418)	(7 794)
Finančné záväzky vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit	(1)	–	–	–	(4)	–	(5)
	(1 048)	(0)	(62)	(19)	(251)	(6 418)	(7 798)
Spolu	(503)	192	1 059	599	1 611	67 111	70 068

* Okrem úverov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (NGEU) a v rámci finančnej pomoci.

** Okrem odložených výdavkov.

Posilnenie alebo oslabenie EUR oproti ostatným menám o 10 % by malo tento účinok na hospodársky výsledok:

v mil. EUR

Zvýšenie výmenných kurzov (+)/ zníženie (–)	USD	2022 GBP	PLN	SEK
+10 %	16	(14)	(92)	(44)
-10 %	(20)	17	112	54

v mil. EUR

Zvýšenie výmenných kurzov (+)/ zníženie (–)	USD	2021 GBP	PLN	SEK
+10 %	46	(17)	(96)	(54)
-10 %	(56)	21	118	67

Operácie vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov v rámci NGEU a finančnej pomoci

Finančné aktíva a záväzky sú v súčasnosti vyjadrené len v eurách a EÚ sa teda nevystavuje účinkom menového rizika.

Pokladnica

Vlastné zdroje hradené členskými štátmi v iných menách ako euro sú vedené na účtoch pre vlastné zdroje v súlade s nariadením Rady (EÚ, Euratom) č. 609/2014 [zmeneným nariadením Rady (EÚ, Euratom) 2016/804]. Prevádzajú sa na eurá, keď sú potrebné na realizáciu platieb. Postupy na správu týchto finančných prostriedkov sú stanovené v uvedenom nariadení. V obmedzenom počte prípadov sa tieto prostriedky používajú priamo na platby, ktoré sa majú vykonať v danej mene.

Komisia vedie v komerčných bankách viacero účtov v iných menách EÚ ako euro, vrátane USD a CHF, na účely realizácie platieb denominovaných v týchto menách. Tieto účty sa dopĺňajú v závislosti od výšky platieb, ktoré sa majú vykonať, a ich zostatky preto nepredstavujú expozíciu voči menovému riziku.

Ak sa na účty pripisujú rôzne príjmy (iné ako vlastné zdroje) v iných menách ako euro, prevedú sa buď na účty Komisie vedené v rovnakých menách, ak sú potrebné na pokrytie realizácie platieb, alebo sa konvertujú na eurá a prevedú na účty vedené v eurách. Zálohové účty vedené v iných menách ako euro sa dopĺňajú v závislosti od odhadovaných krátkodobých lokálnych platobných potrieb v tých istých menách. Zostatky na týchto účtoch sa udržiavajú v rámci príslušných stropov.

Pokuty

Všetky pokuty sa ukladajú, hradia alebo sú predbežne kryté v eurách, preto nepredstavujú žiadne menové riziko, keď sú uložené vo fonde BUFI.

Rozpočtové záruky

Rozpočtové záruky sa spravidla predlžujú s maximálnym limitom vymedzeným v eurách. Niektoré východiskové operácie však môžu byť denominované v iných menách (USD alebo iných miestnych menách).

Menové riziko je jedným zo zvažovaných hľadísk pri určovaní potrieb tvorby rezerv.

Spoločný rezervný fond

Operácie v rámci SRF sa v súčasnosti vykonávajú v EUR aj USD. Menové riziko je riadené na základe uzatvárania zmlúv o derivátoch (termínovaných devízových zmlúv) zabezpečujúcich trhovú hodnotu investičného portfólia v USD. Limit pre nezabezpečenú devízovú expozíciu je stanovený na úrovni 1 % celkovej hodnoty portfólia v rámci referenčných pridelených prostriedkov a ročných strategických pridelených prostriedkov. Pohyb smerom nahor alebo nadol v trhovej hodnote investícií v USD nad alebo pod 1 % limitu by mal za následok transakciu na obnovenie rovnováhy (nový forward s rovnakým alebo opačným smerovaním), ktorou by sa zodpovedajúco upravila alebo zrušila zabezpečovaná pozícia.

Úvery postúpené EÚ v dôsledku čerpania z fondu v dôsledku nesplácania úveru zo strany jeho prijímateľa – pozri poznámku **2.4.1.2** – sa vykonávajú v ich pôvodnej mene, a preto vystavujú EÚ menovému riziku. V prípade postúpených úverov sa nepodnikajú žiadne kroky na účely kompenzácie kolísania cudzej meny (hedžingové operácie) vzhľadom na neistotu týkajúcu sa harmonogramu splatenia úverov.

6.4. ÚROKOVÉ RIZIKO

V nasledujúcej tabuľke sa uvádza citlivosť úrokových sadzieb dlhových cenných papierov a fondov ETF vykázaním vplyvu, ktorý by mala zmena úrokových sadzieb o ± 100 bázičných bodov (1 %) na hospodársky výsledok EÚ.

v mil. EUR

	Zvýšenie (+)/zníženie (–) v bázičných bodoch	Hospodársky výsledok
2022: Finančné aktíva vykazované vo FVSD	+100 -100	(741) 784
2021: Finančné aktíva vykazované vo FVSD	+100 -100	(622) 660

Citlivosť na zmeny úrokovej sadzby určitého portfólia dlhopisov sa zvyšuje s jeho duráciou. Durácia hlavných portfólií aktív spravovaných Komisiou je opísaná ďalej.

Operácie vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov v rámci NGEU a finančnej pomoci

Vďaka povahe operácií vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov disponuje EÚ značnými úročenými aktívami a záväzkami. V prípade nástrojov finančnej pomoci okrem NGEU však neexistuje úrokové riziko, pretože prijaté pôžičky sú kompenzované úvermi poskytnutými za rovnakých podmienok (nadväzná operácia „back-to-back“).

Na nástroj NGEU sa nevzťahuje prístup nadväznosti „back-to-back“, a preto je úrokové riziko potrebné kryť vykonávaním postupov a mechanizmov, ktorými sa zmierňuje. Základnou zásadou diverzifikovanej stratégie financovania v rámci nástroja NGEU je transparentné pridelenie nákladov na financovanie a všetkých ostatných nákladov súvisiacich s nástrojom NGEU prijímateľom (v prípade úverov) a do rozpočtu EÚ (v prípade nenávratnej podpory). Program NGEU sa riadi zásadami plnej náhrady nákladov a neziskového fungovania. Preto EÚ postupuje finančné prostriedky, ktoré získa na trhu, čo najspravodlivejším a nákladovo najefektívnejším spôsobom na základe výpočtu denných úrokov. Tým sa zabezpečuje, že členské štáty znášajú všetky náklady na úvery a vypožičiavanie si prostriedkov, ktoré vznikli Únii.

NGEU drží peňažné prostriedky s cieľom udržať stanovenú bezpečnostnú rezervu v rámci diverzifikovanej stratégie financovania a zároveň zabrániť akýmkoľvek prebytkom. Peňažné prostriedky NGEU sú uložené v Európskej centrálnej banke. Od 4. apríla 2022 sa na akýkoľvek nesplatený zostatok peňažných prostriedkov

uplatňuje krátkodobá úroková sadzba na peňažnom trhu s eurom. Nesplatený zostatok peňažných prostriedkov predtým podliehal úrokovej sadzbe ECB pre jednoduché sterilizačné operácie, ktorá bola -0,5 %. Podľa vzájomnej dohody sa negatívne úroky ECB vzťahovali iba na nesplatené zostatky peňažných prostriedkov nad 20 mld. EUR. Na základe metodiky pridelovania nákladov NGEU sú úroky, ktoré nie sú pridelené na úvery alebo nenávratnú podporu, predmetom fakturácie určenej prijímateľom úverov a rozpočtu EÚ vo forme nákladov na riadenie likvidity, pričom môžu byť pozitívne alebo negatívne v závislosti od vývoja úrokových sadzieb uplatňovaných na zostatky peňažných prostriedkov.

Pokladnica

Okrem pôžičiek v súvislosti s programom NGEU si Komisia nepožičiava peňažné prostriedky na financovanie svojich prevádzkových výdavkov. Nad rámec úrokovej expozície NGEU sa úrok vypočítava zo zostatkov na rôznych bankových účtoch. Práve z tohto dôvodu Komisia zaviedla opatrenia, pomocou ktorých sa usiluje zabezpečiť, aby sa do úrokov (kladných alebo záporných) vytváraných na jej bankových účtoch pravidelne premietali trhové úrokové sadzby a ich prípadná fluktuácia.

Účty zriadené v rámci štátnej pokladnice členských štátov, ktoré sú určené na príjem vlastných zdrojov, nie sú úročené ani spoplatnené. Na účty v rámci národných centrálnych bánk (vlastné zdroje a ostatné prostriedky) sa môže vzťahovať odplata podľa oficiálnej sadzby uplatňovanej každou inštitúciou. Počas obdobia negatívneho úrokového prostredia (do septembra 2022) boli niektoré odplaty uplatňované na tieto účty záporné. Postupy správy hotovosti sa prispôbujú podmienkam trhového úroku s cieľom minimalizovať zostatky na týchto účtoch, keď sa uplatňujú negatívne úroky a dodržiavajú vhodné stropy podľa bankových podmienok. Účty vlastných zdrojov sú chránené pred vplyvom negatívnych úrokov v súlade s nariadením Rady (EÚ, Euratom) č. 609/2014 [zmeneným nariadením Rady (EÚ, Euratom) 2016/804].

K jednoduchým zostatkom, ktoré sú držané na účtoch v komerčných bankách, sa každý deň pripisujú úroky. Tieto úroky vychádzajú z variabilných trhových sadzieb, na ktoré sa uplatňuje zmluvná marža (kladná alebo záporná). Sadzby uplatňované komerčnými bankami majú vo všeobecnosti stanovenú spodnú hranicu na úrovni nula pre operačné zostatky do výšky určeného stropu.

Pokuty

Predbežne uhradené pokuty sa investujú do portfólia dlhodobých dlhopisov s priemernou dĺžkou portfólia 1,33 roka.

Spoločný rezervný fond

Finančné prostriedky v SRF sa investujú do portfólia dlhodobých dlhopisov a podnikových ETF s celkovou priemernou dĺžkou portfólia 3,17 roka.

ESUO v likvidácii

Sumy ESUO v likvidácii sa investujú do dlhodobých dlhopisov s priemernou dĺžkou portfólia 3,17 roka.

6.5. KREDITNÉ RIZIKO

Maximálna expozícia voči kreditnému riziku

	v mil. EUR 31.12.2022	v mil. EUR 31.12.2021
Finančné aktíva		
Úvery	204 354	163 568
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty	46 544	44 860
Pohľadávky z výmenných transakcií*	5 684	7 780
Finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit – dlhové cenné papiere	24 647	19 326
Finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit – deriváty	984	828
Poskytnuté záruky a úverové prísluby		
Zmluvy o finančných zárukách	55 502	55 267
Úverové prísluby	8	–
Spolu k 31. 12. 2022	337 723	291 628

* Okrem odložených výdavkov.

EÚ je okrem toho nepriamo vystavená úverovému riziku prostredníctvom svojich investícií do FPT, podnikových ETF a združených portfólií dlhových cenných papierov (pozri poznámku **2.4.2.1**), čo môže ovplyvniť ich ceny (pozri poznámku **6.7**).

Úvery: úverová kvalita

v mil. EUR

31.12.2022					
	Fáza 1	Fáza 2	Fáza 3	POCI	Spolu
Úverový rating					
<i>Najvyšší a vysoký stupeň</i>	12 849	–	–	–	12 849
<i>Stredný vyšší stupeň</i>	62 240	–	–	–	62 240
<i>Stredný nižší stupeň</i>	106 537	–	–	–	106 537
<i>Špekulatívny stupeň (vrátane zlyhaní)</i>	11 923	13 094	29	114	25 160
Hrubá účtovná hodnota	193 549	13 094	29	114	206 786
<i>Mínus opravná položka na stratu</i>	(55)	(2 361)	(27)	13	(2 431)
Čistá účtovná hodnota	193 494	10 732	2	126	204 354

v mil. EUR

31.12.2021					
	Fáza 1	Fáza 2	Fáza 3	POCI	Spolu
Úverový rating					
<i>Najvyšší a vysoký stupeň</i>	10 379	–	–	–	10 379
<i>Stredný vyšší stupeň</i>	58 991	–	–	–	58 991
<i>Stredný nižší stupeň</i>	79 672	–	–	–	79 672
<i>Špekulatívny stupeň (vrátane zlyhaní)</i>	8 819	5 965	29	48	14 860
Hrubá účtovná hodnota	157 861	5 965	29	48	163 903
<i>Mínus opravná položka na stratu</i>	(10)	(299)	(26)	–	(336)
Čistá účtovná hodnota	157 851	5 665	3	48	163 568

Štyri vyššie uvedené rizikové kategórie sú v zásade založené na ratingových kategóriách externých ratingových agentúr a zodpovedajú:

- najvyšší a vysoký stupeň: Moody's P-1, Aaa – Aa3; S&P A-1+, A-1, AAA – AA –; Fitch F1+, F1, AAA – AA– a ekvivalent,
- stredný vyšší stupeň: Moody's P-2, A1 – A3; S&P A-2, A+ – A–; Fitch F2, A+ – A– a ekvivalent,
- stredný nižší stupeň: Moody's P-3, Baa1 – Baa3, S&P A-3, BBB+ – BBB–; Fitch F3, BBB+ – BBB– a ekvivalent,
- špekulatívny stupeň: Moody's not prime, Ba1 – C; S&P B, C, D, BB+ – D; Fitch B, C, D, BB+ – D a ekvivalent.
- EÚ sa podľa týchto kategórií externých ratingových agentúr orientuje najmä v prípade finančných nástrojov a komerčných bánk, ale na základe vlastnej analýzy jednotlivých prípadov môže ponechať sumy v jednej z uvedených kategórií rizík, hoci jedna alebo viaceré z uvedených ratingových agentúr znížili ratingové hodnotenie príslušnej protistrany.

Úvery zaradené v neinvestičnom stupni sú najmä úvery finančnej pomoci partnerským krajinám vo finančných ťažkostiach, a to aj niektorým členským štátom, ktoré sú hodnotené v hornej hranici tohto stupňa. Všetky úvery poskytnuté členským štátom sú vo fáze 1. Fáza 2 zahŕňa 11,9 mld. EUR z makrofinančnej pomoci a úverov Euratomu pre Ukrajinu. Úvery POCI sú postúpené úvery z programov EFSI a mandátu na poskytovanie vonkajších úverov.

Operácie vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov v rámci NGEU a finančnej pomoci

Expozícia voči kreditnému riziku sa riadi prostredníctvom získania štátnych záruk v prípade úverov Euratomu (pozri poznámku **2.4.1.1**).

Úvery poskytnuté Ukrajine v rámci výnimočného programu makrofinančnej pomoci (6 mld. EUR vyplatených v roku 2022) sú najprv kryté svojou zložkou v SRF a potom aj dodatočnými zárukami členských štátov.

Úvery poskytované členským štátom z nástroja SURE sa opierajú o systém dobrovoľných záruk členských štátov vo výške 25 % maximálneho stropu dostupného na súvisiacu finančnú pomoc.

V prípade dlžníkov v omeškaní a s cieľom splatiť všetky súvisiace splatné dlhy môže Komisia čerpať aktíva uložené v SRF (na úvery na makrofinančnú pomoc a úvery Euratomu tretím krajinám) a vyzvať členské štáty na ich splatenie pri rešpektovaní stropov vlastných zdrojov (pozri poznámku **6.6**).

Úvery: Pohyb opravnej položky na stratu zo zníženia hodnoty

v mil. EUR

	Fáza 1	Fáza 2	Fáza 3	POCI	Spolu
Opravná položka na stratu k 1. 1. 2022	10	299	26	–	336
Prechod do fázy 1	–	–	–	–	–
Prechod do fázy 2	(0)	1	(1)	–	0
Prechod do fázy 3	(1)	(0)	1	–	–
Nové úvery	9	763	–	–	772
Ukončenie vykazovania – splátky	(0)	–	–	–	(0)
Ukončenie vykazovania – odpisy	–	–	(2)	–	(2)
Precenenie opravnej položky na stratu	37	1 298	3	(13)	1 326
Iné	–	–	–	–	–
Opravná položka na stratu k 31. 12. 2022	55	2 361	27	(13)	2 431

Dodatočná opravná položka na stratu zo zníženia hodnoty pri úveroch vo fáze 2 sa vzťahuje najmä na úvery poskytnuté v rámci makrofinančnej pomoci a Euratomu pre Ukrajinu (pozri poznámku **2.4.1.1**).

Úvery: Posudzovanie stupňov

Ako sa uvádza v hlavných účtovných politikách, opravná položka zníženia hodnoty finančných aktív oceňovaných v amortizovanej hodnote iných ako pohľadávky závisí od fázy, v ktorej je finančné aktívum klasifikované.

Pridelovanie do fáz závisí najmä od úverového ratingu protistrany. Model fáz závisí od relatívneho posúdenia kreditného rizika, čo znamená, že EÚ môže mať uzavreté rôzne úvery s jednou protistranou s rôznymi fázami v závislosti od kreditného rizika protistrany pri vzniku úveru. EÚ vzhľadom na svoje jedinečné inštitucionálne postavenie požičiava peňažné prostriedky svojim členským štátom alebo štátom v ťažkostiach. Preto EÚ uplatňuje aj kvalitatívne posudzovanie kreditného rizika na základe monitorovania hospodárskej situácie dlžníkov v ťažkostiach.

Fáza 1 – žiadne výrazné zvýšenie kreditného rizika

Úvery poskytované protistranám s úverovým ratingom na investičnom stupni [t. j. od AAA (Aaa) do BBB– (Baa3) na ratingovej stupnici S&P/Fitch (Moody's) alebo s rovnocenným externým alebo interným ratingom] k dátumu vykázania sa považujú za úvery s nízkym kreditným rizikom, a preto sa nachádzajú vo fáze 1, čo neplatí pre prípad, ak sa s ich splatením mešká viac ako 30 dní (pozri fáza 2). Okrem toho sa všetky úvery, v prípade ktorých nedošlo k výraznému zvýšeniu kreditného rizika, ako sa vymedzuje ďalej, klasifikujú vo fáze 1. V prípade finančných aktív vo fáze 1 sa opravná položka zníženia hodnoty oceňuje na úrovni 12-mesačných očakávaných úverových strát.

Fáza 2 – výrazné zvýšenie kreditného rizika

S cieľom určiť, či došlo k výraznému zvýšeniu kreditného rizika od vzniku úveru, a teda, či sa uskutoční prevod na fázu 2, EÚ uplatňuje kombináciu kvantitatívnych a kvalitatívnych posúdení.

Všetky úvery, v prípade ktorých sú zmluvné platby po splatnosti od 31 do 90 dní, sa prevedú na fázu 2.

V prípade protistrán s úverovým ratingom od AAA (Aaa) do BB- (Ba3) k dátumu prvotného vykázania: Ak nejde o prípad nízkeho rizika (vo fáze 1), zhoršenie sa považuje za závažné, ak sa rozdiel medzi ratingom pri vzniku úveru a k dátumu vykázania rovná trom alebo viacerým stupňom.

V prípade protistrán s úverovým ratingom B+ (B1) alebo B (B2) k dátum prvotného vykázania: Zhoršenie sa považuje za závažné, ak sa rozdiel medzi počiatočným ratingom a súčasným ratingom rovná dvom alebo viacerým stupňom.

V prípade protistrán s úverovým ratingom B- (B3) alebo nižším (v rozsahu CCC/Caa): Zhoršenie sa považuje za závažné, ak sa rozdiel medzi počiatočným ratingom a súčasným ratingom k dátumu vykázania rovná jednému alebo viacerým stupňom.

Úvery, ktoré vznikli pred prechodom na revidované účtovné pravidlo EÚ č. 11 (t. j. k 1. januáru 2021), za ktoré nie sú k dátumu prvotného vykázania bez toho, aby bolo potrebné vynaložiť neprimerané náklady alebo úsilie, k dispozícii žiadne informácie o kreditnom riziku, sa klasifikujú vo fáze 2.

V prípade úverov vo fáze 2 sa opravná položka zníženia hodnoty oceňuje na úrovni očakávaných úverových strát počas životnosti.

Fáza 3 – úverovo znehodnotené úvery

Úvery sa klasifikujú vo fáze 3, keď sú 90 dní po splatnosti alebo keď sa vyskytne jedna či viacero udalostí po vzniku úveru, ktoré poškodzujú odhadované budúce peňažné toky daného finančného aktíva. Úver sa klasifikuje vo fáze 3 napríklad vtedy, ak:

- začína byť pravdepodobné, že dlžník vyhlási konkurz alebo inú formu finančnej reorganizácie,
- má dlžník kategóriu ratingu D, ktorú vydala externá ratingová agentúra, a
- dlžník mešká so splnením akejkoľvek finančnej povinnosti voči EÚ, alebo v prípade úverov na finančnú pomoc, ak dlžník mešká so splnením povinnosti voči akejkoľvek inej medzinárodnej organizácii financujúcej program.

V prípade úverov vo fáze 3 sa opravná položka zníženia hodnoty oceňuje na úrovni očakávaných úverových strát počas životnosti.

Kúpené alebo vzniknuté úverovo znehodnotené aktíva („POCI“)

EÚ má aj úvery, ktoré boli „kúpené alebo vznikli ako úverovo znehodnotené“ („POCI“). Ide o nesplatené úvery, pri ktorých EÚ vyplatila výzvu na uplatnenie záruky implementujúcemu partnerovi. V prípade týchto úverov všetky práva prešli na EÚ. EÚ ich vykazuje vo svojej súvahe v reálnej hodnote pri prvotnom zaúčtovaní. EÚ ich klasifikuje ako úvery POCI a počíta opravnú položku zníženia hodnoty na základe očakávanej úverovej straty počas celej životnosti. Na základe príslušných dohôd medzi EÚ a implementujúcimi partnermi sa konania týkajúce sa vymáhania vykonávajú v mene EÚ s cieľom vymáhať akékoľvek splatné sumy.

Úvery: Ocenenie očakávaných úverových strát

Ocenenie očakávaných úverových strát je pravdepodobnosťou vážený odhad rozdielu medzi dohodnutými peňažnými tokmi a očakávanými peňažnými tokmi. EÚ používa na tento odhad tieto parametre kreditného rizika:

- pravdepodobnosť zlyhania (PD),
- strata v prípade zlyhania (LGD) a
- expozícia pri zlyhaní (EAD).

PD je percentuálna hodnota a predstavuje pravdepodobnosť zlyhania protistrany, pokiaľ ide o jej finančné záväzky, buď počas nasledujúcich 12 mesiacov (v prípade 12-mesačných očakávaných úverových strát), alebo počas zvyšnej životnosti záväzku (v prípade očakávanej úverovej straty počas celej životnosti).

LGD je percentuálna hodnota vyjadrujúca očakávaný nedostatok hotovosti, t. j. časť expozície, ktorá bude podľa očakávaní po zlyhaní stratená, pri zohľadnení vymožení prostriedkov a zábezpek. S cieľom

odhadnúť LGD v prípade vystavenia voči štátnym dlhopisom EÚ prihliada na svoje faktické postavenie prednostného veriteľa.

EAD je zostatková expozícia (suma) v čase zlyhania.

Odhadované peňažné toky počas očakávanej životnosti finančného aktíva sú diskontované efektívnou úrokovou mierou.

EÚ považuje za primerané a opodstatnené informácie zamerané na budúcnosť, ktoré sú k dispozícii bez toho, aby bolo potrebné vynaložiť neprimerané náklady alebo úsilie, a v potrebných prípadoch upraví parametre modelu.

Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty: úverová kvalita

v mil. EUR

	31.12.2022	31.12.2021
Úverový rating		
<i>Najvyšší a vysoký stupeň</i>	40 769	40 716
<i>Stredný vyšší stupeň</i>	3 675	3 650
<i>Stredný nižší stupeň</i>	1 343	306
<i>Špekulatívny stupeň</i>	757	189
Hrubá účtovná hodnota	46 544	44 860
<i>Mínus opravná položka na stratu</i>	-	-
Čistá účtovná hodnota	46 544	44 860

Pokladnica

Sumy peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov uvedené v tabuľke sa týkajú najmä peňažných prostriedkov spravovaných pokladnicou Komisie. Väčšina pokladničných zdrojov Komisie je v súlade s nariadením Rady (EÚ, Euratom) č. 609/2014 (zmeneným nariadením Rady č. 804/2016) vedená na účtoch pre vlastné zdroje, ktoré členské štáty zriadili na účely úhrady svojich príspevkov (najmä HND, DPH a TVZ). Všetky tieto účty vedie štátna pokladnica alebo centrálna banka jednotlivých členských štátov. Tieto inštitúcie predstavujú pre Komisiu minimálne kreditné riziko (alebo riziko protistrany), keďže expozícia sa týka členských štátov. Tá časť pokladničných zdrojov Komisie, ktorá je vedená na účtoch v komerčných bankách na pokrytie realizácie platieb, sa dopĺňa v momente ich potreby, čo automaticky zabezpečuje systém na správu pokladničnej hotovosti. Na každom účte sa udržiava minimálna výška hotovosti, v ktorej sa zohľadňuje priemerná výška denných platieb realizovaných z tohto účtu. V dôsledku toho je celková suma ponechávaná na týchto účtoch neustále nízka (v priemere do 54 mil. EUR, rozložených približne na 25 účtoch), vďaka čomu je expozícia Komisie len obmedzená. Tieto sumy treba posudzovať so zreteľom na každodenný celkový pokladničný zostatok, ktorý sa v roku 2022 pohyboval medzi 7 mld. EUR a 38 mld. EUR, ako aj s ohľadom na celkovú výšku platieb z bankových účtov Komisie vykonaných v roku 2022, ktorá prekročila úroveň 175 mld. EUR.

Okrem toho sa v záujme ďalšieho minimalizovania rizika protistrany, ktorému je Komisia vystavená, uplatňujú pri výbere komerčných bánk osobitné usmernenia:

- všetky komerčné banky sa vyberajú prostredníctvom výziev na predkladanie ponúk. Minimálny dlhodobý úverový rating, ktorý sa požaduje na pripustenie do postupu verejného obstarávania, je S&P A- alebo ekvivalent. V osobitných a riadne odôvodnených prípadoch sa môže akceptovať nižšie hodnotenie,
- Nad rámec minimálnych požiadaviek na úverový rating špecifikovaných vo výzvach na predkladanie ponúk sa v uplatňovanej politike riadenia rizika protistrany monitorujú ratingy a vymedzuje sa maximálna expozícia každej finančnej inštitúcie. Tento strop, maximálna celková expozícia v hotovosti, vo vkladoch a finančných zárukách na zmluvnú stranu, sa vypočíta s prihliadnutím na úverovú bonitu (dlhodobý úverový rating) a kapitalizáciu subjektu finančného sektora. Riziká protistrany EK sa monitorujú a pravidelne oznamujú a
- v delegáciách mimo Únie sa zálohové účty vedú v lokálnych bankách, ktoré boli vybraté v zjednodušenom postupe verejného obstarávania. Požiadavky na rating závisia od konkrétnej situácie a môžu sa v jednotlivých krajinách významne líšiť. Aby sa obmedzila expozícia, zostatky na týchto účtoch sa držia na najnižších možných úrovniach (berúc do úvahy operačné potreby), pravidelne sa dopĺňajú a uplatňované stropy sa revidujú raz za rok.

NGEU

V nástrojoch poskytovania úverov a vypožičiavania si prostriedkov na finančnú pomoc sa vo všeobecnosti neponechávajú žiadne nesplatené zostatky peňažných prostriedkov v dôsledku základnej zásady nadväznosti úverov finančnej pomoci. Vzhľadom na vykonávanie diverzifikovanej stratégie financovania nástroja NGEU sa však v rámci nástroja NGEU ponechávajú peňažné prostriedky s cieľom zabezpečiť, aby sumy uložené na bankovom účte NGEU postačovali na uspokojenie všetkých nadchádzajúcich potrieb v oblasti úhrad, zachovať stanovenú bezpečnostnú rezervu a zároveň zabrániť akýmkoľvek prebytkom. Peňažné prostriedky sa nachádzajú na bankovom účte v ECB, preto je kreditné riziko veľmi nízke.

Predbežne uhradené pokuty: vklady

Vklady v komerčných bankách za pokuty predbežne uhradené pred rokom 2010 sa v roku 2022 výrazne znížili. Tieto vklady sa vyberajú na základe postupu verejného obstarávania a uplatňuje sa uvedená politika v oblasti rizika protistrany.

Pohľadávky: úverová kvalita

v mil. EUR

	Nesplatené	Po splatnosti 0 – 30 dní	Po splatnosti 31 – 90 dní	Po splatnosti 91 dní – 1 rok	Po splatnosti > 1 rok	Spolu
Hrubá účtovná hodnota	1 613	18	14	21	1 992	3 658
Mínus opravná položka na stratu	(2)	(2)	(5)	(13)	(150)	(172)
Čistá účtovná hodnota k 31. 12. 2022	1 611	16	9	8	1 842	3 486
Hrubá účtovná hodnota	2 785	15	9	578	1 453	4 840
Mínus opravná položka na stratu	(2)	(1)	(4)	(18)	(147)	(173)
Čistá účtovná hodnota k 31. 12. 2021	2 783	14	5	560	1 305	4 667

Sumy v tejto tabuľke neobsahujú odložené výdavky a pohľadávkovú časť zmlúv o finančných zárukách ocenených v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit (pozri poznámku 2.6.2), keďže sa na ne nevzťahujú požiadavky na zníženie hodnoty.

Finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit – dlhové cenné papiere: úverová kvalita

Spoločný rezervný fond

Vážený priemerný úverový rating portfólia SRF je A (S&P alebo ekvivalent).

Predbežne uhradené pokuty: portfólio BUFI

V prípade investícií do štátnych dlhov z predbežne uhradených pokút uložených od roku 2010 sa Komisia vystavuje kreditnému riziku. Väžený priemerný úverový rating portfólia je AA- (S&P alebo ekvivalent).

Prijaté finančné záruky

Politika riadenia rizika uplatňovaná pri prijímaní týchto záruk zabezpečuje Komisii vysokú úverovú kvalitu. Súčasťou politiky je vymedzenie maximálnej expozície voči kreditnému riziku v súvislosti s konkrétnym subjektom finančného sektora na základe jeho úverového ratingu a kapitálovej úrovne subjektu vykázanej vo finančných výkazoch podľa IFRS. Pri nesplatených zaručených sumách sa pravidelne posudzuje dodržiavanie príslušných požiadaviek.

ESUO v likvidácii

Vážený priemerný úverový rating portfólia je A- (S&P alebo ekvivalent).

Finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit – deriváty: úverová kvalita

Derivátovými aktívami sú najmä záruky na akciové portfóliá a zmluvy na menové forwardy. Kreditné riziko sa preto obmedzuje na riziko protistrany. Záruka na akciové portfóliá sa dohodne s implementujúcim partnerom EÚ, skupinou EIB, ktorá má rating AAA. Keďže jedinou protistranou všetkých nesplatených menových forwardov k 31. decembru 2022 je Banque de France, k tomuto dátumu neexistuje žiadne zníženie kreditného rizika ako kolaterál, dohody o vzájomnom započítavaní ani záruky.

Zmluvy o finančnej záruke: úverová kvalita

v mil. EUR

	31.12.2022			31.12.2021		
	Fáza 1	Fáza 2	Spolu	Fáza 1	Fáza 2	Spolu
Dlhodobý rating						
Najvyšší a vysoký stupeň	0	4	4	0	1	1
Stredný vyšší stupeň	3	–	3	2	–	2
Stredný nižší stupeň	23	–	23	219	–	219
Špekulatívny stupeň	24 124	31 339	55 463	3 964	51 079	55 043
Spravované kolektívne/bez ratingu	7	2	9	2	–	2
Spolu	24 157	31 345	55 502	4 187	51 080	55 267

Zmluvy o finančnej záruke: pohyb opravnej položky na stratu

v mil. EUR

	Fáza 1	Fáza 2	Spolu
Opravná položka na stratu k 1. 1. 2022	485	7 048	7 533
Prechod do fázy 2	(3)	3	–
Prechod do fázy 1	2 855	(2 855)	–
Prírastky	170	45	215
Uvoľnenie záruk	(9)	(1)	(10)
Precenenie	(2 298)	(1 110)	(3 409)
Opravná položka na stratu k 31. 12. 2022	1 199	3 130	4 330
Účtovná hodnota záväzku z finančnej záruky k 31. 12. 2022	3 194	3 263	6 456

* Prechody do fázy 1/fázy 2 a z nich sa oceňujú v opravnej položke zníženia hodnoty počiatočného zostatku, pričom zmeny sumy vyplývajúce zo zmeny fázy (t. j. ocenenie 12-mesačných očakávaných úverových strát alebo očakávaných úverových strát počas celej životnosti) sú súčasťou precenenia.

Zmluvy o finančnej záruke: politiky určovania stupňov

Kľúčovým ukazovateľom rizika na zaradenie zmlúv o finančných zárukách do fáz je úverový rating zaručeného dlhu. V modeli stupňov sa porovnáva úverový rating pri vzniku úveru s úverovým ratingom k dátumu vykázania. V prípade portfóliových záruk sa zvažuje vážený priemerný úverový rating zaručeného portfólia.

Fáza 1 – žiadne výrazné zvýšenie kreditného rizika

Zmluvy o finančných zárukách s úverovým ratingom na investičnom stupni [t. j. od AAA (Aaa) do BBB– (Baa3) na ratingovej stupnici S&P/Fitch (Moody's) alebo s rovnocenným externým alebo interným ratingom] k dátumu vykázania sa považujú za zmluvy s nízkym kreditným rizikom bez ohľadu na počiatočný úverový rating a nachádzajú sa vo fáze 1. Okrem toho sa všetky zmluvy o finančných zárukách, v prípade ktorých nedošlo k výraznému zvýšeniu kreditného rizika, ako sa vymedzuje ďalej, klasifikujú vo fáze 1. V prípade zmlúv o finančných zárukách vo fáze 1 sa opravná položka zníženia hodnoty oceňuje na úrovni 12-mesačných očakávaných úverových strát.

Fáza 2 – výrazné zvýšenie kreditného rizika

Toto zhoršenie úverového ratingu sa považuje za závažné a vedie k preklasifikovaniu zmluvy o finančnej záruke na fázu 2:

- v prípade záruk s úverovým ratingom na investičnom stupni od AAA (Aa1) do BB– (Ba3) na ratingovej stupnici S&P/Fitch (Moody's) alebo s rovnocenným externým alebo interným ratingom k dátumu pôvodného vykázania sa zhoršenie ratingu považuje za závažné, ak sa rozdiel medzi počiatočným ratingom a ratingom k dátumu vykázania rovná trom alebo viacerým stupňom pri zárukách súvisiacich s jedným dlhovým nástrojom a dvom stupňom pri zárukách súvisiacich s dlhovým portfóliom,

- v prípade záruk s úverovým ratingom B+ (B1) až B (B2) k dátumu pôvodného vykázania sa zhoršenie ratingu považuje za závažné, ak sa rozdiel medzi počiatočným ratingom a ratingom k dátumu vykázania rovná dvom alebo viacerým stupňom pri zárukách súvisiacich s jedným dlhovým nástrojom a jednému stupňu pri zárukách súvisiacich s dlhovým portfóliom, a
- v prípade záruk s úverovým ratingom B- (B3) alebo nižším k dátumu pôvodného vykázania sa zhoršenie ratingu považuje za závažné, ak sa rozdiel medzi počiatočným ratingom a ratingom k dátumu vykázania rovná jednému alebo viacerým stupňom (jeden dlhový nástroj a dlhové portfólio).

Ak informácie o úverovom ratingu nie sú k dispozícii, ale odhad očakávaných ročných nárokov bol vypracovaný k dátumu pôvodného vykázania, skutočná úroveň nárokov v porovnaní s pôvodným plánom sa takisto považuje za primeraný ukazovateľ rizika pri posudzovaní významného zvýšenia kreditného rizika.

Okrem uvedených kritérií môže EÚ využiť kvalitatívne posúdenie významného zvýšenia kreditného rizika na základe dodatočných, primeraných a odôvodnených dostupných informácií.

Zmluvy o finančných zárukách, ktoré boli uzavreté pred prechodom na revidované účtovné pravidlo EÚ č. 11 (t. j. pred 1. januárom 2021), za ktoré nie sú k dátumu prvotného vykázania bez toho, aby bolo potrebné vynaložiť neprimerané náklady alebo úsilie, k dispozícii žiadne informácie o kreditnom riziku, sa klasifikujú vo fáze 2.

V prípade zmlúv o finančných zárukách vo fáze 2 sa opravná položka zníženia hodnoty oceňuje na úrovni očakávaných úverových strát počas životnosti.

Klasifikácia do fázy 3 a POCI sa na zmluvy o finančných zárukách neuplatňuje.

V roku 2022 sa záruky EFSI vo výške 2,8 mld. EUR presunuli z fázy 2 do fázy 1, keďže priemerné úverové riziko zaručeného portfólia (aj vzhľadom na vplyv zlúčenia s dlhovými portfóliami InvestEU – pozri poznámku 4.1.1) sa znížilo. To viedlo k preceneniu a zníženiu očakávaných úverových strát v prípade záruky EFSI, keďže opravná položka na zníženie hodnoty sa na konci roka 2022 meria na úrovni 12-mesačných očakávaných úverových strát, a to v porovnaní s očakávanými úverovými stratami počas životnosti na konci roka 2021. Z precenenia 1,1 mld. EUR, ktoré viedlo k zníženiu očakávaných úverových strát na záruky vo fáze 2, sa 0,6 mld. EUR týka segmentu EFSI pre MSP. Z nesplatených očakávaných úverových strát na záruky vo fáze 2 vo výške 3,1 mld. EUR k 31. decembru 2022 sa 2,4 mld. EUR týka záruk v rámci mandátu na poskytovanie vonkajších úverov (pozri poznámku 4.1.1). To zahŕňa 1,1 mld. EUR na očakávané úverové straty počas životnosti v prípade expozície EIB na Ukrajinu (4,1 mld. EUR, z čoho 0,5 mld. EUR ešte nie je vyplatených), za ktoré EÚ ručí.

Rozpočtové záruky

Únia je vystavená kreditnému riziku najmä prostredníctvom operácií, za ktoré ručí. Ak sa úverová kvalita východiskových operácií zhorší, prípady zlyhania budú pravdepodobnejšie, a tým aj výzvy na uplatnenie záruky EÚ.

S cieľom monitorovať a riadiť toto riziko Komisia využíva model kreditného rizika na posúdenie potenciálnych strát, a to okrem iného na základe informácií od implementujúcich partnerov. Výstup týchto modelov sa interpretuje a kombinuje s odborným úsudkom na vypracovanie posúdenia rizika, ktoré zohľadňuje podstatu transakcie a príslušné hospodárske okolnosti.

6.6. RIZIKO LIKVIDITY

Analýza splatnosti nederivátových finančných záväzkov podľa zmluvne dohodnutej zostávajúcej splatnosti

	Nediskontované zmluvné peňažné toky				v mil. EUR
	< 1 rok	1 – 5 rokov	> 5 rokov	Spolu	Účtovná
Pôžičky	(23 204)	(80 495)	(280 075)	(383 774)	(344 303)
Splatné záväzky	(55 341)	–	–	(55 341)	(55 341)
Iné	(318)	(711)	(771)	(1 800)	(1 517)
Spolu k 31. 12. 2022	(78 862)	(81 206)	(280 846)	(440 914)	(401 161)
Pôžičky	(23 769)	(45 030)	(180 660)	(249 459)	(236 720)
Splatné záväzky	(46 372)	–	–	(46 372)	(46 372)
Iné	(218)	(830)	(890)	(1 938)	(1 605)
Spolu k 31. 12. 2021	(70 358)	(45 860)	(181 550)	(297 769)	(284 697)

Analýza splatnosti derivátových finančných záväzkov podľa zmluvne dohodnutej zostávajúcej splatnosti

v mil. EUR

	Nediskontované zmluvné peňažné toky				Účtovná hodnota
	< 1 rok	1 – 5 rokov	> 5 rokov	Spolu	
Derivátová platobná časť	(504)	(8)	–	(512)	
Derivátová príjmová časť	487	–	–	487	
Čisté peňažné toky k 31. 12. 2022	(17)	(8)	–	(25)	(20)
Derivátová platobná časť	(646)	(5)	–	(651)	
Derivátová príjmová časť	648	–	–	648	
Čisté peňažné toky k 31. 12. 2021	2	(5)	–	(3)	(3)

Analýza splatnosti zmlúv o finančnej záruke vydaná k najskoršiemu možnému dátumu, ku ktorému možno vyzvať na úhradu záruky

v mil. EUR

	Maximálna výška záruky				Účtovná hodnota
	< 1 rok	1 – 5 rokov	> 5 rokov	Spolu	
Zmluvy o finančných zárukách k 31. 12. 2022	(65 109)	(13 332)	(4 902)	(83 343)	(6 456)
Zmluvy o finančných zárukách k 31. 12. 2021	(55 381)	(878)	(1)	(56 259)	(7 794)

Operácie vypožičiavania si prostriedkov v rámci NGEU a finančnej pomoci

Prvým krokom k splateniu pôžičiek na finančnú pomoc je včasný výber súvisiacich splátok súvisiacej finančnej pomoci a úveru NGEU. Existujú však dodatočné záruky, ktoré by sa mohli uplatniť v prípade nesplácania úverov alebo omeškaného splácania dlžníkmi.

Na úvery na makrofinančnú pomoc a úvery Euratomu tretím krajinám sa zo zložky SRF, ktorú tvorí Garančný fond pre vonkajšie opatrenia, poskytuje rezerva likvidity. Preto sa dostupné aktíva tohto fondu využívajú najskôr na splatenie súvisiacich pôžičiek (ale až po prvotnom oslovení ručiteľov Euratomu, ktorí sú tretími stranami – pozri poznámku 6.4). Ak sa v akejkoľvek chvíli dostupné aktíva ukážu ako nedostatočné na úhradu skutočných strát, Komisia aktivuje opatrenia na zabezpečenie dodatočných zdrojov (napr. dočasné využitie likvidity pokladnice Komisie, využitie dočasných prevodov a/alebo dodatočných výdavkov z rozpočtu EÚ). Úvery poskytnuté Ukrajine v rámci programu výnimočnej makrofinančnej pomoci (6 mld. EUR vyplatených v roku 2022) sú kryté nielen ich zložkou v SRF, ale aj dodatočnými zárukami členských štátov v prípade, že by suma v SRF nebola dostatočná (pozri poznámku 2.4.1.1).

V prípade NGEU môže Komisia uplatňovať aj aktívnu správu hotovosti a krátkodobé pôžičky s cieľom splácať dlhy EÚ.

V prípade všetkých pôžičiek na finančnú pomoc, ako aj pôžičiek v rámci NGEU môže Komisia na splatenie dlhov EÚ využiť zdroje až do výšky dostupných rezerv vlastných zdrojov. V právnych predpisoch o vlastných zdrojoch sa stanovuje strop na krytie ročných rozpočtových prostriedkov na platby z vlastných zdrojov vo výške 1,40 % HND členských štátov plus dodatočné dočasné zvýšenie o 0,6 percentuálneho bodu v prípade NGEU. Rozpočet na rok 2022 obsahoval celkové vlastné zdroje na financovanie výdavkov vo výške 1,01 % HND. To znamená, že k 31. decembru 2022 bola na pokrytie záväzkov k dispozícii rezerva vo výške 0,99 %. Z tohto dôvodu je EÚ oprávnená vyzvať členské štáty, aby zabezpečili plnenie právnych záväzkov EÚ voči jej veriteľom.

Úvery poskytované členským štátom z nástroja SURE sa opierajú o systém dobrovoľných záruk členských štátov vo výške 25 % maximálneho stropu dostupného na súvisiacu finančnú pomoc. Od Komisie sa očakáva, že pred vyzvaním na plnenie zo záruk poskytnutých členskými štátmi preskúma rozsah čerpania z rezervy dostupnej v rámci stropu vlastných zdrojov pre platobné rozpočtové prostriedky v rozsahu, ktorý považuje Komisia za udržateľný, pričom zohľadní okrem iného celkové podmienené záväzky Únie a udržateľnosť všeobecného rozpočtu Únie. Toto preskúmanie nemá vplyv na charakter poskytnutých záruk, ktoré sú neodvolateľné, bezpodmienečné a dostupné na požiadanie.

Pokladnica

Rozpočtové zásady EÚ zabezpečujú, že celkové peňažné zdroje na daný rok vždy postačujú na realizáciu všetkých platieb. Celková výška príspevkov členských štátov spoločne s rôznymi príjmami teda zodpovedá výške platobných rozpočtových prostriedkov na daný rozpočtový rok. Zatiaľ čo členské štáty odvádzajú svoje príspevky v dvanástich mesačných splátkach počas celého roka na základe schváleného rozpočtu, platby sa realizujú podľa operačných potrieb. Okrem toho v súlade s nariadením Rady (EÚ, Euratom) č. 609/2014 [o metódach a postupe sprístupňovania vlastných zdrojov, zmeneným nariadením Rady (EÚ, Euratom) 2016/804] príspevky členských štátov súvisiace s opravnými rozpočtami schválenými v danom mesiaci (N) sa sprístupnia až buď v prvý pracovný deň mesiaca N + 1 (v prípade schválenia do 16. dňa daného mesiaca) alebo v prvý pracovný deň mesiaca N + 2 (v prípade schválenia v 16. deň daného mesiaca alebo neskôr), pričom súvisiace platobné rozpočtové prostriedky sú k dispozícii hneď.

Aby sa zabezpečilo, že budú vždy k dispozícii dostatočné pokladničné zdroje na krytie platieb, ktoré sa majú realizovať v danom mesiaci, zaviedli sa postupy, ktoré sú zamerané na pravidelné prognózovanie potreby peňažných prostriedkov. Za určitých podmienok stanovených v nariadení Rady (EÚ, Euratom) č. 609/2014 zmeneného nariadením Rady (EÚ, Euratom) 2016/804 a do určitej výšky je zároveň možné vyžiadať si v prípade potreby vopred od členských štátov vlastné zdroje alebo dodatočné financovanie. Operačné potreby a celkové rozpočtové obmedzenia v posledných rokoch mali za následok potrebu sprísniť monitorovanie realizácie platieb počas roka. Okrem toho je potrebné uviesť, že pri každodenných pokladničných operáciách Komisie sa vďaka automatickému systému na správu pokladničnej hotovosti zabezpečí, že na jednotlivých bankových účtoch Komisie sa každý deň nachádza dostatočná likvidita.

Pokuty

Fond BUFI, do ktorého sa investujú predbežne uhradené pokuty, sa spravuje podľa zásady, že aktíva sa musia vyznačovať dostatočnou mierou likvidity a mobilizácie, aby bolo možné reagovať na príslušné záväzky. Portfólio pozostáva zväčša z vysokolikvidných cenných papierov, ktoré sa môžu predať v prípade krátkodobých výdavkov peňažných prostriedkov. Okrem toho podiel peňažných prostriedkov, peňažných ekvivalentov a cenných papierov so splatnosťou do 1 roka je 56 %.

Rozpočtové záruky

Analýza splatnosti finančných záruk sa prekladá na základe obozretného prístupu, podľa ktorého sa maximálna výška danej záruky prideliť k najskoršiemu možnému dátumu, ku ktorému možno vyzvať na úhradu záruky. Vzhľadom na to, že väčšina záruk EÚ je na prvé požiadanie, sa prvému časovému pásmu prideliť významná suma. Pravdepodobnosť, že EÚ bude vyzvaná splatiť všetky záruky v plnej výške v prvom období, je však veľmi malá. Okrem toho je výška očakávanej straty EÚ často oveľa nižšia ako strop záruky, preto sa výška rizika likvidity musí vnímať v súvislosti s účtovnou hodnotou záväzkov zo záruky.

Hlavným cieľom rámca riadenia rizika podmienených záväzkov je zabezpečiť, aby rozpočet EÚ dokázal vždy plniť svoje povinnosti bez narušenia normálneho plnenia rozpočtu. K tomu patrí aj zmiernenie rizika likvidity v súvislosti s rozpočtovými zárukami, t. j. rizika, že Únia by mala nedostatok finančných zdrojov na včasné plnenie všetkých svojich platobných záväzkov v súvislosti so zárukami (čo potom môže viesť napríklad k vytlačaniu ostatných výdavkov a odkladaniu platieb na nasledujúce rozpočtové roky).

Vzhľadom na to je každá rozpočtová záruka krytá dostatočnými rezervami vyplácanými do SRF, aby sa zabezpečilo, že bude vždy k dispozícii dostatok likvidity na včasné vyplatenie výziev na uplatnenie záruky.

EÚ pravidelne monitoruje primeranosť miery tvorby rezerv v rámci každého programu rozpočtových záruk a každoročne podáva správy¹⁸ o svojom odhade dostatočnosti týchto súm na krytie rizika na nasledujúcich päť rokov so stanovenou úrovňou istoty.

Ďalej sú zavedené dodatočné ochranné postupy na zabezpečenie dostatočnej likvidity (dočasné prevody medzi zložkami SRF a využitie likvidity centrálnej pokladnice).

Spoločný rezervný fond

Spoločný rezervný fond sa spravuje podľa zásady, že aktíva sa musia vyznačovať dostatočnou mierou likvidity a mobilizácie, aby bolo možné reagovať na príslušné záväzky. Portfólio pozostáva z likvidných

¹⁸ Napríklad pracovný dokument XI priložený k návrhu rozpočtu, v ktorom sa uvádza implementácia rozpočtových záruk, spoločného rezervného fondu a posúdenie udržateľnosti podmienených záväzkov vyplývajúcich z rozpočtových záruk a finančnej pomoci podľa článku 41 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

aktív, ktoré sa môžu predať v prípade potreby krátkodobých výdavkov peňažných prostriedkov. Okrem toho podiel peňažných prostriedkov, peňažných ekvivalentov a cenných papierov so splatnosťou do 1 roka je 18 %.

Zmluvy o derivátoch sa zúčtujú v hrubej výške podľa ich zmluvnej splatnosti. Obligácie sa oceňujú prostredníctvom predaja aktív denominovaných v USD a/alebo swapových transakcií, pri ktorých môže v dôsledku kurzových rozdielov dôjsť k výdavku peňažných prostriedkov. Riadenie likvidity, pokiaľ ide o požiadavky na kolaterál alebo maržové požiadavky, nie je potrebné, keďže súčasná protistrana poskytujúca zaisťovací vzťah spolupracuje s Komisiou bez požiadaviek na kolaterál resp. výzvy na dodatočné vyrovnanie.

6.7. INÉ CENOVÉ RIZIKO

K 31. decembru 2022 je EÚ vystavená iným cenovým rizikám (akciovému riziku) vyplývajúcim z nekótovaných kapitálových investícií (ako sú fondy rizikového kapitálu a iné investičné fondy), fondov peňažného trhu (ako je fond Unitary Fund EIB) a investícií do združených portfólií (pozri poznámku 2.4.2.1), ako aj prostredníctvom záruk, ktorými sa kryjú nekótované kapitálové a kvázi kapitálové investície vykazované ako deriváty v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit (pozri poznámku 2.4.2.2).

Akciové cenové riziko je riziko, že sa reálna hodnota kapitálových investícií zmení v dôsledku fluktuácií cien akcií a/alebo hodnoty jednotlivých zaručených kapitálových investícií. Vplyv 10 % zvýšenia alebo zníženia hodnoty uvedených nástrojov na prebytok alebo deficit by bol takýto:

	v mil. EUR	
	10 %	(10)%
<i>Kapitálové investície</i>	253	(253)
<i>Fondy peňažného trhu, fondy ETF a investície do združených portfólií</i>	290	(290)
<i>Záruky na akciové portfóliá*</i>	469	(469)
Spolu k 31. 12. 2022	1 012	(1 012)
<i>Kapitálové investície</i>	238	(238)
<i>Fondy peňažného trhu, fondy ETF a investície do združených portfólií</i>	251	(251)
<i>Záruky na akciové portfóliá*</i>	415	(415)
Spolu k 31. 12. 2021	905	(905)

* Riziko záruk na akciové portfóliá vychádza z pomyslenej hodnoty, ktorá je krytá zárukou.

EÚ investuje do nekótovaných aktív, ktorých hodnota nie je verejne prístupná, alebo za ne ručí. Väčšinu z týchto finančných nástrojov vykonávajú poverené subjekty, ktoré sú odborníkmi na danú oblasť a pravidelne tieto aktíva posudzujú a monitorujú.

7. INFORMÁCIE O SPRIAZNENÝCH OSOBÁCH

7.1. SPRIAZNENÉ OSOBY

Spriaznenými osobami EÚ sú konsolidované účtovné jednotky EÚ, pridružené podniky a kľúčoví riadiaci pracovníci týchto subjektov. Transakcie medzi týmito účtovnými jednotkami sú súčasťou bežných operácií EÚ, čo znamená, že na základe pravidiel účtovania EÚ neexistujú žiadne osobitné požiadavky na vykazovanie týchto transakcií.

7.2. NÁROKY KĹÚČOVÝCH RIADIACICH PRACOVNÍKOV

Na účely poskytnutia informácií o transakciách spriaznených osôb týkajúcich sa kľúčových riadiacich pracovníkov EÚ sú tieto osoby uvedené v nasledujúcich piatich kategóriách:

Kategória 1: predseda Európskej rady, predseda Komisie a predseda Súdneho dvora Európskej únie.

Kategória 2: podpredseda Komisie a vysoký predstaviteľ EÚ pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a ďalší podpredsedovia Komisie.

Kategória 3: generálny tajomník Rady, členovia Komisie, sudcovia a generálni advokáti Súdneho dvora Európskej únie, predseda a členovia Všeobecného súdu, ombudsman a európsky dozorný úradník pre ochranu údajov.

Kategória 4: predseda a členovia Európskeho dvora audítorov.

Kategória 5: najvyššie postavení úradníci inštitúcií a agentúr.

Zhrnutie ďalších nárokov sa uvádza ďalej v texte a ďalšie informácie možno nájsť v služobnom poriadku uverejnenom na webovom sídle Európa, ktorý je oficiálnym dokumentom uvádzajúcim práva a povinnosti všetkých úradníkov EÚ. EÚ neposkytla kľúčovým riadiacim pracovníkom žiadne preferenčné úvery.

FINANČNÉ NÁROKY KLÚČOVÝCH RIADIACICH PRACOVNÍKOV

v EUR

Nárok (na zamestnanca)	Kategória 1	Kategória 2	Kategória 3	Kategória 4	Kategória 5
Základný plat (mesačne)	31 251,88	28 307,86 - 29 440,18	22 646,29 - 25 477,07	24 458,00 - 26 043,24	14 399,72 - 22 646,29
Príspevok na bydlisko/expatriáciu	15 %	15 %	15 %	15 %	0-4 %-16 %
Rodinné prídavky:					
Príspevok na domácnosť (% z platu)	2 % + 210,21	2 % + 210,21	2 % + 210,21	2 % + 210,21	2 % + 210,21
Príspevok na nezaopatrené dieťa	459,32	459,32	459,32	459,32	459,32
Predškolský príspevok	112,21	112,21	112,21	112,21	112,21
Príspevok na vzdelávanie alebo na vzdelávanie mimo miesta zamestnania	311,65 623,30	311,65 623,30	311,65 623,30	311,65 623,30	311,65 623,30
Príspevok pre predsedajúcich sudcov	neuvádza sa	neuvádza sa	715,05	neuvádza sa	neuvádza sa
Príspevok na reprezentáciu	1 693,58	1 088,45	715,05	neuvádza sa	neuvádza sa
Ročné cestovné náklady	neuvádza sa	neuvádza sa	neuvádza sa	neuvádza sa	nahrádzané
Preloženie do iného štátu:					
Príspevok na vzdelávanie*	Áno	Áno	Áno	Áno	Áno
% z platu*	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
% z platu bez „o. k.“	max. 25 %	max. 25 %	max. 25 %	max. 25 %	max. 25 %
Výdavky na reprezentáciu	nahrádzané	nahrádzané	nahrádzané	neuvádza sa	neuvádza sa
Pri nástupe do funkcie:					
Náklady na usídlenie (Kat. 1 – 4: dvojmesačná základná mzda)	62 503,76	56 615,72 - 58 880,36	45 292,58 - 50 954,15	48 915,99 - 52 086,47	nahrádzané
Cestovné náklady rodinných príslušníkov	nahrádzané	nahrádzané	nahrádzané	nahrádzané	nahrádzané
Náklady na sťahovanie	nahrádzané	nahrádzané	nahrádzané	nahrádzané	nahrádzané
Ukončenie pôsobenia vo funkcii:					
Náklady na presídlenie (Kat. 1 – 4: mesačná základná mzda)	31 251,88	28 307,86 - 29 440,18	22 646,29 - 25 477,07	24 458,00 - 26 043,24	nahrádzané
Cestovné náklady rodinných príslušníkov	nahrádzané	nahrádzané	nahrádzané	nahrádzané	nahrádzané
Náklady na sťahovanie	nahrádzané	nahrádzané	nahrádzané	nahrádzané	nahrádzané
Prechod (% z platu)**	40 % - 65 %	40 % - 65 %	40 % - 65 %	40 % - 65 %	neuvádza sa
Zdravotné poistenie	zahrnuté	zahrnuté	zahrnuté	zahrnuté	zahrnuté
Dôchodky (% z platu pred zdanením)	max. 70 %	max. 70 %	max. 70 %	max. 70 %	max. 70 %
Zrážky:					
Daň Únie	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %
Zdravotné poistenie (% z platu)	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %
Osobitný príspevok z platu	7 %	7 %	7 %	7 %	6-7 %
Zrážka na dôchodok	neuvádza sa	neuvádza sa	neuvádza sa	neuvádza sa	10,1 %
Počet osôb ku koncu roka	3	8	93	27	112

* s použitím opravného koeficientu („o. k.“).

** Vypĺňané prvé 3 roky po odchode.

8. UDALOSTI PO DÁTUME ZOSTAVENIA SÚVAHY

K dátumu podpisu tejto účtovnej závierky nezaznamenal účtovník Komisie žiadne významné udalosti, ktoré by si vyžadovali samostatné uverejnenie v rámci tejto časti, ani mu žiadne takéto informácie neboli oznámené. Účtovná závierka a s ňou súvisiace poznámky boli zostavené na základe najnovších dostupných údajov, čo je zohľadnené v predložených informáciách.

9. ROZSAH KONSOLIDÁCIE

A. KONTROLOVANÉ ÚČTOVNÉ JEDNOTKY (54)

1. Inštitúcie a poradné orgány (11)

Európsky parlament	Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov
Európska rada	Európsky hospodársky a sociálny výbor
Európska komisia	Európsky ombudsman
Európsky dvor audítorov	Európsky výbor regiónov
Súdny dvor Európskej únie	Rada Európskej únie
Európska služba pre vonkajšiu činnosť	

2. Agentúry EÚ (41)

2.1. Výkonné agentúry (6)

Európska výkonná agentúra pre vzdelávanie a kultúru (EACEA)	Výkonná agentúra pre Európsku radu pre inováciu a MSP (EISMEA)
Európska výkonná agentúra pre zdravie a digitalizáciu (HaDEA)	Výkonná agentúra Európskej rady pre výskum (ERCEA)
Európska výkonná agentúra pre výskum (REA)	Európska výkonná agentúra pre klímu, infraštruktúru a životné prostredie (CINEA)

2.2. Decentralizované agentúry (35)

Európska námorná bezpečnostná agentúra (EMSA)	Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA)
Európska agentúra pre lieky (EMA)	Železničná agentúra Európskej únie (ERA)
Európska chemická agentúra (ECHA)	Úrad Spoločenstva pre odrody rastlín (CPVO)
Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE)	Európska agentúra pre kontrolu rybárstva (EFCA)
Európska environmentálna agentúra (EEA)	Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO)
Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA)	Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva (EASA)
Agentúra Európskej únie pre azyl (EUAA)	Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (ESMA)
Agentúra Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť (ENISA)	Európska nadácia pre odborné vzdelávanie (ETF)
Agentúra Európskej únie pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva (CEPOL)	Európska nadácia pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok (Eurofound)
Agentúra Európskej únie pre vesmírny program (EUSPA)	Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť (EMCDDA)
Agentúra Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach (Eurojust)	Agentúra Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (EUROPOL)
Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (EU-OSHA)	Agentúra Európskej únie pre základné práva (FRA)
Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC)	Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA)
Európske stredisko pre rozvoj odborného vzdelávania (CEDEFOP)	Prekladateľské stredisko pre orgány Európskej únie (CdT)
Agentúra Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ACER)	Európsky spoločný podnik pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy (Fusion for Energy)
Agentúra na podporu Orgánu európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (Úrad BEREC)	Agentúra Európskej únie na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (eu-LISA)
Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž (FRONTEX)	Európska prokuratúra (EPPO)
Európsky orgán práce (ELA)	

3. Iné kontrolované účtovné jednotky (2)

Európske spoločenstvo uhlia a ocele v likvidácii (ESUO v I.)	Európsky inovačný a technologický inštitút (EIT)
--	--

B. PRIDRUŽENÉ PODNIKY (1)

Európsky investičný fond (EIF)

MALÉ ÚČTOVNÉ JEDNOTKY

Uvedené účtovné jednotky neboli konsolidované s použitím metódy vlastného imania v konsolidovaných finančných výkazoch EÚ za rok 2022 z dôvodu nevýznamnosti:

MALÉ ÚČTOVNÉ JEDNOTKY (8)

Spoločný podnik pre európske obehové hospodárstvo využívajúce biologické materiály (spoločný podnik CBE)

Spoločný podnik pre čisté letectvo

Spoločný podnik pre čistý vodík (spoločný podnik Čistý H2)

Spoločný podnik pre európske železnice (spoločný podnik EU-RAIL)

Spoločný podnik pre iniciatívu Inovatívne zdravotníctvo (spoločný podnik IHI)

Spoločný podnik pre kľúčové digitálne technológie (spoločný podnik KDT)

Spoločný podnik pre výskum manažmentu letovej prevádzky jednotného európskeho neba 3 (spoločný podnik SESAR 3)

Európsky spoločný podnik vysokovýkonnej výpočtovej techniky (EuroHPC)

Ročné účtovné závierky uvedených účtovných jednotiek sú verejne dostupné na ich príslušných webových lokalitách.

SPRÁVY O PLNENÍ ROZPOČTU A VYSVETLIVKY

Je potrebné poznamenať, že v dôsledku zaokrúhlenia čísel na milióny eur sa môže zdať, že súčet niektorých finančných údajov v týchto tabuľkách nie je presný.

OBSAH

1.	ROZPOČTOVÝ VÝSLEDOK EÚ	142
2.	VÝKAZY POROVNANIA ROZPOČTU A SKUTOČNÝCH SÚM	143
3.	POZNÁMKY K SPRÁVAM O PLNENÍ ROZPOČTU	145
3.1.	ROZPOČTOVÝ RÁMEC EÚ	145
3.2.	VIACROČNÝ FINANČNÝ RÁMEC NA ROKY 2021 – 2027	145
3.3.	PODROBNÉ OKRUHY VFR (PROGRAMY)	148
3.4.	NextGenerationEU	148
3.5.	ROČNÝ ROZPOČET	149
3.6.	PRÍJMY	151
3.7.	VÝPOČET ROZPOČTOVÉHO VÝSLEDKU	152
3.8.	ZOSÚHLASENIE HOSPODÁRSKEHO VÝSLEDKU A ROZPOČTOVÉHO VÝSLEDKU	154
4.	PLNENIE ROZPOČTU EÚ NA ROK 2022	156
5.	PLNENIE ROZPOČTOVÝCH PRÍJMOV EÚ	157
5.1.	SÚHRN PLNENIA ROZPOČTOVÝCH PRÍJMOV EÚ	157
6.	PLNENIE VÝDAVKOV ROZPOČTU EÚ	158
6.1.	VFR: ROZDELENIE A ZMENY VIAZANÝCH A PLATOBNÝCH ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV	158
6.2.	VFR: PLNENIE VIAZANÝCH ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV	159
6.3.	VFR: PLNENIE PLATOBNÝCH ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV	160
6.4.	VFR: ZMENY V NESPLATENÝCH ZÁVÄZKOCH (RAL)	161
6.5.	VFR: NESPLATENÉ ZÁVÄZKY PODĽA ROKU ICH VZNIKU	162
6.6.	VFR: NESPLATENÉ ZÁVÄZKY PODĽA DRUHU ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV	163
6.7.	PODROBNÝ VFR: ROZDELENIE A ZMENY VIAZANÝCH A PLATOBNÝCH ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV	164
6.8.	PODROBNÝ VFR: PLNENIE VIAZANÝCH ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV	170
6.9.	PODROBNÝ VFR: PLNENIE PLATOBNÝCH ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV	177
6.10.	PODROBNÝ VFR: ZMENY V NESPLATENÝCH ZÁVÄZKOCH (RAL)	185
6.11.	PODROBNÝ VFR: NESPLATENÉ ZÁVÄZKY PODĽA ROKU ICH VZNIKU	191
6.12.	PODROBNÝ VFR: NESPLATENÉ ZÁVÄZKY PODĽA DRUHU ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV	195
7.	PLNENIE ROZPOČTU INŠTITÚCIAMI	201
7.1.	PLNENIE ROZPOČTOVÝCH PRÍJMOV	201
7.2.	PLNENIE VIAZANÝCH ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV	202
7.3.	PLNENIE PLATOBNÝCH ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV	203
8.	PLNENIE ROZPOČTOV AGENTÚR	204
8.1.	ROZPOČTOVÉ PRÍJMY	204
8.2.	VIAZANÉ A PLATOBNÉ ROZPOČTOVÉ PROSTRIEDKY PODĽA AGENTÚR	205

1. ROZPOČTOVÝ VÝSLEDOK EÚ

v mil. EUR

Poznámka	2022	2021
a Príjmy za rozpočtový rok	245 265	239 596
b Platby z rozpočtových prostriedkov bežného roka	(239 157)	(226 175)
c Platobné rozpočtové prostriedky prenesené do roku N + 1	(2 452)	(4 244)
d Zrušenie nevyužitých rozpočtových prostriedkov prenesených z roku N – 1	80	265
e Vývoj pripísaných príjmov (B) – (A)	(1 121)	(6 338)
Nevyužité rozpočtové prostriedky ku koncu bežného roka (A)	15 152	14 032
Nevyužité rozpočtové prostriedky ku koncu predchádzajúceho roka (B)	14 032	7 694
f Kurzové rozdiely za daný rok	(97)	126
Rozpočtový výsledok	2 519	3 230

Rozpočtový výsledok EÚ sa vracia členským štátom v roku 2023 formou zníženia ich splatných príspevkov. Vypočíta sa v súlade s článkom 1 ods. 1 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 608/2014, ktorým sa ustanovujú vykonávacie opatrenia týkajúce sa systému vlastných zdrojov. Ďalšie informácie sa nachádzajú v oddiele 3.7 Výpočet rozpočtového výsledku.

- Príjmy za rozpočtový rok: nachádzajú sa v tabuľke 5.1 „Súhrn plnenia rozpočtových príjmov EÚ“ v stĺpci 8 „Príjmy spolu“.
- Platby z rozpočtových prostriedkov bežného roka: nachádzajú sa v tabuľke 6.3 „VFR – Plnenie platobných rozpočtových prostriedkov“ v stĺpci 2 „Vykonané platby zo schváleného rozpočtu“ a v stĺpci 4 „Vykonané platby z pripísaných príjmov“.
- Platobné rozpočtové prostriedky prenesené do roku N + 1: nachádzajú sa v tabuľke 6.3 „VFR – Plnenie platobných rozpočtových prostriedkov“ v stĺpci 7 „Automatické prenosy“ a v stĺpci 8 „Prenosy na základe rozhodnutia“.
- Zrušenie nevyužitých rozpočtových prostriedkov prenesených z roku N – 1: zohľadňuje sa v ňom výška platobných rozpočtových prostriedkov prenesených (automaticky a na základe rozhodnutia) ku koncu predchádzajúceho roka a „Vykonané platby z prenosov“ v aktuálnom roku uvedené v stĺpci 3 tabuľky 6.3 „VFR – Plnenie platobných rozpočtových prostriedkov“.
- Vývoj celkových rozpočtových prostriedkov pripísaných príjmov na konci roka: vypočíta sa rozdiel výšky rozpočtových prostriedkov pripísaných príjmov ku koncu predchádzajúceho roka (plus) a výšky rozpočtových prostriedkov pripísaných príjmov ku koncu bežného roka (ako sa uvádzajú v stĺpci 9 tabuľky 6.3 „VFR – Plnenie platobných rozpočtových prostriedkov“ – mínus) s cieľom získať čistú zmenu pripísaných príjmov v bežnom roku.
- V kurzových rozdieloch sú zahrnuté realizované a nerealizované kurzové rozdiely.

2. VÝKAZY POROVNANIA ROZPOČTU A SKUTOČNÝCH SÚM

Rozpočtové príjmy

v mil. EUR

	Pôvodne schválený rozpočet	Konečný schválený rozpočet	Vzniknuté nároky	Príjmy
1 Vlastné zdroje	157 701	153 928	157 320	155 758
11 – Odvody z produkcie cukru	0	0	(1)	(1)
12 – Clá	17 913	23 765	27 419	25 857
13 – DPH	19 071	19 714	19 666	19 666
14 – HND	114 719	104 088	103 880	103 880
16 – Zníženie príspevku do vlastného zdroja založeného na HND poskytnuté niektorým členským štátom	–	–	19	19
17 – Odpady z plastových obalov	5 997	6 361	6 337	6 337
2 Prebytky, zostatky a úpravy	0	2 980	3 233	3 227
3 Administratívne príjmy	1 791	1 791	2 656	2 607
4 Finančné príjmy, úroky z omeškania a pokuty	115	454	16 635	596
5 Rozpočtové záruky, operácie vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov	0	0	62 203	62 203
6 Príjmy, príspevky a náhrady súvisiace s politikami Únie	10 997	10 884	26 689	20 874
Spolu	170 603	170 038	268 736	245 265
z toho NextGenerationEU (NGEU)	–	–	62 409	62 409

Rozpočtové výdavky: záväzky podľa okruhov viacročného finančného rámca (VFR)

v mil. EUR

Okruh VFR	Pôvodne schválený rozpočet	Konečný schválený rozpočet	Spolu rozpočtové prostriedky k dispozícii	Prijaté záväzky
1 Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	21 775	21 845	33 071	27 330
2 Súdržnosť, odolnosť a hodnoty	56 039	67 805	325 372	218 907
2a. Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	49 709	61 314	76 068	74 632
2b. Odolnosť a hodnoty	6 330	6 491	249 303	144 275
3 Prírodné zdroje a životné prostredie	56 235	56 681	75 200	68 142
z toho: výdavky súvisiace s trhom a priame platby	40 369	40 369	41 687	41 182
4 Migrácia a riadenie hraníc	3 091	3 410	3 520	3 446
5 Bezpečnosť a obrana	1 785	1 813	1 851	1 840
6 Susedstvo a svet	17 170	17 670	20 364	20 153
7 Európska verejná správa	10 620	10 783	12 075	11 664
z toho: administratívne výdavky inštitúcií	4 421	4 485	5 041	4 850
O Mimo VFR	–	–	6 692	3 006
S Mechanizmy solidarity v rámci Únie a mimo nej (osobitné nástroje)	2 799	2 219	3 531	2 602
Spolu	169 516	182 227	481 676	357 091
z toho NextGenerationEU (NGEU)	–	–	277 772	162 702

Rozpočtové výdavky: platby podľa okruhov viacročného finančného rámca (VFR)

v mil. EUR

Okruh VFR	Pôvodne schválený rozpočet	Konečný schválený rozpočet	Spolu rozpočtové prostriedky k dispozícii	Vykonané platby
1 Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	21 474	20 606	29 379	25 174
2 Súdržnosť, odolnosť a hodnoty	62 053	63 140	129 654	126 570
2a. Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	56 351	57 610	75 546	73 015
2b. Odolnosť a hodnoty	5 702	5 531	54 108	53 555
3 Prírodné zdroje a životné prostredie	56 602	55 782	59 271	58 276
z toho: výdavky súvisiace s trhom a priame platby	40 393	40 356	41 674	41 152
4 Migrácia a riadenie hraníc	3 078	3 373	3 642	3 368
5 Bezpečnosť a obrana	1 238	1 159	1 192	1 154
6 Susedstvo a svet	12 916	13 156	14 902	14 521
7 Európska verejná správa	10 620	10 783	13 149	11 583
z toho: administratívne výdavky inštitúcií	4 421	4 485	5 724	4 801
O Mimo VFR	–	–	6 830	72
S Mechanizmy solidarity v rámci Únie a mimo nej (osobitné nástroje)	2 623	2 040	3 351	2 602
Spolu	170 603	170 038	261 370	243 321
z toho NextGenerationEU (NGEU)	–	–	64 292	63 456

Rozpočtové výdavky: nesplatené záväzky podľa okruhov viacročného finančného rámca (VFR)

v mil. EUR

Okruh VFR	Nesplatené záväzky prenesené z roku 2021	Likvidácia nesplatených záväzkov prenesených z roku 2021	Nové nesplatené záväzky z roku 2022	Celkové nesplatené záväzky
	1	2	3	4=1+2+3
1 Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	48 717	(19 897)	21 309	50 130
2 Súdržnosť, odolnosť a hodnoty	209 033	(89 435)	181 482	301 081
2a. Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	152 840	(66 138)	67 599	154 302
2b. Odolnosť a hodnoty	56 193	(23 297)	113 883	146 779
3 Prírodné zdroje a životné prostredie	43 691	(16 188)	25 957	53 459
z toho: výdavky súvisiace s trhom a priame platby	334	(124)	147	357
4 Migrácia a riadenie hraníc	3 980	(1 515)	1 543	4 008
5 Bezpečnosť a obrana	2 397	(790)	1 455	3 061
6 Susedstvo a svet	32 535	(9 906)	14 333	36 962
7 Európska verejná správa	1 076	(1 076)	1 048	1 048
z toho: administratívne výdavky inštitúcií	684	(684)	654	654
O Mimo VFR	147	(20)	2 944	3 071
S Mechanizmy solidarity v rámci Únie a mimo nej (osobitné nástroje)	–	–	0	0
Spolu	341 575	(138 826)	250 071	452 821
z toho NextGenerationEU (NGEU)	89 907	(34 847)	134 072	189 132
z toho okrem NextGenerationEU (NGEU)	251 668	(103 979)	116 000	263 689

3. POZNÁMKY K SPRÁVAM O PLNENÍ ROZPOČTU

3.1. ROZPOČTOVÝ RÁMEC EÚ

Rozpočtové účty sa vedú v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách. Všeobecný rozpočet je nástroj, v ktorom sa každý rok stanovujú a schvaľujú príjmy a výdavky Únie v rámci stropov a iných ustanovení stanovených vo VFR v súlade s legislatívnymi aktmi, ktoré sa týkajú viacročných programov prijatých v tomto rámci.

3.2. VIACROČNÝ FINANČNÝ RÁMEC NA ROKY 2021 – 2027

v mil. EUR
v bežných
cenách

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Spolu
1. Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	20 919	21 278	21 727	20 984	21 272	21 847	22 077	150 704
2. Súdržnosť, odolnosť a hodnoty	6 364	67 806	70 137	72 367	74 993	66 536	70 283	428 486
2a. Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	1 769	61 345	62 939	64 683	66 479	56 725	58 639	372 579
2b. Odolnosť a hodnoty	4 595	6 461	7 198	7 684	8 514	9 811	11 644	55 907
3. Prírodné zdroje a životné prostredie	56 841	56 965	57 295	57 449	57 558	57 332	57 557	400 997
z toho: výdavky súvisiace s trhom a priame platby	40 368	40 639	40 693	41 649	41 782	41 913	42 047	289 091
4. Migrácia a riadenie hraníc	1 791	3 360	3 814	3 866	4 387	4 315	4 465	25 998
5. Bezpečnosť a obrana	1 696	1 896	1 946	2 004	2 243	2 435	2 705	14 925
6. Susedstvo a svet	16 247	16 802	16 329	15 830	15 304	14 754	15 331	110 597
7. Európska verejná správa	10 635	11 058	11 419	11 773	12 124	12 506	12 959	82 474
z toho: administratívne výdavky inštitúcií	8 216	8 528	8 772	9 006	9 219	9 464	9 786	62 991
Viazané rozpočtové prostriedky	114 493	179 765	182 667	184 273	187 881	179 725	185 377	1 214 181
Platobné rozpočtové prostriedky spolu	163 496	170 558	168 575	168 853	172 230	175 674	179 187	1 198 573

Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093, v ktorom sa stanovuje VFR na roky 2021 – 2027, bolo prijaté 17. decembra 2020¹⁹. V uvedenej tabuľke sa uvádzajú stropy VFR v bežných cenách²⁰ v súlade s fixným ročným deflátorom 2 % stanoveným v článku 4 ods. 2 nariadenia o VFR. Ako sa uvádza v nariadení Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093, ktorým sa stanovuje VFR na roky 2021 – 2027, v prípade viazaných rozpočtových prostriedkov sú sumy rozdelené podľa okruhov; v prípade platobných rozpočtových prostriedkov sa stropy uplatňujú len na celkovej úrovni. Rok 2022 bol druhým rozpočtovým rokom VFR na roky 2021 – 2027.

¹⁹ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 11).

²⁰ Technická úprava finančného rámca na rok 2023 v súlade s článkom 4 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) 2021/365, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 [COM(2022) 266 final, 7.6.2022].

Podujatia v roku 2022

Komisia 7. júna 2021 prijala oznámenie o technickej úprave VFR na rok 2022²¹. Úprava špecifická pre program (podľa článku 5 ods. 2 nariadenia o VFR) sa vykonala s dodatočnými pridelenými prostriedkami na osobitné programy, ako sa uvádza v prílohe II k nariadeniu o VFR, a s výslednými úpravami stropov viazaných a platobných rozpočtových prostriedkov smerom nahor. Príjmy z pokút uložených podľa nariadení Rady (ES) č. 1/2003²² a (ES) č. 139/2004²³ zahrnuté do rozpočtu na rok 2020 boli nižšie ako minimálna prahová hodnota 1,5 mld. EUR v cenách roku 2018 stanovená v článku. Minimálnou prahovou hodnotou sa preto stanovil celkový objem úpravy na rok 2022 v cenách roku 2018. Úprava v bežných cenách predstavovala 1,624 mld. EUR. Hlavné vplyvy v roku 2022 sa týkali okruhu 1 (0,59 mld. EUR), okruhu 2b (0,89 mld. EUR) a okruhu 4 (0,15 mld. EUR).

Preprogramovanie nevyužitých viazaných rozpočtových prostriedkov na rok 2021 na programy v rámci zdieľaného riadenia v súlade s článkom 7 nariadenia o VFR sa vykonalo osobitnou úpravou VFR stanovenou v oznámení Komisie z 28. januára 2022²⁴, pričom sa upravili stropy VFR a súvisiaci opravný rozpočet na rok 2022. Pridelené prostriedky, ktoré sa v roku 2021 nepoužili a nepreniesli, boli presunuté v rovnakom pomere do každého z rokov 2022 až 2025. Celkový presun z roku 2021 predstavoval 49 mld. EUR pochádzajúcich z hlavných vplyvov v roku 2022, ktoré sa týkali okruhu 2a (46,4 mld. EUR), okruhu 3 (1,8 mld. EUR), okruhu 4 (0,7 mld. EUR) a okruhu 5 (0,1 mld. EUR). Hlavné vplyvy v roku 2022 sa týkali okruhu 2a (11,6 mld. EUR), okruhu 3 (0,4 mld. EUR), okruhu 4 (0,2 mld. EUR) a okruhu 5 (0,02 mld. EUR).

Celkový strop viazaných rozpočtových prostriedkov na rok 2022 predstavoval 179 765 mil. EUR, zatiaľ čo zodpovedajúci strop platobných rozpočtových prostriedkov bol 170 558 mil. EUR.

Podľa článku 312 ods. 3 ZFEÚ určuje VFR sumy ročných stropov viazaných rozpočtových prostriedkov podľa kategórie výdavkov („okruhy“) a ročných stropov platobných rozpočtových prostriedkov. Okruhy VFR zodpovedajú hlavným oblastiam činnosti Únie. Vysvetlenie k rôznym okruhom VFR na roky 2021 – 2027 je uvedené nižšie.

VFR na roky 2021 – 2027 dosahuje výšku 1 211 mld. EUR (1 074 mld. EUR v cenách roku 2018) a jeho súčasťou bude Európsky rozvojový fond (ERF). Okrem toho sa z nástroja NextGenerationEU poskytuje dodatočná suma 806,9 mld. EUR (750 mil. EUR v cenách roku 2018) do roku 2023 v záväzkoch a do roku 2026 v platbách.

V prípade ročného rozpočtového postupu je rozpočtová nomenklatúra ďalej štruktúrovaná na „klastre“ politik, čím sa lepšie objasňuje, ako jednotlivé výdavkové programy prispievajú k cieľom politiky Únie.

Okruh 1 – Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika

Tento okruh obsahuje hlavné programy EÚ na podporu oblastí výskumu a inovácie, digitálnej transformácie, strategickej infraštruktúry, posilňovania jednotného trhu a strategických vesmírnych projektov. Programy v rámci tohto okruhu zahŕňajú Horizont Európa, Fond InvestEU, Nástroj na prepájanie Európy, Program pre jednotný trh, Európsky vesmírny program.

Programy, na ktoré sa prispieva z NGEU (vonkajšie pripísané príjmy) v tomto okruhu: Horizont Európa a Fond InvestEU.

Okruh 2 – Udržateľný rast: prírodné zdroje

Tento okruh je rozdelený do dvoch podokruhov. Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť (2a) a Odolnosť a hodnoty (2b).

Výdavky v rámci tohto okruhu majú za cieľ posilniť odolnosť a súdržnosť medzi členskými štátmi EÚ. Finančné prostriedky prispievajú k zmierňovaniu rozdielov v regiónoch EÚ a členských štátoch, ako aj medzi nimi, a k podpore udržateľného územného rozvoja (Európsky fond regionálneho rozvoja, Kohézny fond, Európsky sociálny fond plus). Takisto sa z nich podporuje solidarita Únie a jej spolupráca na pripravenosti a reakcii na katastrofy (Mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany a rescEU). Okrem toho

²¹ Technická úprava finančného rámca na rok 2022 v súlade s článkom 4 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) 2021/365, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 [COM(2021) 365 final, 7. 6. 2021].

²² Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 zmluvy (Ú. v. ES L 1, 4.1.2003, s. 1).

²³ Nariadenie Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (nariadenie ES o fúziách) (Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1).

²⁴ Úprava viacročného finančného rámca v súlade s článkom 7 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 [COM(2022) 80 final, 28.2.2022].

sa programy v rámci tohto okruhu podieľajú na budovaní väčšej odolnosti EÚ voči súčasným aj budúcim výzvam, a to tým, že sa v nich investuje do zelenej a digitálnej transformácie, mladých ľudí (Erasmus), zdravia (EU4Health) a činnosti v oblasti ochrany hodnôt EÚ (Spravodlivosť, práva a hodnoty) a podporuje kultúrna rozmanitosť (Kreatívna Európa).

Tento okruh zahŕňa Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti financovaný v období 2021 – 2023 veľkým objemom prostriedkov z NGEU. Ďalšie programy, na ktoré sa prispieva z NGEU (vonkajšie pripísané príjmy) v tomto okruhu: REACT-EU, Mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany (rescEU). Podrobnejší prehľad činností Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa uvádza v oddiele 2.2 týkajúcom sa NGEU a v oddiele 2.3 časti Hlavné finančné udalosti roka.

Okruh 3 – Prírodné zdroje a životné prostredie

Výdavky v rámci tohto okruhu sa investujú do udržateľného poľnohospodárstva (spoločná poľnohospodárska politika), rybárstva a námornej politiky (Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond), ako aj do programov týkajúcich sa ochrany životného prostredia a klímy (program LIFE, Fond na spravodlivú transformáciu).

Programy, na ktoré sa prispieva z NGEU (vonkajšie pripísané príjmy) v tomto okruhu: rozvoj vidieka, Fond na spravodlivú transformáciu.

Okruh 4 – Migrácia a riadenie hraníc

Programy (Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre integrované riadenie hraníc) a decentralizované agentúry [Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex) a Agentúra Európskej únie pre azyl] financované v rámci tohto okruhu majú za cieľ riešiť výzvy spojené s migráciou a riadením vonkajších hraníc EÚ, ako aj so zabezpečením azylového systému v rámci EÚ.

Okruh 5 – Bezpečnosť a obrana

Tento okruh je venovaný potrebe zintenzívnenia spolupráce na úrovni Únie pri riešení bezpečnostných hrozieb a zvyšovaní jej strategickej autonómie. Obsahuje programy, ktorých cieľom je zlepšiť bezpečnosť a ochranu európskych občanov (Fond pre vnútornú bezpečnosť), posilniť obranné kapacity Európy (Európsky obranný fond) a poskytovať nástroje potrebné na reakciu na výzvy spojené s vnútornou aj vonkajšou bezpečnosťou.

Okruh 6 – Susedstvo a svet

Programy v rámci tohto okruhu majú za cieľ posilniť sociálno-ekonomický vplyv EÚ v jej susedstve, v rozvojových krajinách, ako aj vo zvyšku sveta. V novom nástroji NDICI – Globálna Európa sa zlučuje viacero bývalých nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti EÚ vrátane spolupráce s africkými, karibskými a tichomorskými krajinami predtým financovanej z Európskeho rozvojového fondu. Okruh sa týka aj pomoci krajinám pripravujúcim sa na pristúpenie k EÚ (predvstupová pomoc) a programu humanitárnej pomoci Únie.

Okruh 7 – Európska verejná správa

Tento okruh zahŕňa administratívne výdavky pre všetky inštitúcie, dôchodkový systém a európske školy.

S – Osobitné nástroje

Mechanizmy flexibility v rozpočte EÚ umožňujú EÚ mobilizovať potrebné finančné prostriedky, aby mohla reagovať na nepredvídané udalosti ako krízy, živelné pohromy a núdzové situácie. Ich rozsah, pridelené finančné prostriedky a prevádzkové režimy sa uvádzajú v nariadení o VFR a medziinštitucionálnej dohode. Zabezpečujú reakciu v rámci rozpočtových zdrojov na vznikajúce priority, aby sa každé euro vynaložilo tam, kde je najpotrebnejšie.

V ročnej rozpočtovej nomenklatúre a rozpočtovom plnení sa identifikujú ako osobitné nástroje (ďalej len „S“), keďže môžu byť mobilizované nad rámec výdavkových stropov VFR, a to v prípade viazaných aj platobných rozpočtových prostriedkov.

3.3. PODROBNÉ OKRUHY VFR (PROGRAMY)

Okruhy VFR sa ďalej rozpisujú na podrobné okruhy, ktoré zodpovedajú hlavným výdavkovým programom (napr. Horizont 2020, Erasmus+ atď.). Príslušné právne základy na plnenie rozpočtu sú prijaté na tejto úrovni programov. Programy sú bežne používanou štruktúrou na podávanie správ o vykonávaní a výsledkoch. Tabuľky podľa programov sú k dispozícii v správach o plnení rozpočtu (pozri tabuľky **6.7** – **6.12** ďalej).

3.4. NextGenerationEU

S rozpočtom 421,1 mld. EUR na nenávratnú podporu (granty) má NGEU veľký vplyv na celkové ročné rozpočty EÚ na roky 2021 až 2026 a na ich plnenie. V roku 2021 bola táto suma v plnej výške pripísaná ako rozpočtové prostriedky pripísaných príjmov. Všetky záväzky týkajúce sa nenávratnej podpory sa započítajú do 31. decembra 2023 a splatia sa do 31. decembra 2026 v súlade s článkom 3 ods. 4 a ods. 9 nariadenia o EURI²⁵.

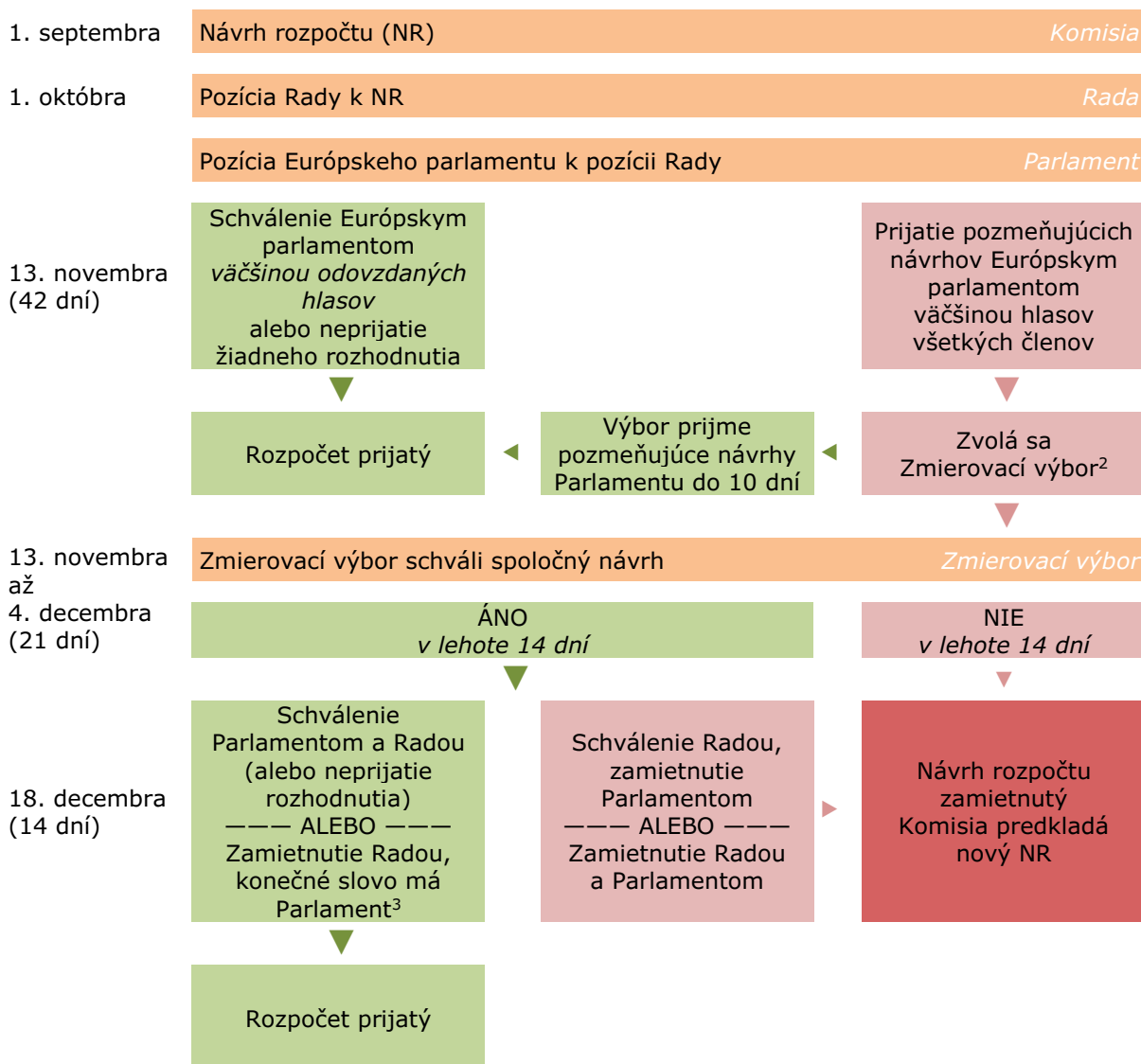
Komplexný prehľad činností NGEU sa uvádza v oddieloch **2.2** a **2.3** časti Hlavné finančné udalosti roka.

²⁵ Nariadenie Rady (EÚ) 2020/2094 zo 14. decembra 2020, ktorým sa zriaďuje Nástroj Európskej únie na obnovu s cieľom podporiť obnovu po kríze COVID-19.

3.5. ROČNÝ ROZPOČET

Postup prijímania rozpočtu sa stanovuje v článku 314 Zmluvy o fungovaní EÚ. V nasledujúcom diagrame sa uvádzajú lehoty, ako aj jednotlivé fázy prijímania rozpočtu.

Harmonogram podľa zmluvy¹

1. V praxi sa tieto tri inštitúcie snažia predložiť svoje príslušné dokumenty na začiatku roka, aby sa proces uľahčil.
2. Zmierovací výbor sa skladá z členov Rady alebo ich zástupcov a z rovnakého počtu členov zastupujúcich Európsky parlament. Komisia sa zúčastňuje na konaniach Zmierovacieho výboru a prijíma všetky potrebné iniciatívy s cieľom zosúladiť pozície Európskeho parlamentu a Rady.
3. Európsky parlament schváli spoločný text a potom do 14 dní od zamietnutia Radou rozhodne (väčšinou hlasov svojich členov a trojpäťtinovou väčšinou odovzdaných hlasov) o potvrdení všetkých alebo niektorých zmien.

Štruktúra rozpočtu Komisie pozostáva z administratívnych a operačných rozpočtových prostriedkov. Ostatné inštitúcie disponujú iba administratívnymi rozpočtovými prostriedkami. V rozpočte sa ďalej rozlišujú tieto dva typy rozpočtových prostriedkov: nediferencované rozpočtové prostriedky a diferencované rozpočtové prostriedky. Nediferencované rozpočtové prostriedky sa používajú na

financovanie operácií ročnej povahy (v súlade so zásadou ročnej platnosti). Diferencované rozpočtové prostriedky sa používajú s cieľom zosúladiť zásadu ročnej platnosti s potrebou riadiť viacročné operácie. Diferencované rozpočtové prostriedky sa delia na viazané a platobné rozpočtové prostriedky:

- **viazané rozpočtové prostriedky:** pokrývajú celkové náklady na právne záväzky, ktoré boli prijaté na bežný rozpočtový rok v súvislosti s operáciami trvajúcimi niekoľko rokov. Rozpočtové záväzky na činnosti, ktoré prekračujú viac ako jeden rozpočtový rok, však možno rozpísať do ročných splátok na niekoľko rokov, ak sa to stanovuje v základnom akte.
- **platobné rozpočtové prostriedky:** pokrývajú výdavky vyplývajúce zo záväzkov prijatých v rámci bežného rozpočtového roka a/alebo predchádzajúcich rozpočtových rokov.

V závierke sa druhy financovania zoskupujú do dvoch hlavných prvkov:

- konečné schválené rozpočtové prostriedky a
- dodatočné rozpočtové prostriedky obsahujúce:
 - prostriedky prenesené z predchádzajúceho roka (v nariadení o rozpočtových pravidlách sa umožňuje v obmedzenom počte prípadov preniesť nepoužité sumy z predchádzajúceho do bežného roka) a
 - pripísané príjmy vyplývajúce z úhrad, príspevkov od tretích strán/krajín do programov EÚ a práca vykonaná pre tretie strany; pripisujú sa priamo do zodpovedajúcich výdavkových rozpočtových riadkov a predstavujú tretí pilier financovania.

Všetky druhy financovania spoločne tvoria disponibilné rozpočtové prostriedky.

3.6. PRÍJMY

3.6.1. Príjmy z vlastných zdrojov

Prevažná väčšina príjmov pochádza z vlastných zdrojov, ktoré pozostávajú z týchto kategórií:

1. Tradičné vlastné zdroje (TVZ): predstavovali v roku 2022 približne 16 % príjmov z vlastných zdrojov.
2. Zdroje založené na dani z pridanej hodnoty (DPH): predstavovali v roku 2022 približne 13 % príjmov z vlastných zdrojov.
3. Zdroj založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov: predstavoval v roku 2022 približne 4 % príjmov z vlastných zdrojov.
4. Zdroj založený na hrubom národnom dôchodku (HND): predstavoval v roku 2022 približne 67 % príjmov z vlastných zdrojov.

V rozhodnutí Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053 zo 14. decembra 2020 o systéme vlastných zdrojov EÚ (rozhodnutie o vlastných zdrojoch z roku 2020) sa stanovujú kategórie vlastných zdrojov a metódy ich výpočtu. Toto rozhodnutie nadobudlo účinnosť 1. júna 2021 a uplatňovalo sa retroaktívne od 1. januára 2021.

V rozhodnutí o vlastných zdrojoch z roku 2020 sa stanovuje, že celková suma vlastných zdrojov pridelených Únii na pokrytie ročných rozpočtových prostriedkov na platby neprekročí 1,40 % súčtu HND všetkých členských štátov. Okrem toho sa v uvedenom rozhodnutí Komisii udeľuje právomoc za výnimočných okolností si na kapitálových trhoch v mene Únie dočasne požičať až 750 mld. EUR v cenách roku 2018 na riešenie dôsledkov pandémie COVID-19 prostredníctvom nástroja obnovy NextGenerationEU. Strop vlastných zdrojov pre rozpočtové prostriedky na platby sa dočasne zvýši o 0,6 percentuálneho bodu na úhradu všetkých záväzkov vyplývajúcich z tejto pôžičky.

Od roku 2021 zahŕňajú „iné príjmy“ rozpočtu EÚ finančné príspevky Spojeného kráľovstva vyplývajúce z finančného vyrovnania podľa dohody o vystúpení Spojeného kráľovstva.

3.6.2. Tradičné vlastné zdroje (TVZ)

TVZ pozostávajú z cla ukladaného na dovoz z tretích krajín, ktoré vyberajú členské štáty v mene EÚ. Členské štáty si však ponechávajú 25 % na úhradu nákladov na ich výber. Všetky stanovené sumy TVZ sa musia zaznamenať do jedného z nasledujúcich účtovných záznamov, ktoré vedú príslušné orgány:

- do bežného účtovného záznamu podľa článku 6 ods. 3 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 609/2014: všetky uhradené alebo zaručené sumy,
- do samostatného účtovného záznamu uvedeného v tom istom článku: všetky sumy zatiaľ neuhradené a/alebo nezaručené; do tohto účtovného záznamu možno zapísať aj zaručené sumy, voči ktorým boli vznesené námietky.

Členské štáty musia zapísať TVZ na účet Komisie v jej pokladnici alebo v národnej centrálnej banke, a to najneskôr v prvý pracovný deň po 19. dni druhého mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom vznikol nárok (alebo v ktorom bola pohľadávka uhradená v prípade samostatného účtu).

3.6.3. Daň z pridanej hodnoty (DPH)

Vlastné zdroje založené na DPH sa vypočítavajú podľa základov DPH členských štátov, ktoré sú na tento účel harmonizované v súlade s pravidlami EÚ. Jednotná sadzba výberu na úrovni 0,30 % sa uplatňuje na celkovú výšku príjmov jednotlivých členských štátov z DPH vybranú za všetky zdaniteľné dodania tovaru alebo poskytnutia služieb vydelenú váženou priemernou sadzbou DPH. Základ DPH je obmedzený na 50 % HND každého členského štátu.

3.6.4. Nerecyklovaný odpad z plastových obalov

Jednotná sadzba výberu na úrovni 0,80 EUR/kg sa uplatňuje na hmotnosť nerecyklovaného odpadu z plastových obalov vytvoreného v jednotlivých členských štátoch. Odpad z plastových obalov, ktorý sa v danom roku nerecykluje, sa vypočíta ako rozdiel medzi vytvoreným odpadom z plastových obalov a recyklovaným odpadom z plastových obalov v danom roku v členskom štáte. Na osobitné ročné zníženia paušálnych súm svojich príslušných príspevkov na vlastné zdroje založené na odpade z plastových obalov majú nárok Bulharsko, Česko, Estónsko, Grécko, Španielsko, Chorvátsko, Taliansko, Cyprus, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko a Slovensko.

3.6.5. Hrubý národný dôchodok (HND):

Zdroj založený na hrubom národnom dôchodku (HND) sa využíva na financovanie tej časti rozpočtu, ktorá nie je krytá žiadnymi inými zdrojmi príjmov. Na HND každého členského štátu sa uplatňuje jednotná sadzba výberu, ktorá je stanovená v súlade s pravidlami EÚ.

3.6.6. Hrubé zníženie

Tieto členské štáty využívajú na obdobie 2021 – 2027 hrubé zníženie svojich ročných príspevkov založených na HND: 565 mil. EUR v prípade Rakúska, 377 mil. EUR v prípade Dánska, 3 671 mil. EUR v prípade Nemecka, 1 921 mil. EUR v prípade Holandska a 1 069 mil. EUR v prípade Švédska. Tieto hrubé zníženia sa oceňujú v cenách roku 2020 a sú financované všetkými členskými štátmi.

3.6.7. Úpravy vlastných zdrojov z predchádzajúcich rozpočtových rokov

Zdroje založené na DPH a HND sú stanovené na základe odhadov relevantných vymeriavacích základov vypracovaných v čase zostavovania návrhu rozpočtu. Tieto odhady sa následne revidujú a v priebehu príslušného rozpočtového roka aktualizujú prostredníctvom opravného rozpočtu. Rozdiely medzi sumami, ktoré majú členské štáty odviesť zo skutočných vymeriavacích základov, a sumami, ktoré členské štáty skutočne uhradili na základe (revidovaných) odhadov, či už kladné, alebo záporné, si Komisia od členských štátov vyžiada k prvému pracovnému dňu mesiaca marec v treťom roku nasledujúcom po príslušnom rozpočtovom roku. Skutočné základy DPH a HND sa môžu v priebehu nasledujúcich štyroch rokov upravovať, pokiaľ nie sú predložené výhrady. Tieto výhrady predstavujú potenciálne nároky voči členským štátom v neurčitej výške, pretože ich finančný vplyv nemožno s presnosťou odhadnúť. Ak možno stanoviť presnú sumu, príslušné zdroje založené na DPH a HND sa vyžadujú buď spoločne s výpočtami zostatkov zdrojov založených na DPH a HND, alebo na základe samostatného vyžiadania finančných prostriedkov. Podobne sa upravuje prognóza pre vlastný zdroj založený na odpade z plastových obalov. Rozdiely medzi sumami, ktoré majú členské štáty odviesť podľa svojich ročných výkazov s výslednými údajmi, a sumami, ktoré členské štáty skutočne uhradili na základe (revidovaných) odhadov, či už kladné, alebo záporné, si však Komisia od členských štátov vyžiada k prvému pracovnému dňu mesiaca jún v treťom roku nasledujúcom po príslušnom rozpočtovom roku. Skutočné základy sa môžu v priebehu nasledujúcich piatich rokov upravovať, pokiaľ nie sú predložené výhrady.

3.7. VÝPOČET ROZPOČTOVÉHO VÝSLEDKU

Rozpočtový výsledok EÚ sa vracia členským štátom v nasledujúcom roku formou zníženia ich príspevkov splatných v danom roku.

V účtovnej závierke sú zahrnuté sumy vlastných zdrojov, ktoré boli v priebehu roka pripísané na účty, ktoré v mene Komisie zriadili vlády členských štátov. V prípade prebytku zahŕňajú príjmy aj rozpočtový výsledok za predchádzajúci rozpočtový rok. Iné zaúčtované príjmy predstavujú sumy, ktoré boli počas roka skutočne prijaté.

Na účely výpočtu rozpočtového výsledku za daný rok pozostávajú výdavky z platieb realizovaných z rozpočtových prostriedkov na daný rok a z ďalších rozpočtových prostriedkov na daný rok, ktoré boli prenesené do nasledujúceho roka. Platby vykonané z rozpočtových prostriedkov na daný rok predstavujú platby, ktoré účtovník realizoval do 31. decembra rozpočtového roka. V prípade EPZF ide o platby, ktoré realizovali členské štáty v období medzi 16. októbrom N – 1 a 15. októbrom N za predpokladu, že

účtovník bol oboznámený o záväzku a schválení do 31. januára N + 1. Výdavky v rámci EPZF môžu po kontrolách v členských štátoch podliehať rozhodnutiu o súlade.

Rozpočtový výsledok pozostáva z dvoch častí: výsledku Európskej únie a výsledku účasti krajín EZVO, ktoré sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP). V súlade s článkom 1 ods. 1 nariadenia č. 608/2014, ktorým sa ustanovujú vykonávacie opatrenia týkajúce sa systému vlastných zdrojov, tento výsledok predstavuje rozdiel medzi:

- celkovými príjmami za daný rozpočtový rok a
- celkovými platbami vykonanými z rozpočtových prostriedkov na bežný rok, zvýšenými o celkovú výšku rozpočtových prostriedkov na daný rok, ktoré boli prenesené do nasledujúceho roku.

Výsledná hodnota sa zvýši alebo zníži o:

- čistý zostatok zrušených platobných rozpočtových prostriedkov prenesených z predchádzajúcich rokov a iné platby, ktoré z dôvodu fluktuácie kurzu eura prevyšujú nediferencované rozpočtové prostriedky prenesené z predchádzajúceho roku,
- vývoj pripísaných príjmov a
- čisté kurzové zisky alebo straty zaznamenané počas roka.

Rozpočtové prostriedky prenesené z predchádzajúceho rozpočtového roka v súvislosti s príspevkami tretích strán a príjmami z činnosti pre tretie strany, ktoré v zásade nikdy neprepadnú, sú zahrnuté ako dodatočné rozpočtové prostriedky na rozpočtový rok. Tým sa vysvetľuje rozdiel medzi prostriedkami prenesenými z predchádzajúceho roka, ktoré sú uvedené v správach o plnení rozpočtu za rok N, a prostriedkami prenesenými do nasledujúceho roka, ktoré sú uvedené v správach o plnení rozpočtu za rok N – 1. Pri výpočte rozpočtového výsledku sa nezohľadňujú viazané rozpočtové prostriedky, ktoré sú znovu disponibilné v dôsledku vrátenia zálohových platieb.

Prenesené platobné rozpočtové prostriedky zahŕňajú prostriedky prenesené automaticky a prostriedky prenesené na základe rozhodnutia. Zrušenie nevyužitých platobných rozpočtových prostriedkov prenesených z predchádzajúceho roka sa týka zrušenia rozpočtových prostriedkov, ktoré boli prenesené automaticky alebo na základe rozhodnutia.

3.8. ZOSÚHLASENIE HOSPODÁRSKEHO VÝSLEDKU A ROZPOČTOVÉHO VÝSLEDKU

v mil. EUR

	2022	2021
HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK ZA ROZPOČTOVÝ ROK	(91 949)	(42 100)
Príjmy		
Nároky vzniknuté v bežnom roku, ale ešte nevybraté	(5 978)	(7 068)
Nároky vzniknuté v predchádzajúcich rokoch a vybraté v bežnom roku	74 088	64 356
Časovo rozlíšené príjmy (čisté)	2 072	(5 434)
	70 182	51 854
Výdavky		
Časovo rozlíšené výdavky (čisté)	45 648	53 108
Výdavky predchádzajúceho roka uhradené v bežnom roku	(2 053)	(1 046)
Čistý vplyv predbežného financovania	(21 659)	(47 608)
Platobné rozpočtové prostriedky prenesené do nasledujúceho roka	(2 660)	(4 449)
Platby vykonané z prenesených prostriedkov a zrušenie nevyužitých	3 331	(4 047)
Zmeny v rezervách	3 650	1 032
Iné	(2 139)	(3 577)
	24 118	(6 587)
Hospodársky výsledok agentúr a ESUO v I.	168	61
ROZPOČTOVÝ VÝSLEDOK ZA ROZPOČTOVÝ ROK	2 519	3 230

V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách sa hospodársky výsledok za rok vypočíta podľa zásad aktuálneho účtovníctva a účtovných pravidiel EÚ, zatiaľ čo rozpočtový výsledok je založený na upravenom princípe hotovostného účtovníctva. Keďže hospodársky výsledok a rozpočtový výsledok vyplývajú z rovnakých príslušných transakcií – výnimkou sú ostatné (mimorozpočtové) zdroje príjmov a výdavkov agentúr a ESUO v likvidácii, ktoré sú zahrnuté iba do hospodárskeho výsledku – zosúhlasenie hospodárskeho výsledku a rozpočtového výsledku za rozpočtový rok slúži ako užitočná kontrola súladu.

Vyrovňavacie položky – príjmy

Skutočné príjmy za rozpočtový rok zodpovedajú príjmom vybratým na základe nárokov vzniknutých v priebehu daného roka a sumám vybratým na základe nárokov z predchádzajúcich rokov. V záujme zosúhlasenia sa preto musia od hospodárskeho výsledku odpočítať nároky vzniknuté v bežnom roku, ale ešte nevybraté, keďže nie sú súčasťou rozpočtových príjmov. Nároky vzniknuté v predchádzajúcich rokoch a vybraté v bežnom roku sa na účely zosúhlasenia musia naopak k hospodárskemu výsledku pripočítať.

Časovo rozlíšené príjmy tvoria hlavne sumy súvisiace s finančnými opravami, vlastnými zdrojmi, úrokmi a dividendami. Zohľadňuje sa iba čistý vplyv, t. j. časovo rozlíšené príjmy za bežný rok znížené o odúčtované časovo rozlíšené príjmy za predchádzajúci rok.

Vyrovňavacie položky – výdavky

Časovo rozlíšené výdavky súvisia predovšetkým s časovým rozlíšením uskutočneným na účely účtovného postupu na konci roka (cut-off), t. j. s oprávnenými výdavkami, ktoré vznikli prijímateľom finančných prostriedkov EÚ, ale ktoré ešte neboli Komisii nahlásené. Zohľadňuje sa iba čistý vplyv, t. j. časovo rozlíšené výdavky za bežný rok znížené o odúčtované časovo rozlíšené výdavky za predchádzajúci rok. Platby vykonané v bežnom roku, ktoré súvisia s faktúrami registrovanými v predchádzajúcich rokoch, sú súčasťou rozpočtových výdavkov v bežnom roku, a preto sa musia pripočítať do hospodárskeho výsledku na účely zosúladenia.

Čistý vplyv predbežného financovania je súčtom 1. nových súm predbežného financovania uhradených v bežnom roku a vykazaných ako rozpočtové výdavky za daný rok a 2. zúčtovania súm predbežného financovania prostredníctvom oprávnených nákladov schválených v bežnom roku. Druhý prípad predstavuje výdavky z hľadiska časového rozlíšenia, ktoré ale nie sú vykazané v rozpočtových účtoch, pretože pôvodná platba predbežného financovania už bola zohľadnená ako rozpočtový výdavok v čase jej realizácie.

Okrem platieb vykonaných z rozpočtových prostriedkov na daný rok je pri výpočte rozpočtového výsledku za daný rok potrebné zohľadniť aj rozpočtové prostriedky na daný rok, ktoré boli prenesené do nasledujúceho roka [v súlade s článkom 1 ods. 1 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 608/2014]. To isté platí pre rozpočtové platby vykonané v bežnom roku z prostriedkov prenesených z predchádzajúcich rokov a pre nevyužité platobné rozpočtové prostriedky, ktoré boli zrušené.

Zmeny v rezervách súvisí s odhadmi uskutočnenými na konci roka vo finančných výkazoch (predovšetkým zamestnanecké požitky), ktoré nemajú vplyv na rozpočtové účty. Iné vyrovnávacie sumy zahŕňajú rôzne položky, ako napr. amortizáciu/odpisovanie aktív, nadobúdanie aktív, platby finančného lízingu a finančné účasti, pri ktorých sa rozpočtové účtovné postupy a účtovné postupy na základe akruálneho účtovníctva odlišujú.

Vyrovňavacia položka – hospodársky výsledok agentúr a ESUO v likvidácii

Rozpočtový výsledok za daný rok je nekonsolidovaná hodnota, ktorá nezahŕňa ostatné (mimorozpočtové) zdroje príjmov a výdavkov konsolidovaných agentúr a ESUO v I. (pozri poznámku **6**). Na zosúhlasenie hospodárskeho výsledku daného roka – konsolidovanej hodnoty, ktorá zahŕňa tieto sumy – s rozpočtovým výsledkom roka sa ako vyrovnávacia položka uvádza celý konsolidovaný hospodársky výsledok agentúr a ESUO v I. za daný rok.

4. PLNENIE ROZPOČTU EÚ NA ROK 2022

Vysvetľujúce poznámky k plneniu rozpočtu na rok 2022, pokiaľ ide o príjmy a výdavky, nesplatené záväzky a rozpočtový výsledok, sa uvádzajú v časti Hlavné finančné udalosti roka v oddiele 3 Súhrn plnenia rozpočtu.

5. PLNENIE ROZPOČTOVÝCH PRÍJMOV EÚ

5.1. SÚHRN PLNENIA ROZPOČTOVÝCH PRÍJMOV EÚ

v mil. EUR

Hlava	Rozpočtové príjmy		Vzniknuté nároky			Z nárokov bežného roka	Príjmy		Príjmy ako % rozpočtu	Ne-splatené
	Pôvodne schválený rozpočet	Konečný schválený rozpočet	Bežný rok	Prenesené	Spolu		Z prenesených nárokov	Spolu		
	1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7	9=8/2	10=5-8
1 Vlastné zdroje	157 701	153 928	155 083	2 237	157 320	155 073	686	155 758	101 %	1 562
11 – Odvody z produkcie cukru	0	0	(1)	(0)	(1)	(1)	–	(1)	–	(0)
12 – Clá	17 913	23 765	25 181	2 237	27 419	25 171	686	25 857	109 %	1 562
13 – DPH	19 071	19 714	19 666	–	19 666	19 666	–	19 666	100 %	–
14 – HND	114 719	104 088	103 880	–	103 880	103 880	–	103 880	100 %	–
16 – Zníženie príspevku do vlastného zdroja založeného na HND poskytnuté niektorým členským štátom	–	–	19	–	19	19	–	19	–	–
17 – Odpady z plastových obalov	5 997	6 361	6 337	–	6 337	6 337	–	6 337	100 %	–
2 Prebytky, zostatky a úpravy	0	2 980	3 227	7	3 233	3 227	–	3 227	108 %	7
3 Administratívne príjmy	1 791	1 791	2 581	75	2 656	2 554	53	2 607	146 %	49
4 Finančné príjmy, úroky z omeškania a pokuty	115	454	(226)	16 861	16 635	(949)	1 544	596	131 %	16 039
5 Rozpočtové záruky, operácie vypožičiavania si prostriedkov a poskytovania úverov	0	0	62 203	–	62 203	62 203	–	62 203	–	–
6 Príjmy, príspevky a náhrady súvisiace s politikami Únie	10 997	10 884	20 402	6 287	26 689	14 952	5 922	20 874	192 %	5 815
Spolu	170 603	170 038	243 269	25 467	268 736	237 059	8 205	245 265	144 %	23 471

6. PLNENIE VÝDAVKOV ROZPOČTU EÚ

6.1. VFR: ROZDELENIE A ZMENY VIAZANÝCH A PLATOBNÝCH ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV

v mil. EUR

Okruh VFR	Viazané rozpočtové prostriedky						Platobné rozpočtové prostriedky					
	Rozpočtové prostriedky			Dodatočné rozpočtové prostriedky		Disponibilné rozpočtové prostriedky spolu	Rozpočtové prostriedky			Dodatočné rozpočtové prostriedky		Disponibilné rozpočtové prostriedky spolu
	Pôvodne schválený rozpočet	Opravné rozpočty a prenosi	Konečný schválený rozpočet	Prenosi	Pripísané príjmy		Pôvodne schválený rozpočet	Opravné rozpočty a prenosi	Konečný schválený rozpočet	Prenosi	Pripísané príjmy	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
1 Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	21 775	70	21 845	230	10 995	33 071	21 474	(868)	20 606	147	8 625	29 379
2 Súdržnosť, odolnosť a hodnoty	56 039	11 766	67 805	0	257 566	325 372	62 053	1 088	63 140	27	66 487	129 654
2a. Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	49 709	11 605	61 314	–	14 754	76 068	56 351	1 259	57 610	3	17 934	75 546
2b. Odolnosť a hodnoty	6 330	161	6 491	0	242 812	249 303	5 702	(171)	5 531	25	48 553	54 108
3 Prírodné zdroje a životné prostredie	56 235	446	56 681	686	17 832	75 200	56 602	(820)	55 782	693	2 797	59 271
z toho: výdavky súvisiace s trhom a priame platby	40 369	(0)	40 369	686	632	41 687	40 393	(37)	40 356	687	632	41 674
4 Migrácia a riadenie hraníc	3 091	319	3 410	2	108	3 520	3 078	294	3 373	27	242	3 642
5 Bezpečnosť a obrana	1 785	28	1 813	–	38	1 851	1 238	(79)	1 159	5	28	1 192
6 Susedstvo a svet	17 170	500	17 670	2 237	456	20 364	12 916	240	13 156	1 048	698	14 902
7 Európska verejná správa	10 620	163	10 783	22	1 269	12 075	10 620	163	10 783	1 085	1 281	13 149
z toho: administratívne výdavky inštitúcií	4 421	64	4 485	22	534	5 041	4 421	64	4 485	695	544	5 724
O Mimo VFR	–	–	–	–	6 692	6 692	–	–	–	–	6 830	6 830
S Mechanizmy solidarity v rámci Únie a mimo nej (osobitné nástroje)	2 799	(580)	2 219	1 303	10	3 531	2 623	(583)	2 040	1 303	8	3 351
Spolu	169 516	12 711	182 227	4 481	294 968	481 676	170 603	(565)	170 038	4 335	86 996	261 370

6.2. VFR: PLNENIE VIAZANÝCH ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV

v mil. EUR

Okruh VFR	Spolu rozpočtové prostriedky k dispozícii	z konečného schváleného rozpočtu	Priaté záväzky		Spolu	%	Rozpočtové prostriedky prenesené do roku 2023			Prepadnuté rozpočtové prostriedky			
			z prenosov	z pripísaných príjmov			z konečného schváleného rozpočtu	z pripísaných príjmov	Spolu	z konečného schváleného o rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu
	1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
1 Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	33 071	21 843	230	5 257	27 330	83 %	–	5 738	5 738	2	–	1	3
2 Súdržnosť, odolnosť a hodnoty	325 372	66 644	0	152 263	218 907	67 %	159	105 221	105 381	1 002	–	82	1 084
2a. Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	76 068	60 159	–	14 473	74 632	98 %	159	199	359	996	–	82	1 078
2b. Odolnosť a hodnoty	249 303	6 485	0	137 790	144 275	58 %	0	105 022	105 022	5	–	1	6
3 Prírodné zdroje a životné prostredie	75 200	56 070	676	11 396	68 142	91 %	488	6 275	6 763	123	10	161	295
z toho: výdavky súvisiace s trhom a priame platby	41 687	39 876	676	629	41 182	99 %	485	2	488	7	10	0	18
4 Migrácia a riadenie hraníc	3 520	3 395	2	50	3 446	98 %	16	58	74	0	–	0	0
5 Bezpečnosť a obrana	1 851	1 809	–	30	1 840	99 %	3	7	11	0	–	0	1
6 Susedstvo a svet	20 364	17 633	2 237	283	20 153	99 %	38	173	211	0	0	0	0
7 Európska verejná správa	12 075	10 733	21	911	11 664	97 %	1	358	359	50	1	1	52
z toho: administratívne výdavky inštitúcií	5 041	4 445	21	384	4 850	96 %	1	149	150	40	1	0	41
O Mimo VFR	6 692	–	–	3 006	3 006	45 %	–	3 686	3 686	–	–	–	–
S Mechanizmy solidarity v rámci Únie a mimo nej (osobitné nástroje)	3 531	1 299	1 303	–	2 602	74 %	746	3	749	173	–	7	180
Spolu	481 676	179 425	4 469	173 196	357 091	74 %	1 451	121 520	122 971	1 351	12	252	1 614

6.3. VFR: PLNENIE PLATOBŇÝCH ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV

v mil. EUR

Okruh VFR	Spolu rozpočtové prostriedky k dispozícii	z konečného schváleného rozpočtu	Vykonané platby				%	Rozpočtové prostriedky prenesené do roku 2023			Prepadnuté rozpočtové prostriedky			
			z prenos ov	z pripísanýc h príjmov	Spolu	z konečného schváleného rozpočtu		z pripísanýc h príjmov	Spolu	z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísanýc h príjmov	Spolu	
	1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1		7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
1 Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	29 379	20 471	132	4 570	25 174	86 %		112	4 052	4 164	23	15	3	41
2 Súdržnosť, odolnosť a hodnoty	129 654	63 055	24	63 491	126 570	98 %		76	2 995	3 071	10	3	1	14
2a. Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	75 546	57 600	1	15 414	73 015	97 %		3	2 520	2 523	7	2	0	8
2b. Odolnosť a hodnoty	54 108	5 455	23	48 077	53 555	99 %		73	475	548	3	2	0	5
3 Prírodné zdroje a životné prostredie	59 271	55 198	682	2 396	58 276	98 %		493	401	894	91	11	0	102
z toho: výdavky súvisiace s trhom a priame platby	41 674	39 846	677	629	41 152	99 %		486	2	488	24	10	0	34
4 Migrácia a riadenie hraníc	3 642	3 292	26	49	3 368	92 %		3	193	196	78	0	0	78
5 Bezpečnosť a obrana	1 192	1 130	5	19	1 154	97 %		6	9	15	23	0	0	23
6 Susedstvo a svet	14 902	13 049	1 032	440	14 521	97 %		93	258	352	13	16	0	30
7 Európska verejná správa	13 149	9 832	959	792	11 583	88 %		923	485	1 407	50	105	4	158
z toho: administratívne výdavky inštitúcií	5 724	3 870	598	333	4 801	84 %		596	208	805	40	76	3	119
O Mimo VFR	6 830	–	–	72	72	1 %		–	6 757	6 757	–	–	–	–
S Únie a mimo nej (osobitné nástroje)	3 351	1 294	1 303	5	2 602	78 %		746	3	749	0	–	–	0
Spolu	261 370	167 321	4 163	71 837	243 321	93 %		2 452	15 152	17 604	287	151	7	445

6.4. VFR: ZMENY V NESPLATENÝCH ZÁVÄZKOCH (RAL)

v mil. EUR

Okruh VFR	Závazky nesplatené ku koncu predchádzajúceho roka				Závazky daného roka				Závazky nesplatené ku koncu roka spolu
	Závazky prenesené z predchádzajúceho roka	Zrušenie viazanosti/precenenie/zrušené prostriedky	Platby	Závazky nesplatené ku koncu roka	Závazky prijaté počas roka	Platby	Zrušenie záväzkov, ktoré nemožno preniesť	Závazky nesplatené ku koncu roka	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
1 Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	48 717	(733)	(19 163)	28 820	27 330	(6 011)	(10)	21 309	50 130
2 Súdržnosť, odolnosť a hodnoty	209 033	(288)	(89 146)	119 599	218 907	(37 423)	(1)	181 482	301 081
2a. Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	152 840	(155)	(65 983)	86 703	74 632	(7 032)	(1)	67 599	154 302
2b. Odolnosť a hodnoty	56 193	(133)	(23 163)	32 896	144 275	(30 392)	(0)	113 883	146 779
3 Prírodné zdroje a životné prostredie	43 691	(98)	(16 091)	27 502	68 142	(42 185)	(0)	25 957	53 459
z toho: výdavky súvisiace s trhom a priame platby	334	(6)	(118)	210	41 182	(41 034)	–	147	357
4 Migrácia a riadenie hraníc	3 980	(50)	(1 464)	2 465	3 446	(1 903)	–	1 543	4 008
5 Bezpečnosť a obrana	2 397	(21)	(769)	1 607	1 840	(385)	(0)	1 455	3 061
6 Susedstvo a svet	32 535	(1 205)	(8 701)	22 629	20 153	(5 820)	(0)	14 333	36 962
7 Európska verejná správa	1 076	(116)	(960)	0	11 664	(10 623)	7	1 048	1 048
z toho: administratívne výdavky inštitúcií	684	(86)	(598)	–	4 850	(4 203)	7	654	654
O Mimo VFR	147	(9)	(11)	127	3 006	(62)	–	2 944	3 071
S Mechanizmy solidarity v rámci Únie a mimo nej (osobitné nástroje)	–	–	–	–	2 602	(2 602)	–	0	0
Spolu	341 575	(2 520)	(136 306)	202 749	357 091	(107 015)	(4)	250 071	452 821

6.5. VFR: NESPLATENÉ ZÁVÄZKY PODĽA ROKU ICH VZNIKU

v mil. EUR

	<2016	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Spolu
1 Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	634	612	1 364	2 072	5 400	8 895	9 823	21 329	50 130
2 Súdržnosť, odolnosť a hodnoty	2 129	528	6 063	8 997	15 494	25 268	61 090	181 512	301 081
3 Prírodné zdroje a životné prostredie	1 484	1 100	1 017	1 275	2 349	6 638	13 640	25 957	53 459
4 Migrácia a riadenie hraníc	17	26	105	170	559	1 025	562	1 543	4 008
5 Bezpečnosť a obrana	28	9	111	134	204	320	801	1 455	3 061
6 Susedstvo a svet	1 152	814	1 365	2 492	3 943	4 452	8 411	14 333	36 962
7 Európska verejná správa	–	–	–	–	0	–	0	1 048	1 048
O Mimo VFR	–	–	–	–	–	0	127	2 944	3 071
S Mechanizmy solidarity v rámci Únie a mimo nej (osobitné nástroje)	–	–	–	–	–	–	–	0	0
Spolu	5 445	3 090	10 025	15 140	27 949	46 599	94 453	250 120	452 821

Vytvorenie novej Komisie zahŕňalo vnútornú reorganizáciu útvarov. Dôsledkom opätovného priradovania súvisiacich transakcií bol posun nesplatených súm medzi rokmi. Celková suma nesplatených záväzkov sa nezmenila.

6.6. VFR: NESPLATENÉ ZÁVÄZKY PODĽA DRUHU ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV

v mil. EUR

	Z rozpočtových prostriedkov					Z rozpočtových prostriedkov pripísaných príjmov					Závazky nesplatené ku koncu roka 2022 spolu
	Závazky prenesené z roku 2021	Úpravy	Prijaté záväzky	Vykonané platby	Zostávajúce sumy na zúčtovanie	Závazky prenesené z roku 2021	Úpravy	Prijaté záväzky	Vykonané platby	Zostávajúce sumy na zúčtovanie	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	11=5+10
1 Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	41 340	(643)	22 073	20 229	42 541	7 377	(100)	5 257	4 945	7 588	50 130
2 Súdržnosť, odolnosť a hodnoty	95 569	(263)	66 644	63 014	98 937	113 465	(27)	152 263	63 556	202 144	301 081
2a. Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	91 481	(143)	60 159	57 554	93 943	61 360	(13)	14 473	15 461	60 358	154 302
2b. Odolnosť a hodnoty	4 088	(120)	6 485	5 460	4 993	52 105	(14)	137 790	48 095	141 786	146 779
3 Prírodné zdroje a životné prostredie	40 854	(93)	56 746	56 225	41 281	2 837	(5)	11 396	2 051	12 178	53 459
z toho: výdavky súvisiace s trhom a priame platby	334	(6)	40 552	40 523	357	–	–	629	629	0	357
4 Migrácia a riadenie hraníc	3 760	(49)	3 397	3 297	3 811	219	(2)	50	71	197	4 008
5 Bezpečnosť a obrana	2 364	(21)	1 809	1 128	3 025	33	(0)	30	27	36	3 061
6 Susedstvo a svet	31 666	(1 181)	19 870	14 079	36 275	869	(24)	283	442	687	36 962
7 Európska verejná správa	968	(48)	10 754	10 741	932	107	(60)	911	842	116	1 048
z toho: administratívne výdavky inštitúcií	630	(22)	4 465	4 468	606	53	(56)	384	333	48	654
O Mimo VFR			–	–	–	147	(9)	3 006	72	3 071	3 071
S Mechanizmy solidarity v rámci Únie a mimo nej (osobitné nástroje)	–	–	2 602	2 602	0						0
Spolu	216 522	(2 298)	183 894	171 315	226 803	125 053	(227)	173 196	72 005	226 018	452 821

6.7. PODROBNÝ VFR: ROZDELENIE A ZMENY VIAZANÝCH A PLATOBNÝCH ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV

v mil. EUR

Program	Viazané rozpočtové prostriedky						Platobné rozpočtové prostriedky					
	Rozpočtové prostriedky			Dodatočné rozpočtové prostriedky		Disponibilné rozpočtové prostriedky spolu	Rozpočtové prostriedky			Dodatočné rozpočtové prostriedky		Disponibilné rozpočtové prostriedky spolu
	Pôvodne schválený rozpočet	Opravné rozpočty a prenosi	Konečný schválený rozpočet	Prenosi	Pripísané príjmy		Pôvodne schválený rozpočet	Opravné rozpočty a prenosi	Konečný schválený rozpočet	Prenosi	Pripísané príjmy	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
1 Horizont Európa	12 239	1	12 240	230	5 244	17 714	12 559	(439)	12 120	96	5 961	18 178
Euratom	271	(1)	270	–	80	350	314	(44)	270	25	123	417
Termonukleárny experimentálny reaktor (ITER)	710	–	710	–	23	733	668	(107)	561	1	51	613
Iné akcie	–	–	–	–	690	690	–	–	–	–	371	371
Pilotné projekty a prípravné akcie	17	–	17	–	–	17	16	(8)	9	–	–	9
Fond InvestEU	1 197	–	1 197	–	4 677	5 874	1 032	25	1 057	1	1 717	2 775
NPE – Doprava	1 758	40	1 799	–	17	1 816	1 886	79	1 966	1	19	1 986
NPE – Energetika	800	(3)	797	–	14	811	589	43	632	1	12	646
NPE – Digitalizácia	283	(34)	249	–	2	251	257	(124)	133	1	4	138
Digitálna Európa	1 248	(15)	1 233	–	31	1 264	849	(83)	766	7	21	794
Decentralizované agentúry	192	14	206	–	13	219	192	(1)	191	–	13	204
Iné akcie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pilotné projekty a prípravné akcie	7	–	7	–	0	7	26	(5)	21	–	0	21
Akcie na základe výhradných práv Komisie	24	(1)	22	–	4	26	23	2	25	–	1	26
Jednotný trh	614	74	688	–	45	733	580	(39)	541	8	57	605
Program EÚ pre boj proti podvodom	24	–	24	–	1	26	31	(3)	28	–	1	29
Dane	37	–	37	–	4	41	36	(8)	28	0	4	32
Colníctvo	130	–	130	–	8	139	115	(5)	109	0	8	118
Decentralizované agentúry	120	(4)	116	–	12	128	120	(4)	116	–	12	128
Iné akcie	10	(0)	10	–	0	10	9	0	9	–	0	9
Pilotné projekty a prípravné akcie	17	–	17	–	–	17	13	(6)	8	–	–	8

Program	Viazané rozpočtové prostriedky						Platobné rozpočtové prostriedky					
	Rozpočtové prostriedky			Dodatočné rozpočtové prostriedky		Disponibilné rozpočtové prostriedky spolu	Rozpočtové prostriedky			Dodatočné rozpočtové prostriedky		Disponibilné rozpočtové prostriedky spolu
	Pôvodne schválený rozpočet	Opravné rozpočty a prenosy	Konečný schválený rozpočet	Prenosy	Pripísané príjmy		Pôvodne schválený rozpočet	Opravné rozpočty a prenosy	Konečný schválený rozpočet	Prenosy	Pripísané príjmy	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
Vesmírny program Únie	2 008	–	2 008	–	127	2 135	2 088	(135)	1 953	5	248	2 206
Decentralizované agentúry	68	–	68	–	2	70	68	(5)	64	–	2	65
Pilotné projekty a prípravné akcie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Okruh 1 spolu: Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	21 775	70	21 845	230	10 995	33 071	21 474	(868)	20 606	147	8 625	29 379
2 Regionálny rozvoj (EFRR)*	30 174	7 255	37 429	–	7 983	45 412	29 597	2 583	32 181	1	11 625	43 807
Kohézny fond	4 865	1 581	6 446	–	657	7 102	11 162	(1 675)	9 488	0	745	10 233
Príspevok z Kohézneho fondu do NPE Doprava	1 494	–	1 494	–	12	1 507	1 851	–	1 851	–	4	1 855
Pilotné projekty a prípravné akcie	3	–	3	–	0	3	3	(0)	3	–	0	3
Európsky sociálny fond plus (ESF+)*	13 174	2 769	15 943	–	6 102	22 045	13 736	350	14 087	2	5 559	19 647
Podpora pre komunitu tureckých Cyperčanov	34	–	34	–	1	35	37	6	42	0	0	43
Európsky nástroj obnovy a odolnosti	119	–	119	–	239 943	240 062	112	(14)	98	2	47 196	47 296
Pericles IV	1	–	1	–	0	1	1	(0)	1	–	0	1
Nástroj EÚ na obnovu	145	(71)	74	–	1	75	145	(71)	74	2	1	76
RescEU	101	253	354	0	1 959	2 313	187	62	249	–	329	578
EU4Health	840	(0)	839	–	22	861	353	(163)	190	4	10	204
Nástroj núdzovej podpory v rámci Únie (IES)	–	–	–	–	377	377	8	126	134	–	377	512
Decentralizované agentúry	291	(6)	284	–	42	327	276	(6)	270	–	42	311
Pilotné projekty a prípravné akcie	–	–	–	–	–	–	–	1	1	–	–	1
Akcie na základe výhradných práv Komisie	12	2	14	–	–	14	11	2	12	–	–	12
Zamestnanosť a sociálna inovácia	106	(19)	88	–	11	99	87	(0)	87	2	11	100
Erasmus+	3 402	4	3 406	–	394	3 800	3 301	(20)	3 281	8	519	3 807
Európsky zbor solidarity (ESC)	141	–	141	–	20	161	116	16	132	4	22	158
Kreatívna Európa	407	–	407	–	19	426	400	(88)	313	2	22	337
Spravodlivosť	44	–	44	–	9	53	38	1	39	1	10	49

Program	Viazané rozpočtové prostriedky						Platobné rozpočtové prostriedky					
	Rozpočtové prostriedky			Dodatočné rozpočtové prostriedky		Disponibilné rozpočtové prostriedky spolu	Rozpočtové prostriedky			Dodatočné rozpočtové prostriedky		Disponibilné rozpočtové prostriedky spolu
	Pôvodne schválený rozpočet	Opravné rozpočty a prenosi	Konečný schválený rozpočet	Prenosi	Pripísané príjmy		Pôvodne schválený rozpočet	Opravné rozpočty a prenosi	Konečný schválený rozpočet	Prenosi	Pripísané príjmy	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
Práva a hodnoty	215	–	215	–	2	217	170	(17)	154	1	2	157
Decentralizované agentúry	246	(2)	245	–	4	249	238	(3)	235	–	4	239
Iné akcie	9	–	9	–	3	11	7	(1)	6	–	3	9
Pilotné projekty a prípravné akcie	35	–	35	–	0	36	52	(4)	48	–	0	48
Akcie na základe výhradných práv Komisie	183	–	183	–	5	187	164	1	165	–	4	169
Okruh 2 spolu: Súdržnosť, odolnosť a hodnoty	56 039	11 766	67 805	0	257 566	325 372	62 053	1 088	63 140	27	66 487	129 654
3 Poľnohospodárske záruky	40 369	0	40 369	686	632	41 687	40 393	(37)	40 356	687	632	41 674
Iné programy v rámci okruhu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prírodné zdroje a životné prostredie												
Poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka	12 728	–	12 728	–	6 072	18 800	14 680	(775)	13 905	0	1 623	15 528
Námorná politika a rybárstvo	972	162	1 134	–	76	1 210	732	3	736	1	183	919
Rybárstvo (SFPA a RFMO)	159	0	159	–	–	159	166	(7)	159	–	–	159
Decentralizované agentúry	29	–	29	–	1	30	29	–	29	–	1	30
Pilotné projekty a prípravné akcie	1	–	1	–	–	1	6	(1)	5	–	–	5
Životné prostredie a klíma (LIFE)	756	–	756	–	10	765	529	(1)	528	5	8	542
Fond na spravodlivú transformáciu	1 160	283	1 443	–	10 867	12 310	1	0	1	–	175	177
Úverový nástroj v rámci Mechanizmu spravodlivej transformácie	–	–	–	–	167	167	–	–	–	–	167	167
Decentralizované agentúry	54	–	54	–	7	61	54	–	54	–	7	61
Pilotné projekty a prípravné akcie	8	–	8	–	0	8	11	(2)	9	–	0	9
Okruh 3 spolu: Prírodné zdroje a životné prostredie	56 235	446	56 681	686	17 832	75 200	56 602	(820)	55 782	693	2 797	59 271
4 Azyl, migrácia a integrácia	1 119	279	1 399	2	10	1 411	1 292	194	1 486	26	9	1 521
Decentralizované agentúry	154	12	166	–	26	192	154	6	160	–	26	186
Pilotné projekty a prípravné akcie	–	–	–	–	0	0	–	–	–	–	0	0
Riadenie hraníc (IBMF) – riadenie hraníc a víza	671	85	756	–	8	764	511	135	646	1	143	790

Program	Viazané rozpočtové prostriedky						Platobné rozpočtové prostriedky					
	Rozpočtové prostriedky			Dodatočné rozpočtové prostriedky		Disponibilné rozpočtové prostriedky spolu	Rozpočtové prostriedky			Dodatočné rozpočtové prostriedky		Disponibilné rozpočtové prostriedky spolu
	Pôvodne schválený rozpočet	Opravné rozpočty a prenosi	Konečný schválený rozpočet	Prenosi	Pripísané príjmy		Pôvodne schválený rozpočet	Opravné rozpočty a prenosi	Konečný schválený rozpočet	Prenosi	Pripísané príjmy	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
Riadenie hraníc (IBMF) – vybavenie na colné kontroly	138	–	138	–	–	138	136	1	137	0	–	137
Decentralizované agentúry	1 009	(57)	952	–	64	1 016	986	(42)	944	–	64	1 008
Okruh 4 spolu: Migrácia a riadenie hraníc	3 091	319	3 410	2	108	3 520	3 078	294	3 373	27	242	3 642
5 Fond pre vnútornú bezpečnosť (ISF)	227	27	254	–	5	259	241	(28)	213	1	5	219
Vyraďovanie z prevádzky	99	–	99	–	–	99	40	(3)	37	–	–	37
Jadrová bezpečnosť a vyraďovanie z prevádzky	44	–	44	–	1	45	65	(24)	41	2	1	44
Decentralizované agentúry	216	1	217	–	10	226	216	1	217	–	10	226
Pilotné projekty a prípravné akcie	–	–	–	–	–	–	0	–	0	–	–	0
Akcie na základe výhradných práv Komisie	22	–	22	–	0	22	21	–	21	–	0	21
Európska obrana (výskum)	318	–	318	–	7	326	178	(18)	160	1	4	165
Európska obrana (mimo výskumu)	627	–	627	–	15	642	379	(23)	356	1	8	364
Vojenská mobilita	232	–	232	–	–	232	98	16	114	1	–	115
Pilotné projekty a prípravné akcie	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Okruh 5 spolu: Bezpečnosť a obrana	1 785	28	1 813	–	38	1 851	1 238	(79)	1 159	5	28	1 192
6 Susedstvo, rozvoj a medzinárodná spolupráca	12 717	(94)	12 622	1 864	258	14 744	7 892	451	8 343	990	307	9 640
Nástroj pre jadrovú bezpečnosť (EINS)	39	–	39	0	3	42	33	(16)	16	1	3	20
Humanitárna pomoc (HUMA)	1 806	636	2 442	39	24	2 505	2 092	306	2 398	45	24	2 467
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika (SZBP)	362	–	362	–	25	387	334	50	384	0	25	409
Zámorské krajiny a územia (ZKÚ)	69	–	69	4	–	73	52	(22)	30	1	–	31
Iné akcie	72	(22)	50	–	1	51	47	(7)	40	–	1	41
Pilotné projekty a prípravné akcie	–	–	–	–	–	–	–	0	0	–	–	0
Akcie na základe výhradných práv Komisie	95	–	95	–	1	95	95	(1)	94	–	0	95
Predvstupová pomoc (IPA III)	2 012	(19)	1 992	331	145	2 468	2 372	(521)	1 851	11	338	2 200

Program	Viazané rozpočtové prostriedky						Platobné rozpočtové prostriedky					
	Rozpočtové prostriedky			Dodatočné rozpočtové prostriedky		Disponibilné rozpočtové prostriedky spolu	Rozpočtové prostriedky			Dodatočné rozpočtové prostriedky		Disponibilné rozpočtové prostriedky spolu
	Pôvodne schválený rozpočet	Opravné rozpočty a prenosi	Konečný schválený rozpočet	Prenosi	Pripísané príjmy		Pôvodne schválený rozpočet	Opravné rozpočty a prenosi	Konečný schválený rozpočet	Prenosi	Pripísané príjmy	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
Pilotné projekty a prípravné akcie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Okruh 6 spolu: Susedstvo a svet	17 170	500	17 670	2 237	456	20 364	12 916	240	13 156	1 048	698	14 902
7 Dôchodky zamestnancov	2 086	77	2 162	–	236	2 398	2 086	77	2 162	–	236	2 398
(Dôchodky bývalých členov) EP	11	1	12	–	–	12	11	1	12	–	–	12
(Dôchodky bývalých členov) Európska rada a Rada	1	–	1	–	–	1	1	–	1	–	–	1
(Dôchodky bývalých členov) Komisia	8	–	8	–	–	8	8	–	8	–	–	8
(Dôchodky bývalých členov) SDEÚ	13	0	13	–	–	13	13	0	13	–	–	13
(Dôchodky bývalých členov) Európsky dvor audítorov	6	–	6	–	–	6	6	–	6	–	–	6
(Dôchodky bývalých členov) Ombudsman	0	0	0	–	–	0	0	0	0	–	–	0
(Dôchodky bývalých členov) EDPS	0	0	0	–	–	0	0	0	0	–	–	0
Európske školy	207	9	215	–	25	240	207	9	215	2	25	242
Odmeňovanie štatutárnych zamestnancov	2 625	3	2 629	–	91	2 719	2 625	3	2 629	0	91	2 719
Odmeňovanie externých zamestnancov	253	8	261	–	71	332	253	8	261	39	71	371
Členovia – Platy a príspevky	14	1	15	–	0	15	14	1	15	2	0	17
Členovia – Dočasné príspevky	3	(0)	2	–	–	2	3	(0)	2	–	–	2
Výdavky na prijímanie zamestnancov	30	1	31	–	1	33	30	1	31	2	1	35
Odchod zo služby	8	0	9	–	–	9	8	0	9	–	–	9
Náklady na odbornú prípravu	18	(0)	17	–	6	23	18	(0)	17	12	6	36
Sociálna oblasť a mobilita	22	(1)	22	–	28	50	22	(1)	22	14	29	64
Informačné a komunikačné technológie	252	3	255	–	106	362	252	3	255	163	106	525
Nájomné a kúpa	310	(21)	289	–	49	337	310	(21)	289	18	49	356
Výdavky spojené s budovami	106	25	131	–	32	164	106	25	131	51	32	215
Bezpečnosť	66	(2)	64	–	15	79	66	(2)	64	32	15	111

Program	Viazané rozpočtové prostriedky						Platobné rozpočtové prostriedky					
	Rozpočtové prostriedky			Dodatočné rozpočtové prostriedky		Disponibilné rozpočtové prostriedky spolu	Rozpočtové prostriedky			Dodatočné rozpočtové prostriedky		Disponibilné rozpočtové prostriedky spolu
	Pôvodne schválený rozpočet	Opravné rozpočty a prenosi	Konečný schválený rozpočet	Prenosi	Pripísané príjmy		Pôvodne schválený rozpočet	Opravné rozpočty a prenosi	Konečný schválený rozpočet	Prenosi	Pripísané príjmy	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
Služobné cesty a reprezentácia	51	(1)	50	–	4	53	51	(1)	50	12	4	65
Stretnutia, výbory, konferencie	26	(13)	13	–	2	15	26	(13)	13	4	2	20
Úradný vestník	3	(1)	2	–	–	2	3	(1)	2	1	–	3
Publikácie	10	3	13	–	3	17	10	3	13	7	3	24
Získavanie informácií	4	(0)	4	–	0	4	4	(0)	4	2	0	6
Štúdie a vyšetrovania	4	(1)	3	–	0	3	4	(1)	3	4	0	8
Bežné zariadenie, motorové vozidlá, nábytok	17	4	20	–	12	32	17	4	20	13	12	44
Externé jazykové služby	27	4	31	–	41	72	27	4	31	4	41	76
Ostatné administratívne výdavky	18	(1)	17	–	14	31	18	(1)	17	8	14	38
Pilotné projekty a prípravné akcie	–	–	–	–	–	–	0	(0)	0	–	–	0
Administratívne výdavky ostatných inštitúcií	4 421	64	4 485	22	534	5 041	4 421	64	4 485	695	544	5 724
Okruh 7 spolu: Európska verejná správa	10 620	163	10 783	22	1 269	12 075	10 620	163	10 783	1 085	1 281	13 149
O Inovačný fond (IF)	–	–	–	–	6 570	6 570	–	–	–	–	6 705	6 705
Iné akcie	–	–	–	–	122	122	–	–	–	–	124	124
Okruh O spolu: Mimo VFR	–	–	–	–	6 692	6 692	–	–	–	–	6 830	6 830
S Solidarita a núdzová pomoc (SEAR)	1 299	(580)	718	12	1	732	1 299	(580)	718	12	1	732
Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii (EGF)	201	–	201	–	8	210	25	(2)	23	–	7	30
Pobrexitová adaptačná rezerva	1 299	–	1 299	1 291	–	2 590	1 299	–	1 299	1 291	–	2 590
Okruh S spolu: Mechanizmy solidarity v rámci Únie a mimo nej (osobitné nástroje)	2 799	(580)	2 219	1 303	10	3 531	2 623	(583)	2 040	1 303	8	3 351
Spolu	169 516	12 711	182 227	4 481	294 968	481 676	170 603	(565)	170 038	4 335	86 996	261 370

* Program VFR zahŕňa doplnkové finančné krytie z nástroja NextGenerationEU pre balík REACT-EU. Pozri kapitolu 1.1 Viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027 v poznámkach k správam o plnení rozpočtu. V odseku o okruhu 2 sa uvádzajú podrobnosti o prispievaní tohto programu VFR k balíku REACT-EU.

6.8. PODROBNÝ VFR: PLNENIE VIAZANÝCH ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV

v mil.
EUR

Program	Spolu rozpočtové prostriedky k dispozícii	z konečného schváleného rozpočtu	Prijaté záväzky		Spolu	%	Prenesené rozpočtové prostriedky do roku 2023			Prepadnuté rozpočtové prostriedky			
			z prenosov	z pripísaných príjmov			z konečného schváleného rozpočtu	z pripísaných príjmov	Spolu	z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu
	1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
1 Horizont Európa	17 714	12 239	230	2 840	15 309	86 %	–	2 404	2 404	1	–	0	1
Euratom	350	270	–	26	296	85 %	–	54	54	–	–	0	0
Termonukleárny experimentálny reaktor (ITER)	733	710	–	16	726	99 %	–	7	7	0	–	–	0
Iné akcie	690	–	–	61	61	9 %	–	629	629	–	–	–	–
Pilotné projekty a prípravné akcie	17	17	–	–	17	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Fond InvestEU	5 874	1 197	–	2 151	3 348	57 %	–	2 526	2 526	0	–	–	0
NPE – Doprava	1 816	1 799	–	2	1 801	99 %	–	15	15	0	–	–	0
NPE – Energetika	811	797	–	4	801	99 %	–	10	10	0	–	–	0
NPE – Digitalizácia	251	249	–	–	249	99 %	–	2	2	0	–	–	0
Digitálna Európa	1 264	1 233	–	31	1 264	100 %	–	–	–	0	–	0	0
Decentralizované agentúry	219	206	–	10	216	98 %	–	4	4	–	–	–	–
Iné akcie	0	0	0	0	0	–	0	0	0	0	0	0	0
Pilotné projekty a prípravné akcie	7	7	–	–	7	97 %	–	0	0	0	–	–	0
Akcie na základe výhradných práv Komisie	26	22	–	3	25	96 %	–	1	1	0	–	–	0
Jednotný trh	733	688	–	21	709	97 %	–	24	24	0	–	0	0
Program EÚ pre boj proti podvodom	26	24	–	0	25	96 %	–	1	1	0	–	1	1
Dane	41	37	–	1	38	93 %	–	3	3	0	–	–	0
Colníctvo	139	130	–	4	134	97 %	–	4	4	0	–	–	0
Decentralizované agentúry	128	116	–	7	123	96 %	–	5	5	0	–	–	0
Iné akcie	10	10	–	0	10	100 %	–	0	0	–	–	–	–
Pilotné projekty a prípravné akcie	17	17	–	–	17	100 %	–	–	–	0	–	–	0

Program	Spolu rozpočtové prostriedky k dispozícii	Prijaté záväzky					Prenesené rozpočtové prostriedky do roku 2023			Prepadnuté rozpočtové prostriedky			
		z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu	%	z konečného schváleného rozpočtu	z pripísaných príjmov	Spolu	z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu
	1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Vesmírny program Únie	2 135	2 008	–	77	2 086	98 %	–	50	50	–	–	–	–
Decentralizované agentúry	70	68	–	2	70	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Pilotné projekty a prípravné akcie	0	0	0	0	0	–	0	0	0	0	0	0	0
Okruh 1 spolu: Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	33 071	21 843	230	5 257	27 330	83 %	–	5 738	5 738	2	–	1	3
2 Regionálny rozvoj (EFRR)*	45 412	36 556	–	7 799	44 355	98 %	151	155	306	722	–	29	751
Kohézny fond	7 102	6 220	–	601	6 822	96 %	–	11	11	225	–	44	270
Príspevok z Kohézneho fondu do NPE Doprava	1 507	1 494	–	12	1 507	100 %	–	0	0	–	–	0	0
Pilotné projekty a prípravné akcie	3	3	–	–	3	99 %	–	–	–	–	–	0	0
Európsky sociálny fond plus (ESF+)*	22 045	15 886	–	6 060	21 946	100 %	8	33	41	49	–	9	58
Podpora pre komunitu tureckých Cyperčanov	35	34	–	1	35	100 %	–	0	0	0	–	(0)	0
Európsky nástroj obnovy a odolnosti	240 062	119	–	136 396	136 515	57 %	–	103 547	103 547	0	–	0	0
Pericles IV	1	1	–	0	1	97 %	–	0	0	0	–	–	0
Nástroj EÚ na obnovu	75	74	–	0	74	99 %	–	1	1	–	–	–	–
RescEU	2 313	354	0	760	1 114	48 %	0	1 198	1 199	0	–	–	0
EU4Health	861	839	–	21	860	100 %	–	1	1	0	–	(0)	0
Nástroj núdzovej podpory v rámci Únie (IES)	377	–	–	343	343	91 %	–	35	35	–	–	0	0
Decentralizované agentúry	327	284	–	15	299	92 %	–	27	27	–	–	–	–
Pilotné projekty a prípravné akcie	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Akcie na základe výhradných práv Komisie	14	13	–	–	13	96 %	–	–	–	1	–	–	1
Zamestnanosť a sociálna inovácia	99	86	–	3	90	90 %	–	7	7	2	–	1	2
Erasmus+	3 800	3 406	–	211	3 617	95 %	–	183	183	–	–	0	0

Program	Spolu rozpočtové prostriedky k dispozícii	Prijaté záväzky					Prenesené rozpočtové prostriedky do roku 2023			Prepadnuté rozpočtové prostriedky			
		z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu	%	z konečného schváleného rozpočtu	z pripísaných príjmov	Spolu	z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu
	1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Európsky zbor solidarity (ESC)	161	141	–	13	155	96 %	–	6	6	–	–	–	–
Kreatívna Európa	426	407	–	13	419	98 %	–	6	6	–	–	–	–
Spravodlivosť	53	44	–	6	49	94 %	–	3	3	–	–	–	–
Práva a hodnoty	217	215	–	1	216	99 %	–	1	1	0	–	–	0
Decentralizované agentúry	249	245	–	3	247	99 %	–	2	2	–	–	–	–
Iné akcie	11	8	–	1	9	78 %	–	2	2	1	–	–	1
Pilotné projekty a prípravné akcie	36	35	–	–	35	98 %	–	0	0	0	–	–	0
Akcie na základe výhradných práv Komisie	187	181	–	3	184	98 %	–	2	2	2	–	–	2
Okruh 2 spolu: Súdržnosť, odolnosť a hodnoty	325 372	66 644	0	152 263	218 907	67 %	159	105 221	105 381	1 002	–	82	1 084
3 Poľnohospodárske záruky	41 687	39 876	676	629	41 182	99 %	485	2	488	7	10	0	18
Iné programy v rámci okruhu													
Prírodné zdroje a životné prostredie	0	0	0	0	0	–	0	0	0	0	0	0	0
Poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka	18 800	12 728	–	5 689	18 416	98 %	–	222	222	0	–	161	161
Námorná politika a rybárstvo	1 210	1 131	–	75	1 206	100 %	3	1	4	0	–	0	0
Rybárstvo (SFPA a RFMO)	159	159	–	–	159	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Decentralizované agentúry	30	29	–	1	29	98 %	–	1	1	–	–	–	–
Pilotné projekty a prípravné akcie	1	1	–	–	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Životné prostredie a klíma (LIFE)	765	755	–	3	758	99 %	–	7	7	0	–	0	0
Fond na spravodlivú transformáciu	12 310	1 327	–	4 982	6 309	51 %	–	5 885	5 885	116	–	–	116
Úverový nástroj v rámci Mechanizmu spravodlivej transformácie	167	–	–	11	11	7 %	–	156	156	–	–	–	–
Decentralizované agentúry	61	54	–	7	61	100 %	–	0	0	–	–	0	0

Program	Spolu rozpočtové prostriedky k dispozícii	Prijaté záväzky					Prenesené rozpočtové prostriedky do roku 2023			Prepadnuté rozpočtové prostriedky			
		z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu	%	z konečného schváleného rozpočtu	z pripísaných príjmov	Spolu	z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu
	1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Pilotné projekty a prípravné akcie	8	8	–	–	8	99 %	–	0	0	0	–	–	0
Okruh 3 spolu: Prírodné zdroje a životné prostredie	75 200	56 070	676	11 396	68 142	91 %	488	6 275	6 763	123	10	161	295
4 Azyl, migrácia a integrácia	1 411	1 391	2	9	1 401	99 %	8	2	10	0	–	–	0
Decentralizované agentúry	192	166	–	18	184	96 %	–	8	8	–	–	0	0
Pilotné projekty a prípravné akcie	0	–	–	–	–	–	–	0	0	–	–	0	0
Riadenie hraníc (IBMF) – riadenie hraníc a víza	764	748	–	8	756	99 %	8	0	8	0	–	0	0
Riadenie hraníc (IBMF) – vybavenie na colné kontroly	138	138	–	–	138	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Decentralizované agentúry	1 016	952	–	16	967	95 %	–	48	48	–	–	0	0
Okruh 4 spolu: Migrácia a riadenie hraníc	3 520	3 395	2	50	3 446	98 %	16	58	74	0	–	0	0
5 Fond pre vnútornú bezpečnosť (ISF)	259	251	–	4	255	98 %	3	1	5	0	–	(0)	0
Vyraďovanie z prevádzky	99	99	–	–	99	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Jadrová bezpečnosť a vyraďovanie z prevádzky	45	44	–	0	44	99 %	–	0	0	0	–	0	0
Decentralizované agentúry	226	217	–	4	221	98 %	–	6	6	–	–	0	0
Pilotné projekty a prípravné akcie	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Akcie na základe výhradných práv Komisie	22	22	–	0	22	99 %	–	0	0	0	–	0	0
Európska obrana (výskum)	326	318	–	7	326	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Európska obrana (mimo výskumu)	642	627	–	15	642	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Vojenská mobilita	232	232	–	–	232	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Pilotné projekty a prípravné akcie	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Okruh 5 spolu: Bezpečnosť a obrana	1 851	1 809	–	30	1 840	99 %	3	7	11	0	–	0	1

Program	Spolu rozpočtové prostriedky k dispozícii	Prijaté záväzky					Prenesené rozpočtové prostriedky do roku 2023			Prepadnuté rozpočtové prostriedky			
		z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu	%	z konečného schváleného rozpočtu	z pripísaných príjmov	Spolu	z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu
	1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
6 Susedstvo, rozvoj a medzinárodná spolupráca	14 744	12 589	1 864	146	14 598	99 %	34	113	146	(0)	0	0	0
Nástroj pre jadrovú bezpečnosť (EINS)	42	39	0	2	41	98 %	0	1	1	(0)	0	-	0
Humanitárna pomoc (HUMA)	2 505	2 442	39	16	2 497	100 %	-	7	7	-	-	-	-
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika (SZBP)	387	362	-	25	387	100 %	-	0	0	0	-	(0)	0
Zámorské krajiny a územia (ZKÚ)	73	68	4	-	72	99 %	1	-	1	(0)	0	-	0
Iné akcie	51	50	-	-	50	99 %	-	1	1	0	-	-	0
Pilotné projekty a prípravné akcie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akcie na základe výhradných práv Komisie	95	95	-	0	95	100 %	-	0	0	0	-	-	0
Predvstupová pomoc (IPA III)	2 468	1 989	331	94	2 413	98 %	4	51	55	(0)	0	-	0
Pilotné projekty a prípravné akcie	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0
Okruh 6 spolu: Susedstvo a svet	20 364	17 633	2 237	283	20 153	99 %	38	173	211	0	0	0	0
7 Dôchodky zamestnancov	2 398	2 162	-	236	2 398	100 %	-	-	-	-	-	-	-
(Dôchodky bývalých členov) EP	12	12	-	-	12	100 %	-	-	-	-	-	-	-
(Dôchodky bývalých členov) Európska rada a Rada	1	1	-	-	1	100 %	-	-	-	-	-	-	-
(Dôchodky bývalých členov) Komisia	8	8	-	-	8	100 %	-	-	-	-	-	-	-
(Dôchodky bývalých členov) SDEÚ	13	13	-	-	13	100 %	-	-	-	-	-	-	-
(Dôchodky bývalých členov) Európsky dvor audítorov	6	6	-	-	6	100 %	-	-	-	-	-	-	-
(Dôchodky bývalých členov) Ombudsman	0	0	-	-	0	100 %	-	-	-	-	-	-	-
(Dôchodky bývalých členov) EDPS	0	0	-	-	0	100 %	-	-	-	-	-	-	-

Program	Spolu rozpočtové prostriedky k dispozícii	Prijaté záväzky					Prenesené rozpočtové prostriedky do roku 2023			Prepadnuté rozpočtové prostriedky			
		z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu	%	z konečného schváleného rozpočtu	z pripísaných príjmov	Spolu	z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu
	1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Európske školy	240	215	–	19	235	98 %	–	6	6	0	–	–	0
Odmeňovanie štatutárnych zamestnancov	2 719	2 629	–	36	2 665	98 %	–	55	55	0	–	–	0
Odmeňovanie externých zamestnancov	332	253	–	33	286	86 %	–	38	38	8	–	0	8
Členovia – Platy a príspevky	15	15	–	0	15	100 %	–	0	0	0	–	(0)	0
Členovia – Dočasné príspevky	2	2	–	–	2	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Výdavky na prijímanie zamestnancov	33	31	–	0	32	97 %	–	1	1	0	–	–	0
Odchod zo služby	9	9	–	–	9	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Náklady na odbornú prípravu	23	17	–	3	21	89 %	–	2	2	0	–	0	0
Sociálna oblasť a mobilita	50	22	–	17	39	78 %	–	11	11	0	–	0	0
Informačné a komunikačné technológie	362	255	–	59	314	87 %	–	47	47	0	–	0	0
Nájomné a kúpa	337	289	–	34	323	96 %	–	14	14	0	–	–	0
Výdavky spojené s budovami	164	131	–	21	152	93 %	–	12	12	0	–	–	0
Bezpečnosť	79	64	–	12	76	96 %	–	3	3	0	–	0	0
Služobné cesty a reprezentácia	53	50	–	2	51	96 %	–	2	2	0	–	0	0
Stretnutia, výbory, konferencie	15	12	–	1	13	86 %	–	1	1	1	–	0	1
Úradný vestník	2	2	–	–	2	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Publikácie	17	13	–	3	16	95 %	–	1	1	0	–	0	0
Získavanie informácií	4	4	–	0	4	99 %	–	0	0	0	–	–	0
Štúdie a vyšetrovania	3	3	–	0	3	96 %	–	0	0	0	–	0	0
Bežné zariadenie, motorové vozidlá, nábytok	32	20	–	5	25	79 %	–	7	7	0	–	–	0
Externé jazykové služby	72	31	–	33	64	89 %	–	8	8	0	–	0	0
Ostatné administratívne výdavky	31	17	–	11	28	93 %	–	2	2	0	–	0	0

Program	Spolu rozpočtové prostriedky k dispozícii	Prijaté záväzky					Prenesené rozpočtové prostriedky do roku 2023			Prepadnuté rozpočtové prostriedky			
		z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu	%	z konečného schváleného rozpočtu	z pripísaných príjmov	Spolu	z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu
	1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Pilotné projekty a prípravné akcie	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Administratívne výdavky ostatných inštitúcií	5 041	4 445	21	384	4 850	96 %	1	149	150	40	1	0	41
Okruh 7 spolu: Európska verejná správa	12 075	10 733	21	911	11 664	97 %	1	358	359	50	1	1	52
O Inovačný fond (IF)	6 570	–	–	2 953	2 953	45 %	–	3 617	3 617	–	–	–	–
Iné akcie	122	–	–	53	53	43 %	–	69	69	–	–	–	–
Okruh O spolu: Mimo VFR	6 692	–	–	3 006	3 006	45 %	–	3 686	3 686	–	–	–	–
S Solidarita a núdzová pomoc (SEAR)	732	18	12	–	30	4 %	700	1	702	–	–	–	–
Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii (EGF)	210	28	–	–	28	13 %	–	1	1	173	–	7	180
Pobrexitová adaptačná rezerva	2 590	1 253	1 291	–	2 544	98 %	46	–	46	–	–	–	–
Okruh S spolu: Mechanizmy solidarity v rámci Únie a mimo nej (osobitné nástroje)	3 531	1 299	1 303	–	2 602	74 %	746	3	749	173	–	7	180
Spolu	481 676	179 425	4 469	173 196	357 091	74 %	1 451	121 520	122 971	1 351	12	252	1 614

* Program VFR zahŕňa doplnkové finančné krytie z nástroja NextGenerationEU pre balík REACT-EU. Pozri kapitolu 1.1 Viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027 v poznámkach k správam o plnení rozpočtu. V odseku o okruhu 2 sa uvádzajú podrobnosti o prispievaní tohto programu VFR k balíku REACT-EU.

6.9. PODROBNÝ VFR: PLNENIE PLATOBNÝCH ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV

v mil. EUR

Program		Spolu rozpočtové prostriedky z konečného k dispozícii		Vykonané platby				Prenesené rozpočtové prostriedky do roku 2023			Prepadnuté rozpočtové prostriedky			
		z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu	%	z konečného schváleného rozpočtu	z pripísaných príjmov	Spolu	z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu	
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
1	Horizont Európa	18 178	12 048	87	2 698	14 834	82 %	71	3 260	3 331	1	9	2	12
	Euratom	417	253	21	12	286	68 %	16	111	127	1	4	0	4
	Termonukleárny experimentálny reaktor (ITER)	613	560	1	44	605	99 %	1	7	8	0	0	–	0
	Iné akcie	371	–	–	64	64	17 %	–	306	306	–	–	–	–
	Pilotné projekty a prípravné akcie	9	8	–	–	8	90 %	–	–	–	1	–	–	1
	Fond InvestEU	2 775	1 057	1	1 605	2 663	96 %	0	112	112	0	–	0	0
	NPE – Doprava	1 986	1 965	1	8	1 974	99 %	0	11	11	0	0	–	0
	NPE – Energetika	646	630	1	12	643	100 %	2	0	2	0	0	(0)	0
	NPE – Digitalizácia	138	132	1	4	137	99 %	0	1	1	0	0	–	0
	Digitálna Európa	794	754	7	21	782	98 %	9	–	9	3	0	0	3
	Decentralizované agentúry	204	191	–	10	201	98 %	–	4	4	–	–	–	–
	Iné akcie	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0
	Pilotné projekty a prípravné akcie	21	14	–	–	14	67 %	–	0	0	7	–	–	7
	Akcie na základe výhradných práv Komisie	26	24	–	0	25	95 %	–	1	1	0	–	–	0
	Jednotný trh	605	533	7	19	560	92 %	6	37	43	1	1	0	3
	Program EÚ pre boj proti podvodom	29	22	–	1	23	78 %	–	1	1	6	–	–	6
	Dane	32	27	0	1	28	87 %	0	3	3	1	0	–	1
	Colníctvo	118	109	0	4	113	96 %	0	4	4	0	–	–	0
	Decentralizované agentúry	128	116	–	7	123	96 %	–	5	5	0	–	–	0

Program		Spolu rozpočtové prostriedky		Vykonané platby				Prenesené rozpočtové prostriedky do roku 2023			Prepadnuté rozpočtové prostriedky			
		z konečného schváleného rozpočtu	z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu	%	z konečného schváleného rozpočtu	z pripísaných príjmov	Spolu	z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
2	Iné akcie	9	9	–	0	9	96 %	–	0	0	0	–	–	0
	Pilotné projekty a prípravné akcie	8	7	–	–	7	91 %	–	–	–	1	–	–	1
	Vesmírny program Únie	2 206	1 948	5	59	2 012	91 %	5	189	193	0	1	0	1
	Decentralizované agentúry	65	64	–	2	65	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Pilotné projekty a prípravné akcie	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0
	Okruh 1 spolu: Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	29 379	20 471	132	4 570	25 174	86 %	112	4 052	4 164	23	15	3	41
	Regionálny rozvoj (EFRR)*	43 807	32 175	1	10 283	42 459	97 %	1	1 342	1 343	5	0	(0)	5
	Kohézny fond	10 233	9 487	0	521	10 009	98 %	0	224	224	0	0	–	0
	Príspevok z Kohézneho fondu do NPE Doprava	1 855	1 851	–	4	1 855	100 %	–	0	0	0	–	0	0
	Pilotné projekty a prípravné akcie	3	2	–	0	2	69 %	–	–	–	1	–	–	1
	Európsky sociálny fond plus (ESF+)*	19 647	14 084	0	4 606	18 690	95 %	2	953	956	0	1	0	1
	Podpora pre komunitu tureckých Cyperčanov	43	42	0	0	42	98 %	1	0	1	0	0	0	0
	Európsky nástroj obnovy a odolnosti	47 296	96	1	47 178	47 275	100 %	2	18	20	0	0	0	0
	Pericles IV	1	1	–	0	1	81 %	–	0	0	0	–	–	0
	Nástroj EÚ na obnovu	76	45	2	0	47	61 %	29	1	30	–	0	–	0
RescEU	578	233	–	320	553	96 %	16	8	25	(0)	–	0	0	
EU4Health	204	186	3	9	198	97 %	4	1	4	0	1	0	1	
Nástroj núdzovej podpory v rámci Únie (IES)	512	134	–	324	458	90 %	–	53	53	0	–	0	0	
Decentralizované agentúry	311	270	–	15	284	91 %	–	27	27	0	–	–	0	
Pilotné projekty a prípravné akcie	1	1	–	–	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–	

Program	Spolu rozpočtové prostriedky		Vykonané platby				Prenesené rozpočtové prostriedky do roku 2023			Prepadnuté rozpočtové prostriedky			
	z konečného schváleného rozpočtu		z prenosov pripísaných príjmov				z konečného schváleného rozpočtu			z prenosov pripísaných príjmov			
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Akcie na základe výhradných práv Komisie	12	11	–	–	11	95 %	–	–	–	1	–	–	1
Zamestnanosť a sociálna inovácia	100	85	2	4	91	91 %	1	7	9	0	0	0	1
Erasmus+	3 807	3 269	8	198	3 474	91 %	13	321	333	0	0	0	0
Európsky zbor solidarity (ESC)	158	128	4	2	134	84 %	4	21	25	0	0	0	0
Kreatívna Európa	337	310	2	13	325	96 %	2	9	11	(0)	0	0	0
Spravodlivosť	49	38	1	9	48	97 %	1	1	1	0	0	(0)	0
Práva a hodnoty	157	153	1	1	154	98 %	1	1	2	0	0	–	0
Decentralizované agentúry	239	235	–	3	237	99 %	–	2	2	0	–	0	0
Iné akcie	9	6	–	1	7	82 %	–	2	2	0	–	–	0
Pilotné projekty a prípravné akcie	48	48	–	–	48	99 %	–	0	0	0	–	–	0
Akcie na základe výhradných práv Komisie	169	164	–	2	166	98 %	–	3	3	1	–	–	1
Okruh 2 spolu: Súdržnosť, odolnosť a hodnoty	129 654	63 055	24	63 491	126 570	98 %	76	2 995	3 071	10	3	1	14
3 Poľnohospodárske záruky	41 674	39 846	677	629	41 152	99 %	486	2	488	24	10	0	34
Iné programy v rámci okruhu Prírodné zdroje a životné prostredie	0	0	0	0	0	–	0	0	0	0	0	0	0
Poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka	15 528	13 839	0	1 406	15 244	98 %	0	217	217	67	0	–	67
Námorná politika a rybárstvo	919	734	1	183	918	100 %	1	0	1	0	0	(0)	0
Rybárstvo (SFPA a RFMO)	159	159	–	–	159	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Decentralizované agentúry	30	29	–	1	29	98 %	–	1	1	–	–	–	–
Pilotné projekty	5	5	–	–	5		–	–	–	–	–	–	–

Program	Spolu rozpočtové prostriedky z konečného schváleného rozpočtu		Vykonané platby z prenosov pripísaných príjmov				Prenesené rozpočtové prostriedky do roku 2023			Prepadnuté rozpočtové prostriedky			
	k dispozícii	z konečného rozpočtu	z prenosov	pripísaných príjmov	Spolu	%	z konečného schváleného rozpočtu	z pripísaných príjmov	Spolu	z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	pripísaných príjmov	Spolu
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
a prípravné akcie						100 %							
Životné prostredie a klíma (LIFE)	542	522	5	3	530	98 %	6	6	12	0	0	0	0
Fond na spravodlivú transformáciu	177	1	–	167	169	95 %	–	8	8	–	–	(0)	(0)
Úverový nástroj v rámci Mechanizmu spravodlivej transformácie	167	–	–	1	1	1 %	–	166	166	–	–	–	–
Decentralizované agentúry	61	54	–	7	61	100 %	–	0	0	–	–	0	0
Pilotné projekty a prípravné akcie	9	9	–	–	9	99 %	–	0	0	0	–	–	0
Okruh 3 spolu: Prírodné zdroje a životné prostredie	59 271	55 198	682	2 396	58 276	98 %	493	401	894	91	11	0	102
4 Azyl, migrácia a integrácia	1 521	1 449	25	5	1 480	97 %	2	4	6	35	0	–	36
Decentralizované agentúry	186	148	–	18	166	89 %	–	8	8	12	–	0	12
Pilotné projekty a prípravné akcie	0	–	–	–	–	–	–	0	0	–	–	0	0
Riadenie hraníc (IBMF) – riadenie hraníc a víza	790	630	1	10	641	81 %	1	133	134	15	0	–	15
Riadenie hraníc (IBMF) – vybavenie na colné kontroly	137	137	0	–	137	100 %	0	–	0	0	–	–	0
Decentralizované agentúry	1 008	928	–	16	944	94 %	–	48	48	16	–	0	16
Okruh 4 spolu: Migrácia a riadenie hraníc	3 642	3 292	26	49	3 368	92 %	3	193	196	78	0	0	78
5 Fond pre vnútornú bezpečnosť (ISF)	219	192	1	2	196	89 %	1	3	4	19	0	–	19
Vyraďovanie z prevádzky	37	37	–	–	37	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Jadrová bezpečnosť a vyraďovanie	44	39	2	1	41	94 %	2	0	2	0	0	–	1

Program	Spolu rozpočtové prostriedky		Vykonané platby				Prenesené rozpočtové prostriedky do roku 2023			Prepadnuté rozpočtové prostriedky			
	k dispozícii	z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu	%	z konečného schváleného rozpočtu	z pripísaných príjmov	Spolu	z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
z prevádzky													
Decentralizované agentúry	226	217	–	4	221	98 %	–	6	6	–	–	0	0
Pilotné projekty a prípravné akcie	0	–	–	–	–	–	–	–	–	0	–	–	0
Akcie na základe výhradných práv Komisie	21	18	–	0	18	87 %	–	0	0	3	–	–	3
Európska obrana (výskum)	165	158	1	4	163	99 %	1	–	1	(0)	0	0	0
Európska obrana (mimo výskumu)	364	355	1	8	364	100 %	1	–	1	(0)	0	–	0
Vojenská mobilita	115	114	1	–	114	100 %	0	–	0	0	–	–	0
Pilotné projekty a prípravné akcie	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Okruh 5 spolu: Bezpečnosť a obrana	1 192	1 130	5	19	1 154	97 %	6	9	15	23	0	0	23
6 Susedstvo, rozvoj a medzinárodná spolupráca	9 640	8 275	977	149	9 400	98 %	68	159	226	0	13	0	13
Nástroj pre jadrovú bezpečnosť (EINS)	20	16	1	3	19	97 %	1	–	1	0	0	–	0
Humanitárna pomoc (HUMA)	2 467	2 391	45	10	2 446	99 %	7	14	21	(0)	0	–	0
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika (SZBP)	409	383	0	25	408	100 %	0	0	1	0	0	0	0
Zámorské krajiny a územia (ZKU)	31	29	1	–	30	96 %	1	–	1	0	0	–	0
Iné akcie	41	35	–	–	35	84 %	–	1	1	6	–	–	6
Pilotné projekty a prípravné akcie	0	0	–	–	0	66 %	–	–	–	0	–	–	0
Akcie na základe výhradných práv Komisie	95	93	–	0	93	98 %	–	0	0	2	–	–	2
Predvstupová pomoc (IPA III)	2 200	1 829	8	253	2 090	95 %	17	85	101	6	2	–	8

Program		Spolu rozpočtové prostriedky		Vykonané platby				Prenesené rozpočtové prostriedky do roku 2023			Prepadnuté rozpočtové prostriedky			
		z konečného schváleného rozpočtu		z prenosov pripísaných príjmov		Spolu	%	z konečného schváleného rozpočtu		Spolu	z konečného schváleného rozpočtu		z prenosov pripísaných príjmov	
		k dispozícii												
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
	Pilotné projekty a prípravné akcie	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0
	Okruh 6 spolu: Susedstvo a svet	14 902	13 049	1 032	440	14 521	97 %	93	258	352	13	16	0	30
7	Dôchodky zamestnancov	2 398	2 162	-	236	2 398	100 %	-	0	0	-	-	(0)	(0)
	(Dôchodky bývalých členov) EP	12	12	-	-	12	100 %	-	-	-	-	-	-	-
	(Dôchodky bývalých členov) Európska rada a Rada	1	1	-	-	1	100 %	-	-	-	-	-	-	-
	(Dôchodky bývalých členov) Komisia	8	8	-	-	8	100 %	-	-	-	-	-	-	-
	(Dôchodky bývalých členov) SDEU	13	13	-	-	13	100 %	-	-	-	-	-	-	-
	(Dôchodky bývalých členov) Európsky dvor audítorov	6	6	-	-	6	100 %	-	-	-	-	-	-	-
	(Dôchodky bývalých členov) Ombudsman	0	0	-	-	0	100 %	-	-	-	-	-	-	-
	(Dôchodky bývalých členov) EDPS	0	0	-	-	0	100 %	-	-	-	-	-	-	-
	Európske školy	242	215	2	18	236	97 %	0	6	6	0	-	(0)	0
	Odmeňovanie štatutárnych zamestnancov	2 719	2 629	-	36	2 665	98 %	0	55	55	0	0	-	0
	Odmeňovanie externých zamestnancov	371	210	35	32	277	75 %	42	39	81	8	4	0	13
	Členovia – Platy a príspevky	17	15	1	0	16	90 %	0	0	0	0	1	(0)	1
	Členovia – Dočasné príspevky	2	2	-	-	2	100 %	-	-	-	0	-	-	0
	Výdavky na prijímanie zamestnancov	35	28	2	0	30	87 %	3	1	4	0	0	-	0
	Odchod zo služby	9	9	-	-	9	100 %	-	-	-	0	-	-	0
	Náklady na odbornú prípravu	36	8	11	2	20	57 %	9	4	13	0	2	0	2

Program	Spolu rozpočtové prostriedky		Vykonané platby				Prenesené rozpočtové prostriedky do roku 2023			Prepadnuté rozpočtové prostriedky			
	z konečného schváleného rozpočtu		z prenosov pripísaných príjmov				z konečného schváleného rozpočtu			z prenosov pripísaných príjmov			
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Sociálna oblasť a mobilita	64	13	12	10	35	55 %	9	19	27	0	2	0	2
Informačné a komunikačné technológie	525	129	160	30	319	61 %	126	76	202	0	4	0	4
Nájomné a kúpa	356	289	18	33	340	95 %	0	16	16	0	0	–	0
Výdavky spojené s budovami	215	71	49	12	132	62 %	60	21	81	0	2	–	2
Bezpečnosť	111	38	30	5	73	66 %	26	11	36	0	1	–	1
Služobné cesty a reprezentácia	65	38	4	1	44	67 %	11	2	13	0	8	0	8
Stretnutia, výbory, konferencie	20	5	1	1	7	36 %	7	2	9	1	3	0	4
Úradný vestník	3	2	1	–	2	84 %	0	–	0	–	0	–	0
Publikácie	24	8	7	2	17	68 %	6	2	8	0	0	0	0
Získavanie informácií	6	3	2	0	4	71 %	2	0	2	0	0	–	0
Štúdie a vyšetrovania	8	1	4	–	5	63 %	3	0	3	0	0	0	0
Bežné zariadenie, motorové vozidlá, nábytok	44	6	12	3	22	49 %	14	8	22	0	1	–	1
Externé jazykové služby	76	27	4	31	63	82 %	4	9	13	0	0	0	1
Ostatné administratívne výdavky	38	12	7	8	27	71 %	5	6	11	0	1	0	1
Pilotné projekty a prípravné akcie	0	0	–	–	0	91 %	–	–	–	0	–	–	0
Administratívne výdavky ostatných inštitúcií	5 724	3 870	598	333	4 801	84 %	596	208	805	40	76	3	119
Okruh 7 spolu: Európska verejná správa	13 149	9 832	959	792	11 583	88 %	923	485	1 407	50	105	4	158
O Inovačný fond (IF)	6 705	–	–	21	21	0 %	–	6 685	6 685	–	–	–	–

Program		Spolu rozpočtové prostriedky k dispozícii	Vykonané platby				Prenesené rozpočtové prostriedky do roku 2023			Prepadnuté rozpočtové prostriedky				
			z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu	%	z konečného schváleného rozpočtu	z pripísaných príjmov	Spolu	z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
S	Iné akcie	124	–	–	52	52	42 %	–	72	72	–	–	–	–
	Okruh O spolu: Mimo VFR	6 830	–	–	72	72	1 %	–	6 757	6 757	–	–	–	–
	Solidarita a núdzová pomoc (SEAR)	732	18	12	–	30	4 %	700	1	702	–	–	–	–
	Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii (EGF)	30	22	–	5	28	94 %	0	1	2	0	–	–	0
	Pobrexitová adaptačná rezerva	2 590	1 253	1 291	–	2 544	98 %	46	–	46	–	–	–	–
	Okruh S spolu: Mechanizmy solidarity v rámci Únie a mimo nej (osobitné nástroje)	3 351	1 294	1 303	5	2 602	78 %	746	3	749	0	–	–	0
Spolu		261 370	167 321	4 163	71 837	243 321	93 %	2 452	15 152	17 604	287	151	7	445

* Program VFR zahŕňa doplnkové finančné krytie z nástroja NextGenerationEU pre balík REACT-EU. Pozri kapitolu 1.1 Viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027 v poznámkach k správam o plnení rozpočtu. V odseku o okruhu 2 sa uvádzajú podrobnosti o prispievaní tohto programu VFR k balíku REACT-EU.

6.10. PODROBNÝ VFR: ZMENY V NESPLATENÝCH ZÁVÄZKOH (RAL)

v mil. EUR

Program	Závazky nesplatené ku koncu predchádzajúceho roka					Závazky daného roka			
	Závazky prenesené z predchádzajúceho roka	Zrušenie viazanosti/precenenie/zrušené prostriedky	Platby	Závazky nesplatené ku koncu roka	Závazky prijaté počas roka	Platby	Zrušenie záväzkov, ktoré nemožno preniesť	Závazky nesplatené ku koncu roka	Závazky nesplatené ku koncu roka spolu
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
1 Horizont Európa	27 571	(385)	(11 472)	15 714	15 309	(3 362)	(9)	11 939	27 653
Euratom	317	(24)	(103)	191	296	(183)	(0)	112	303
Termonukleárny experimentálny reaktor (ITER)	1 313	(0)	(518)	795	726	(86)	(1)	639	1 433
Iné akcie	106	(8)	(44)	54	61	(20)	–	41	95
Pilotné projekty a prípravné akcie	22	(1)	(8)	13	17	(0)	–	17	30
Fond InvestEU	4 053	(30)	(2 368)	1 655	3 348	(295)	–	3 053	4 708
NPE – Doprava	7 183	(147)	(1 956)	5 079	1 801	(18)	–	1 783	6 862
NPE – Energetika	3 904	(68)	(640)	3 197	801	(3)	–	798	3 994
NPE – Digitalizácia	436	(5)	(133)	298	249	(4)	–	245	543
Digitálna Európa	1 140	(0)	(523)	616	1 264	(258)	–	1 006	1 622
Decentralizované agentúry	36	–	(36)	–	216	(165)	–	51	51
Iné akcie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pilotné projekty a prípravné akcie	52	(1)	(13)	38	7	(2)	–	5	43
Akcie na základe výhradných práv Komisie	41	(2)	(21)	17	25	(3)	–	22	39
Jednotný trh	950	(54)	(418)	478	709	(141)	(0)	567	1 045
Program EÚ pre boj proti podvodom	33	(0)	(18)	15	25	(5)	–	19	34
Dane	33	(1)	(20)	12	38	(8)	–	30	42
Colníctvo	122	(3)	(89)	31	134	(24)	–	110	141
Decentralizované agentúry	–	–	–	–	123	(123)	–	0	0
Iné akcie	6	(0)	(4)	2	10	(5)	–	5	7
Pilotné projekty a prípravné akcie	16	(1)	(7)	8	17	(0)	–	17	25
Vesmírny program Únie	1 369	(4)	(757)	608	2 086	(1 254)	–	831	1 439

v mil. EUR

Program	Závazky nesplatené ku koncu predchádzajúceho roka					Závazky daného roka			
	Závazky prenesené z predchádzajúceho roka	Zrušenie viazanosti/precenenie/zrušené prostriedky	Platby	Závazky nesplatené ku koncu roka	Závazky prijaté počas roka	Platby	Zrušenie záväzkov, ktoré nemožno preniesť	Závazky nesplatené ku koncu roka	Závazky nesplatené ku koncu roka spolu
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Decentralizované agentúry	15	–	(15)	–	70	(50)	–	20	20
Pilotné projekty a prípravné akcie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Okruh 1 spolu: Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	48 717	(733)	(19 163)	28 820	27 330	(6 011)	(10)	21 309	50 130
2 Regionálny rozvoj (EFRR)*	84 149	(86)	(37 813)	46 250	44 355	(4 645)	(0)	39 710	85 960
Kohézny fond	18 402	(16)	(9 327)	9 059	6 822	(682)	(0)	6 140	15 198
Príspevok z Kohézneho fondu do NPE Doprava	7 026	(29)	(1 844)	5 152	1 507	(11)	–	1 496	6 648
Pilotné projekty a prípravné akcie	7	(1)	(2)	4	3	–	–	3	6
Európsky sociálny fond plus (ESF+)*	43 257	(23)	(16 996)	26 238	21 946	(1 694)	(0)	20 252	46 489
Podpora pre komunitu tureckých Cyperčanov	117	(2)	(40)	75	35	(3)	(0)	32	107
Európsky nástroj obnovy a odolnosti	51 801	(4)	(21 231)	30 566	136 515	(26 045)	–	110 470	141 037
Pericles IV	1	(0)	(0)	1	1	(0)	–	0	1
Nástroj EÚ na obnovu	2	(0)	(2)	–	74	(45)	–	29	29
RescEU	596	(8)	(164)	425	1 114	(389)	(0)	725	1 150
EU4Health	412	(11)	(108)	293	860	(90)	–	770	1 063
Nástroj núdzovej podpory v rámci Únie (IES)	191	(14)	(135)	43	343	(324)	–	19	62
Decentralizované agentúry	20	–	–	20	299	(284)	–	15	35
Pilotné projekty a prípravné akcie	1	(0)	(1)	0	–	–	–	–	0
Akcie na základe výhradných práv Komisie	9	(0)	(7)	1	13	(4)	–	9	10
Zamestnanosť a sociálna inovácia	187	(12)	(73)	102	90	(18)	–	72	174
Erasmus+	1 765	(37)	(887)	840	3 617	(2 587)	–	1 030	1 870
Európsky zbor solidarity (ESC)	148	(3)	(36)	109	155	(98)	–	57	166
Kreatívna Európa	400	(12)	(216)	173	419	(109)	–	310	483
Spravodlivosť	75	(13)	(20)	41	49	(27)	–	22	63

v mil. EUR

Program	Závazky nesplatené ku koncu predchádzajúceho roka					Závazky daného roka			
	Závazky prenesené z predchádzajúceho roka	Zrušenie viazanosti/precenenie/zrušené prostriedky	Platby	Závazky nesplatené ku koncu roka	Závazky prijaté počas roka	Platby	Zrušenie záväzkov, ktoré nemožno preniesť	Závazky nesplatené ku koncu roka	Závazky nesplatené ku koncu roka spolu
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Práva a hodnoty	156	(5)	(73)	78	216	(82)	–	134	213
Decentralizované agentúry	33	(2)	(3)	28	247	(235)	–	13	41
Iné akcie	10	(0)	(6)	4	9	(1)	–	8	12
Pilotné projekty a prípravné akcie	83	(2)	(47)	34	35	(1)	–	34	68
Akcie na základe výhradných práv Komisie	187	(8)	(115)	63	184	(50)	–	134	197
Okruh 2 spolu: Súdržnosť, odolnosť a hodnoty	209 033	(288)	(89 146)	119 599	218 907	(37 423)	(1)	181 482	301 081
3 Poľnohospodárske záruky	334	(6)	(118)	210	41 182	(41 034)	–	147	357
Iné programy v rámci okruhu Prírodné zdroje a životné prostredie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka	38 215	(17)	(14 599)	23 598	18 416	(645)	(0)	17 771	41 369
Námorná politika a rybárstvo	2 922	(38)	(849)	2 035	1 206	(68)	(0)	1 138	3 173
Rybárstvo (SFPA a RFMO)	23	–	(14)	10	159	(145)	–	14	24
Decentralizované agentúry	–	–	–	–	29	(29)	–	–	–
Pilotné projekty a prípravné akcie	9	(0)	(5)	4	1	–	–	1	5
Životné prostredie a klíma (LIFE)	2 154	(29)	(495)	1 629	758	(34)	–	724	2 353
Fond na spravodlivú transformáciu	8	(5)	(1)	1	6 309	(168)	–	6 142	6 143
Úverový nástroj v rámci Mechanizmu spravodlivej transformácie	–	–	–	–	11	(1)	–	10	10
Decentralizované agentúry	3	–	(3)	1	61	(58)	–	3	3
Pilotné projekty a prípravné akcie	24	(2)	(8)	14	8	(1)	–	7	21
Okruh 3 spolu: Prírodné zdroje a životné prostredie	43 691	(98)	(16 091)	27 502	68 142	(42 185)	(0)	25 957	53 459
4 Azyl, migrácia a integrácia	2 363	(19)	(861)	1 482	1 401	(618)	–	783	2 265
Decentralizované agentúry	20	(20)	–	–	184	(166)	–	18	18
Pilotné projekty a prípravné akcie	0	(0)	–	–	–	–	–	–	–
Riadenie hraníc (IBMF) – riadenie hraníc a víza	1 141	(11)	(313)	817	756	(329)	–	427	1 244

v mil. EUR

Program	Závazky nesplatené ku koncu predchádzajúceho roka					Závazky daného roka			
	Závazky prenesené z predchádzajúceho roka	Zrušenie viazanosti/precenenie/zrušené prostriedky	Platby	Závazky nesplatené ku koncu roka	Závazky prijaté počas roka	Platby	Zrušenie záväzkov, ktoré nemožno preniesť	Závazky nesplatené ku koncu roka	Závazky nesplatené ku koncu roka spolu
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Riadenie hraníc (IBMF) – vybavenie na colné kontroly	135	–	(63)	72	138	(73)	–	65	137
Decentralizované agentúry	321	(0)	(227)	94	967	(717)	–	250	344
Okruh 4 spolu: Migrácia a riadenie hraníc	3 980	(50)	(1 464)	2 465	3 446	(1 903)	–	1 543	4 008
5 Fond pre vnútornú bezpečnosť (ISF)	360	(16)	(124)	221	255	(72)	–	183	403
Vyraďovanie z prevádzky	377	–	(37)	340	99	–	–	99	439
Jadrová bezpečnosť a vyraďovanie z prevádzky	315	(2)	(35)	278	44	(6)	–	38	316
Decentralizované agentúry	0	(0)	–	–	221	(221)	–	–	–
Pilotné projekty a prípravné akcie	1	–	–	1	–	–	–	–	1
Akcie na základe výhradných práv Komisie	24	(2)	(12)	10	22	(7)	–	15	25
Európska obrana (výskum)	329	(0)	(159)	170	326	(4)	(0)	321	492
Európska obrana (mimo výskumu)	762	(1)	(290)	472	642	(74)	–	568	1 040
Vojenská mobilita	226	–	(113)	113	232	(1)	–	230	343
Pilotné projekty a prípravné akcie	2	–	–	2	–	–	–	–	2
Okruh 5 spolu: Bezpečnosť a obrana	2 397	(21)	(769)	1 607	1 840	(385)	(0)	1 455	3 061
6 Susedstvo, rozvoj a medzinárodná spolupráca	23 453	(1 023)	(6 082)	16 349	14 598	(3 319)	(0)	11 279	27 629
Nástroj pre jadrovú bezpečnosť (EINS)	128	(8)	(17)	103	41	(2)	–	39	142
Humanitárna pomoc (HUMA)	1 084	(7)	(655)	422	2 497	(1 791)	(0)	706	1 128
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika (SZBP)	178	(20)	(79)	79	387	(329)	–	58	136
Zámorské krajiny a územia (ZKÚ)	65	(0)	(29)	36	72	(1)	–	71	107
Iné akcie	0	(0)	–	0	50	(35)	–	15	16
Pilotné projekty a prípravné akcie	2	(0)	(0)	1	–	–	–	–	1
Akcie na základe výhradných práv Komisie	154	(8)	(67)	79	95	(26)	–	69	148
Predvstupová pomoc (IPA III)	7 471	(139)	(1 773)	5 559	2 413	(318)	–	2 096	7 655

v mil. EUR

Program	Závazky nesplatené ku koncu predchádzajúceho roka					Závazky daného roka			
	Závazky prenesené z predchádzajúceho roka	Zrušenie viazanosti/precenenie/zrušené prostriedky	Platby	Závazky nesplatené ku koncu roka	Závazky prijaté počas roka	Platby	Zrušenie záväzkov, ktoré nemožno preniesť	Závazky nesplatené ku koncu roka	Závazky nesplatené ku koncu roka spolu
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Pilotné projekty a prípravné akcie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Okruh 6 spolu: Susedstvo a svet	32 535	(1 205)	(8 701)	22 629	20 153	(5 820)	(0)	14 333	36 962
7 Dôchodky zamestnancov	–	–	–	–	2 398	(2 398)	–	0	0
(Dôchodky bývalých členov) EP	–	–	–	–	12	(12)	–	–	–
(Dôchodky bývalých členov) Európska rada a Rada	–	–	–	–	1	(1)	–	–	–
(Dôchodky bývalých členov) Komisia	–	–	–	–	8	(8)	–	–	–
(Dôchodky bývalých členov) SDEÚ	–	–	–	–	13	(13)	–	–	–
(Dôchodky bývalých členov) Európsky dvor audítorov	–	–	–	–	6	(6)	–	–	–
(Dôchodky bývalých členov) Ombudsman	–	–	–	–	0	(0)	–	–	–
(Dôchodky bývalých členov) EDPS	–	–	–	–	0	(0)	–	–	–
Európske školy	2	–	(2)	–	235	(234)	–	1	1
Odmeňovanie štatutárnych zamestnancov	0	(0)	–	–	2 665	(2 665)	(0)	0	0
Odmeňovanie externých zamestnancov	39	(4)	(35)	–	286	(242)	(0)	43	43
Členovia – Platy a príspevky	2	(1)	(1)	–	15	(15)	–	0	0
Členovia – Dočasné príspevky	–	–	–	–	2	(2)	–	–	–
Výdavky na prijímanie zamestnancov	2	(0)	(2)	–	32	(28)	–	4	4
Odchod zo služby	–	–	–	–	9	(9)	–	–	–
Náklady na odbornú prípravu	12	(2)	(11)	–	21	(10)	–	11	11
Sociálna oblasť a mobilita	15	(3)	(13)	0	39	(23)	–	16	16
Informačné a komunikačné technológie	163	(4)	(160)	–	314	(159)	–	155	155
Nájomné a kúpa	18	(0)	(18)	–	323	(321)	–	2	2
Výdavky spojené s budovami	51	(2)	(49)	–	152	(83)	–	69	69
Bezpečnosť	32	(1)	(30)	–	76	(43)	–	33	33
Služobné cesty a reprezentácia	12	(8)	(4)	–	51	(40)	–	11	11

Program	Závazky nesplatené ku koncu predchádzajúceho roka					Závazky daného roka			
	Závazky prenesené z predchádzajúceho roka	Zrušenie viazanosti/precenenie/zrušené prostriedky	Platby	Závazky nesplatené ku koncu roka	Závazky prijaté počas roka	Platby	Zrušenie záväzkov, ktoré nemožno preniesť	Závazky nesplatené ku koncu roka	Závazky nesplatené ku koncu roka spolu
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Stretnutia, výbory, konferencie	4	(3)	(1)	–	13	(6)	–	7	7
Úradný vestník	1	(0)	(1)	–	2	(2)	–	0	0
Publikácie	7	(0)	(7)	–	16	(9)	–	7	7
Získavanie informácií	2	(0)	(2)	–	4	(3)	–	2	2
Štúdie a vyšetrovania	4	(0)	(4)	–	3	(1)	–	3	3
Bežné zariadenie, motorové vozidlá, nábytok	13	(1)	(12)	–	25	(10)	–	15	15
Externé jazykové služby	4	(0)	(4)	–	64	(59)	–	5	5
Ostatné administratívne výdavky	8	(1)	(7)	–	28	(20)	–	8	8
Pilotné projekty a prípravné akcie	0	(0)	(0)	0	–	–	–	–	0
Administratívne výdavky ostatných inštitúcií	684	(86)	(598)	–	4 850	(4 203)	7	654	654
Okruh 7 spolu: Európska verejná správa	1 076	(116)	(960)	0	11 664	(10 623)	7	1 048	1 048
O Inovačný fond (IF)	138	(3)	(10)	125	2 953	(10)	–	2 943	3 068
Iné akcie	8	(7)	(0)	2	53	(52)	–	1	3
Okruh O spolu: Mimo VFR	147	(9)	(11)	127	3 006	(62)	–	2 944	3 071
S Solidarita a núdzová pomoc (SEAR)	–	–	–	–	30	(30)	–	–	–
Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii (EGF)	–	–	–	–	28	(28)	–	0	0
Pobrexitová adaptačná rezerva	–	–	–	–	2 544	(2 544)	–	–	–
Okruh S spolu: Mechanizmy solidarity v rámci Únie a mimo nej (osobitné nástroje)	–	–	–	–	2 602	(2 602)	–	0	0
Spolu	341 575	(2 520)	(136 306)	202 749	357 091	(107 015)	(4)	250 071	452 821

* Program VFR zahŕňa doplnkové finančné krytie z nástroja NextGenerationEU pre balík REACT-EU. Pozri kapitolu 1.1 Viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027 v poznámkach k správam o plnení rozpočtu. V odseku o okruhu 2 sa uvádzajú podrobnosti o prispievaní tohto programu VFR k balíku REACT-EU.

6.11. PODROBNÝ VFR: NESPLATENÉ ZÁVÄZKY PODĽA ROKU ICH VZNIKU

v mil. EUR									
Program	<2016	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Spolu
1 Horizont Európa	384	388	716	1 267	2 475	4 668	5 814	11 941	27 653
Euratom	24	3	2	22	32	74	34	112	303
Termonukleárny experimentálny reaktor (ITER)	–	–	–	–	–	296	498	639	1 433
Iné akcie	0	–	1	6	10	13	24	41	95
Pilotné projekty a prípravné akcie	–	–	0	1	3	2	8	17	30
Fond InvestEU	155	98	131	111	157	241	762	3 053	4 708
NPE – Doprava	6	109	99	308	1 664	1 975	918	1 783	6 862
NPE – Energetika	35	3	390	270	890	1 057	552	798	3 994
NPE – Digitalizácia	2	2	5	24	23	34	208	245	543
Digitálna Európa	–	–	0	0	0	0	615	1 006	1 622
Decentralizované agentúry	–	–	–	–	–	–	–	51	51
Iné akcie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pilotné projekty a prípravné akcie	–	–	–	0	2	22	14	5	43
Akcie na základe výhradných práv Komisie	–	–	–	0	1	2	14	22	39
Jednotný trh	28	10	20	25	65	96	217	585	1 045
Program EÚ pre boj proti podvodom	0	–	0	1	1	5	8	19	34
Dane	–	–	–	0	0	2	10	30	42
Colníctvo	–	–	0	0	0	2	28	110	141
Decentralizované agentúry	–	–	–	–	–	–	–	0	0
Iné akcie	–	–	–	–	–	–	2	5	7
Pilotné projekty a prípravné akcie	–	–	0	0	1	4	3	17	25
Vesmírny program Únie	–	–	1	37	74	402	94	831	1 439
Decentralizované agentúry	–	–	–	–	–	–	–	20	20
Pilotné projekty a prípravné akcie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Okruh 1 spolu: Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	634	612	1 364	2 072	5 400	8 895	9 823	21 329	50 130
2 Regionálny rozvoj (EFRR)	1 204	17	3 059	4 663	8 258	14 118	14 931	39 710	85 960
Kohézny fond	167	–	1 046	1 594	2 598	2 451	1 203	6 140	15 198
Príspevok z Kohézneho fondu do NPE Doprava	293	355	577	598	1 234	1 600	495	1 496	6 648
Pilotné projekty a prípravné akcie	–	–	0	1	–	2	1	3	6
Európsky sociálny fond plus (ESF+)	458	135	1 356	2 060	3 147	6 355	12 725	20 252	46 489
Podpora pre komunitu tureckých Cyperčanov	3	14	2	3	11	16	24	32	107
Európsky nástroj obnovy a odolnosti	–	–	0	0	3	9	30 554	110 470	141 037

v mil. EUR

Program	<2016	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Spolu
Pericles IV	-	-	-	-	0	0	0	0	1
Nástroj EÚ na obnovu	-	-	-	-	-	-	-	29	29
RescEU	-	0	1	2	16	191	215	725	1 150
EU4Health	0	0	2	6	15	22	218	799	1 063
Nástroj núdzovej podpory v rámci Únie (IES)	-	-	-	-	-	20	22	19	62
Decentralizované agentúry	-	-	1	4	1	4	9	15	35
Pilotné projekty a prípravné akcie	-	0	-	-	-	-	-	-	0
Akcie na základe výhradných práv Komisie	-	-	-	-	0	0	1	9	10
Zamestnanosť a sociálna inovácia	1	1	2	3	19	26	50	72	174
Erasmus+	0	1	1	34	121	312	372	1 030	1 870
Európsky zbor solidarity (ESC)	2	-	0	8	31	36	31	57	166
Kreatívna Európa	-	-	0	5	13	43	111	310	483
Spravodlivosť	0	-	7	5	6	8	15	22	63
Práva a hodnoty	-	4	5	5	9	21	33	134	213
Decentralizované agentúry	-	-	-	-	-	1	27	13	41
Iné akcie	0	-	-	0	0	1	3	8	12
Pilotné projekty a prípravné akcie	-	0	-	1	5	13	15	34	68
Akcie na základe výhradných práv Komisie	1	0	1	3	7	18	34	134	197
Okruh 2 spolu: Súdržnosť, odolnosť a hodnoty	2 129	528	6 063	8 997	15 494	25 268	61 090	181 512	301 081
3 Poľnohospodárske záruky	-	-	-	16	39	59	96	147	357
Iné programy v rámci okruhu Prírodné zdroje a životné	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka	1 332	1 042	783	784	1 388	5 383	12 887	17 771	41 369
Námorná politika a rybárstvo	56	1	137	174	650	856	163	1 138	3 173
Rybárstvo (SFPA a RFMO)	-	-	1	-	-	2	7	14	24
Decentralizované agentúry	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pilotné projekty a prípravné akcie	-	-	-	1	2	1	-	1	5
Životné prostredie a klíma (LIFE)	96	58	96	300	270	326	484	724	2 353
Fond na spravodlivú transformáciu	-	-	-	-	-	-	1	6 142	6 143
Úverový nástroj v rámci Mechanizmu spravodlivej transformácie	-	-	-	-	-	-	-	10	10
Decentralizované agentúry	-	-	-	-	-	-	1	3	3
Pilotné projekty a prípravné akcie	-	0	0	1	0	11	2	7	21
Okruh 3 spolu: Prírodné zdroje a životné prostredie	1 484	1 100	1 017	1 275	2 349	6 638	13 640	25 957	53 459
4 Azyl, migrácia a integrácia	-	17	98	135	316	645	272	783	2 265
Decentralizované agentúry	-	-	-	-	-	-	-	18	18
Pilotné projekty a prípravné akcie	-	-	-	-	-	-	-	-	-

v mil. EUR

Program	<2016	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Spolu
Riadenie hraníc (IBMF) – riadenie hraníc a víza	17	9	8	36	243	381	124	427	1 244
Riadenie hraníc (IBMF) – vybavenie na colné kontroly	–	–	–	–	–	–	72	65	137
Decentralizované agentúry	–	–	–	–	–	–	94	250	344
Okruh 4 spolu: Migrácia a riadenie hraníc	17	26	105	170	559	1 025	562	1 543	4 008
5 Fond pre vnútornú bezpečnosť (ISF)	1	1	20	25	47	95	32	183	403
Vyraďovanie z prevádzky	2	8	63	64	64	66	73	99	439
Jadrová bezpečnosť a vyraďovanie z prevádzky	25	1	27	44	49	85	48	38	316
Decentralizované agentúry	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pilotné projekty a prípravné akcie	–	–	–	–	–	1	–	–	1
Akcie na základe výhradných práv Komisie	0	0	0	0	0	2	6	15	25
Európska obrana (výskum)	–	–	–	–	–	–	170	321	492
Európska obrana (mimo výskumu)	–	–	–	–	42	71	359	568	1 040
Vojenská mobilita	–	–	–	–	–	–	113	230	343
Pilotné projekty a prípravné akcie	–	–	–	0	1	–	–	–	2
Okruh 5 spolu: Bezpečnosť a obrana	28	9	111	134	204	320	801	1 455	3 061
6 Susedstvo, rozvoj a medzinárodná spolupráca	803	589	1 010	1 757	2 325	3 356	6 509	11 279	27 629
Nástroj pre jadrovú bezpečnosť (EINS)	2	3	8	19	16	25	30	39	142
Humanitárna pomoc (HUMA)	0	0	0	1	26	55	341	706	1 128
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika (SZBP)	–	0	2	2	18	24	33	58	136
Zámorské krajiny a územia (ZKÚ)	–	–	–	–	3	–	33	71	107
Iné akcie	–	–	–	–	–	–	0	15	16
Pilotné projekty a prípravné akcie	1	0	0	0	0	–	–	–	1
Akcie na základe výhradných práv Komisie	0	–	1	1	7	25	44	69	148
Predvstupová pomoc (IPA III)	346	222	343	712	1 549	968	1 421	2 096	7 655
Pilotné projekty a prípravné akcie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Okruh 6 spolu: Susedstvo a svet	1 152	814	1 365	2 492	3 943	4 452	8 411	14 333	36 962
7 Dôchodky zamestnancov	–	–	–	–	–	–	–	0	0
(Dôchodky bývalých členov) EP	–	–	–	–	–	–	–	–	–
(Dôchodky bývalých členov) Európska rada a Rada	–	–	–	–	–	–	–	–	–
(Dôchodky bývalých členov) Komisia	–	–	–	–	–	–	–	–	–
(Dôchodky bývalých členov) SDEÚ	–	–	–	–	–	–	–	–	–
(Dôchodky bývalých členov) Európsky dvor audítorov	–	–	–	–	–	–	–	–	–
(Dôchodky bývalých členov) Ombudsman	–	–	–	–	–	–	–	–	–
(Dôchodky bývalých členov) EDPS	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Európske školy	–	–	–	–	–	–	–	1	1

v mil. EUR

Program	<2016	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Spolu
Odmeňovanie štatutárnych zamestnancov	-	-	-	-	-	-	-	0	0
Odmeňovanie externých zamestnancov	-	-	-	-	-	-	-	43	43
Členovia – Platy a príspevky	-	-	-	-	-	-	-	0	0
Členovia – Dočasné príspevky	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Výdavky na prijímanie zamestnancov	-	-	-	-	-	-	-	4	4
Odchod zo služby	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Náklady na odbornú prípravu	-	-	-	-	-	-	-	11	11
Sociálna oblasť a mobilita	-	-	-	-	-	-	0	16	16
Informačné a komunikačné technológie	-	-	-	-	-	-	-	155	155
Nájomné a kúpa	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Výdavky spojené s budovami	-	-	-	-	-	-	-	69	69
Bezpečnosť	-	-	-	-	-	-	-	33	33
Služobné cesty a reprezentácia	-	-	-	-	-	-	-	11	11
Stretnutia, výbory, konferencie	-	-	-	-	-	-	-	7	7
Úradný vestník	-	-	-	-	-	-	-	0	0
Publikácie	-	-	-	-	-	-	-	7	7
Získavanie informácií	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Štúdie a vyšetrovania	-	-	-	-	-	-	-	3	3
Bežné zariadenie, motorové vozidlá, nábytok	-	-	-	-	-	-	-	15	15
Externé jazykové služby	-	-	-	-	-	-	-	5	5
Ostatné administratívne výdavky	-	-	-	-	-	-	-	8	8
Pilotné projekty a prípravné akcie	-	-	-	-	0	-	-	-	0
Administratívne výdavky ostatných inštitúcií	0	0	0	0	0	0	0	654	654
Okruh 7 spolu: Európska verejná správa	-	-	-	-	0	-	0	1 048	1 048
O Inovačný fond (IF)	-	-	-	-	-	-	125	2 943	3 068
Iné akcie	-	-	-	-	-	0	2	1	3
Okruh O spolu: Mimo VFR	-	-	-	-	-	0	127	2 944	3 071
S Solidarita a núdzová pomoc (SEAR)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii (EGF)	-	-	-	-	-	-	-	0	0
Pobrexitová adaptačná rezerva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Okruh S spolu: Mechanizmy solidarity v rámci Únie a mimo nej	-	-	-	-	-	-	-	0	0
Spolu	5 445	3 090	10 025	15 140	27 949	46 599	94 453	250 120	452 821

Vytvorenie novej Komisie zahŕňalo vnútornú reorganizáciu útvarov. Dôsledkom opätovného priradovania súvisiacich transakcií bol posun nesplatených súm medzi rokmi. Celková suma nesplatených záväzkov sa nezmenila.

6.12. PODROBNÝ VFR: NESPLATENÉ ZÁVÄZKY PODĽA DRUHU ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV

v mil. EUR

Okruh	Z rozpočtových prostriedkov					Z rozpočtových prostriedkov pripísaných príjmov					Závazky nesplatené ku koncu roka 2022 spolu
	Závazky prenesené z roku 2021	Úpravy	Prijaté záväzky	Vykonané platby	Zostávajúce sumy na zúčtovanie	Závazky prenesené z roku 2021	Úpravy	Prijaté záväzky	Vykonané platby	Zostávajúce sumy na zúčtovanie	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	11=5+10
1 Horizont Európa	22 848	(325)	12 469	12 020	22 971	4 723	(68)	2 840	2 814	4 681	27 653
Euratom	261	(12)	270	273	245	57	(11)	26	12	59	303
Termonukleárny experimentálny reaktor (ITER)	1 268	(1)	710	544	1 433	45	-	16	60	0	1 433
Iné akcie	0	0	-	-	-	106	(8)	61	64	95	95
Pilotné projekty a prípravné akcie	22	(1)	17	8	30	0	0	0	0	0	30
Fond InvestEU	2 006	(28)	1 197	850	2 325	2 048	(2)	2 151	1 813	2 383	4 708
NPE – Doprava	7 050	(142)	1 799	1 920	6 787	132	(5)	2	54	75	6 862
NPE – Energetika	3 852	(66)	797	639	3 944	52	(1)	4	5	50	3 994
NPE – Digitalizácia	433	(5)	249	136	541	3	(0)	-	1	2	543
Digitálna Európa	1 109	(0)	1 233	750	1 592	30	(0)	31	32	30	1 622
Decentralizované agentúry	36	-	206	192	49	-	-	10	8	1	51
Pilotné projekty a prípravné akcie	52	(1)	7	14	43	0	0	0	0	0	43
Akcie na základe výhradných práv Komisie	36	(2)	22	22	34	5	(0)	3	3	5	39
Jednotný trh	924	(53)	688	542	1 017	26	(1)	21	18	28	1 045
Program EÚ pre boj proti podvodom	33	(0)	24	23	34	0	-	0	0	0	34
Dane	31	(1)	37	27	40	2	(0)	1	1	2	42
Colníctvo	121	(3)	130	111	137	1	(0)	4	2	3	141
Decentralizované agentúry	-	-	116	116	-	-	-	7	7	0	0
Iné akcie	6	(0)	10	9	7	0	(0)	0	0	-	7
Pilotné projekty a prípravné akcie	16	(1)	17	7	25	0	0	0	0	0	25
Vesmírny program Únie	1 222	(1)	2 008	1 961	1 268	147	(2)	77	50	172	1 439
Decentralizované agentúry	15	-	68	65	18	-	-	2	0	2	20

v mil. EUR

Okruh	Z rozpočtových prostriedkov					Z rozpočtových prostriedkov pripísaných príjmom					Závazky nesplatené ku koncu roka 2022 spolu
	Závazky prenesené z roku 2021	Úpravy	Prijaté záväzky	Vykonané platby	Zostávajúce sumy na zúčtovanie	Závazky prenesené z roku 2021	Úpravy	Prijaté záväzky	Vykonané platby	Zostávajúce sumy na zúčtovanie	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	11=5+10
Okruh 1 spolu: Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	41 340	(643)	22 073	20 229	42 541	7 377	(100)	5 257	4 945	7 588	50 130
2 Regionálny rozvoj (EFRR)	49 100	(74)	36 556	31 267	54 315	35 049	(13)	7 799	11 192	31 644	85 960
Kohézny fond	13 421	(16)	6 220	9 495	10 130	4 981	(0)	601	514	5 068	15 198
Príspevok z Kohézneho fondu do NPE Doprava	7 023	(29)	1 494	1 854	6 634	3	(0)	12	1	14	6 648
Pilotné projekty a prípravné akcie	7	(1)	3	2	6	0	0	0	0	0	6
Európsky sociálny fond plus (ESF+)	21 930	(23)	15 886	14 936	22 858	21 326	(0)	6 060	3 755	23 631	46 489
Podpora pre komunitu tureckých Cyperčanov	113	(2)	34	40	104	4	(0)	1	2	3	107
Európsky nástroj obnovy a odolnosti	141	(3)	119	97	160	51 660	(1)	136 396	47 178	140 877	141 037
Pericles IV	1	(0)	1	1	1	0	-	0	0	0	1
Nástroj EÚ na obnovu	2	(0)	74	47	29	-	-	0	0	0	29
RescEU	432	(5)	354	225	557	164	(3)	760	328	593	1 150
EU4Health	402	(10)	839	192	1 039	10	(1)	21	6	24	1 063
Nástroj núdzovej podpory v rámci Únie (IES)	191	(14)	-	135	43	0	-	343	324	19	62
Decentralizované agentúry	19	-	284	269	34	0	-	15	15	0	35
Pilotné projekty a prípravné akcie	1	(0)	-	1	0	0	0	0	0	0	0
Akcie na základe výhradných práv Komisie	9	(0)	13	11	10	0	(0)	-	0	-	10
Zamestnanosť a sociálna inovácia	180	(12)	86	87	167	7	(0)	3	4	6	174
Erasmus+	1 526	(29)	3 406	3 257	1 646	239	(8)	211	217	225	1 870
Európsky zbor solidarity (ESC)	144	(3)	141	133	149	4	(0)	13	1	16	166
Kreatívna Európa	386	(11)	407	313	469	14	(1)	13	12	14	483
Spravodlivosť	74	(13)	44	44	60	0	(0)	6	3	3	63
Práva a hodnoty	156	(5)	215	154	212	1	(0)	1	1	1	213
Decentralizované agentúry	31	(1)	245	235	40	1	(1)	3	3	0	41
Iné akcie	10	(0)	8	7	11	0	(0)	1	0	1	12
Pilotné projekty a prípravné akcie	83	(2)	35	48	68	0	-	-	-	0	68

v mil. EUR

Okruh	Z rozpočtových prostriedkov					Z rozpočtových prostriedkov pripísaných príjmov					Závazky nesplatené ku koncu roka 2022 spolu
	Závazky prenesené z roku 2021	Úpravy	Prijaté záväzky	Vykonané platby	Zostávajúce sumy na zúčtovanie 5=1+2+3-4	Závazky prenesené z roku 2021	Úpravy	Prijaté záväzky	Vykonané platby	Zostávajúce sumy na zúčtovanie 10=6+7+8-9	
	1	2	3	4		6	7	8	9		11=5+10
Akcie na základe výhradných práv Komisie	186	(8)	181	165	194	1	(0)	3	0	3	197
Okruh 2 spolu: Súdržnosť, odolnosť a hodnoty	95 569	(263)	66 644	63 014	98 937	113 465	(27)	152 263	63 556	202 144	301 081
3 Poľnohospodárske záruky	334	(6)	40 552	40 523	357	–	–	629	629	0	357
Poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka	35 914	(17)	12 728	14 000	34 625	2 300	–	5 689	1 244	6 745	41 369
Námorná politika a rybárstvo	2 397	(38)	1 131	917	2 573	525	(0)	75	0	600	3 173
Rybárstvo (SFPA a RFMO)	23	–	159	159	24	0	0	0	0	0	24
Decentralizované agentúry	–	–	29	29	–	–	–	1	1	–	–
Pilotné projekty a prípravné akcie	9	(0)	1	5	5	0	0	0	0	0	5
Životné prostredie a klíma (LIFE)	2 148	(29)	755	528	2 347	6	(0)	3	2	7	2 353
Fond na spravodlivú transformáciu	3	(1)	1 327	1	1 327	5	(4)	4 982	167	4 816	6 143
Úverový nástroj v rámci Mechanizmu spravodlivej transformácie	0	0	–	–	–	–	–	11	1	10	10
Decentralizované agentúry	3	–	54	54	3	0	–	7	6	0	3
Pilotné projekty a prípravné akcie	24	(2)	8	9	21	0	0	0	0	0	21
Okruh 3 spolu: Prírodné zdroje a životné prostredie	40 854	(93)	56 746	56 225	41 281	2 837	(5)	11 396	2 051	12 178	53 459
4 Azyl, migrácia a integrácia	2 335	(18)	1 393	1 460	2 250	28	(1)	9	19	16	2 265
Decentralizované agentúry	20	(20)	166	148	18	–	–	18	18	–	18
Pilotné projekty a prípravné akcie	0	(0)	–	–	–	0	0	0	0	0	–
Riadenie hraníc (IBMF) – riadenie hraníc a víza	949	(11)	748	624	1 063	192	(0)	8	18	181	1 244
Riadenie hraníc (IBMF) – vybavenie na colné kontroly	135	–	138	137	137	0	0	0	0	0	137
Decentralizované agentúry	321	(0)	952	928	344	0	–	16	16	–	344
Okruh 4 spolu: Migrácia a riadenie hraníc	3 760	(49)	3 397	3 297	3 811	219	(2)	50	71	197	4 008
5 Fond pre vnútornú bezpečnosť (ISF)	352	(16)	251	191	396	9	(0)	4	5	8	403
Vyradňovanie z prevádzky	377	–	99	37	439	0	0	0	0	0	439

v mil. EUR

Okruh	Z rozpočtových prostriedkov					Z rozpočtových prostriedkov pripísaných príjmov					Závazky nesplatené ku koncu roka 2022 spolu
	Závazky prenesené z roku 2021	Úpravy	Prijaté záväzky	Vykonané platby	Zostávajúce sumy na zúčtovanie 5=1+2+3-4	Závazky prenesené z roku 2021	Úpravy	Prijaté záväzky	Vykonané platby	Zostávajúce sumy na zúčtovanie 10=6+7+8-9	
	1	2	3	4		6	7	8	9		11=5+10
Jadrová bezpečnosť a vyradovanie z prevádzky	315	(2)	44	41	316	0	–	0	0	0	316
Decentralizované agentúry	0	(0)	217	217	–	–	–	4	4	–	–
Pilotné projekty a prípravné akcie	1	–	–	–	1	0	0	0	0	0	1
Akcie na základe výhradných práv Komisie	24	(2)	22	18	25	0	–	0	0	0	25
Európska obrana (výskum)	322	(0)	318	161	479	7	(0)	7	2	12	492
Európska obrana (mimo výskumu)	746	(1)	627	348	1 024	17	–	15	15	16	1 040
Vojenská mobilita	226	–	232	114	343	0	0	0	0	0	343
Pilotné projekty a prípravné akcie	2	–	–	–	2	0	0	0	0	0	2
Okruh 5 spolu: Bezpečnosť a obrana	2 364	(21)	1 809	1 128	3 025	33	(0)	30	27	36	3 061
6 Susedstvo, rozvoj a medzinárodná spolupráca	23 259	(1 004)	14 452	9 285	27 423	194	(18)	146	115	206	27 629
Nástroj pre jadrovú bezpečnosť (EINS)	127	(8)	39	19	139	1	–	2	–	3	142
Humanitárna pomoc (HUMA)	1 052	(3)	2 481	2 418	1 113	31	(4)	16	28	15	1 128
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika (SZBP)	146	(20)	362	372	116	32	(0)	25	37	20	136
Zámorské krajiny a územia (ZKÚ)	65	(0)	72	30	107	0	0	0	0	0	107
Iné akcie	0	(0)	50	35	16	0	0	0	0	0	16
Pilotné projekty a prípravné akcie	2	(0)	–	0	1	0	0	0	0	0	1
Akcie na základe výhradných práv Komisie	154	(8)	95	92	148	0	–	0	0	0	148
Predvstupová pomoc (IPA III)	6 860	(138)	2 320	1 829	7 213	610	(1)	94	261	442	7 655
Okruh 6 spolu: Susedstvo a svet	31 666	(1 181)	19 870	14 079	36 275	869	(24)	283	442	687	36 962
7 Dôchodky zamestnancov	–	–	2 162	2 162	–	–	–	236	236	0	0
(Dôchodky bývalých členov) EP	–	–	12	12	–	0	0	0	0	0	–
(Dôchodky bývalých členov) Európska rada a Rada	–	–	1	1	–	0	0	0	0	0	–
(Dôchodky bývalých členov) Komisia	–	–	8	8	–	0	0	0	0	0	–
(Dôchodky bývalých členov) SDEÚ	–	–	13	13	–	0	0	0	0	0	–

v mil. EUR

Okruh	Z rozpočtových prostriedkov					Z rozpočtových prostriedkov pripísaných príjmov					Závazky nesplatené ku koncu roka 2022 spolu
	Závazky prenesené z roku 2021	Úpravy	Prijaté záväzky	Vykonané platby	Zostávajúce sumy na zúčtovanie	Závazky prenesené z roku 2021	Úpravy	Prijaté záväzky	Vykonané platby	Zostávajúce sumy na zúčtovanie	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	11=5+10
(Dôchodky bývalých členov)	–	–	6	6	–	0	0	0	0	0	–
Európsky dvor audítorov	–	–	0	0	–	0	0	0	0	0	–
(Dôchodky bývalých členov) Ombudsman	–	–	0	0	–	0	0	0	0	0	–
(Dôchodky bývalých členov) EDPS	–	–	0	0	–	0	0	0	0	0	–
Európske školy	0	–	215	216	0	2	–	19	20	1	1
Odmeňovanie štatutárnych zamestnancov	0	(0)	2 629	2 629	0	–	–	36	36	–	0
Odmeňovanie externých zamestnancov	38	(4)	253	244	42	2	(1)	33	33	1	43
Členovia – Platy a príspevky	2	(1)	15	15	0	–	–	0	0	–	0
Členovia – Dočasné príspevky	–	–	2	2	–	0	0	0	0	0	–
Výdavky na prijímanie zamestnancov	2	(0)	31	30	3	0	–	0	1	0	4
Odchod zo služby	–	–	9	9	–	0	0	0	0	0	–
Náklady na odbornú prípravu	11	(2)	17	18	9	1	(0)	3	3	2	11
Sociálna oblasť a mobilita	8	(1)	22	20	9	7	(1)	17	15	8	16
Informačné a komunikačné technológie	143	(3)	255	269	126	20	(0)	59	50	29	155
Nájomné a kúpa	18	(0)	289	306	0	0	–	34	33	2	2
Výdavky spojené s budovami	39	(2)	131	109	60	12	(0)	21	23	9	69
Bezpečnosť	28	(1)	64	65	26	4	(0)	12	8	7	33
Služobné cesty a reprezentácia	11	(8)	50	42	11	0	(0)	2	2	0	11
Stretnutia, výbory, konferencie	3	(3)	12	6	7	1	(0)	1	1	0	7
Úradný vestník	1	(0)	2	2	0	0	0	0	0	0	0
Publikácie	6	(0)	13	14	6	1	(0)	3	3	1	7
Získavanie informácií	2	(0)	4	4	2	0	(0)	0	0	0	2
Štúdie a vyšetrovania	4	(0)	3	5	3	0	–	0	0	0	3
Bežné zariadenie, motorové vozidlá, nábytok	11	(1)	20	17	14	2	(0)	5	5	2	15
Externé jazykové služby	4	(0)	31	31	4	1	(0)	33	32	2	5
Ostatné administratívne výdavky	6	(1)	17	18	5	2	(0)	11	9	4	8

v mil. EUR

Okruh	Z rozpočtových prostriedkov					Z rozpočtových prostriedkov pripísaných príjmov					Závazky nesplatené ku koncu roka 2022 spolu
	Závazky prenesené z roku 2021	Úpravy	Prijaté záväzky	Vykonané platby	Zostávajúce sumy na zúčtovanie 5=1+2+3-4	Závazky prenesené z roku 2021	Úpravy	Prijaté záväzky	Vykonané platby	Zostávajúce sumy na zúčtovanie 10=6+7+8-9	
	1	2	3	4		6	7	8	9		11=5+10
Pilotné projekty a prípravné akcie	0	(0)	-	0	0	0	0	0	0	0	0
Administratívne výdavky ostatných inštitúcií	630	(22)	4 465	4 468	606	53	(56)	384	333	48	654
Okruh 7 spolu: Európska verejná správa	968	(48)	10 754	10 741	932	107	(60)	911	842	116	1 048
O Inovačný fond (IF)	0	0	-	-	-	138	(3)	2 953	21	3 068	3 068
Iné akcie	0	0	-	-	-	8	(7)	53	52	3	3
Okruh O spolu: Mimo VFR	0	0	-	-	-	147	(9)	3 006	72	3 071	3 071
S Solidarita a núdzová pomoc (SEAR)	-	-	30	30	-	0	0	0	0	0	-
Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii (EGF)	-	-	28	28	0	0	0	0	0	0	0
Pobrexiová adaptačná rezerva	-	-	2 544	2 544	-	0	0	0	0	0	-
Okruh S spolu: Mechanizmy solidarity v rámci Únie a mimo nej (osobitné nástroje)	-	-	2 602	2 602	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	216 522	(2 298)	183 894	171 315	226 803	125 053	(227)	173 196	72 005	226 018	452 821

7. PLNENIE ROZPOČTU INŠTITÚCIAMI

7.1. PLNENIE ROZPOČTOVÝCH PRÍJMOV

v mil. EUR

Inštitúcia	Rozpočtové príjmy		Vzniknuté nároky			Príjmy		Spolu	Príjmy ako % rozpočtu	Ne-splatené
	Pôvodne schválený rozpočet	Konečný schválený rozpočet	Bežný rok	Prenesené	Spolu	Z nárokov bežného roka	Z prenesených nárokov			
	1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7	9=8/2	10=5-8
Európsky parlament	181	181	236	27	263	234	16	250	138 %	13
Európska rada a Rada	61	61	95	2	97	93	1	94	154 %	3
Komisia	170 195	169 630	242 422	25 437	267 859	236 217	8 187	244 404	144 %	23 455
Súdny dvor	63	63	63	0	63	63	0	63	99 %	0
Dvor audítorov	25	25	25	0	25	25	0	25	102 %	0
Hospodársky a sociálny výbor	13	13	19	0	19	19	0	19	141 %	0
Výbor regiónov	11	11	14	0	14	14	0	14	124 %	–
Ombudsman	1	1	1	0	1	1	0	1	104 %	–
Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov	2	2	2	0	2	2	0	2	100 %	–
Európska služba pre vonkajšiu činnosť	50	50	393	0	393	392	0	392	782 %	1
Spolu	170 603	170 038	243 269	25 467	268 736	237 059	8 205	245 265	144 %	23 471

Podobne ako v predchádzajúcich rokoch zahŕňajú konsolidované správy o plnení všeobecného rozpočtu EÚ údaje o plnení rozpočtu všetkých inštitúcií, pretože v rámci rozpočtu EÚ sa zostavuje samostatný rozpočet pre každú inštitúciu.

Rozpočet a plnenie zo strany agentúr nie sú konsolidované v rámci rozpočtu EÚ ani zahrnuté do správ o rozpočte EÚ. Dotácia Komisie vyplatená agentúram však je súčasťou rozpočtu EÚ. V tejto rozpočtovej časti ročnej účtovnej závierky sa zohľadňuje iba dotácia vyplatená agentúram z rozpočtu Komisie.

Je potrebné uviesť, že Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) dostáva dodatočne k svojmu rozpočtu aj príspevky od Komisie vo výške 221,7 mil. EUR (2021: 193,6 mil. EUR) a od staršieho ERF a trustových fondov vo výške 19,6 mil. EUR (2021: 18,7 mil. EUR). Tieto príspevky pokrývajú náklady zamestnancov Komisie v delegáciách financovaných v rámci ERF a trustových fondov vrátane pripísaných príjmov v danom roku vytvorených z týchto príspevkov.

7.2. PLNENIE VIAZANÝCH ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV

v mil. EUR

Inštitúcia	Spolu rozpočtové prostriedky k dispozícii	Prijaté záväzky					Rozpočtové prostriedky prenesené do roku 2023			Prepadnuté rozpočtové prostriedky			
		z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu	%	z konečného schváleného rozpočtu	z pripísaných príjmov	Spolu	z konečného schváleného rozpočtu	z prenosov	z pripísaných príjmov	Spolu
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Európsky parlament	2 275	2 151	21	45	2 218	97 %	–	46	46	10	1	0	11
Európska rada a Rada	683	599	0	43	641	94 %	0	29	29	13	0	0	13
Komisia	476 635	174 981	4 448	172 812	352 241	74 %	1 451	121 371	122 821	1 311	11	252	1 573
Súdny dvor	469	461	0	1	462	98 %	0	0	0	7	0	0	7
Dvor audítorov	162	160	0	0	160	98 %	1	0	1	2	0	0	2
Hospodársky a sociálny výbor	162	147	0	9	155	96 %	0	1	1	6	0	0	6
Výbor regiónov	113	109	0	2	111	98 %	0	1	1	1	0	0	1
Ombudsman	12	12	0	–	12	97 %	0	–	–	0	0	–	0
Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov	20	20	0	0	20	98 %	0	0	0	0	0	–	0
Európska služba pre vonkajšiu činnosť	1 144	787	–	285	1 072	94 %	0	72	72	0	–	0	0
Spolu	481 676	179 425	4 469	173 196	357 091	74 %	1 451	121 520	122 971	1 351	12	252	1 614

7.3. PLNENIE PLATOBNÝCH ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV

v mil. EUR

Inštitúcia	Spolu rozpočtové prostriedky k dispozícii	z konečného schváleného rozpočet	Vykonané platby		Spolu	%	Rozpočtové prostriedky prenesené do roku 2023			Prepadnuté rozpočtové prostriedky			
			z pre- nosov	z pripísaných príjmov			z konečného schváleného rozpočtu	z pripísaných príjmov	Spolu	z konečného schváleného rozpočtu	z pre- nosov	z pripísaných príjmov	Spolu
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13
Európsky parlament	2 665	1 801	344	42	2 187	82 %	372	57	429	10	37	2	49
Európska rada a Rada	745	521	54	41	616	83 %	77	30	107	13	8	1	22
Komisia	255 646	163 451	3 565	71 504	238 520	93 %	1 855	14 944	16 799	247	75	4	326
Súdny dvor	499	423	26	1	450	90 %	37	0	38	7	4	0	12
Dvor audítorov	171	152	8	0	160	94 %	9	0	9	2	0	0	2
Hospodársky a sociálny výbor	183	134	16	5	155	85 %	12	5	17	6	5	0	11
Výbor regiónov	128	97	12	1	110	86 %	12	1	14	1	3	0	4
Ombudsman	14	11	2	–	13	93 %	0	–	0	0	0	–	0
Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov	21	18	1	0	19	88 %	2	0	2	0	0	–	1
Európska služba pre vonkajšiu činnosť	1 299	713	136	242	1 091	84 %	74	115	189	0	18	0	19
Spolu	261 370	167 321	4 163	71 837	243 321	93 %	2 452	15 152	17 604	287	151	7	445

8. PLNENIE ROZPOČTOV AGENTÚR

Príjmy a výdavky agentúr uvedené ďalej v správach 8.1 a 8.2 nie sú ako také konsolidované v rámci rozpočtu EÚ. V tejto rozpočtovej časti ročnej účtovnej závierky sa zohľadňuje iba dotácia vyplatená agentúram z rozpočtu Komisie.

Správy o plnení rozpočtu EÚ v prípade potreby zahŕňajú dotáciu vyplatenú agentúram z rozpočtu EÚ ako viazané a platobné rozpočtové prostriedky.

V správach agentúr uvedených ďalej sa nachádza prehľad agentúr, a to decentralizovaných (známych aj ako tradičné agentúry), ako aj výkonných agentúr, a ich príjmov (8.1) a výdavkov (8.2).

Iné zdroje príjmov a súvisiacich výdavkov sa na rozpočtové účty EÚ nepridávajú. Každá agentúra predkladá svoje vlastné ročné účtovné závierky.

8.1. ROZPOČTOVÉ PRÍJMY

v mil. EUR

Agentúra	Okruh financujúceho VFR	Konečný schválený rozpočet	Prijaté príjmy
Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky	1	25	25
Agentúra na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov	4	297	339
Orgán európskych regulátorov pre elektronické komunikácie	1	7	8
Úrad Spoločenstva pre odrody rastlín	neuvádza sa	21	18
Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci	2b	16	16
Európsky podporný úrad pre azyl	4	172	175
Európska agentúra pre bezpečnosť letectva	1	224	174
Európsky orgán pre bankovníctvo	1	50	51
Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž	4	693	705
Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb	2b	96	103
Európske stredisko pre rozvoj odborného vzdelávania	2b	19	18
Európska chemická agentúra	1	115	123
Európska výkonná agentúra pre klímu, infraštruktúru a životné prostredie	1, 2a, 3, 5	56	56
Európska výkonná agentúra pre vzdelávanie a kultúru	2b, 6	61	59
Európska environmentálna agentúra	3	85	81
Európska agentúra pre kontrolu rybárstva	3	29	35
Európsky úrad pre bezpečnosť potravín	2b	135	135
Európska nadácia pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok	2b	22	22
Európska výkonná agentúra pre zdravie a digitalizáciu	1, 2b	42	42
Výkonná agentúra pre Európsku radu pre inováciu a MSP	1, 2a	45	46
Európsky inštitút pre rodovú rovnosť	2b	8	8
Európsky inovačný a technologický inštitút	1	436	449
Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov	1	35	35
Európsky orgán práce	2b	35	26
Európska námorná bezpečnostná agentúra	1	87	116
Európska agentúra pre lieky	2b	422	436
Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť	5	18	19
Európska prokuratúra	2b	108	51
Výkonná agentúra Európskej rady pre výskum	1	59	59
Európska výkonná agentúra pre výskum	1, 3	99	99
Európsky orgán pre cenné papiere a trhy	1	68	68
Európska nadácia pre odborné vzdelávanie	2b	22	24
Agentúra Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach	2b	95	56
Agentúra Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť	1	24	24
Agentúra Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva	5	193	201
Agentúra Európskej únie pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva	5	11	14
Železničná agentúra Európskej únie	1	35	35
Agentúra Európskej únie pre vesmírny program	1	65	1 157
Agentúra Európskej únie pre základné práva	2b	26	26
Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo	neuvádza sa	287	304
Spoločný podnik Fusion for Energy	1	605	831
Prekladateľské stredisko pre orgány Európskej únie	7	50	44
Spolu		4 997	6 316

v mil. EUR

Druh príjmov agentúr	Prijaté sumy
Dotácia Komisie	3 133
Príjem z poplatkov	867
Iný príjem	2 316
Spolu	6 316

8.2. VIAZANÉ A PLATOBNÉ ROZPOČTOVÉ PROSTRIEDKY PODĽA AGENTÚR

v mil. EUR

Agentúra	Viazané rozpočtové prostriedky		Platobné rozpočtové prostriedky	
	Disponibilné rozpočtové prostriedky spolu	Prijaté záväzky	Disponibilné rozpočtové prostriedky spolu	Vykonané platby
Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky	25	25	31	24
Agentúra na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov	378	291	367	268
Orgán európskych regulátorov pre elektronické komunikácie	8	8	10	8
Úrad Spoločenstva pre odrodu rastlín	22	19	21	19
Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci	17	16	22	17
Európsky podporný úrad pre azyl	219	182	207	154
Európska agentúra pre bezpečnosť letectva	297	218	310	170
Európsky orgán pre bankovníctvo	51	50	58	51
Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž	707	694	956	559
Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb	113	103	172	121
Európske stredisko pre rozvoj odborného vzdelávania	19	19	19	18
Európska chemická agentúra	123	118	137	115
Európska výkonná agentúra pre klímu, infraštruktúru a životné prostredie	56	54	59	52
Európska výkonná agentúra pre vzdelávanie a kultúru	59	59	66	59
Európska environmentálna agentúra	89	72	109	72
Európska agentúra pre kontrolu rybárstva	36	31	41	23
Európsky úrad pre bezpečnosť potravín	151	151	149	134
Európska nadácia pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok	23	23	27	22
Európska výkonná agentúra pre zdravie a digitalizáciu	42	41	47	43
Výkonná agentúra pre Európsku radu pre inováciu a MSP	46	46	49	43
Európsky inštitút pre rodovú rovnosť	9	8	11	9
Európsky inovačný a technologický inštitút	410	384	454	440
Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov	35	35	42	39
Európsky orgán práce	35	33	39	22
Európska námorná bezpečnostná agentúra	123	109	137	110
Európska agentúra pre lieky	452	431	539	410
Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť	20	19	21	20
Európska prokuratúra	51	50	58	45
Výkonná agentúra Európskej rady pre výskum	59	59	62	59
Európska výkonná agentúra pre výskum	99	98	107	100
Európsky orgán pre cenné papiere a trhy	69	67	75	67
Európska nadácia pre odborné vzdelávanie	25	23	26	23

v mil. EUR

Agentúra	Viazané rozpočtové prostriedky		Platobné rozpočtové prostriedky	
	Disponibilné rozpočtové prostriedky spolu	Prijaté záväzky	Disponibilné rozpočtové prostriedky spolu	Vykonané platby
Agentúra Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach	62	55	67	54
Agentúra Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť	39	39	44	25
Agentúra Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva	210	198	238	188
Agentúra Európskej únie pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva	28	19	31	17
Železničná agentúra Európskej únie	39	37	39	35
Agentúra Európskej únie pre vesmírny program	3 801	645	2 209	1 321
Agentúra Európskej únie pre základné práva	26	25	34	26
Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo	564	346	585	324
Spoločný podnik Fusion for Energy	981	704	844	766
Prekladateľské stredisko pre orgány Európskej únie	50	44	54	45
Spolu	9 667	5 649	8 577	6 119

v mil. EUR

Druh výdavkov	Viazané rozpočtové prostriedky		Platobné rozpočtové prostriedky	
	Disponibilné rozpočtové prostriedky spolu	Prijaté záväzky	Disponibilné rozpočtové prostriedky spolu	Vykonané platby
Administratívne	512	486	636	458
Prevádzkové	7 410	3 452	6 161	3 958
Zamestnanci	1 745	1 711	1 780	1 702
Spolu	9 667	5 649	8 577	6 119

GLOSÁR

Poistno-matematické predpoklady

Predpoklady, na základe ktorých sa vypočítavajú náklady na budúce udalosti, ktoré ovplyvnia dôchodkový záväzok.

Poistno-matematické zisky a straty

Zmeny v poistno-matematických deficitoch alebo prebytkoch v rámci vymedzeného systému požitkov. Vyplývajú z rozdielov medzi predchádzajúcimi poistno-matematickými predpokladmi a tým, čo sa skutočne stalo, a z účinkov zmien v poistno-matematických predpokladoch.

Administratívne rozpočtové prostriedky

Administratívne rozpočtové prostriedky pokrývajú prevádzkové náklady inštitúcií a účtovných jednotiek (na zamestnancov, budovy, kancelárske vybavenie).

Schválený rozpočet

Návrh rozpočtu sa stane schváleným rozpočtom po schválení rozpočtovým orgánom a vyhlásení za definitívne prijatý predsedom Európskeho parlamentu.

Opravný rozpočet

Rozhodnutie prijaté počas rozpočtového roka s cieľom zmeniť (zvýšiť, znížiť, preniesť) časti rozpočtu schváleného pre daný rok.

Sumy, ktoré majú byť vyžiadané od členských štátov

Predstavujú výdavky, ktoré vznikli v období vykazovania a ktoré sa budú musieť financovať z budúcich rozpočtov, t. j. členskými štátmi EÚ. Je to dôsledok koexistencie finančných výkazov založených na časovom rozlíšení a rozpočtu založeného na peňažných prostriedkoch.

Výročná správa o činnosti (AAR)

Výročné správy o činnosti obsahujú okrem iného výsledky operácií vzhľadom na stanovené ciele, súvisiace riziká a štruktúru vnútornej kontroly. Od rozpočtového roku 2001 musí Komisia a od roku 2003 všetky inštitúcie Európskej únie prostredníctvom povolujuceho úradníka vymenovaného delegovaním predkladať svojej inštitúcii výročnú správu o činnosti, ktorá obsahuje informácie o výkone jej/ich povinností, ako aj finančné informácie a informácie o riadení.

Rozpočtové prostriedky

Finančné prostriedky z rozpočtu. V rozpočte sa odhadujú záväzky aj platby (hotovostné alebo bankové prevody prijímateľom). Rozpočtové prostriedky na záväzky a platby sa často líšia (diferencované rozpočtové prostriedky), pretože viacročné programy a projekty sú zvyčajne v plnej výške záväzne schválené v roku, v ktorom sa o nich rozhodlo, a sú financované v priebehu viacerých rokov, v ktorých prebieha ich vykonávanie. Nediferencované rozpočtové prostriedky sa vzťahujú na administratívne výdavky, podporu poľnohospodárskeho trhu a priame platby a viazané rozpočtové prostriedky zodpovedajú platobným rozpočtovým prostriedkom.

Pripísané príjmy

Vyhradené príjmy získané na financovanie osobitných výdavkových položiek. Hlavným zdrojom vonkajších pripísaných príjmov sú finančné príspevky z tretích krajín na programy financované Úniou. Hlavným zdrojom vnútorných pripísaných príjmov sú príjmy od tretích strán za dodanie tovaru, poskytnutie služieb alebo uskutočnenie prác na ich žiadosť; príjmy plynúce z uhradenia nenáležite vyplatených súm a príjmy z predaja publikácií a filmov.

Finančné aktíva k dispozícii na predaj

Všetky finančné aktíva (okrem derivátov), ktoré sa na základe medzinárodných účtovných štandardov pre verejný sektor oceňujú v reálnej hodnote, a v prípade ktorých sa zmeny v reálnej hodnote vykazujú v rezerve v čistých aktívach až do ukončenia vykazovania (alebo zníženia hodnoty).

Rozpočtový riadok

Pokiaľ ide o štruktúru rozpočtu, príjmy a výdavky sa uvádzajú v rozpočte podľa záväznej nomenklatúry, v ktorej sa zohľadňuje povaha a účel každej položky, ako ich ukladá rozpočtový orgán. Formálny opis nomenklatúry sa poskytuje v jednotlivých okruhoch (hlave, kapitole, článku alebo riadku).

Zrušenie rozpočtových prostriedkov

Nevyužitie rozpočtové prostriedky, ktoré sa už nemôžu využiť.

Prenos rozpočtových prostriedkov

Výnimka zo zásady ročnej platnosti, na základe ktorej sa rozpočtové prostriedky, ktoré sa už nemôžu využiť v danom rozpočtovom roku, môžu za prísnych podmienok výnimočne preniesť do ďalšieho roku.

Závazok

Právne záväzný prísľub poskytnutia finančných prostriedkov za určitých podmienok. EÚ sa zaväzuje uhrádzať svoj podiel na nákladoch projektov financovaných z prostriedkov EÚ. Dnešné záväzky sú zajtrajšie platby. Dnešné platby sú včerajšie záväzky.

Viazané rozpočtové prostriedky

Viazané rozpočtové prostriedky pokrývajú celkové náklady na právne záväzky (zmluvy, dohody/rozhodnutia o grantoch), ktoré by sa mohli podpísať v bežnom rozpočtovom roku.

Náklady na súčasnú službu

Zvýšenie záväzkov systému vyplývajúce zo služby v bežnom rozpočtovom roku.

Zrušenie viazanosti

Akt, ktorým sa ruší predchádzajúci záväzok (alebo jeho časť).

Systém s pevnou výškou dávok

Dôchodkový alebo iný systém dôchodkových dávok, v ktorom sa pravidlami systému vymedzujú dávky nezávisle od platených príspevkov a dávky priamo nesúvisia s investíciami systému. Systém môže byť financovaný alebo nefinancovaný.

Deriváty

Finančné nástroje, ktorých hodnota je prepojená so zmenami hodnoty iného finančného nástroja, ukazovateľa alebo komodity. Na rozdiel od držiteľa primárneho finančného nástroja (napr. štátneho dlhopisu), ktorý má bezpodmienečný nárok na získanie hotovosti (alebo inej hospodárskej výhody) v budúcnosti, má držiteľ derivátu iba podmienené právo na získanie takejto výhody. Príkladom derivátu je forward v cudzej mene.

Priame riadenie

Režim plnenia rozpočtu. V rámci priameho riadenia plnia rozpočet priamo útvary Komisie, výkonné agentúry alebo trustové fondy.

Diskontná sadzba

Sadzba na úpravu časovej hodnoty peňazí. Diskontovanie je metóda porovnania nákladov a prínosov, ktoré sa vyskytujú v rôznych časových obdobiach.

Efektívna úroková miera

Miera, ktorou sa diskontujú odhadované budúce peňažné príjmy alebo platby počas očakávanej životnosti finančného aktíva alebo finančného záväzku na čistú účtovnú hodnotu aktíva alebo záväzku.

Finančné aktíva a záväzky v amortizovanej hodnote

Všetky finančné aktíva a záväzky, ktoré sa podľa Medzinárodného účtovného štandardu pre verejný sektor vykazujú v amortizovanej hodnote.

Finančné aktíva alebo záväzky vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit

Všetky finančné aktíva alebo záväzky, ktoré sa na základe medzinárodných účtovných štandardov pre verejný sektor oceňujú v reálnej hodnote a v prípade ktorých sa zmeny v reálnej hodnote vykazujú v prebytku alebo deficite za dané obdobie (t. j. deriváty).

Finančná oprava

Účelom finančných opráv je chrániť rozpočet EÚ pred bremenom neoprávnených výdavkov. V prípade výdavkov realizovaných v rámci zdieľaného riadenia je úloha vymáhania neoprávnených platieb primárne zodpovednosťou členského štátu.

Potvrdenú finančnú opravu schválil dotknutý členský štát. Schválená finančná oprava bola prijatá rozhodnutím Komisie a vždy ide o čistú opravu, pri ktorej musí členský štát do rozpočtu EÚ uhradiť neoprávnene vyplatené prostriedky, čo má za následok definitívne zníženie krytia prideleného dotknutému členskému štátu. Potvrdené a schválené finančné opravy sa v tejto publikácii uvádzajú ako jedna kategória.

Vykonaná finančná oprava je oprava zistenej nezrovnalosti.

Nepriame riadenie

Režim plnenia rozpočtu. V rámci nepriameho riadenia Komisia zveruje úlohy plnenia rozpočtu orgánom, na ktoré sa vzťahuje právo EÚ alebo vnútroštátne právo.

Prerušenia a pozastavenia

Ak Komisia na základe vlastnej činnosti alebo informácií od orgánov auditu zistí, že členský štát nenapravil závažné nedostatky v systémoch riadenia a kontroly a/alebo neopravil neoprávnené výdavky, ktoré boli nahlásené a potvrdené, môže prerušiť alebo pozastaviť vyplácanie platieb.

Nezrovnalosť

Nezrovnalosť je akt, ktorý nie je v súlade s uplatniteľnými pravidlami EÚ alebo vnútroštátnymi pravidlami a ktorý má potenciálne negatívny vplyv na finančné záujmy EÚ. Nezrovnalosti môžu byť dôsledkom správania prijímateľov žiadajúcich o finančné prostriedky alebo orgánov zodpovedných za realizáciu platieb. Pojem „nezrovnalosť“ má širší význam, nie je to len podvod ako správanie, ktoré možno považovať za trestný čin.

Prepadnuté rozpočtové prostriedky

Nevyužitie rozpočtové prostriedky, ktoré sa zrušia na konci rozpočtového roka. Prepadnutie znamená zrušenie povolenia na výdavky v plnej alebo čiastočnej výške a/alebo na vznik záväzkov, ktoré predstavujú rozpočtové prostriedky. Len v prípade spoločných podnikov možno nevyužitie rozpočtové prostriedky podľa ich finančných pravidiel vykázať v odhade príjmov a výdavkov za až tri nasledujúce rozpočtové roky (tzv. pravidlo N+3). Prepadnuté rozpočtové prostriedky by sa tak v prípade spoločných podnikov mohli znovu aktivovať až do rozpočtového roku „N+3“.

Nesplatené záväzky

Ako *Reste à Liquider (RAL)*, predstavujú sumu rozpočtového záväzku, pre ktorú sa ešte nevykonala následná platba. Ide o platobné záväzky EÚ na budúce roky, ktoré vyplývajú priamo z existencie viacročných programov a disociácie medzi viazanými a platobnými rozpočtovými prostriedkami.

Vlastné zdroje

Hlavný zdroj príjmov rozpočtu EÚ. Jednotlivé vlastné zdroje sú uvedené v platnom rozhodnutí o vlastných zdrojoch [rozhodnutie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053] a ide o tradičné vlastné zdroje, vlastný zdroj založený na DPH, zdroj založený na HND a vlastný zdroj založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov.

Platobné rozpočtové prostriedky

Platobné rozpočtové prostriedky kryjú výdavky splatné v bežnom roku, ktoré vyplývajú z právnych záväzkov prijatých v bežnom roku a/alebo v predchádzajúcich rokoch.

Predbežné financovanie

Platba, ktorej účelom je poskytnúť prijímateľovi počiatočnú hotovosť. Môže byť rozdelené na niekoľko splátok podľa ustanovení základnej zmluvy, rozhodnutia, dohody alebo základného právneho aktu. Počiatočná hotovosť alebo preddavok sa počas obdobia stanoveného v dohode buď použijú na účely, na ktoré boli poskytnuté, alebo sa vrátia.

Preventívne opatrenie

K preventívnym opatreniam, ktoré má Komisia k dispozícii na ochranu rozpočtu EÚ v prípade zistenia možných nedostatkov, patria pozastavenia a prerušenia platieb z rozpočtu EÚ na operačný program.

Reste à Liquider (RAL)

Ako *nesplatené záväzky*, predstavujú sumu rozpočtového záväzku, pre ktorú sa ešte nevykonala následná platba. Ide o platobné záväzky EÚ na budúce roky, ktoré vyplývajú priamo z existencie viacročných programov a disociácie medzi viazanými a platobnými rozpočtovými prostriedkami.

Zdieľané riadenie

Režim plnenia rozpočtu. V rámci zdieľaného riadenia sa úlohy súvisiace s plnením rozpočtu delegujú na členské štáty. Približne tri štvrtiny výdavkov EÚ patria do tohto režimu plnenia.

Tradičné vlastné zdroje

Tradičné vlastné zdroje sa vymedzujú v platnom rozhodnutí o vlastných zdrojoch [rozhodnutie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053] a pozostávajú z ciel a odvodov z produkcie cukru.

Presuny (medzi rozpočtovými riadkami)

Presuny medzi rozpočtovými riadkami znamenajú premiestnenie rozpočtových prostriedkov z jedného rozpočtového riadku do iného v priebehu rozpočtového roka, a tvoria teda výnimku z rozpočtovej zásady špecifikácie. Výslovne sa však povoľujú v Zmluve o fungovaní Európskej únie za podmienok stanovených v nariadení o rozpočtových pravidlách. V nariadení o rozpočtových pravidlách sa identifikujú rôzne druhy presunov v závislosti od toho, či ide o presuny medzi rozpočtovými hlavami, kapitolami, článkami alebo riadkami alebo v rámci nich, a či vyžadujú iné úrovne povolenia.

ZOZNAM SKRATIEK

AAR	Výročná správa o činnosti
AC	Amortizovaná hodnota
AFS	K dispozícii na predaj
AMIF	Fond pre azyl, migráciu a integráciu
AOD	Povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním
ATM	Manažment letovej prevádzky
BOP	Platobná bilancia
Fond BUFI	Fond rozpočtových pokút
SPP	Spoločná poľnohospodárska politika
CCS LGF	Záručný mechanizmus pre kultúrne a kreatívne sektory
CEF2	Nástroj na prepájanie Európy
CEF DI	Dlhový nástroj v rámci Nástroja na prepájanie Európy
KF	Kohézny fond
CIP	Rámcový program pre konkurencieschopnosť a inovácie
COM	Európska komisia
COSME	Program pre konkurencieschopnosť podnikov a malých a stredných podnikov
COSO	Výbor sponzorských organizácií komisie Treadway
SRF	Spoločný rezervný fond
NSU	Nariadenie o spoločných ustanoveniach
CRII+	Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus Plus
D&WM	Vyradňovanie z prevádzky a nakladanie s odpadom
EAD	Expozícia pri zlyhaní
EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
EPZF	Európsky poľnohospodársky záručný fond
EAR	Účtovné pravidlo Európskej únie
EaSI	Zamestnanosť a sociálna inovácia
EBOR	Európska banka pre obnovu a rozvoj
ECA	Európsky dvor audítorov
ECB	Európska centrálna banka

ECL	Očakávané úverové straty
ECOFIN	Rada pre hospodárske a finančné záležitosti
ESUO v I.	Európske spoločenstvo uhlia a ocele v likvidácii
ERF	Európsky rozvojový fond
EDIF	Záručný nástroj v rámci nástroja pre rozvoj podnikania a inovácie na západnom Balkáne
EHP	Európsky hospodársky priestor
ESVČ	Európska služba pre vonkajšiu činnosť
EFSD	Európsky fond pre udržateľný rozvoj
EFSE	Európsky fond pre juhovýchodnú Európu
EFSF	Európsky nástroj finančnej stability
EFSI	Európsky fond pre strategické investície
EFSM	Európsky finančný stabilizačný mechanizmus
EZVO	Európske združenie voľného obchodu
EGNOS	Európska prekryvná služba geostacionárnej navigácie
EIB	Európska investičná banka
EIF	Európsky investičný fond
ElectriFI	Iniciatíva na financovanie elektrifikácie
ELM	Mandát na poskytovanie vonkajších úverov
ENRF	Európsky námorný a rybársky fond
HMÚ	Hospodárska a menová únia
ENEF	Fond na rozširovanie podnikov
ENIF	Fond na inováciu podnikov
ENPI	Nástroj európskeho susedstva a partnerstva
EP	Európsky parlament
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
ERI	Iniciatíva EIB na posilnenie odolnosti
ESA	Európska vesmírna agentúra
ESF	Európsky sociálny fond
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EMS	Európsky mechanizmus pre stabilitu

ETF	fond obchodovaný na burze
EÚ	Európska únia
EUMETSAT	Európska organizácia pre využitie meteorologických družíc
Euratom	Európske spoločenstvo pre atómovú energiu
FGC	Zmluva o finančnej záruke
FIFO	First-in, First-out
FP7	Siedmy rámcový program v oblasti výskumu a technického rozvoja
FR	Nariadenie EÚ o rozpočtových pravidlách
FSDA	Finančný výkaz – diskusia a analýza
FVNA	Reálna hodnota vykazovaná cez čisté aktíva/vlastné imanie
FVSD	Reálna hodnota vykazovaná cez prebytok alebo deficit
HDP	Hrubý domáci produkt
HND	Hrubý národný dôchodok
GNSS	Globálny navigačný satelitný systém
H2020	Horizont 2020
HLRCP	Politika na vysokej úrovni v oblasti riadenia rizík a dodržiavania súladu s predpismi
IIW	Časť pre infraštruktúru a inovácie
MMF	Medzinárodný menový fond
IPSAS	Medzinárodný účtovný štandard pre verejný sektor
IF	Inovačný fond
IT	Informačné technológie
ITER	Medzinárodný termonukleárny experimentálny reaktor
JRC	Spoločné výskumné centrum
JU	Spoločný podnik
LGD	Strata v prípade zlyhania
LGF	Nástroj na poskytovanie záruk za úvery
LGTT	Nástroj na poskytovanie záruk za úvery na dopravné projekty v rámci TEN-T
MAP	Viacročný program – program finančného začlenenia pre stredné podniky
MEP	Poslanec Európskeho parlamentu
MFA	Makrofinančná pomoc
VFR	Viacročný finančný rámec

FPT	fond peňažného trhu
MSP	Mikropodniky, malé a stredné podniky
NDICI	Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce
NGEU	NextGenerationEU
ORD	Rozhodnutie o vlastných zdrojoch
PBI	Iniciatíva dlhopisov na projekty
PD	Pravdepodobnosť zlyhania
PF4EE	Nástroj Súkromné financovanie energetickej efektívnosti
PGF	Účastnícky záručný fond
PPP	Verejno-súkromné partnerstvo
PSEO	Dôchodkový systém európskych úradníkov
RAL	„Reste à Liquider“ (nesplatené záväzky)
RSFF	Finančný nástroj s rozdelením rizika
RRF	Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti
RTD	Výskum, technologický rozvoj a demonštračné činnosti
S&P	Finančné služby agentúry Standard & Poor's
SANAD	Fond pre región MENA pre mikropodniky, malé a stredné podniky
SAPARD	Špeciálny prístupový program pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka
SEMED	Program finančného začlenenia pre mikropodniky, malé a stredné podniky v južnom a vo východnom Stredozemí
SICR	Výrazné zvýšenie kreditného rizika
SIUGI	Nástroj pre neobmedzené záruky v rámci iniciatívy MSP
MSP	Malé a stredné podniky
SMEW	Špecializovaný nástroj pre MSP
SURE	Európsky nástroj dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii
ZFEÚ	Zmluva o fungovaní Európskej únie
TVZ	Tradičné vlastné zdroje
TRDI	Dočasný nástroj rozvoja vidieka
DPH	Daň z pridanej hodnoty